

T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ ARKEOLOJİ ANABİLİMDALI

PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ PROGRAMI

(Anadolu Üniversitesi ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tarafından
Yürütülen Ortak Program)

**ARKEOLOJİK ve FİLOLOJİK VERİLER IŞIĞINDA ASUR
TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI'NDA KÜLTEPE'DE TEKSTİL
ÜRETİMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Melek SOLAK

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Murat TÜRKTEKİ

İKİNCİ DANIŞMAN

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU

Bilecik, 2019

10165874

T.C.
BİLECİK ŞEYH EDEBALIÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ ARKEOLOJİ ANABİLİMDALI
PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ PROGRAMI
(Anadolu Üniversitesi ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tarafından
Yürütülen Ortak Program)

ARKEOLOJİK VE FİLOLOJİK VERİLER IŞIĞINDA ASUR
TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI'NDA KÜLTEPE'DE TEKSTİL
ÜRETİMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MELEK SOLAK

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Murat TÜRKTEKİ

İKİNCİ DANIŞMANI

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU

Bilecik, 2019

10165874

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI
JÜRİ ONAY FORMU

BŞEÜ-KAYSIS Belge No	DFR-172
İlk Yayın Tarihi/Sayısı	03.01.2017 / 28
Revizyon Tarihi	
Revizyon No'su	00
Toplam Sayfa	1

Öğrencinin Adı Soyadı: Malak Salk
Anabilim Dalı: Arkeoloji
Programı: Prototariya ve Önesya Arkeolojisi
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat Çiçekçi
Tezin Özgün Adı: Arkeolojik ve Filolojik Veriler Işığında Asur Ticaret Kebableri
üzerinde Kültürel ve Ekonomik Değerlendirme
Tezin İngilizce Adı: Textile Production at Kültepe-Kaniş
during the Old Assyrian Trading Colony Period
in the Light of Archeological & Philological
Data
Tez Savunma Sınavı Tarihi: 23 / 08 / 2019

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışması ilgili EYK kararıyla oluşturulan jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY
ÇOKLUĞU ile Prototariya ve Önesya Arkeolojisi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat Çiçekçi

Üye: Doç. Dr. Üyesi. Deniz Sani

Üye: Doç. Dr. Üyesi. Fatma Şahin

Üye:

Üye:

ONAY

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun / / 20.... tarih ve
..... / sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BEYAN

“Arkeolojik ve Filolojik Veriler Işığında Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kültepe’de Tekstil Üretimi” adlı yüksek lisans tezinin hazırlık ve yazımı sırasında bilimsel ahlak kurallarına uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlandığım bölümlerde bilimsel kurallara uygun olarak atıfta bulunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahribat yapmadığımı, tezin herhangi bir kısmını Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Melek SOLAK

09.08.2019

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans Tez çalışmamda yardımını, konu ile ilgili bilgilerini, görüşlerini ve hiçbir zaman desteğini esirgemeyen, danışman hocalarım Doç. Dr. Murat Türkteki ve Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'na teşekkürlerimi iletirim.

Bu tez çalışmasında Kayseri Arkeoloji Müzesi depolarında korunan eserlerin adıma çalışmaya izni veren Kayseri Arkeoloji Müze Müdürlüğü yetkilerine ve depo sorumlusu meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman desteğini ve yardımlarını gördüğüm Ankara Üniversitesi Protohistorya ve Önasya Arkeoloji Anabilim Dalı Araştırma Gör. Güzel Öztürk'e, Kültepe Kazı ekip üyesi olan arkadaşlarım, Zeynep Cebeci'ye, Doğa Karatokuş'a, Yılmaz Rıdvanoğulları'na ve Cihan Ay'a teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Bu çalışma Kayseri Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü tarafından adıma izin doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Müzede korunan ve 1948-2010 yılları arasında yapılan Kültepe kazıları esnasında ele geçirilen 93 adet ağırşak ve 130 adet tezgah ağırlığı incelenmiştir. Kültepe ağırşaklarında 4 ana ve 6 alt grup tespit edilmiştir. Ağırşakların 66 adedi pişmiş topraktan, 23 adedinin taştan ve 4 adedinin ise kemikten üretilmiştir. Pişmiş toprak ağırşakların hamur renkleri; siyah, gri, devetüyü, bej tonlarında değişmektedir. Ağırşakların yüzeyinde yer alan motiflerin genellikle çizilerek veya yivler ile ve ayrıca kazıma, çentik ve nokta baskı bezeme ile yapıldığı belirlenmiştir. Birkaç örnekte motiflerin beyaz boya ile boyandığı görülmüştür. Söz konusu motiflerin çoğunlukla ağırşakların iç deliği çevresine uygulandığı saptanmıştır. Tezgah ağırlıkları 6 ana ve 6 alt grup tespit edilmiştir. Söz konusu eserlerin 126 adedi pişmiş topraktan, 4 adedi ise taştan üretilmiştir. Pişmiş toprak tezgah ağırlıklarının hamur renkleri gri, siyah, devetüyü ve kiremit tonlarında değişmektedir. Tezgah ağırlıklarının bir kısmının yüzeyinde kare ve yuvarlak biçimli damga mühür baskısı varlığı saptanmıştır. Bu çalışma ile Kültepe'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı tekstil üretimine yönelik aletler tespit edilerek, kullanım alanı ve teknikleri belirlenerek, tipolojik olarak sınıflandırmak amaçlanmıştır..

Anahtar Sözcükler: Tekstil, Tezgah, Ağırşak, Tezgah Ağırlığı, Asur Ticaret Kolonileri Çağı

ABSTRACT

This study was carried out with the permission given by the Kayseri Archaeological Museum. 93 spindle whorls and 130 loom weights which are unearthed during the Kültepe excavations conducted between 1948 and 2010 were examined. There are 4 main and 6 sub-groups in the spindle whorls of Kültepe. 66 of the spindle whorls were made of terracotta, 23 of them were made of stone and 4 of them were made of bone. Clay colors of terracotta spindle whorls are black, gray, buff, beige tones. The motifs on the surface of the spindle whorls were usually made by drawing or grooving and also by scraping, notching and dot printing. A few examples show that the motifs were painted with white paint. These motifs were mostly applied around the spindle hole of the spindle whorls. Weight of the looms has 6 main and 6 sub-groups. 130 of these works were made of terracotta and 4 of them were made of stone. The clay colors of terracotta weights vary in gray, black, buff and tile tones. The purpose of this study was to determine the tools for textile production during the Assyrian Trade Colonies period in Kültepe, to determine their usage area and techniques and to classify them typologically.

Keywords,

Textile, Loom, Spindle whorls, Loom weight, The Assyrians Trade Colony Period

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR.....	vi
RESİMLER LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
TABLOLAR LİSTESİ.....	xi
LEVHALAR LİSTESİ.....	xii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiv
HARİTALAR LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARKEOLOJİK VERİLER IŞIĞINDA ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI'NA KADAR TEKSTİL ÜRETİMİ

1.1. İğ ve Ağırşaklar.....	4
1.2. Dokuma Tezgahı ve Ağırlıkları.....	12
1.2.1. Dikey Dokuma Tezgahları.....	14
1.2.2. Yatay Dokuma Tezgahları.....	17
1.3. Tezgah Ağırlıkları.....	19

İKİNCİ BÖLÜM KÜLTEPE – KANIŞ

2.1.. Konumu.....	23
2.2. Araştırma Tarihçesi.....	23
2.3. Tabakalanma.....	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİLOLOJİK BELGELERDE GEÇEN KUMAŞ İSİMLERİ VE TERİMLERİ

3.1. Anadolu Üretimi Tekstiller.....	33
3.2. Asur'dan Anadolu'ya İhraç Edilen Tekstiller.....	40
3.3. Filolojik Belgelerde Ender Görülen Kumaş İsimleri.....	58
3.4. Kumaşların Kaliteleri.....	63
3.5. Kumaşların Renkleri.....	66

3.6. Kumaşları Niteleyen Sıfatlar.....	70
--	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KÜLTEPE' DE ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI TEKSTİL ÜRETİMİNDE KULLANILAN MATERYALLERİN TİPOLOJİK AYRIMI

4.1. Ağırşakların Tipolojik Değerlendirilmesi.....	74
4.1. Konik Formlu Ağırşaklar.....	76
4.1.1. Alt Kısmı Düz Konik Formlu Ağırşaklar.....	76
4.1.2. İğ Deliği Çevresi Çukurlaştırılmış Konik Formlu Ağırşaklar.....	78
4.1.3. Geniş ve Basık Gövdeli Konik Formlu Ağırşaklar.....	79
4.1.2. Çift Konik Formlu Ağırşaklar.....	81
4.2.1. Alt ve Üst Konisi Kesik Konik Formlu Ağırşaklar.....	82
4.2.2. Basık Çift Konik Formlu Ağırşaklar.....	83
4.1.3. Küresel Formlu Ağırşaklar.....	84
4.1.3. Basık Küresel Formlu Ağırşaklar.....	85
4.1.4. Silindir Formlu Ağırşaklar.....	87
4.2. Ağırşakların Bezemeleri Açısından Değerlendirilmesi.....	88
4.3. Dokuma Tezgah Ağırlıkları Tipolojik Değerlendirilmesi.....	91
4.3.1. Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	95
4.2.1.1. Dörtgen Kesitli Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	95
4.2.1.2. Gövdesi Yassılaştırılmış Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	95
4.3.2. Piramidal Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	99
4.3.2.1. Çift Piramidal Formlu Tezgah Ağırlığı.....	101
4.3.3. Dörtgen Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	102
4.3.4. Üçgen Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	104
4.3.5. Oval, Elips Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	105
4.3.5.1. Elips Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	105
4.3.5.2. Oval Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	106
4.3.5.3. Armudi Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	107
4.3.6. Konik Formlu Tezgah Ağırlıkları.....	108
SONUÇ.....	110
KAYNAKÇA	114
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

- AAA. :** Annals of Archaeology and Antropology . Liverpool
- AC.İ. :** Acemhöyük
- AHw. :** W. von Soden, Akkadisches Handwörterbuch
- AKT. :** Ankara Kültepe Tabletleri
- ARM. :** Archives royales de Mari
- ATHE.:** B. Kienast, Die Altassyrischen Texte des Orientalischen Semanars in Heidelberg und der Sammlung Erlenmeyer. Berlin
- BIN. :** Babylonian Inscription in the Collection of J.B. Nies Heidelbergund der Sammlung Erlenmeyer
- CAD. :** The Assyrian Dictionary of the University of Chicago
- CCT. :** Cuneiform Texts from Cappadocian Tablets in the British Museum
- Cm.:** Santimetre
- CTMMA. :** Cuneiform Texts in the Metropolitan Museum of Art
- EL. :** Eisser-Lewy, Die Altassyrischen Rechtsurkunden vom Kültepe
- Fig.:** Figür
- Graf.:** Grafik
- Gr.:** Gram
- Har.:** Harita
- ICK. :** Inscriptions cuneiformes de Kültepe
- KBo. :** Keilschrifttexte aus Boghazköi
- Kt. :** Kültepe
- KTb. :** Die Kültepetexte der Sammlung Rudolf Blanckertz
- KTH. :** Die Kültepetexte aus der Sammlung Frida Hahn
- KTS. :** Keilschrifttexte in den Antiken Museen zu Stambul

- KUG. :** Die Keilschrifttexte der Universitätsbibliothek Giessen
- LB. :** Texts in the collection de Liagre Bölh. Leiden
- OIP. :** Oriental Institute Publications
- Prag I. :** Tafelsignatur der Kültepe Tafelsammlung der Prager Karlsuniversität
- POAT. :** W.C. Gwaltney Jr., The pennsylvania Old Assyrian Texts (HUCA Supplement 3)
- Şek.:** Şekil
- RHA. :** Revue Hittite et Asiannique
- Tab.:** Tablo
- TİP:** Tipoloji
- TC. :** Tablettes Cappadociennes
- TCL. :** Textes cunéiformes du Louvre
- TuM. :** Texte und Materialien der Frau Professor Hilprecht Saammlung. Leipzig
- VAT. :** Vorderasiatische Abteilung der Berliner Museen, Tontafel

RESİMLER LİSTESİ

- Resim 1:** İğ ve Ağırşak örnekleri
- Resim 2:** İpliğin eğilmesi
- Resim 3:** Çeşitli eğirme biçimleri
- Resim 4:** İplik üretmek için ekleme yöntemi
- Resim 5:** İpliğin “S” ve “Z” büküm şekli
- Resim 6:** Horoztepe iğ örneği
- Resim 7:** Alaca Höyük iğ örneği
- Resim 8:** Antalya- Karataş iğ örneği
- Resim 9:** Tell Agrab vazosu
- Resim 10:** Djemdet Nasr silindir mührü
- Resim 11:** İran- Choga Mish silindir mührü
- Resim12:** Newell Koleksiyonuna ait mühür
- Resim 13:** Kültepe'den silindir mühür baskısı
- Resim 14:** Theb şehrindeki duvar resmi
- Resim 15:** Beni Hasan duvar resmi
- Resim 16:** Düz (Bez ayağı) dokuma tekniği
- Resim 17:** 2/2 dimi dokuma tekniği
- Resim 18:** 2/1 dimi dokuma tekniği
- Resim 19:** Çözümlü ağırlıklı tezgahın erken örneği
- Resim 20:** Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahı
- Resim 21:** Alt ve üst kırıslara sahip dikey dokuma tezgahı
- Resim 22:** Khafdej çözümlü ağırlıklı tezgah tasviri

Resim 23: Tell Asmar çözüğü ağırlıklı tezgah

Resim 24: Tell Brak çözüğü ağırlıklı tezgah

Resim 25: Mari alt ve üst kirişlere sahip tezgah

Resim 26: Yatay yer tezgahının en basit örneği

Resim 27: Yatay yer tezgahı

Resim 28: Yatay yer tezgahı tasvirinin bulunduğu kase

Resim 29: İran Susa'dan bulunan yatay yer tezgahı silindir mühür

Resim 30: Khnumhetop Duvar Resmi

Resim 31 : Meket- Re mezarından dokuma modeli

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1:** Kültepe’de 12. kat megaron planlı
- Şekil 2:** Kültepe’de 11b. kat megaron planlı yapı
- Şekil 3:** Karum/Aşağı Şehir II. ve Ib. kat şehir planı
- Şekil 4:** Kaniş/ Tepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı yapıları
- Şekil 5:** Sitadeldeki Eski Saray ve Geç/ Warşama Saray planı
- Şekil 6:** Güney Teras/ Taraça Sarayı planı
- Şekil 7:** Sitadel dışındaki tapınakların planı
- Şekil 8:** Resmi Depo Binasının planı
- Şekil 9:** Dokuma Tezgah Ağırlıklarının Bulunduğu Alanlar

TABLULAR LİSTESİ

Tablo1: Tezgah Ağırlıkların Formları

Tablo 2: Kültepe/Kaniş-Neşa Tabakalanması

Tablo 3: Eski Asur ve II. Ur Hanedanlığı dönemi belgelerindeki kumaş kalite terimleri

Tablo 4: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Ağırsak Formlar

Tablo 5: Ağırsakların iş deliği çevresine ve gövdesine uygulanan bezemeler

Tablo 6: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Tezgah Ağırlıkları

Tablo 7: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Tezgah Ağırlıkları

Tablo 8: Kültepe ile çağdaş merkezlerden geçen benzer ağırsak formları

Tablo 9: Kültepe ile çağdaş merkezlerden geçen benzer tezgah ağırlıkları formlarının

LEVHA LİSTESİ

Levha 1: A-1a ve A-1b formlu ağırşak

Levha 2: A-1c, A- 2a formlu ağırşaklar

Levha 3: A-1a ve A-3 formlu ağırşaklar

Levha 4: A-1a formlu ağırşaklar

Levha 5: A-1 ve A-1b, formlu ağırşaklar

Levha 6: A-1b, A-1c ve A-2a ağırşaklar

Levha 7: A-2a ve A-2b formlu ağırşaklar

Levha 8: A-2b, A-3a, ve A-4 formlu ağırşak

Levha 9: A-4, A-1a, A-1b, A-2a formlu ağırşaklar

Levha 10: A-2a, A-3a, A-1c, A-1a formlu ağırşaklar

Levha 11: A-1a, A-1c formlu ağırşaklar

Levha 12: A-1c, A-2a, A-2b, A-3 formlu ağırşaklar ve T- 1a, T-1b formlu tezgah ağırlıkları

Levha 13: T-2, T-3, T-4, T-5a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 14: T-5a, T-5b, T-6, T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 15: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 16: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 17: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 18: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 19: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 20 T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 21: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 22: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 23: T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 24: T-1a, T-1b, T-2, formlu tezgah ağırlıkları

Levha 25: T-2, T-2a, T-3, T-4 formlu tezgah ağırlıkları

Levha 26: T-4, T-5a, T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 27: T-5b, T-5c, T-1a formlu tezgah ağırlıkları

Levha 28: T-1a, T-4 ve T-5 formlu tezgah ağırlıkları

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Ağırşakların Hammaddelerinin Orantısal Dağılımı

Grafik 2: Karum II. Tabakasından Ele geçen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 3: Karum Ib. Tabakasından Ele Geçirilen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 4: Karum Ia. Tabakasından Ele Geçirilen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 5: Kültepe'den Ele Geçirilen ve Tabakası Belli Olmayan Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 6: Tezgah Ağırlıklarının Hammaddelerin Orantısal Grafiği

Grafik 7: Karum II. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgah Ağırlık Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 8: Karum Ib. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgah Ağırlıklarının Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 9: Karum Ia. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgah Ağırlıklarının Formlarının Orantısal Dağılımı

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Konik Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

Harita 2: Çift Konik Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

Harita 3: Küresel Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

Harita 4: Silindir Biçimli Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

Harita 5: Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

Harita 6: Piramidal Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

Harita 7: Dörtgen Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

Harita 8: Üçgen Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

Harita 9: Elips ve Oval Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

Harita 10: Konik Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

GİRİŞ

Tekstil terimi, hayvan kıllarından veya bitkisel liflerden elde edilen hammaddenin hazırlanmasını, bir ürün haline dönüştürülmesi esnasında uygulanan yöntemleri, üretilen malların depolanmasını ve dağıtımını ifade etmektedir (Özlem Tütüncüler, 2005:1). En eski el sanatlarından biri olan tekstil her dönem sosyal organizasyonun bir parçası olarak ekonominin ve ticaret sisteminin içerisinde yer almıştır (Strand ve diğerleri, 2012: 14).

Tekstil, oldukça geniş bir üretim alanını nitelemekle beraber, genel olarak liflerden oluşan bir yapının herhangi bir tipini içermektedir. Bu çalışma kapsamında “*tekstil*” sözcüğü sınırlı anlamı barından “*dokuma*” terimi yerine kullanılmıştır. Bu ifade, dokuma tezgâhında üretimi yapılmış ya da yapılmamış tekstilin bütün türlerini anlamamıza imkan tanımaktadır (Strand ve diğerleri, 2012:13).

Tekstil insanın iklimsel koşullardan korunması amacıyla ortaya çıkmıştır. Paleolitik çağlardan itibaren insanoğlu beslenmek için avladıkları hayvanların postlarından yararlanarak örtünme ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Bununla birlikte söz konusu çağdan itibaren insanların ot, kamış, ısırgan, otu, söğüt, ıhlamur ve meşe dalları gibi bitkilerin liflerinin bükümünü sağlayarak iplik haline getirmiştir. (Karaoğlu, 2012: 1). Bununla birlikte sepetçilik ile birlikte tekstil tarihinin başladığı kabul edilmektedir (Dölen, 1992:2).

Tekstil üretiminde temel aletlerin başında ağırşak ve dokuma tezgah ağırlıkları gelmektedir. Üretime yönelik söz konusu aletler eski toplumların yaş, cins sosyal statü aile bağlarını, iş bölümünü anlamlandırmamıza yardım olmaktadır (Strand ve diğerleri, 2012a:14).

Tekstil kalıntıları günümüze kadar ancak ender durumlarda kalabilmektedir. Söz konusu durumlar arasında kuru çöl ortamı sayesinde korunabilmiş örneklerden biri Güney Levant bölgesinde yer alan ve Kalkolitik Çağ’a tarihlenen tekstil kalıntılarıdır. Diğer bir örnek ise Alp göllerinin alkaline ve asidik ortamına bağlı olarak tüm Kuzey Avrupa’dan tekstil kalıntıları ele geçebilmektedir. Danimarka’dan yün , İsviçre ve İtalya göllerinden bitki liflerinden elde edilen kalıntılar ele geçirilmiştir (Gleba, 2011: 7). Yoğun tuzlu ortamlarında organik malzemenin korunmasına olanak sağladığı bilinmektedir. Buna bağlı olarak İran ve Kuzeybatı Çin’in Taklamakan Çölü’nde ortaya çıkarılan mumyaların üzerinde dokuma parçaları günümüze kadar korunmuştur (Gleba, 2011:7).

Buna ek olarak karbonlaşmış tekstil parçaları da günümüze ulaşabilmediğidir. Söz konusu duruma delil olarak İsrail’de yer alan Ohallo II ‘de ip parçaları, Anadolu’ da yer alan Çatal höyük yerleşiminden ele geçen karbonlaşmış tekstil parçaları örnek verilebilir (Gleba, 2011:7). Ayrıca M.Ö. 800’lere tarihlenen İran’daki Hasunlu yerleşiminden ele geçen tekstil parçaları örnek gösterilebilir (Gleba, 2011:7). Metal parçaları üzerindeki tekstilin de günümüze ulaşabildiğini gösteren kanıtlar bulunmaktadır. Söz konusu duruma Nippur’da yer alan III. Ur krallığı’na ait bronz temel çivilerinde rastlanılmıştır (Gleba, 2011:7-8). Tekstiller baskılar sayesinde varlıklarını koruyabilmiştir. M.ö.7000’lere tarihlenen Kuzey Irak’ta yer alan Qal’at Jarmo’da tekstil parçaları bu yolla ele geçirilmiştir. Suriye’ de bulunan Tell Halula’da kurşun toplarının yüzeylerinde tekstil izlerine rastlanılmıştır. Aynı şekilde Ürdün’ün doğusundaki Dhuweila’daki kireç parçalarının üstünde ince tekstil izleri sayesinde Yakınoğu’nun en eski pamuk kullanımına denk gelmektedir (Gleba, 2011:8).

Bu çalışmanın amacı Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nda Anadolu’nun baş merkezi olan Kaniş ‘te tekstil üretiminde kullanılan materyallerin tipolojik ayrımını yaparak tekstil üretimin yoğunluğunu ve hangi tür dokumaların yapıldığına dair fikir sunmaktır.

Çalışmanın yöntemi olarak birinci bölümde iğ- ağırşak ve dokumatezgahı ağırlıkları eski çağlardan üretim teknikleri ele alınmıştır. İkinci Bölümde Kültepe’nin konumu, kazı tarihçesi ve tabaklanması ile birlikte temsil ettiği dönemlerin kültürel ilişkilerinden söz edilmiştir. Üçüncü bölümde filolojik veriler ışığında Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nda tekstil üretimi ve ürünlerine yönelik bilgiler sunulmuştur. Asur Ticaret Kolonileri Çağı’na Anadolu üretimin en yaygın dokumanın pirkannunun olduğundan ve farklı renklerde dokumasının yapıldığından söz edilmiştir. Aynı şekilde Asur’dan Anadolu’ya ihraç edilen dokumaların büyük bir grubunu kutanum kumaşını elinde tuttuğundan bahsedilmiştir. Kutanum kumaşı tek bir kumaş cinsini temsil etmemekle beraber ondan elde edilen giysilerin varlığına değinilmiştir. Dördüncü bölümde Kültepe kazılarında elde arkeolojik veriler ışığında ağırşakların ve tezgah ağırlıklarının tipolojik ayrımı yapılmıştır. Sonuç bölümünde tekstil üretimin Yakınoğu’daki gelişiminden bahsedilerek Asur Ticaret Kolonileri döneminde

Kültepe’de ele geçen ağırşak ve dokuma tezgahlarının ağırlıklarının boyutu ne tür dokuma için kullanıldıkları hakkında sonuçlara varılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TEKSTİL ÜRETİMİNDE KULLANILAN ALETLER

1.1. İğ ve Ağırşaklar

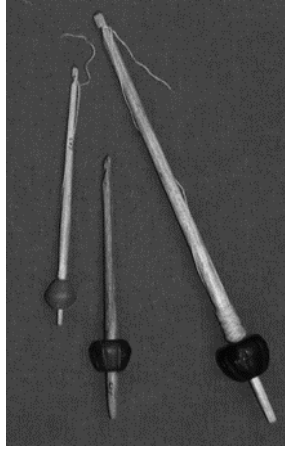
Arkeolojik verilerin ışığında eğirme ve dokuma işlerinin çoğunlukla kadınlar tarafından yapıldığı gözlemlenmiştir.¹ Mısır ve Mezopotamya’da saraya bağlı tekstil endüstrisinde kadın dokumacıların yer aldığı bilinmektedir (Rahmsorf, 2015: 15). Hitit döneminde iğ ve öreke kadınlığın sembolleri arasında yer almıştır²(Rahmsorf, 2015: 15). Hristiyan inancı, ilk iplik eğirenin Havva olduğuna yöneliktir (Dölen, 1992:201).

Bir tekstilin üretilebilmesi için ipliğe ihtiyaç duyulmaktadır. İyi bir kalitede tekstil ürünün ortaya çıkabilmesi başta yapılacak dokuma türünün, kullanılan ip ile olan uyumuna bağlıdır (Strand, 2015:44). Bundan dolayı eğrilen ip, sert veya gevşek bir şekilde bükülebilir; kalın ya da ince olabilir (Strand, 2012b:32).

İpliğin liften çeşitli şekillerde üretilebileceği ve farklı eğirme yöntemleri ile elde edilebileceği gözlemlenmiştir (Strand, 2015:44). Zamana ve bölgelere göre değişen eğirme yöntemlerinin varlığı saptanmıştır. İp üretmek için kullanılan en eski yöntem “*elle eğirme*” dir. Herhangi bir alet kullanılmadan yapılan bu eğirmede lifler eller arasında ovuşturularak iplik haline getirilmektedir. Daha sonra diz üzerinde yuvarlak bir taş yardımı ile ovuşturularak iplik üretimine devam edilmiştir (Yağan, 1978:11; Strand, 2015:45). Söz konusu eğirme yöntemi ile elde edilen iplikler kısa olmak da ve ekleme ile uzatılmaktadır (Yağan, 1978:11). Oldukça fazla emek ve zaman harcanan bu eğirme yöntemi yerine, Neolitik Dönemde alet kullanıma dayalı eğirme yöntemi ile iğ ve ağırşak ortaya çıkmıştır (Yağan, 1978:11; Barber, 1991:51).

¹ Bu duruma istisna olarak, Knossos sarayından ortaya çıkartılan Linear B tabletlerinden iki yüz erkek dokuma işçisi olduğu da belirtilmektedir (Rahmsorf, 2015: 15). Ayrıca Mısır’da Yeni Krallık Dönemine ait duvar resimlerinde erkek dokumacılara da yer verilmiştir (Barber, 1991: 285-286, Fig: 13, 1; Rahmsorf, 2015: 15)

² Kahramanmaraş’ta bulunan ve Geç Hitit Dönemi’ne ait mezar stelinde bir kadın sol elinde iği ve sağ elinde ise yünü tutarken tasvir edilmiştir (Barber, 1991: 59, Fig. 2, 23; Maner, 2018:47).

Resim: İğ ve Ağırşak örnekleri

Kaynak: Strand, 2010: 12, Fig; 2, 2

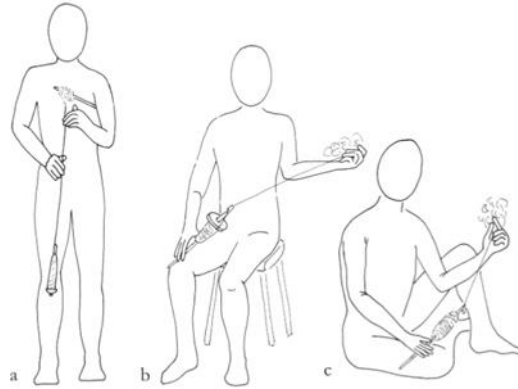
İğ iki bölümünden oluşmaktadır (Resim 1) Çoğunlukla ahşap veya maden, kemikten yapılan ve bir ucu eğrilen ipin de sarılabildiği şekilde çengelli olan çubuk, iğnin birinci bölümüdür. Diğer bölümünü ise ipe bükümün başarılı bir şekilde verilmesini sağlayan ve pişmiş toprak, taş, kemik, ahşaptan üretilen ağırşaklar oluşturmaktadır (Aytaç, 1982: 3 Tütüncüler, 2005:93). Kemikten üretilen ağırşaklar genellikle konik veya konveks iken; pişmiş topraktan olanlar ise konik, yuvarlak, çift konik ve taştan yapılanlar disk veya dışbükey biçimlidir (Maner, 2018: 46). Ağırşak, iğnin düşey biçimde düzgün dönebilmesi için gerekli olan ağırlığı sağlamaktadır. Bitkisel ya da hayvansal liflerden ipin eğrilmesinde farklı çapa ve ağırlığa sahip ağırşaklar kullanılabilir (Aytaç, 1982: 5-6; Tütüncüler, 2005:93).

Eğirme işlemine sümek olarak nitelenen ham lifin elde bükülmesi ile başlanılmaktadır. Bu şekilde elde edilen iplik, iğnin çengel şeklindeki uç kısmına takılmak da veya ilmek atılmaktadır. Daha sonrasında aşağıya bırakılan iğ el yardımı ile hızlı bir şekilde döndürülür. Dönüş hızı kazanan iğ ile birlikte lif sağılarak iplik haline getirilir (Aytaç, 1982: 5; Tütüncüler, 2005:93). Bunun yanı sıra eller ham maddeden çıkan lifi destelemek de ve iğ döner iken ipi bükmektedir (Aytaç, 1982:5; Gönül, 1966:88). Bu esnada eğrilen ipin istenilen kalınlığa ve düzgün olması sağlanır. Eğirme, teknik olarak ele alındığında hem döndürmeyi hem de çekmeyi içermektedir (Barber, 1991:41 Tütüncüler, 2005:94) (Resim 2).

Eğirme biçimine göre değişen iğ kullanımları bulunmaktadır. Söz konusu kullanımlar arasındaki farkı ağırşakın iğn üzerindeki konumu yaratmaktadır (Crewe, 1998:5). Ağırşak iğn alt kısmına konumlandırılırsa; iğn ucuna bağlanan lif dikey tutularak ve sürekli döndürülerek ip haline getirilir (Tamsü ve Akca, 2002:203). Ağırşak iğn üst kısmında da yer alabilmektedir. Bu durumda iğ diz üzerinde döndürülerek ip eğilmektedir (Tamsü ve Akca, 2002:204). Bu durumda “öreke” olarak da isimlendirilmektedir (Crewe, 1998:5-7) (Resim 3 a,b,c). Eski Mısır’da ağırşaklar her zaman iğn üst kısmında, Anadolu’da iğn orta kısmında ve Kuzey Akdeniz bölgesinde iğn aşağı kısmında kullanılmaktadır (Barber, 1991: 53; Strand, 2015: 47). Ağırşakın iğn üzerinde farklı bölümlerde bulunması eğrilen ipin bükümüne katkısı olmamaktadır. İplik üretimi için bilinen diğer bir yöntem ise alet kullanılmadan yapılan eklemedir. Söz konusu yöntem Eski Mısır’da keten iplik elde etmek için kullanılmıştır (Strand, 2015: 45) (Resim 4). İpler eğirmedeki büküm yönleri ile birbirinden ayrılmaktadır. Eğer iğ eğirme esnasında sol tarafa döndürüldüğünde “z”, sağa tarafa döndürülür ise “s” şeklinde bükülmektedir. Mısır’da iplikler çoğunlukla “s” bükümlü iken; Kuzey Akdeniz bölgesinde “z” bükümlüdür (Barber, 1991: 60-61; Strand, 2015: 46-47) (Resim 5).

Resim 2: İpliğin eğilmesi

Resim 3: Çeşitli eğirme biçimleri

Kaynak: Strand, 2010: 12, Fig: 2,3

Kaynak: Strand, 2015: 46, Fig: 2, 10

Resim 4: İplik üretmek için ekleme yöntemi

Kaynak: Strand, 2015: 46, Fig: 2, 11

Resim 5: İpliğin “S” ve “Z” büküm şekli

Kaynak: Strand, 2012b: 33, Fig: 10a

Eğirme yönteminin ve kullanılan aletlerin seçimi genellikle el sanatları geleneğine ve kullanılan liflere bağlıdır. İpin eğrilme süresinin kısalığını ya da uzunluğunu eğirenin deneyiminin ve yanı sıra seçilen lifler etkilemektedir (Strand, 2015: 46). Bitkisel lifler (keten ve kenevir) ile yünün eğirme sürelerine yönelik çalışma yapılmıştır. Söz konusu çalışmanın sonucu uzun liflerinden dolayı bitkisel olanların (keten ve kenevir) daha kısa sürede eğirildiğini ortaya koymuştur (Tiedemann ve Jakes, 2006: 301-302; Strand, 2015: 46).

Farklı liflerden (keten veya yün) ip eğirmek için değişik çapa ve ağırlığa sahip ağırşaklar kullanılmaktadır (Aytaç, 1982:5-6). Bununla beraber kullanılacak ağırşağın çapını ve ağırlığını, eğrilecek lifin cinsi ve eğrilen ipin istenilen kalınlığı belirlemektedir (Crewe, 1998: 13; Tütüncüler, 2005: 97). Ağırşakların niteleyici özellikleri ağırlık, çap, yükseklik ve delik çapıdır (Tütüncüler, 2005: 95).

Ağırşaklar diğer küçük buluntular arasında boncuklar ile bezemeleri ve morfolojik bakımından benzerlik gösterdiği zaman, aradaki ayırım delik çapının ölçülerine göre yapılmaktadır (Crewe, 1998:9). Eğirme işleminin başarılı yapılabilmesi için ağırşağın iğe tam bir şekilde geçirilmesi gerekmektedir. Bu yüzden ağırşakların iğ deliği ve çevresi iği çubukları tarafından deforme edilmiştir. Ayrıca iğin yapısından dolayı ağırşakların her iki delik çapı arasında küçük farklılıklar bulunmaktadır (Tütüncüler, 2005:95). Söz konusu deliğin çapı iğ geçebilmesi boyutta olmalıdır. Ağırşakların delik çapının en küçük değeri 3-4 mm. olurken; genellikle 7-8 mm. ve ondan daha yüksek 10 mm. değerde olabileceği belirtilmektedir Boncukların delik çapı 1-12 mm. aralığındadır (Barber, 1991:52; Crewe, 1998:11). İğ deliğin merkez dışında yer alan ağırşak, eğirme sırasında

başarılı bir dönüş hızı sağlamayacağından dolayı kullanımın uygun olmadığı belirtilmiştir (Barber, 1991:52; Crewe, 1998:9).

Ağırsakların delikleri çoğunlukla düz veya hafif koniktir (Crewe, 1998:12). Bu durumun iğ çubuğunun ağırşanın gövdesine dik bir doğrultuda sokulmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir (Tütüncüler, 2005:96). Bazı buluntuların iğ delikleri ise kum saati biçimindedir. Söz konusu buluntular her iki tarafı delik çapları birbirinden farklı ise ağırşak olarak nitelendirilir (Crewe, 1998:12). İğ deliğinin çapı ağırşanın boyutu ve ağırlığı ile doğru orantılıdır. Öyle ki büyük ve ağır olan ağırşanın iğ deliği genişken; küçük ve hafif olan ağırşanın deliği ise dar olmaktadır (Crewe, 1998:13).

Ağırlığı 10 gr. gibi olan hafif ağırşaklara sahip iğler olasılıkla dikiş ipliği veya dokuma tezgahlarında giysilik kumaş dokumak için kısa yünden iyi bir kalitede ipin üretiminde kullanılmış olabilir (Tütüncüler, 2005:97). 40 – 50 gr. ağırlığındaki ağırşaga sahip iğler ile kilim veya ağır kumaşların dokunmasında kullanılan kalın yün iplik eğrilmiştir (Crewe, 1998: 29). 60 – 95 gr. ağırlığına olanlar olasılıkla keten eğirmek için kullanılmaktadır. Ağırsakların ağırlıklarının üst sınırını 140 – 150 gr. oluşturmaktadır. 100 – 150 gr. ağırlığındaki gibi ağır ağırşaklı iğler, uzun ve kalın yün iplik elde etmek için kullanılmaktadır (Barber, 1991:52). Ağır ağırşakların kalın ve sıkı bir eğirme için kullanılmaktadır. Ayrıca iki ya da daha fazla ipliğin bir arada bükülmesi içinde uygundur. Söz konusu bu tür kalın ipler sicim, heybe, çuval, halı, battaniye ve kalın dış giysilerin dokumalarında kullanılmaktadır (Smith, 1992: 680; Tütüncüler, 2005:97).

J.C. Smith göre ağırlığı 10 gr. altında olan buluntuların ağırşak olarak değerlendirilmemeleri gerekmektedir. Bununla birlikte ağırşakların ağırlıklarının en düşük değerinin 10-12 gr. olabileceğini ileri sürmüştür (Smith, 1992: 674, 685; Rahmstorf, 2015:5). Ancak Orta Doğu'da İslami dönemlere ait olan merkezde oldukça iyi kalitede pamuğun eğrilmesinde 8 mm. çapında, 1 gr. ağırlığında ağırşanın kullanılması düşük veya yüksek ölçülere sahip ağırşakların eğirme işleminde yer alabileceğini göstermektedir (Barber, 1991:51; Rahmstorf, 2015:5). Son dönemlerde ağırşakların çap ve ağırlığına yönelik deneysel çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalardan biri The Danish National Research Foundation's Centre for Textile Research Copenhagen University (CTR) tarafından 4, 8 ve 18 gr. ağırlığa ağırşaklar ile sahip yün eğirme çalışması yapılmıştır (Olofsson ve diğ. 2015:77). Ayrıca 8 gr. ağırlığındaki ağırşak ile

ketende eğrilmiştir. Bu eğirme testinin sonuçları bir kez daha eğrilen ipin kalitesinin ağırşagın ağırlığı tarafından belirlendiğini kanıtlamıştır. 10 gr. dan düşük ağırlığa sahip ağırşakların ince iplik üretiminde kullanılabilmesine ulaşılmıştır (Olofsson ve diğ. 2015: 86). Hafif ağırşaklar üretilen ipler daha uzun ve ince olurken; ağır ağırşaklar ile kalın ve ağır iplikler eğilmektedir. Farklı ağırlıklara sahip ağırşaklar ile çeşitli kalınlıkta ip eğrilebilmektedir (Olofsson ve diğ. 2015:82, 86). İnce ip ağır bir ağırşak ile eğildiğinde ipin koptuğu gözlemlenirken; kalın ip hafif bir ağırşak ile üretildiğinde ise iğın dönmekte zorlandığı ve zaman kaybı yaşandığı tespit edilmiştir (Olofsson ve diğ. 2015:82). Keten gibi bitkisel liflerin eğrilmesinde geniş çapa sahip ağırşaklarının kullanımının uygun olduğu da saptanmıştır (Olofsson ve diğ. 2015:83). Bir başka deneysel çalışma Malatya’da yer Arslantepe kazı ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlardan biri kemikten ağırşaklarının daha geniş çapa sahip olması bakımından, onun bitkisel liflerden ve daha sıkı ipin eğrilmesinde kullanıldığı düşünülmektedir (Frangipane ve diğ. 2009:6). Ağırşakların çapları ağırlıkları ile orantılı olmaktadır. Bu durumda küçük çaplı ve hafif bir ağırşak ile hızlı dönebilmesinden dolayı daha sıkı bir ip üretilmektedir. Büyük çaplı ve ağır bir ağırşak ile de daha gevşek bir ip elde edilebilmektedir (Barber, 1991:53).

Ağırşakların Anadolu’da, Çatalhöyük yerleşimin Neolitik tabakalarında pişmemiş topraktan ağırşak örneklerine rastlanılmıştır (Mellart, 1962:56). Hacıların Geç Neolitik tabakası (VI.) pişmiş topraktan yapılan ağırşaklar ele geçirilmiştir (Mellart, 1961:46). Mersin Yümük Tepe Geç Neolitik döneme ait 25- 26. tabakalarından ağırşak ortaya çıkartılmıştır (Garstang, 1953: 32, 43, 52-53). Kuruçay yerleşimin Geç Kalkolitik döneme ait tabakalarından pişmiş topraktan üretilen ağırşaklar ele geçirilmiştir (Duru, 1996:53). Köşk Höyük yerleşimin Kalkolitik döneme ait II. tabakasından dokumacılık ile ilgili ele geçen aletler arasında kirmen kanatları olarak nitelenen eserler yer almaktadır. Söz konusu eserin Anadolu için en erken örneği Hallan Çemi’den bilinmektedir (Özkan, 2002: 516). Irak’ta Jarmo, Shimshara, Hassuna, Umm Dabaghiyah, Yarım Tepe, Ninive ve Ras al’Amiya yerleşimlerinden de ağırşak örneklerine rastlanılmaktadır (Barber, 1991:51). M.Ö. 3. bin boyunca Anadolu’nun hemen hemen tüm yerleşimlerinden çok sayıda ağırşagın ele geçmesi, bu dönemde ip ve dokumaya olan talebin arttığının göstermektedir Söz konusu duruma örnek verilebilecek en iyi yerleşim yaklaşık 10.000 ağırşagın ele geçirildiği Troia II’dir (Barber, 1991:51). Bu dönem yerleşimlerinden ip eğirmede kullanılan ağırşakların dışında dokuma için tezgah ağırlıkları, makara tarak gibi

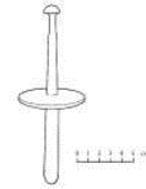
aletlerde ele geçirilmiştir (Barber, 1991:51; Tütüncüler, 2005:37). M.Ö. II. binyılın ilk çeyreğinde Anadolu ve Asur arasında kalay ve lüks tekstil ürünlerine dayalı geliştirilen ticaret sisteminin varlığı bilinmektedir. Bu dönemde Anadolu'nun başkenti konumda olan Kültepe/Kaniş'in Aşağı şehir/ Karum kısmındaki atölye ve yapıların içerisinde çok sayıda ip eğirmeye yönelik ağırşaklar ve kumaş üretiminde kullanılan tezgah ağırlıkları ele geçirilmiştir (Kulakoğlu, 2011:47). Diğer bir merkez olan Acemhöyük I. katına ait "dokuma evi" farklı formlarda tezgah ağırlıkları ortaya çıkartılmıştır (Bircan- Tütüncüler, 2017:245-247).

İğler genellikle ahşap, metal, kemikten üretilmişlerdir. Günümüze kadar ulaşan ahşap iğ örneklerin sayısı oldukça azdır (Rahmstorf, 2015:2-3). Ahşap iğlerin bilinen örnekleri içerisinde Troia II tabakasına ait "M Hazinesi" bir tane bulunmaktadır (Dörpfeld, 1902:340). Bununla birlikte Troia II tabakasından pişmiş toprak ağırşak ile kemik bir iğ de tespit edilmiştir (Dörpfeld, 1902:390). Ayrıca Mısır Abu Gurob'deki kadın mezarından da ahşap iğ ele geçirilmiştir (Barber, 1997:192). Anadolu'da Erken Tunç Çağı'na tarihlenen bazı mezarlık alanlardan keşfedilen buluntular arasında metalden iğlere rastlanılmıştır. Söz konusu iğler Horoztepe' deki bir mezardan ağırşakları ile birlikte iki iğ ele geçirilmiştir (Özgüç ve Akok, 1958:16) (Resim 6). Alaca Höyük (L ve H Mezarlığı) kral mezarlarından bronz iğ eserler tespit edilmiştir (Koşay, 1951:73) (Resim 7). Antalya – Karataş kazılarında küçük çift konik ağırşakı beraber gümüş iğ ortaya çıkartılmıştır (Barber, 1991:62) (Resim 8). Anadolu dışından da Mezopotamya ve İran'dan metal iğlerin ele geçtiği merkezlerin varlığı bilinmektedir. Söz konusu merkezler ve örnekler arasında Kiş "A" mezarlığından iki bronz iğ ve Kuzey İran'daki Tepe Hissar yerleşimden iki bakır iğ sayılabilir (Barber, 1991: 57-58).

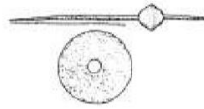
Resim 6: Horoztepe iğ örneği

Kaynak: Özgüç ve Akok, 1958: 16, Res.25

Resim 7: Alaca Höyük iğ örneği

Kaynak: Barber, 1991:60, Fig:

Resim 8: Antalya- Karataş iğ örneği

Kaynak: Barber, 1991:62, Fig: 2,27

İğ tasvir sanatında da denk gelinmektedir. Mezopotamya Tell Agrab'tan bulunan ve M.Ö.3. binyılın başına tarihlenen bir vazunun gövdesindeki panel içerisinde ellerinde iğ tutarak ip eğiren üç kadın figürü betimlenmiştir. Bununla beraber her iki taraftaki daha küçük panellerde betimlenen bitkilerin ise keten olabileceği düşünülmektedir (Barber, 1991:42) (Resim 9).

Resim 9: Tell Agrab vazosu

Kaynak: Barber, 1991:42, Fig. 2,2

Djemdet Nasr'dan ele geçen silindir mühür baskısında Uruk ikonografisinden bilinen kadın figürlerin ip eğirirken betimlendikleri düşünülmektedir (Breniquet, 2010:60, Fig.4,4a) (Resim 10). İran'ın Kuzistan bölgesindeki Choga Mish kazılarında ele geçen ve M.Ö. 3300'lere ait silindir mühürde platform üzerinde oturan kadın, kayışı andıran bir iğ düzeneği ile ip eğirmektedir (Barber, 1991:57, Fig: 2, 16; Breniquet, 2010:60, Fig.4,4b) (Resim 11). Bir başka silindir mühür Newell Koleksiyonuna aittir. Söz konusu mühürde tekstil işi ile alakalı üç kadın figür bulunmaktadır. Sağdaki iki kadın figürün ellerindeki iğ ile ip eğirdiği görülmektedir. Mühür üzerindeki tasvirin dönemin Bedevi kadınları tarafından yapılan yün eğirme işlemi yansıttığı belirtilmektedir (Barber, 1991:56) (Resim 12). İğ tasvirleri Anadolu'da keşfedilen mühürlerdeki adak sahnelerinde de görülmektedir. Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Kültepe'den ele geçirilen bir silindir mühür baskısında ise adak sahnesi tasvir edilmektedir. Bu tasvir içerisindeki kadın figür elinde tuttuğu iği tanrıçaya hediye olarak sunmaktadır (Maner, 2018:47) (Resim 13).

Resim 10: Djemdet Nasr silindir mührü

Kaynak: Breniquet, 2010: 60, Fig: 4,4a

Resim 11: İran- Choga Mish silindir mührü

Kaynak: Breniquet, 2010: 60, Fig: 4,4b

Resim 12: Newell Koleksiyonuna ait mührü

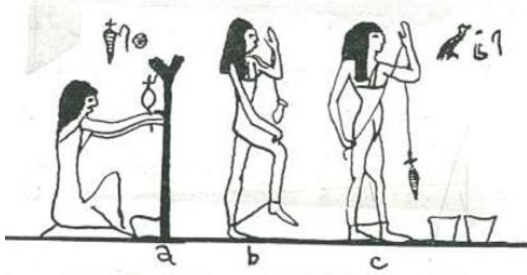
Kaynak: Barber, 1991: 57, Fig. 2, 17

Resim 13: Kültepe'den silindir mührü baskısı

Kaynak: Maner, 2018: 47, Şekil 6

Mısır'da VI. Sülaleler dönemine ait (M.Ö. 2540-2500) bir mezar kral mumyalanması için yaklaşık 2 km. uzunluğunda ip kullanıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu ip çok ince olup, 1 gramı 200 m.'dir (Gönül, 1964:89). Mısır duvar resimleri ip üretimine yönelik sahnelerde içermektedir. Orta Krallık (M.Ö. 2100-1800) dönemine ait Theb yerleşimdeki bir duvar resminde ketenden örekeli ve örekesiz olmak üzere iki farklı ip eğirme işlemi ile birlikte ipin bükülmesi tasvir edilmiştir (Gönül, 1964: 98) (Resim 14). Diğer bir duvar resmi aynı döneme ait olup Beni Hasan örneğinde ip eğiren kadının iki iği aynı anda kullandığı görülmektedir (Barber, 1991:48) (Resim 15).

Resim 14: Theb şehrindeki duvar resmi

Kaynak: Gönül, 1964: 98, Şekil 16

Resim 15: Beni Hasan duvar resmi

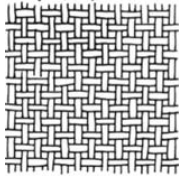
Kaynak: Barber, 1991: 48, Fig: 2,10

1.2. Dokuma Tezgahı ve Ağırlıkları

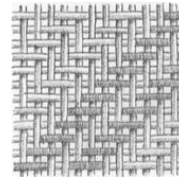
Keten, kenevir, yünden elde edilen liflerin eğrilerek ip haline getirilmesinden sonra; kumaşın elde edilebilmesi için bu iplerin tezgahlarda dokunması gerekmektedir

(Fazlıoğlu, 2001:10). Yünün tekstil alanında kullanılması ile birlikte dokuma tezgahının geliştiği belirtilmektedir (Yağan, 1972:11, Strand, 2012:35). Yatay ve dikey olmak üzere iki tip dokuma tezgahının varlığı bilinmektedir (Yağan, 1978:12).

Kumaş, birbirini dik kesen iki iplik sisteminin dokunması ile oluşturulmaktadır (Strand, 2010:15; Strand, 2015:48). Söz konusu iplik sistemlerinden ilki boyuna uzanan ve dokuma esnasında gergin tutulan *çözümlü ipliğidir*. Diğer ise enine uzanan *atki ipliğidir* (Strand, 2010:15; Strand, 2015:48). Tezgahlarda kullanılan dokuma tekniklerine bağlı olarak farklı desenlere sahip kumaşlar elde edilebilir. Söz konusu dokuma tekniklerinin seçimi kültürel, sosyal, ekonomik faktörlerin yanı sıra kumaşın kullanım alanı ile alakalı olduğu görülmektedir (Strand, 2010:17). En basit dokuma tekniği atki ipliklerin, *çözümlü ipliklerine dik bir şekilde bir alttan ve bir üstten geçirilmesi ile oluşturulan düz (bez ayağı)* dokumadır (Strand, 2010:15; Strand, 2015:48-49) (Resim 16). Bir diğeri ise *dimi* dokuma tekniğidir. Farklı teknikleri olan dimi dokumanın 2/2 sisteminde dört katman *çözümlü ipliği* kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra atki ipliğinin, *çözümlü ipliklerinin iki kere üstünden ve iki kere de altından geçirilmesi ile eğimli bir dokuma elde edilmektedir* (Strand, 2010:15) (Resim 17). Diğer bir dimi dokuma tekniği ise 2/1'dir. Bu teknikte atki ipliği, *çözümlü ipliğinin iki kere üstünden ve bir kere altından geçirilmektedir* (Strand, 2010:16) (Resim 18).

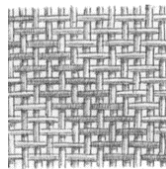
Resim 16: Düz (Bez ayağı) dokuma tekniği

Resim 17: 2/2 dimi dokuma tekniği

Kaynak: Strand, 2010: 15, Fig. 2, 8

Kaynak: Strand, 2010: 16, Fig. 2, 10 (i)

Resim 18: 2/1 dimi dokuma tekniği

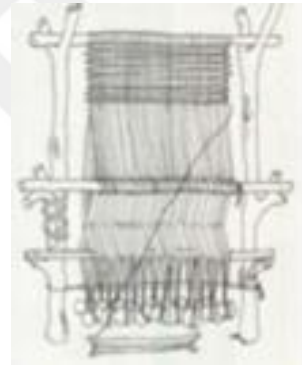
Kaynak: Strand, 2010: 16, Fig. 2, 10 (ii)

1.2.1. Dikey Dokuma Tezgahları

Dikey tezgahların kullanılan ilk dokuma tezgahları olduğu düşünülmektedir. Erken örnekler iki çatal şeklinde sopa arasına yerleştirilmiş diğer bir yatay sopadan oluşmaktadır (Yağan, 1978:12). Bunun yanı sıra çözümlü iplikleri yatay sopa üzerinden gerilmiş olup, bu iplerin birbirine karışmasını önlemek ve düz durmasını sağlamak için uçlarına ağırlık bağlanmıştır (Yağan, 1978:12) (Resim 19). Tezgahta dokuma uzun süre çözümlü ipliklerinin elle ayrı ayrı açılması ve ardından yumak şeklindeki atkı ipliğinin aralarından geçirilmesi biçiminde yapılmıştır (Yağan, 1978:12-13). Geliştirilen “ağızlık sistemi” ile tek sayılı çözümlü iplikleri ağırlıklara, çift sayılı olanlar ise bir sopaya bağlanmıştır. Söz konusu sopa kaldırıldıkça çift sayılı çözümlülerde beraberinde kalkmakta, tek sayılılar ağırlıklara bağlı olmalarından dolayı gergin durmaktadırlar (Yağan, 1978:13) (Resim 20).

Resim 19: Çözümlü ağırlıklı tezgahın erken örneği

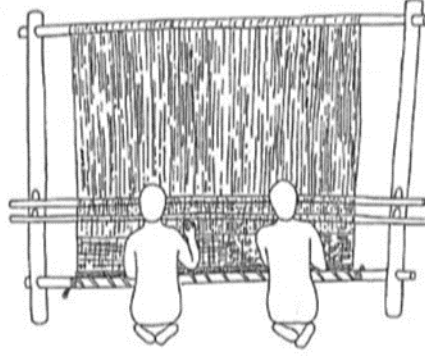
Resim 20: Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahı

Kaynak: Yağan, 1978: 12, Şekil 5

Kaynak: Yağan, 1978: 13, Şekil 6

Çözümlü ağırlıklı dikey dokuma tezgahının kökeni Bereketli Hilal'in kuzey kesimi olduğu düşünülmektedir (Barber, 1991:92; Strand, 2012:35). Bu tip dokuma tezgahının Neolitik Dönem'den itibaren Anadolu ve Orta Avrupa varlığı bilinmektedir. Sonraki dönemlerde Yunanistan, İtalya ve İsviçre'de, Tunç Çağlarında ise İskandinavya ve Britanya 'ya kadar yayılım göstererek kullanımı devam etmiştir (Barber, 1991:91; Strand, 2015:52). Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahları yoğun bir ve dimi türü kumaş dokumak için uygun niteliktedir (Strand, 2015:54).

Dikey dokuma tezgahların bir diğer formunu da alt ve üst kirişlere sahip olan temsil etmektedir. Günümüzdeki halı, kilim gibi dokumaların yapıldığı tezgah modellerinin erken örneğidir. Söz konusu tezgahta, çözgü uçlarında görülen ağırlıkların aksine “*levend*” olarak nitelenen kirişler bulunmaktadır. Çözgü iplikleri üst ve alt kısımda yer alan iki levend arasında gerdirilmiştir (Yağan, 1978:13) (Resim).

Resim 21: Alt ve üst kirişlere sahip dikey dokuma tezgahı

Kaynak: Strand, 2012: 35, Fig:14

Yünün tekstil alanından değerlendirilmesi ile birlikte görülmeye başlanan alt ve üst kirişlere sahip dikey dokuma tezgahının Suriye – Filistin veya Mezopotamya kökenli olduğu öne sürülmüştür (Barber, 1991:113; Strand, 2015:54). Dokuma teknikleri bakımından kullanımı en rahat tezgah türüdür (Strand, 2012:35).

Tezgahlar organik yapılarından dolayı günümüze kadar korunamamaktadır. Prehistorik ve protohistorik yerleşimlerden ele geçen tezgah ağırlıkları, o dönemlerden itibaren çözgü ağırlıklı tezgahların varlığını göstermektedir (Maner, 2018:48, Strand, 2010:15). Anadolu’da Çatalhöyük’ün seramikli Neolitik Dönem’e ait tabakalarından ele geçen tezgah ağırlıkları bu duruma kanıt olarak sunulabilir (Burnham, 1965:173; Tütüncüler, 2005:39).

Anadolu’da en erken tezgah izlerine Yumuk tepe yerleşiminin Kalkolitik Çağ XII. Tabakasına ait 112 nolu odada rastlanılmaktadır. Bununla birlikte boyuzdan yapılan mekik, ağırşak ve ağırlıkların ele geçmesi bu mekanın “dokuma odası” olarak nitelenmesini sağlamıştır (Garstang, 1953: 172-173; Gönül, 1966: 80). Troia IIg

tabakasından ortaya çıkartılan 206 numaralı evde bir tezgahın izlerine rastlanılmıştır. Mekan içerisinde bulunan ağırlıkların ağır oluşlarından dolayı kalın ipliklerden oluşan kaba yünlü bir kumaşın üretildiği düşünülmektedir (Günyol, 2005:17). Achemhöyük yerleşiminde Keşfedilen “Hizmet Binası” alanında RA/34 plankaresinin kuzey kesiminde Asur Ticaret Kolonileri Çağı’na tarihlenen I. kata ait ve “dokuma evi” olarak adlanan mekanda tezgah izine rastlanılmamasına rağmen ele geçirilen çok sayıda ağırlıktan dolayı dokuma amaçlı kullanılan bir alan olduğu düşünülmektedir (Bircan- Tütüncüler, 2017:245-254). Gordion’da Erken Frig Dönemine yani yaklaşık M.Ö. 700'lere tarihlenen kömürleşmiş bir dokuma tezgahı keşfedilmiştir. Söz konusu tezgahın üzerinde yünlü kumaş ait parça bulunmuştur (Karaoğlu,2010: 27).

Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahı tasvir örneklerine Khafdej, Tell Asmar ve Tell Brak yerleşimlerinden bulunan silindirik mühür baskılarında rastlanılmaktadır (Breniquet, 2010: 61-62, Fig. 4.6c, 4. 7b, 4.7c) (Resim 22-24). Bunun yanı sıra Mari’den alt ve üst kireşlere sahip dikey dokuma tezgahı tasviri bulunmaktadır (Breniquet, 2010:62, Fig.4.7d) (Resim 25).

Resim 22: Khafdej çözümlü ağırlıklı tezgah tasviri

Resim 23: Tell Asmar çözümlü ağırlıklı tezgah

Kaynak: Breniquet, 2010:61, Fig. 4.6c

Kaynak: Breniquet, 2010:62, Fig. 4.7b

Resim 24: Tell Brak çözümlü ağırlıklı tezgah

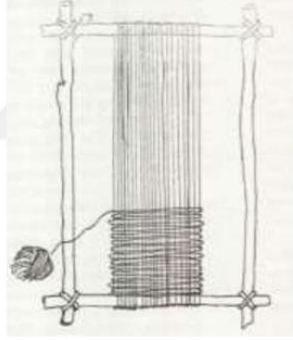
Resim 25: Mari alt ve üst kireşlere sahip tezgah

Kaynak: Breniquet, 2010:62, Fig. 4.7c

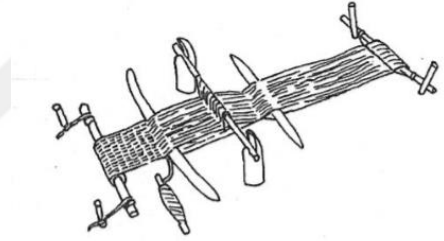
Kaynak: Breniquet, 2010:62, Fig. 4.7d

1.2.2.Yatay Yer Tezgahı

Erken örnekleri uç kısımları birbirine bağlanan ağaç parçalarından basit çerçeve görünümündedir (Resim). Yatay yer dokuma tezgahında da çözgü iplikleri kiriş (levend) bağlanılarak kullanılmıştır. Söz konusu tezgahın ilk örneklerinde dokuma aynı dikey dokuma tezgahlarındaki gibi çözgü iplikleri elle hareket ettirilerek, yumak biçiminde olan atkı ipliği aralarından geçirilerek yapılmaktadır Daha sonra oluşturulan gücü sistemi ile birlikte mekik düzeni de oluşturulmuştur (Yağan, 1978:13). Elde edilmek istenen kumaşa göre tezgahın boyutu ayarlanabilmektedir (Yağan, 1978:14). Tezgahı oluşturan kazıkların dış yüzeylerine aralarındaki mesafeden biraz daha uzunca düzgün birer ağaç bağlanmaktadır. Çözgü iplikleri yerden yüksekte ve birbirine paralel olan bu iki ağaç arasında gerili vaziyettedir.

Resim 26: Yatay yer tezgahının en basit örneği

Resim 27: Yatay yer tezgahı

Kaynak: Yağan, 1978:14, şek. 6

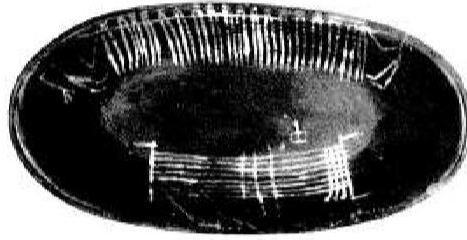
Kaynak: Strand, 2012b:35, Fig. 12

Hazırlanan çözgünün tek ve çift sayılı iplikleri uzunca bir ağaç üzerinde hareket edebilecek bir biçimde askıya bağlanmaktadır. Bu ağaç çözgü boyunun hemen hemen ortasına yakın bir yerde taşıdığı çözgü ipliklerini yukarıya kaldırabilmesi için iki ucuna konulan taşlardan destek almaktadır (Yağan, 1978:14) (Resim) İki kişi tarafından yapılacak dokumanın ilk aşamasında gerili olan çözgü ipliklerin arası bir sopa yardımı ile açılmaktadır. Alt kısımdaki ipler ise bir başka çubuğa halka ile bağlanarak çekilmekte ve ağızlık bölümü değiştirilmektedir. Söz konusu ağızlık bölümüne atılan atkı iplikleri ile dokuma yapılmaktadır (Yağan, 1978:14). İlk zamanlarda el yardımı ile sıkıştırılan atkı iplikleri, sonrasında “kılıç” olarak adlandırılan alet ile sıkıştırılıyordu. Ancak bu aletin yerini bir süre sonra “kirkit” yani açık tarak almıştır (Yağan, 1978:14). Dokunan kumaş

tezgahtan kesilerek alınmaktadır. Yatay yer tezgahı günümüzde hala Mısır Bedevi kadınları tarafından kullanılmaktadır (Fazlıoğlu, 2001:12).

Anadolu'da en erken yatay yer tezgahının varlığına ilişkin izlere Acemhöyük'ün X. Kattaki ortaya çıkartılan kerpiç yapılarının birinde dokuma amaçlı kullanıldığı düşünülen mekanda rastlanılmıştır. Bununla birlikte tezgah ağırlıkları da ele geçirilmiştir. Söz konusu eser grubunun sadece çözümlü ağırlıklı dikey tezgahlarda kullanılmadığını göstermesi bakımından önemlidir (Özgüç, 1984:110).

Yatay yer tezgahı Mısır'da kullanılan en eski dokuma tezgah formudur. Söz konusu tezgahın tasvirine ilk kez Mısır'da Geç Neolitik Dönem'e tarihlenen Badari Kültürüne ait ele geçen bir kaseinin yüzeyinde rastlanılmıştır (Barber, 1991:83; Strand, 2015:52) (Resim 28).

Resim 28: Yatay yer tezgahı tasvirinin bulunduğu kase

Kaynak: Barber, 1991: 83, Fig. 3, 3

Yatay yer tezgahı ilgili tasvirilere silindir mühür baskılarında da denk gelinmiştir. M.Ö. 4. Ait ve Susa'dan ele geçirilen silindir mühürde yer tezgahının tasvir örnekleri bulunmaktadır (Barber, 1991:83-84; Breniquet, 2010:61, Fig. 4,6a) (Resim 29).

Resim 29: İran Susa'dan bulunan yatay yer tezgahı silindir mühür

Kaynak: Barber, 1991:83-84, Fig. 3,4

Mısır'da XII. Hanedan Orta Krallık evresine ait Beni Hasan'da Khnumhetop mezarındaki duvar resimlerin arasında iki kadın yatay yer tezgahında kumaş dokurken betimlenmiştir (Barber, 1991:84) (Resim 30). Ayrıca Eski Mısır'daki mezar buluntuları arasında model örnekleri de vardır. Theb yüksek rütbeli Meket Re'nin mezarında bir model örneği dönemin dokuma atölyesi ve kullanılan yatay yer tezgahı hakkında ayrıntılı bilgi sunmaktadır (Tütüncüler, 2005: 43-44; Ergün, 2013: 34, şek. 8) (Resim 31).

Resim 30: Khnumhetop Duvar Resmi
modeli

Resim 31 : Meket- Re mezarından dokuma modeli

Kaynak: Maner, 2018:49, Şek.11

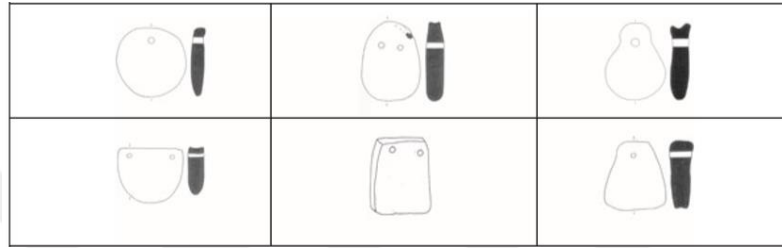
Kaynak: Ergün, 2013:34, şek.8

1.3. Tezgah Ağırlıkları

Taş, pişmiş veya pişirilmemiş topraktan yapılan tezgah ağırlıkları yerleşimlerde dokumacılık faaliyetinin olup olmadığına ve hangi tür tezgah kullanıldığına dair kanıtlar sunan eser grubudur (Ramstorf, 2015:6). Bununla birlikte bir merkezden elde edilen tezgah ağırlıkları özellikle çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahının kullanımına delildir. (Strand, 2010:15; Strand, 2015:50).

Avrupa ve Yakındoğu'daki birçok yerleşimden ortaya çıkartılan ağırlıklar disk, piramit, konik gibi farklı şekillerde ve ölçülerde ele geçirilmiştir (Martenson ve diğ. 2009, 374, Ramstorf, 2015:6-7). Ayrıca kübik, silindirik, makara ve yarım formu olanları da vardır (Martenson ve diğ. 2009: 374-375; Ramstorf, 2015:6-7) (Tablo). Disk ve piramidal formu tezgah ağırlıkları elde basit bir şekilde biçimlendirilmişken; konik formu olanlar çark yapımıdır. Bununla birlikte piramidal formlular daha geç dönemde ise çark yapımı

da olabilmektedir (Fazlıoğlu, 2001:25). Tezgah ağırlıklarının formların çeşitliliği dönemsel, çevresel ve kültürel etkenlere bağlı olarak açıklanabilir (Strand, 2003:207; Martenson ve diğ. 2009: 374). Bütün ağırlıkların işlevleri aynıdır. Dokuma tezgahının st kirişine (levend) bağlanan zđđ ipliklerinin uçlarına takılarak, onların gergin ve sabit durmasını sağlamaktadırlar (Tütüncüler, 2005:102). Tezgah ağırlığının sahip olduğu biçimi dokunan kumaşın yapısına hiçbir etkisi yoktur. Ancak kumaşın yapısında dokuma esasında kullanılan tezgah ağırlıklarının kalınlığı ve ağırlığı belirli bir oranda etkilidir (Martenson ve diğ. 2009:374).

Disk Formlu

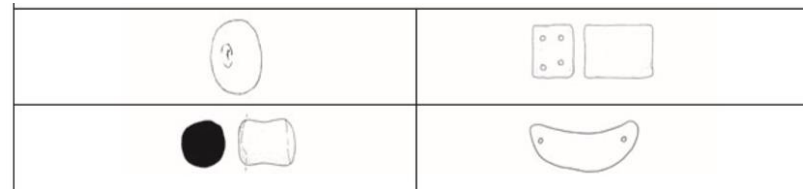
Küresel Formlu

Silindir Formlu

Piramidal Formlu

Çeşitli Formlar

Tablo 1: Tezgah Ağırlıklarının Formları

Kaynak: Marteson ve diğ. 2009:375, Fig. 2

Danish Research Foundation's Centre for Textile Research ekibi tarafında yapılan güncel dokuma testleri tezgah ağırlığının kalınlığı ve ağırlığının kumaşın yapısına olan etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Buna göre; kalın bir ip ile kaba ve gözenekli bir tekstil elde edilmek isteniyorsa ağır ve kalın bir tezgah ağırlığı kullanılması gerekmektedir. Eğer kalın bir ip ile kaba ve sıkı bir dokuma için ise ağır ve ince ağırlık tercih edilmelidir (Martenson ve diğ. 2009:390; Olofsson, 2015:95). Dokunan kumaşın daha kaliteli olabilmesi için ince iplik ve daha hafif tezgah ağırlıkları kullanılmalıdır. Bundan dolayı ince iplik ile gözenekli ve ince bir yapıda kumaş elde etmek için hafif ve geniş bir tezgah ağırlığı gerekmektedir. Ayrıca ince ve sıkı bir olması için ise hafif ve ince bir tezgah ağırlığına ihtiyaç duyulmaktadır (Martenson ve diğ., 2009:390; Olofsson, 2015:95).

Dokuma testlerinin diğ. bir konuyu ise ağırşak ile tezgah ağırlığı arasındaki bağ ilgili olan bölümdür. Söz konusu bağı belirli bir kalınlıkta eğrilen ip ile o ipin tezgahta kumaşın başarılı bir şekilde dokunabilmesi için ağırlıkla birlikte sağladığı gerilim potansiyeli oluşturmaktadır. Danish Research Foundation's Centre for Textile Research ekibi tarafından bir dokuma üzerine deneysel çalışmada eğrilen ipin gerilim potansiyeline yöneliktir. Söz konusu çalışmada 4 gr., 8 gr., ve 18 gr. ağırlığında ağırşak ile eğrilen ipler kullanılmıştır. Bunun sonucunda; 4 gr. ağırşak kullanılarak eğilen ipin 13 gramlık bir gerilime, 8 gr. ağırşak ile üretilen ipin ise 18 gramlık bir gerilime ihtiyaç duyduğu anlaşılmıştır (Strand, 2015:141). Ayrıca 18 gr. ağırşak ile eğrilen ipin de 25 veya 30 gramlık çözgü gerilimine gereksinimi vardır (Strand, 2012c:211). Bunun dışında çalışmanın sonucu bazı tezgah ağırlıkları ile yalnızca belirli bir kumaşı dokunmadığı, tezgahta çözgü ipliğın değiştirilmesi ile farklı dokumalar yapılabildiği anlaşılmıştır (Strand, 2012:211). Örneğin: 300 gr. ağırlığa sahip bir tezgah ağırlıklarının kullanıldığı dokuma tezgahı düzeninde 10 ile 30 gramlık çözgü gerilimine gereksinim duyan kalın veya ince iplikler ile kumaş dokunabilmektir (Strand, 2012c:211).

Tezgah ağırlıklarına çözgü iplikleri çeşitli biçimlerde bağlanabilmektedir. Çözgü iplikleri ağırlıklara doğrudan bağlanabildiği gibi ahşap bir çubuğa bağlanmış olabilir. Bu yüzden ağırlıkların kullanımlarından kaynaklı üzerlerinde ip izlerine rastlanılmaktadır

(Tütüncüler, 2005:101-102). 150 gr. ağırlığında ve 2 cm. kalınlığında bir tezgah ağırlıklarından oluşan bir dokuma tezgah düzeni ayarlanmıştır. Buna göre farklı çözgü gerilime ihtiyaç duyan iplikler değerlendirilmiştir. Bir ip 10 gramlık için her bir tezgah ağırlığına 15 adet, 20 gramlık gerilim potansiyeli için ise tezgah ağırlığına 7, 5 adet çözgü ipi bağlanabilmektedir. Söz konusu ağırlık 30 ve 40 gramlık gerilimi olanlarda 5 ve 3, 75 adet çözgü ipliğine takılmaktadır. Ele alınan ölçülerde bir tezgah ağırlığının az gerginlik ve ince iplikler ile yapılan dokumalarda kullanabileceği anlaşılmıştır (Olofsson ve diğ., 2015:96-97).

Tezgah ağırlıklarına yönelik dokuma testlerinden biri Arslantepe kazı ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir. Yerleşim de M.Ö. 3500-3000 yıllarına ait bir mekan içerisinden 18 adet birlikte ele geçirilmiştir. On yedisi konik formlu olan ağırlıkların 628-624 gr. ağırlığa sahip oldukları ve bir çözgü ipine 30 gramlık bir gerilim oluşturdukları saptanmıştır (Frangipane ve diğ. 2009:15). Buna göre dokuma tezgahında dokuzu önde ve dokuzu arkada olmak üzere 75 cm. lik bir kumaş elde etmek mümkündür. Söz konusu bu kumaş 2 m. uzunluğunda dokunursa, tüm bir dokuma için 1. 836 m. ipe uzunlukta ipe gereksinim duyulmaktadır. Dokuma için harcanan sürenin 37 saat olduğu da tespit edilmiştir (Frangipane ve diğ. 2009:15).

İKİNCİ BÖLÜM

KÜLTEPE/ KANIŞ

2.1. KONUM

Eskiçağdaki adı Kaniş/ Neşa olan Kültepe, Kayseri ilinin 21 km kuzeydoğusunda yer almaktadır. Erciyes Dağı'nın eteğinde, Kızılırmak sularının beslediği ovanın ortasında yer alan yerleşim; Mezoptamya ile kültürel ilişkileri olan Malatya'yı Anadolu'ya bağlayan ticaret yolunun üzerindedir. Kültepe, *Tepe/Höyük* ve *Aşağı şehir/ Karum* olmak üzere iki bölümünden oluşur. Tepe/ höyük çevresindeki ovadan 20 metre yüksekliğe ve 550 metre çapında hafif bir daire görünümüne sahiptir. (Özgüç, 2005:6-8). Aşağı şehir/ karum, höyüğü doğu, güney kuzey olmak üç farklı yönden çevreleyen hilali andırır şekildedir (Kulakoğlu, 2011:40).

2.2. ARAŞTIRMA TARİHÇESİ

Kültepe/Kaniş, sistemsiz yapılan çalışmalar ve çevre köylerde yaşayanların höyük/tepe alanından toprak taşımalarından dolayı tahribe uğrayan höyüklerden birisidir (Özgüç, 1999:1).

1881 yılından beri bilinen ve arkeoloji literatüründe “Kapadokya Tabletleri” olarak nitelenen çivi yazılı belgeler sayesinde Kültepe dünya çapında bilinen bir merkez haline gelmiştir. Aynı yıl yerleşimi ziyaret eden ilk yabancı araştırmacı Th. G. Pinches olmuştur. 1893-1894 yılları arasında E. Charte tarafından höyüğün doğu ve sitadel kısmında yapılan sondaj ile çalışmalar başlamıştır. 1906 yılında H. Winckler ve H. Grothe yönetiminde birbirinden ayrı çalışmalar devam etmiştir. 1925 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin izni ile kazılarına başlayan Bedrich Hrozny önceki araştırmacılar gibi höyükte tabletlere ulaşamamıştır (Özgüç, 1950:6, Özgüç, 2005:8-9). Kültepe'den ayrılmaya karar veren araştırmacı arabacısının bilgilendirmesi üzerine çalışmalarını höyüğün çevresindeki tarlalarda yani Karum/ Aşağı Şehir alanında sürdürmüş ve kısa sürede Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait tabletleri açığa çıkartmıştır. 1948 yılına kadar ara verilen çalışmalar, Türk Tarih Kurumu adına ve Prof. Dr. Tahsin Özgüç başkanlığındaki Türk Heyeti tarafından yapılan ilk sistemli kazılar ile başlamıştır (Özgüç, 1950:7, Özgüç, 2005:8-9). Tahsin Özgüç'ün 2005 yılındaki vefatının ardından, 2014

yılına kadar Prof. Dr. Kutlu Emre'nin onursal başkanlığında yürütülen kazılar, günümüzde Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu ve ekibi tarafından devam ettirilmektedir (Kulakoğlu, 2018a: 58).

2.3.TABAKALANMASI

Kültepe/ Kaniş de günümüze kadar kesintisiz bir şekilde devam eden kazılar sonucunda Höyük/ Tepe' de 18, Aşağı Şehir/ Karum kısmında ise 4 yapı katı saptanmıştır. Her iki kısımdaki yapı katları yeniden eskiye doğru sıralanmış ve oluşabilecek herhangi bir karışıklığa karşı Karum yapı katları Romen rakamıyla simgelenmiştir (Özgüç, 2005: 9-12). Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun belirttiğine göre; son yıllarda höyükte yapılan kazılarda ele geçen buluntular, Kültepe'de Geç Kalkolitik Dönemden Erken Tunç Çağı'na kesintisiz bir geçişin olduğuna dair deliller sunmaktadır. Söz konusu döneme ait Doğu Anadolu kökenli "Black Burnished Ware/Siyah Perdahlı Seramik" tipine ilk kez rastlanılmıştır (Kulakoğlu, 2017: 223). Höyük/Tepe ve Aşağı Şehir/ Karum'un yapı katları ve temsil ettikleri dönem özellikleri şu şekildedir:

Kaniş	Belirleyici Özellikler	Karum
1 Roma	Kent Surları	
2		
3 Hellenistik	Kent Suru	
4 Demir Çağı	Kabartmalı Geç Hitit ortastatları	
5		
6 Kaniş Krallığı: Asur Ticaret Kolonileri	Kaniş kenti ve karum kısa süre sonra yeniden kurulup Babil Kralı Samsuiluna dönemine kadar yaşamıştır. Kaniş'te anıtsal yapılar (Warşama Sarayı, tapınaklar, ve resmi depo binası)	Ia Ib
7 başkenti		
	ARA	
8	Asurlu tacirlerin gelişi ve Anadolu'da ticaret sistemini kurması. Karumda yoğun yapılaşma. Kaniş'te Eski Saray ve Güney Teras/ Taraça Sarayı	II
9	El yapımı tek renkli ve çok renkli seramik ile birlikte ilk kez çark yapımı Hitit seramiği ortaya çıkışı	III
10		IV
11	Mezopotamya, Kuzey Suriye ve Batı Anadolu ile yakın ilişkiler, anıtsal yapıların ortaya çıkışı	
12 Eski Tunç Çağı III		
13		
14	Mezopotamya, Kuzey Suriye Kilikya ile yakın ilişkiler, Yukarı Fırat'dan ithal edilmiş çömlekler.	
15 Eski Tunç Çağı II		
16		
17		
18 Eski Tunç Çağı I		

Tablo 2: Kültepe/Kaniş-Neşa Tabakalanması

Kaynak: Kulakoğlu, 2011

Kültepe'de Erken Tunç Döneminin ilk iki evresi ETÇ I (18. yapı katı) ve ETÇ II (17-14. yapı katları) ile temsil edilmektedir. Söz konusu her iki evre için höyükte sınırlı alanda çalışılmasından dolayı ortaya çıkartılan mimari kerpiç yapıların kalıntılarında ibarettir (Ezer, 2014: 6-7). ETÇ I ait seramik buluntularının hepsi Orta Anadolu kökenli olup el yapımı, kırmızı astarlı ve perdahlıdır (Öztürk, 2013: 31). ETÇ II tarihlenen yapı katlarından ele geçen buluntular Kültepe'nin bu dönemden beri çevre kültürler ile olan

ilişkilerine ışık tutmaktadır. 15. yapı katından itibaren rastlanılan Kuzey Suriye’ye özgü şişe biçimli kapların benzerleri Alishar 14T katında ve Mari İhtar Mabedinden ele geçirilmiştir (Kontani, 2011:53). ETÇ II evresine tarihlenen taş sanduka tipi mezardan bulunan altın pendentif Kuzey Mezopotamya ile olan ilişkilerin varlığına dair önemli bir kanıttır (Özgüç, 1986a:42).

ETÇ III evresi sonuncusu iki safhalı olmak üzere; 13-11 a/b yapı katları ile temsil edilmektedir. Bu evreye ait Kültepe/ Kaniş de dönemin sosyal, siyasi, ekonomik düzenini yansıtan özel ve dini yapılar açığa çıkartılmıştır. ETÇ III boyunca farklı bölgeler ile kurulan ilişkilerin artması ile birlikte Kültepe’den ele geçen çok sayıda ithal buluntunun varlığı, bu evrenin Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nın öncüsü olduğunu göstermektedir (Kulakoğlu, 2018a:59-60). Söz konusu dönemin mimari karakteri Kültepe için incelendiğinde, höyüğün aynı kısmında 13,12 ve 11b yapı katına ait üst üste inşa edilmiş yapılar tespit edilmiştir. Kültepe’nin en eski özel yapısı 2010 yılında keşfedilen ve çalışmaları devam eden “*Megaron*” planlı bina olup 13. yapı katına tarihlendirilmektedir (Kulakoğlu, 2018b:397). Binanın taş temelleri üzerindeki ağacın da kullanıldığı kerpiç duvarları ve duvarlarının önündeki sekiler beyaz sıvalı, odalarının bir bölümü sıkıştırılmış toprak diğer bölümü ise duvarlarındaki gibi beyaz sıvalı olduğu tespit edilmiştir (Ezer, 2014: 7-10). Höyüğün 12. yapı katındaki “*Megaron*” planlı yapı Kültepe’nin ikinci özel yapısını temsil etmektedir. Ölçüsü ve planı bakımından Troya II megaronunu anımsatan yapı, Batı Anadolu Bölgesi ile olan ilişkileri kanıtlamaktadır. Dini işlevi olan yapının planı, orta kısmında ocağı bulunan salondan ve onu çevreleyen farklı boyutlara sahip odalardan oluşmaktadır. Ele geçen buluntular arasında alabaster idoller ve ithal seramikler bulunmaktadır (Özgüç, 1963:35). (Lev. 1). ETÇ III döneminin sonuncu dini yapısı, 11b katına ait uzunluğu 22,5 m, genişliği 24 m., aynı şekilde ocağının bulunduğu salon ve ona açılan odalardan oluşan yapının duvarları iç ya da dış kısımlarda yer alan kerpiç plasterler tarafından desteklenmektedir. Höyüğün diğer yapılarındaki gibi duvarların ve sekilerin beyaz sıvalı olduğu, bu binanın da yangına maruz kaldığı anlaşılmıştır (Özgüç, 1986a:34). (Lev. 2).

Kültepe’de ETÇ III döneminin seramik geleneği göz önüne alındığında; evrenin başında görülen tek renkli seramiğin dışında Kızılırmak kavsinde bulunan Alishar yerleşimden ortaya çıkan ve hafirleri tarafından “*Intermediate*” olarak adlandırılan boya bezemeli kaplar da görülmeye başlar. Söz konusu dönemin sonuna doğru “*Intermediate*”

seramik geleneğinden gelişen bir diğer boya bezemeli “*Alişar III*” seramik türüne dair örnekler rastlanılmaktadır (Özgüç,1963:33-34). Kültepe’den ele geçen Batı Anadolu kökenli; ağır dönen çark yapımı “*Troya Tabakları*”, çift kulplu kap türü “*Tankard*” ve çift kulplu bardaklar “*Depas Ampkypellon*” ithal kap formları iki bölge arasındaki ilişkileri gösteren buluntular arasındadır. Dönem süresince olan kültürel ilişkilerin yalnızca Batı Anadolu Bölgesi ile sınırlı kalmadığını; Kuzey Suriye ile Güneydoğu Anadolu Bölgesine özgü seramik türü olan alabaster biçimli “*Suriye şişe*” ve metalik çanak-çömleklerin varlığı göstermektedir (Özgüç, 1986a:34-41, Kulakoğlu, 2018a:59).

M.Ö. 2 binyılın ilk çeyreğinde Kültepe, Anadolu’da hem Asur Devleti ile oluşturulan koloni ticaret sisteminin idari merkezi hem de en büyük krallıklardan biri olan Kaniş Krallığı’nın başkenti konumundadır. “*Asur Ticaret Kolonileri Çağı*” olarak nitelenen bu dönem höyükte 10-6. katlar ile Karum’ da çağdaşı IV-Ia/b temsil edilir. (Özgüç, 2005: 6) Ticari ilişkiler sayesinde Anadolu’ya gelen Asurlu tüccarlar, dönemin erken evresinden (Karum II. yapı katı) itibaren yerli halkında yaşadığı Aşağı Şehir/ Karum’dan ya ev olarak ya da inşa ettirerek yerleşmişlerdir (Özgüç, 2005:51). Evlerin yapı malzemesi olarak daima taş, kerpiç, ağaç ve çamur kullanılmıştır. Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nın her iki evresinde de yerli halkın ve Asurlu tüccarların yaşadığı ev planların dikdörtgen planlı çoğunlukla da salona açılan iki odalı veya koridora açılan çok odalı olduğu gözlemlenmiştir. Genellikle iki katlı olan yapılar düz damlıdır (Özgüç, 1986b:12). Tüccarlar sahip oldukları tabletlerini evlerin alt veya üst katındaki odalarında ağaç raflarda ya da küplerin içinde muhafaza etmişlerdir (Özgüç, 1986b:14). Hem II. katında (erken evre) hem de Ib katında (geç evre) şehir aralarında ortaya çıkartılan atölyelerin planları dönemin evlerinden farklı değildir. Yalnızca daha büyük ve sağlam ocaklara sahip olup, odaların tabanları taş döşelidir. Atölyelerde çeşitli hammaddelerden isteğe bağlı üretilen ya da satışı hazır eserler bulunmaktadır (Özgüç, 1986b:37, Özgüç, 2005:83-85). Atölyelerde veya yapılarda ele geçen tezgah ağırlıkları dokuma alanında faaliyetlerin olduğunu göstermesi bakımından önemlidir (Kulakoğlu, 2011:47). Kültepe’de idari ve özel işlevli yapılar sadece höyükte keşfedilmiştir (Özgüç, 1986b:14). (Lev. 4). Sur ile çevrili Karum’un dönem boyunca değişmeyen şehir planı her biri sokağa açılan ve bitişik 6-8 evin oluşturduğu düzenli mahalleleri, sokaklar ya da meydanlar tarafından ayrılmaktadır. (Özgüç 1986b:12, Özgüç, 2005:73) (Lev.3) Mahallerdeki kimi evler gelişen ihtiyaçlara ve çevresindeki uygun arazi durumuna bağlı olarak ilaveler ile

genişletilmesi nedeniyle duvarları dik kesişmeyen yapılar, söz konusu yapılar düzensiz bir görümüm kazanarak “*Schiefwinkligkeit*” modelini teşkil etmektedir (Özgüç, 1986b:1). Karum mahallelerini birbirinden bir bölümün toprak diğer bölümün taş döşemeli sokaklar ayırmaktadır (Özgüç, 1959: 41).

Höyükteki 10-9. yapı katları, Aşağı Şehri/ Karum’un en eski iki yapı katı olan IV-III. yapı katları ile çağdaştır M.Ö. 3 binyıl sonu- 2. binyıl başına tarihlenen yapı katlarında Asurlu tüccarların Karum’a henüz yerleşmedikleri ve çivi yazılı belgelerin ele geçmemesinden dolayı ticaretin sistemli bir halde olmadığı anlaşılmıştır (Özgüç, 2005: 9; Kulakoğlu, 2018a:67). Höyükte dönemin taş temelli, kerpiç duvarlı, iki odalı ve dikdörtgen planlı bir yapının temelleri açığa çıkartılmıştır. Karum IV-III. katlarındaki evler genel olarak değerlendirildiğinde hepsinin düzensiz ve zayıf taş temelleri üzerinde yükselen kerpiç duvara, iki veya dört odaya ve dikdörtgen plana sahip olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca evlerin yangına maruz kalmadığı da gözlemlenmiştir (Özgüç, 1957:44, Emre, 1989: 111). Karum’un IV. katındaki seramiklerin büyük bölümünü el yapımı “*Alişar III*” kapları oluştururken az bir miktarda çark yapımı parlak kırmızı Hitit seramiğinin erken örnekleri ele geçmiştir. Bu durumun III. yapı katında değiştiği gözlemlenmiş, sayısal çoğunluk çark yapımı Hitit seramiğine geçmiştir (Emre, 1989:112-119).

Asur Ticareti Koloni Çağı’nın en güçlü evresini höyükteki 8. yapı katı ile çağdaşı Karum II. yapı katı temsil etmektedir. Höyük de 8. kata tarihlenen biri sitadelde “*Eski Saray*”, diğeri sitadelin dışında yer alan “*Güney Teras/ Taraça Sarayı*” olmak üzere iki idari yapı açığa çıkartılmıştır. “Eski Saray”, işlevi bakımından aynı 2 veya 4 odalı evlerin birleştirilmesiyle bir bina yerine bağımsız en az üç binadan oluşan ve merkezi avluyu çevreleyen dairesel plana sahiptir. (Lev.5). Bu mimari planı bakımından Anadolu’ya özgü özellik taşıyan saraya benzer yapılar Gordion ve Boğazköy Büyükkale’de de açığa çıkartılmıştır (Özgüç, 1999:24, Özgüç, 2005: 105). Alt kattaki odaları hizmet bölümüne ayrılan iki katlı saray taş, kerpiç, ağaç ve çamur kullanılarak inşa edilmiştir (Özgüç, 1999:23). Sarayın etrafındaki “testere dişi” görünümlü surun temel kalınlığı 4 metreyi bulmaktadır. Söz konusu surun paralelleri Alişar ve Konya Karahöyük merkezlerinde de görülmektedir (Özgüç, 1999:25-26). Eski saraydan ele geçen buluntular arasında dönem seramikleri, paraleli Acemhöyük merkezinde de görülen kılıç, aslan başlı iğne gibi süs eşyalarının yanında mühür ve mühür baskıları yer alır (Özgüç, 1999:26-30). Karum II

evresine tarihlenen yazılı belgelere dayanılarak “*Eski Saray*” dan kent yönetimini sağlayan tek kralın *Labarša* olduğu ayrıca tüccar *Pušuken*'i tutuklatan adı bilinmeyen kraliçenin de yaşamını bu sarayda sürdürdüğü anlaşılmıştır (Özgüç, 2005: 105). Höyükte aynı kata ait bir diğer idari yapı 90 metre ölçüye sahip “*Güney Teras/Taraca Sarayı*” dır. Söz konusu saray bir koridor ve avlu tarafından ayrılan iki bölümden oluşan yapısı bakımından çağdaşı Anadolu ve Yakındoğu saraylarından farklıdır. Sarayın avlusu taş ve 47 metre uzunluğa sahip koridorunun bir bölümü taş, diğer bölümü ise ağaç kalaslar ile döşelidir. İki katlı olan sarayın alt kattaki dikdörtgen planlı ve sert toprak tabanlı odaları depo, oturma gibi işlevler için ayrılmıştır (Özgüç, 1999: 34-37). (Lev.6). Depo- hizmet niteliği ağır basan “*Güney Teras/Taraca Sarayı*” vekil prenlere yani *rabi simmlitime* ayrılan bir saray görünümündedir. Yazılı belgelerdeki edinilen bilgiler doğrultusunda evreyi sonlandıran ve höyük ile Karum alanını etkileyen yangına kenti zapt eden *Zalpa Kralı Uhna* neden olmuştur (Özgüç, 1999:66). *Güney Teras/Taraca Sarayı*, çağdaşı *Eski Saray* da olduğu gibi Karum II. kat yangınından önce boşaltılmasına bağlı olarak oldukça az buluntu ele geçmiştir (Özgüç, 1999:38-42).

Karum'un II. katında açığa çıkartılan daima taş temelli ve dikdörtgen planlı evlerin kerpiç duvarlarında dikey ve yatay ağaç dikmeler yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Yapıların kerpiç duvarları gibi sıvalı olan ağaç dikmeler çoğunluğu iki katlı evlerin üst katını destekleme amacı ile kullanılmaktadır. Söz konusu evlerin bodrumları ya da kimi odalarının duvarları yalnızca taş örgülü olmaktadır. Odaların tabanları genellikle sert toprak olmasının yanında dar ve uzun odaların ya da merkezi avluların tabanları taş döşelidir. (Özgüç, 1959: 17-24) Karum'un II. katına ait evlerinin belirgin özellikleri arasında, hepsinde var olan ve paralellerini Bitik ve Karaz, daha eski örneklerin ise Amik bölgesinde Tel el Akrad da görülen “*atmalı biçimli ocaklar*” oluşturmaktadır. Ayrıca evlerin giriş kısımlarında yer alan kerpiç banklar bulunmaktadır (Özgüç, 1959:40-41, Özgüç, 1986b: 13).

Karum II. kat boyunca en çok rastlanılan kap formları arasında çeşitli gaga ağızlı testiler, çaydanlıklar, sepet kulplu çaydanlıklar, dört veya altı kulplu kazanlar, sivri dipli bardaklar, fincanlar ve mutfak kaplarıdır (Özgüç, 1950: 62-74). Hem höyükteki saray yapılarından hem de Karum evlerinden ele geçen seramikler bu evre de yeni birçok kap türünün varlığını göstermiştir. Akıtacağı boğa veya koç biçimli testiler, ağız kısımları antilop ve kartal ile süslü meyvelikler, Kuzey Suriye ve Kilikya Bölgesinden ithal edilen

tek renkli mataralar ve yonca ağızlı testiler Kültepe 'de ilk kez bu dönemde görülen kaplardandır (Özgüç, 1986b:54-57, Özgüç, 2005:120-121). Söz konusu dönemde *Alişar III* türü seramiklerin hamurlarına mika katıldığı ve önceki kaplarına nazaran daha iyi pişirildiği fark edilmiştir (Özgüç, 1959:66).

Karum II. yapı katı ve çağdaşı 8. katı sonlandıran yangından kısa sonra dönem insanları yapılarını tamir ederek ya da yeni inşa ederek hem höyükte hem karum da iskana devam etmişlerdir. Asur Ticaret Koloni Çağı'nın geç evresi Kültepe'de Karum Ib ve höyüğün 7. Yapı katı ile temsil edilmektedir. Erken evreye göre bölgelerarası ticaretin zayıfladığı buna bağlı olarak da çivi yazılı belgelerin azaldığı gözlemlenmiştir; ancak şehir yapısı, seramik geleneği ve diğer buluntular Kültepe'nin önemini yitirmediğini belgelemektedir (Özgüç, 1986b:15). Höyüğün açığa çıkartılan "*Geç Saray/ Warşama Sarayı*", sitadel dışındaki tapınaklar ve "*Resmi Depo Binası*", olmak üzere idari ve özel yapılar 7. yapı katına tarihlendirilmektedir. Arkeoloji literatüründe "*Warşama Sarayı*" olarak da geçen "*Geç Saray*", sitadel de yer alan ve 8. yapı katına ait Eski Saray'ın kalıntıları üzerine farklı bir plan da inşa edilmiştir. 100x110 metre ölçülerinde kareye yakın dikdörtgen planlı söz konusu saray E. Chantre ile B. Hrozny araştırmaları ve Geç Hitit yapıları tarafından tahrip edilmiştir. Sitadelin fiziki yapısına uygun olarak sura bağlı inşa edilen saray, Anadolu' da ilk kez görülen bu özelliğinden dolayı çağdaşı saraylardan ayrılmakta ve düz bir dış cepheye sahip olmaktadır. Sarayın çevre duvarı üzerinde 7 metrelik aralıklar ile kuleler bulunmaktadır. Geç Saray, Anadolu'da daha önce görülmemiş bir plana sahip olup odaları merkezi nitelikte bir avlu etrafında kümelenmiştir. Batı kısmında yer alan sarayın girişi, ikişer kule ve oda tarafında desteklenen yapısı ile Boğazköy kapılarının öncüsü konumundadır. Söz konusu giriş kısmının güney tarafında Anadolu'nun en erken örneğini temsil eden ve sahte kemer tekniğinde yapılmış "potern" açığa çıkartılmıştır (Özgüç, 1999: 7-11). (Lev.5). *Kaniş kralı İnar* veya oğlu *Warşama* tarafın yaptırılan Geç Saray'ın yönetimine; Kültepe'yi kuşatması ile birlikte *Kuşşara Kralı Pithana* ve *Anitta* 'ya geçmiştir (Özgüç, 1999:64).

Sitadelin dışında farklı tanrılara adandığı düşünülen benzer iki tapınağın temel taşları Hitit ortostatları ile süslenmiştir. Söz konusu tapınaklar 27 metre uzunluğa, 22 metre genişliğe sahip dikdörtgen planı ve köşelerindeki kule şeklinde çıkıntıları bakımından dönem için ayrı özelliğe sahiptir. Bu mimari özelliği bakımından Anadolu ve Yakındoğu çağdaşlarından ayrılan yapıların planlarına anca Urartu Krallığı'nın tapınak

modelinde rastlanılmaktadır. Söz konusu tapınakları yakın çevresinde benzer yapılara ait yapıların kalıntılara rastlanılmasından dolayı Boğazköy de olduğu gibi aynı nitelikli yapıların bir arada olduğu özel alanın varlığına kanıttır. Tanrı heykeli ya da adak eşyası bulunmamasına rağmen Prof. Dr. J. Lewy Hitit kralı Anitta metnine dayanarak bu yapıların Kültepe’de Kral Anitta tarafından yaptırılan tapınakları temsil ettiğini belirtmiştir (Özgüç, 1999: 46-49, Özgüç, 2005: 113-114). (Lev.7). Dönemin diğer bir özel yapısı sitadelin batı kısmında keşfedilen “*Resmi Depo Binası*”, uzunluğu 18 metre, genişliği 7,5 metre olan dikdörtgen planlıdır. Bina içerisinden ele geçen buluntuları nedeniyle bu şekilde adlandırılmıştır. Yapı ön ve arka kısmında kuzey- güney duvarın uzatılmasıyla oluşan birer antenin varlığından dolayı megaron görünümünü almıştır. Biri 8,70x7,50 metre, diğeri 3,20x7,50 metre ölçülerinde iki odası bulunmaktadır. Küçük odasında Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nın önemli hammaddelerinden biri olan ve birçok eser yapımında kullanılan obsidyen blokları ele geçmiştir. Yapının önemini artıran bir başka buluntu üzerinde Hitit Kralı Anitta’nın kitabesinin yer aldığı mızrak ucu büyük odasının tabanında bulunmuştur (Özgüç, 1999: 52-53). (Lev.8).

Karum Ib yapının katının açığa çıkartılan evleri Asur Ticaret Koloni Çağı’nın mimari özelliğinin devamı niteliğindedir, bu evleri II. katınkilerden ayıran bazı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu farklılıklardan biri, evrenin yapılarının kerpiç duvarlarında ağaç dikme yerine yüzleri iyi işlenmiş taşlardan yapılmış dikmeler tercih edilmesidir. Diğer bir farklılığı ise II. kat için karakteristik olan “atnalı biçimli ocaklar” dışında çift gözlü ocakların kullanılmasıdır. Ib ve çağdaşı 7. yapı tarafından temsil edilen evre tıpkı önceki gibi yangınla son bulmuştur (Özgüç, 1959: 5-14).

Karum Ib ve çağdaşı 7. katın seramik buluntuları incelendiğinde bir önceki yapı katına ait bazı kap formlarının üretilmediği, Alishar III seramik geleneğine dair örneklerin ele geçmediği, kimi kaplar formlarının ise madeni bir görünüm kazandığı belirlenmiştir. Bu evreden itibaren “*Signe Royal*” mühür baskılı hydria, üç ayaklı vazo, kantaros ve banyo kapları ve ithal edilmiş Habur’ a özgü kapların yanında yonca ağızlı testiler gibi kap biçimleri görülmektedir (Emre, 1961: 24-25, Özgüç, 2005: 118-120). Kültepe özgü olan hayvan figürleri ile bezeli seramiklerin üretiminin devam etmesinin yanı sıra artık gövdelerinin geniş kısımlarında boğa ve aslan gibi hayvanların kabartmaları yer almaktadır (Özgüç, 1986b: 57).

Asur Ticaret Koloni Çağı'nın son yapı Karum Ia ve höyükteki 6. yapı katıdır. Bu evrede ticari ilişkilerin oldukça zayıfladığı ve yazılı belgelerin ortadan kalktığı saptanmıştır (Özgüç, 2005:9). Hem höyük hem de Karum da yerleşim küçüldüğü, bazı evlerin tamir edilerek kullanıldığı ve saray ya da özel işlevli herhangi yapının inşa edilmediği belirlenmiştir (Özgüç, 1999:65). Karum Ia katında genellikle tek katlı inşa edilen evlerin oluşturduğu mahalleler diğer dönemlere nazaran iç içe olmayıp dağınık bir hal almıştır (Özgüç, 1959: 1-3).

Ia evresinde birçok kap formunun ortadan kalktığı, seramiklerin tek düze bir hal aldığı ve kaba hamurlu kap türlerinin sayısal çoğunluğu elde ettiği gözlemlenmiştir (Özgüç, 1959:4).

Demir Çağı'nda Orta Anadolu'nun büyük höyükleri arasında olan Kültepe, Büyük Tabal Krallığı'na bağlı önemli merkezlerden biri konumundadır. Bu dönem höyük kısmında Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın enkazı üzerine kurulan ve ortostatlar ile süslenmiş yapıların varlığı ile bilinen 5-4. yapı katları tarafından temsil edilir (Özgüç, 1971: 1). Yapıların zayıf temelleri, özensiz taş dizileri arasına konulan moloz taşlar ile oluşturulmuştur. Karum/ Aşağı Şehir Demir Çağı'nda iskan edilmemiştir. M.Ö. 8. yüzyıla kadar siyasi üstünlüğünü koruyan Kültepe, söz konusu yüzyılın sonunda Asur saldırılarına maruz kalmıştır (Kulakoğlu, 2018a:79). Kültepe Demir Çağı seramiği, Kızılırmak'ın çevresi ve güneyindeki seramik geleneğini yansıtmakla birlikte Alishar, Boğazköy, Alaca Höyük gibi çağdaş merkezlerdeki kaplar ile örtüşmektedir (Özgüç, 1971:13).

Höyükte Hellenistik Dönem (3. yapı katı), ardılı olan Roma Çağı (2-1. yapı katı) ile temsil edilir. Küçülen şehri çevreleyen sur, Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın yapıları üzerine inşa edilmiştir. Ia evresinden sonra uzunca bir süre iskan edilmeyen Karum'un bir bölümü Geç Roma Çağı'nda mezarlık olarak kullanılmıştır (Kulakoğlu, 2018a:79).

Kültepe'den ele geçen en geç buluntuyu Selçuklu sultanı II. Keyhüsrev ait sikke oluşturmaktadır (Özgüç, 1999:1). Ayrıca Kültepe ve çevresinin Osmanlı İmparatorluğu yani 17. yüzyıl mahkeme kayıtlarında "Karye-i Kınış" olarak geçmektedir (Özgüç, 1950:1)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİLOLOJİK BELGELERDE GEÇEN KUMAŞ İSİMLERİ VE TERİMLERİ

Kültepe gibi M.Ö. 2. bin yılın ilk çeyreğine tarihlenen tabakalarından, dönemin ticari, siyasi ve sosyal hayatını yansıtan tabletler; Boğazköy, Alishar, Kalehöyük, Assur, Nuzi, Mari ve Tell Leilan yerleşiminden ele geçmiştir. Tabletler incelediği zaman Anadolu ile Asur arasında kalay, amütum, aşı'um, yarı değerli taşlar gibi ürünlerin yanı sıra farklı tür ve kalitedeki kumaşların da ticaretinin yapıldığı anlaşılmaktadır. (Özgüç, 2005: 12-15).

Kültepe metinlerinde hem Asur'dan getirilen olmak üzere hem de Anadolu'da üretilen tekstil ürünlerinin varlığı saptanmıştır. Asur'dan Anadolu'ya ihraç edilen dokumalar arasında belgelerden tespit edilen 40 kadar çeşit kumaş (şubātum) ve elbise (lubūšum) yer almaktadır. Söz konusu dokumalar arasında kilim, cicim gibi ürünlerinde olduğu düşünülmektedir. Bir yandan bazı kumaşlar hakkında yeterince bilgi edinilemezken, diğer yandan daha fazla bilgiye sahip olunan kumaşlarında kökenine, yazımına ve okunuşa yönelik değişik görüşler bulunabilmektedir (Günbattı, 2012: 67). Ayrıca metinlerde geçen bazı kumaşların bağının bulunduğu şehir ya da bölge adı ile anıldığı görülmektedir. Bu gruba dahil olanların üretimi, isminin nitelediği merkez dışında da gerçekleşmektedir (Veenhof, 2011:57).

3.1. Anadolu Üretimi Tekstiller

Anadolu dokuma ürünleri arasında en tanınanı *pirikannum* kumaşı olup, Kaniş, Mama gibi merkezlerde üretimi yapılmaktadır. Sadece Anadolu içi ticaret esnasında alımı ve satımı yapılan tekstiller, *aniani(am)*, *dı-za-bu-um*, *epišum*, , *menuniān (um) pirikannum* ve *saptinnum* kumaşıdır (Michel and Veenhof, 2010: 226).

3.1.1. Aniani(am)

Aḫ-šallim adlı şahsın Uşur-şa-İştär ve Enna- Ānum'a yazmış olduğu mektubu temsil eden Kt n/k 572 no'lu belgede “TUG A-ni- a-ni-a-am SĪG₅ wa-at-ra-am”, “Šūmi- abia 1 adet çok iyi cins An (n) iann (n)um kumaşı (ndan mâmul elbiseyi) bana borçludur.” (Bilgiç ve Bayram, 1995:48) ifadesi geçmektedir. Aniani'nin aidiyet eki alarak yazımından dolayı, sözcüğün nitelediği merkezde ve çok iyi kalitede üretilen bir kumaş türü olduğu düşünülmektedir (Bilgiç ve Bayram, 1995: 46-48). Kt b/k 179 no'lu belgede

ise yerleşimin farklı bir biçimi ile “*Anianikani'den Šimaniziti'ye kadar ve belgeleri 20 defa devamlı sana gönderiyorum.*” (Bayram, 1994: 212) cümlesi yer almaktadır. Söz konusu bu yerleşimin, Hitit belgelerinde de görülen “Ani” veya “Anie” şehir adı ile ilişkili olabileceği ileri sürülmüştür (Bayram, 1994: 212).

3.1.2. Dızabum

İncelenen tabletlerde sadece altı defa karşılaşılan Dızabum ‘un okunuşuna yönelik genel bir görüş bulunmamaktadır (Veenhof, 1972:170). Kumaş, kökeni tespit edilememiş bir Anadolu dokuma ürünüdür. Eski Asurca metinlerinde görülen tisābum sözcüğü ile eşdeğer yani aynı tekstil ürününü temsil ettiği görülmektedir (Michel and Veenhoof, 2010: 245). Söz konusu kumaş CCT 5, 12a: 9 no’lu belgede saptinnum kumaş grubu ve ayrıca diğer bir belge olan LB 1268: 15 de pirikannūm, burā’um ve nibrārum gibi yünlü dokumalar ile birlikte geçmektedir. Ayrıca (A)KT 10, 23A’da menuniānum kumaşı ile birlikte bulunmaktadır (Günbattı, 2016:57-58). Bu yüzden Dızabum’un kaba, kalın, yünlü bir kumaş olduğu düşünülmektedir (Veenhoof, 1972:171; Cebesoy, 1995: 181).

Dızabum ile ilgili metinlerden kumaşın farklı kalitelere üretildiği anlaşılmaktadır. ICK 2, 160,3’de bir kölenin ücretine eşdeğer sayılmıştır (Şahin, 2004:95). Bir başka metinde (BIN 6,84:6) ise kumaşın Asurlu bir kadına hediye olarak gönderilmesi, Dızabum’un iyi bir kalite sahip olmasından kaynaklıdır. (Veenhoof, 1972:171; Cebesoy, 1995: 181).

3.1.3. Ēb/pišum

Eski Asurca metinlerinde geçen sözcük CAD (E) ‘de “*ebišsu, ebišu, ebiššu, ibiš(š)u, ep/piš(š)a, ip/biš(š)a*” gibi farklı yazılış ve okunuş biçimleri ile ele alınmıştır. Ayrıca düşük fiyatlı ve pirikannūm kumaş türünün bir alt kategorisine dahil olan bir giysi olarak değerlendirilmiştir (Gelb vd. 1958:14-15). Landsberger, ilk önce kelimeyi “*ebēšum*” şeklinde okuyarak “örnek” anlamında nitelendirmiştir. Ancak daha sonra “*epēšum*” fiilinden türeyen ve bir dokuma türü ile bağlantılı sözcük olduğu düşüncesini geliştirmiştir (Veenhoof, 1972:172; Michel and Veenhof, 2010: 232). Dolayısıyla metinlerde geçen “*ēb/pišu šapātīm*”, “*(kalın), yünlü kumaş, battaniye*” anlamı ile örtüşmektedir (Cebesoy, 1995:182). Veenhof da sözcüğü aynı şekilde ele almış ve onu en ucuz yünden yapılan bir giysi olarak değerlendirmiştir. Her iki araştırmacıdan farklı olarak Lewy kelimenin “*epišum*” biçiminde okunması gerektiğini ve anlamını semer

örtüsü amacıyla kullanılan bir battaniye olduğunu belirtmiştir. (Veenhof, 1972:171-172). Ayrıca BIN 4,78: 6-10 no'lu metinde İnbi-Ištar'ın siparişi konu edilmek de ve “*hizmetçiler için elbiseleri için pirikannū (kumaşları); ister menuniānumlar ister ēb/pišum isterse pirikannū olsun, giysi için gönderilen (kumaşlar) yeterli sertlikte ve kırmızı renkte (?) (olsun)*” (Cebesoy, 1995:182) geçen ifadeden dolayı ēb/pišum'un elbise olarak da kullanıldığını düşünülmektedir (Veenhoof, 1972,171).

Metinlerin bir kısmında pirikannūm (Kt 89/k 421:4) menuniānum (BIN 4,78:6-10), makūhum (TC 3, 132:11) gibi Anadolu üretimi yün dokumalar ile birlikte geçmektedir. ēb/pišum, kutānum kumaşı ile de belgelerde (Kt n/k 127: 3-4 ve Kt 87/k 452:3-4) yer almaktadır. Anadolu merkezlerinden Hahhum'da (Kt c/k 729:3) üretilen dokuma çeşitleri arasında bulunmaktadır. Aynı zamanda AKT 3, 16:10 nolu belgede Wahšušana' da biriktirilen bir miktar e-pí-šī kumaşının varlığından söz edilmektedir (Michel and Veenhoof, 2010: 222, 233). Metinlerde Anadolu dokumaları ve merkezleri ile beraber geçmesi Prof. Emin Bilgiç'in ēb/pišum'un Anadolu kökenli bir kumaş olduğu görüşünü desteklemektedir (Bilgiç, 1953:63).

ēb/pišum'un fiyatı konusunda da bilgi edinilebilmektedir. TC 3, 91: 33-34 'de ve Kt 91/k 481: 12'de bir parçanın 7 şecele satıldığı görülmektedir (Michel and Veenhoof, 2010: 233).

3.1.4. Makūhum

Genellikle TUG determinatifi ile yazılan makūhum, Asur'dan ihraç edilen dokumalar arasında bulunmayıp Anadolu'da üretilen bir dokumadır (Veenhoof,1972:169). Makūhum'un kökeni ve anlamı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Emin Bilgiç'e göre sözcük Prohitit kökenli ve kumaş Anadolu'da dokunan ürünlerden biridir (Bilgiç, 1953:64). Diğer bir belge ise Sidon Kralı tarafından yazılan ve Ugarit'te ele geçen bir mektuptur (Veenhoof,1972:169-170). CAD (M/ I) 'de de incelenen söz konusu mektup da “*ma-ku-ḫi ú-x [...] u TUG sa-ga-li. MEŠ*” (Cıvıl vd. 1977a:141) ifadesi geçmektedir. Bu durum kimi dokuma isimlerinin batı kökenli olabileceğini akla getirmektedir (Michel and Veenhoof, 2010: 231).

Anadolu içi nakliyat bilgilerini içeren belgelerden biri olan El 132,3'de “*50 TUG ma-ku-ḫi*” yazım biçimi ve diğer kumaş türleri *kutānum, lubūšum, namaššūhum, šulupkā* ile birlikte geçmektedir. EL 261,4 bir başka nakliyat belgesi olup “*lu ša TUG ma-ku-ḫi-*

šu 5) lu ša TÙG ku-ta-ni ša 6) ik-ri-bi-šu”, “onun mabet emaneti olarak makūḫum kumaşları ve kutānum kumaşları ödemesi olarak” (Cebesoy, 1995: 180) ifadesinin yanı sıra bir yerlinin Asurlu tüccara borcu olan 32 ½ bilat bakırda da söz edilmektedir (Cebesoy, 1995: 180). Ayrıca ICK 1, 190: 8-9’da “Purušhattum’un sarayındaki 18 TÙG makūḫum hakkım var.” (Michel and Veenhof, 2010: 235) ifadesi bir Anadolu yerel sarayı tarafından makūḫum kumaşının satışının yapıldığı şeklinde yorumlanabilmektedir (Veenhof, 1972:169).

Makūḫum kumaşının fiyatına dair çeşitli metinlerden bilgilere ulaşılmaktadır. Söz konusu metinler arasında TC ¾ 132, 1 no’lu metinde bir paçasının fiyatı 15 šeqel’e ve ayrıca metnin devamında parça başına 9 ½ šeqelden satılan 60 makūḫum ve ēb/pišum’dan söz edilmektedir (Veenhof, 1972: 169; Cebesoy, 1995: 180). Kt o/k 128 no’lu metinde kusītum kumaş türü ile birlikte satışı yapılan makūḫum’un fiyatı 10 šeqel gümüş olarak geçmektedir (Öz ve Albayrak, 2005:28-30). KTS 5,18’ de Anadolu’daki bir yerin sarayına 20 TÙG makūḫum değeri, olarak parça başına 20 mina bakır ödeneği belirtilmektedir. Benzer bir metin daha olan Kt n/k 1689 no’lu metinde “makūḫum Purušhattum’da pahalıdır.” cümlesine de dayalı olarak söz konusu kumaşın pahalı bir dokuma olduğu söylenebilmektedir (Michel and Veenhof, 2010: 235).

3.1.5. Menuniān (um)

Anadolu’da dokunan ve Asur’a gönderilen bir ürün olan *menuniān(um)* ilgili metinlerde bazen TÙG determanitifi ile bazen de determanitif almadan yazıldığı görülmektedir (Cebesoy, 1995: 181). CAD (M/II)’de, “*menuniānu*” okunuşu ile ele alınan sözcük, bir kumaş türü olarak değerlendirilmiştir (Cıvıl vd. 1977b:20). Metinlerdeki bilgilere dayalı olarak *menuniān(um)* kumaşının, Mama (KTH 1: 17-19) ve Tuphia (Kt 93/k 517: 19-23 ve Kt 93/k 522: 25-27) gibi merkezlerde dokunan yünlü ürünler arasında bulunduğu ortaya çıkmıştır (Şahin, 2004: 95; Michel and Veenhof, 2010:226, 236). Ayrıca Anadolu yün dokumalarından biri olan pirikannūm (CCT 4, 27a:11-13, Kt 94/k 463 ve Prag I, 740: 13-15) ile bazı belgelerde birlikte yer almaktadır (Michel and Veenhof, 2010: 236).

Menuniān(um) kumaşının kullanım amacına yönelik bilgiler BIN 4, 78: 6-10 ve KTH 6, 6 no’lu belgeden bilgi edilmektedir. Söz konusu her iki belgede de kumaş,

hizmetçilerin giysilerinin üretimine yöneliktir. Ayrıca fiyatı 1 şeqel değerinde olan düşük bir kalitede bir kumaştır (Veenhoof, 1972:171, Cebesoy, 1995:182).

3.1.6. Pirikannum

Anadolu’da üretilen ve Asurlu tüccarlar tarafından Anadolu içinde ticareti yapılan önemli dokuma ürünlerinden biri de *pirikannū/pirikannūm*’dur. (Cebesoy, 1995: 164). Çivi yazılı belgelerde hem TÜG determinatifi hem de determinatifizsiz bir şekilde geçen *pirikannūm*’un yazılışına ve okunuşuna dair farklı görüşler bulunmaktadır. Söz konusu kumaş OIP 27 no. 55, 19, 24, 46 ve ICK I, 190, 36 *pi-ra-kà-nu*, AHw s. 866a’da *pirikānum* biçiminde geçmiştir. Lewy’e göre *pá-ra-ká-nu* şeklinde okumuştur. (Veenhoof, 1972: 124). Prof. Emin Bilgiç, *pirikannūm*’un Anadolu’ya ithal edilen bir ürün olduğunu öne sürmek de ve *pirikan(n)um* biçimde okunması gerektiğini de belirtmiştir. (Bilgiç, 1953: 49).

CCT 6, 7a: 5-7’de, BIN 6, 10:10, VS 26, 30: 4 gibi çivi yazılı belgelerin bir kısmında yün yapağı olan “*mašku, šapātīm veya šapiūtum*” ile geçmesi *pirikannūm*’un, kaba ve kalın yünden yapılan bir kumaş olduğuna kanıt sunmaktadır. (Cebesoy, 1995: 165; Michel and Veenhoof, 2010: 239). Bunun yanı sıra *pirikannūm*’un kutanūm kumaşının dokunmasında da kullanıldığına dair bilgi KST 10, 4-7’deki, “20 TÜG *ku-ta-ni pi-ri-kā-nim* ⁵ *Pi-it-ḥa-la* (?) ⁶ *ù Wa-at-kà-am* (?) ⁷ *na-àš-ù-ni-ku-nu-ti*, *Pithala ve Watkam size pirikannūm’dan yapılmış 20 kutanūm getiriyor.*” (Cebesoy, 1995: 165) ifadesinden edinilmektedir. K. R. Veenhoof *pirikannūm*’un belirli bir işleminden geçtikten sonra ve dolayısıyla kaliteli, ince türünün kutanūm kumaşında dokunmasında kullanılabileceğini vurgulamıştır (Veenhoof, 1972: 125).

Daha önce değindiğimiz bir belge olan BIN 4,78: 6’ da, “*ša lubūs šuḥāri ... pirikannū ša ana lubūsim dannūni*”, “*hizmetçilerin elbise için pirikannū... elbisede kullanılmak için yeterince güçlü olan pirikannū*” (Cebesoy, 1995: 165) cümlesinden kaba bir yünlü kumaş türü olan *pirikannūm*’un elbise üretiminde de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca bu kumaş Asurlu tüccarlar tarafından görevlilerin, fakirlerin, kölelerin giysilerinin üretiminde kullanılması amacıyla Anadolu’dan Asur’a ithal edildiği bilinmektedir (Darga, 2018: 119).

Tabletlerde geçen *pirikannūm*’un tek bir çeşidi bulunmamaktadır. Bu durumu BIN 4,165,4,35 ve TC 1, 43, 23,27 no’lu metinde geçen kırmızı renkli *pirikannūm*’un

yanı sıra BIN 4,78 ‘deki güçlü tabiri ile ve TC 1,43, 16 ile Kt 94/k 364 kaliteli, büyük, iyi nitelenmesi kanıtlamaktadır. Ayrıca Kt n/k 1385 no’lu belgede yumuşak pirikannüm kumaşından bahsedilmektedir (Cebesoy, 1995: 165; Michel and Veenhof, 2010: 238-239). Tabletlerden sadece kumaşın kalitesine yönelik değil aynı zamanda onun boyutu ve ağırlığı hakkında da bilgiler edinilmektedir. CCT 5, 12a no’lu metinde bir eşeğin kırk dokuz pirikannüm ve 14 sab/pd/tinum taşıyabildiğinden bir diğer metinde ise (ICK 1, 53:4-5) otuz sekiz pirikannüm kumaşını taşıyabilmesine dair veriler bulunmaktadır. Dolayısıyla bu durum pirikannüm’un Asur’dan Anadolu’ya getirilen diğer kumaşlardan daha hafif ve küçük olduğunu göstermektedir (Veenhof, 1972: 125).

Kumaşın alımına ve satışına ilişkin BIN 4,162, ICK1, 53, CCT 5, 12a gibi belgelerde talep edilen sayıların büyüklüğü diğer kumaş türlerine oranla daha ucuz olmasından ya da ticari gelirinin iyi olmasında kaynaklıdır (Cebesoy, 1995: 166). Buna ek olarak, AKT 3, 19: 7-11’de üç yüz kutānū ve üç yüz pirikannüm türü kumaşın bir Anadolu sarayına satışından söz edilmektedir Metinlerdeki kalitesine bağlı olarak kumaş fiyatının $\frac{3}{4}$ ile 4 aralığında olduğu saptanmıştır (Michel and Veehoof, 2010: 238).

Kanış ile Asur arasında yapılan antlaşma metni (Kt 00/k 6) Asurlu tüccarların can ve mal güvenliği hususundaki maddelerinin dışında ticari mallar hakkında da bazı kararlar içermektedir. Söz konusu antlaşma metninde ⁶⁸⁻⁷⁰⁾ *Her 20 parakannum- kumaşından 1 parakannum-kumaşını sen nishātum-vergin (olarak) alacaksın.* ⁷⁰⁻⁷²⁾ *Eğer kumaş (nishātum-vergisi ödenmeden!) şehir kapısından içeri alırsa, kumaş belirlenmiş fiyatta olacak.*” (Günbattı, 2005: 765) geçen ifadeye bağlı olarak Anadolu kökenli pirikannüm kumaşı %10 ‘luk vergiye tabi tutulmaktadır.

Önemli bir diğer belge olan VAT 9290, Asurlu yetkililerce ünlü tüccar Puşu-ken’e gönderilen bir mektubu temsil etmektedir. Bu belgede pirikannüm ve saptinnū kumaşının ticaretine yönelik bazı kısıtlamaların Asurlu otoriteler tarafından yapıldığı tesbit edilmiştir (Cebesoy, 1995: 166). Asurlu tüccarlara Anadolu ürünü kumaşların alımına ve satıma yönelik getirilen sınırlamalar karşısında, tüccar Puşu-ken yasadışı yöntemlere başvurmaması konusunda Asurlu yetkilileri tarafından uyarılmaktadır (Veenhof, 1972: 126-128).

Ayrıca çivi yazılı belgeler pirikannüm kumaşının Anadolu’da üretilen dokuma ürünleri arasında olduğunu da doğrulamaktadır. Söz konusu kumaşın Kanış şehri ile olan

ilişkisi L 29-577 no'lu metinde, “16 *ĠN* 19) *KÚ. BABBAR kà-ni-ši-ú i-di-nu-ni-kum* 20) *um-ma-a-na-ku-ma pí-ri-kà-ni* 21) *ša -am-ma šé- bi-lam* 22) *šu-ma pí-ri-kà là tàs-am...*”, “Kaniş halkı sana 16 şeqel gümüş verdi. Sana söyledim: (o gümüşle) pirikannū satın al ve (onları) bana gönder.” (Cebesoy, 1995: 164) geçen ifade ile desteklenmektedir. Bunun yanı sıra diğer bir metin, L 29-588'de “*ši-im pí-ri-kà-ni* 19) *a-na-kam ba-at-qú* 20) *ma-ħi-ir kà-ni-iş ma-ši*”, “Burada pirikannū dokumaların ticareti yetersiz; Kaniş pazarı üzerine olan talep yeterli değil.” (Cebesoy, 1995: 164) cümlesinde de geçtiği şekli ile pirikannūm kumaşı başta Anadolu şehirlerinden Kaniş ile ilişkilidir (Veenhoof, 1972: 124). Pirikannūm'un Kaniş şehrinin dışında Hahhum³ Haqqa⁴, Luhuzutia⁵, Mama⁶, Tismurna⁷, Wahşuşana⁸, Zalpa⁹ gibi Anadolu'nun diğer merkezleri ile olan bağlantısı tabletlerde geçen bilgiler tarafından kanıtlanmaktadır (Michel and Veenhoof, 2010: 238). Ayrıca tabletlerden edinilen bilgiler doğrultusunda Durhumit¹⁰ ve Purushattum¹¹ kentlerinde pirikannūm kumaş alımının ve satışının gerçekleştiği öğrenilmektedir.

3.1.7. Saptinum

Saptinum, çivi yazılı belgelerde oldukça sık rastlanılan ve Anadolu'da üretilen diğer bir dokumadır. Farklı tabletlerde pirikannūm kumaşı ile birlikte geçmesi ve Hahhum (KTS 36c:9), Talhad (Kt 94/k 1387: 19-20 ve Kt 94/1672:20) gibi merkezlerde üretiminin yapıldığına dair bilgiler bu durumu doğrulamaktadır (Michel and Veenhoof, 2010: 240). Kelimenin anlamı hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır Lewy

³ Hahhum tabletlerde yünlü dokuma ürünlerinden olan pirikannūm (Kt c/k 47) ile ilişkilidir (Michel and Veenhoof, 2010: 222, Barjamajoviç, 2011: 105).

⁴ Haqqa şehrinde iyi kalitede pirikannūm üretimi yapılmaktadır. İlgili tabletlerin bir örneğinde Kt 93/k 60 no'lu belgede Haqqa'dan 34 pirikannūm kumaşının Şamuha şehrine getirildiği ifadesi bulunmaktadır. Kt 93/59 no'lu metinde ise Zalpa şehrinden Wahşuşana'ya gönderilen 9 iyi kalite pirikannūm'dan bahsedilmektedir (Michel and Veenhoof, 2010: 222, Barjamajoviç, 2011: 151).

⁵ Luhuzutia şehrinden söz edilen BIN 4, 162 no'lu ve Kt 93/k 68 nolu metinde pirikannūm kumaşının alımı geçmektedir (Barjamajoviç, 2011: 142; Gökçek, 2004a:63).

⁶ Mama kentinde üretilen ve diğer şehirlere pazarlanan dokuma ürünleri hakkında bilgilerin yer aldığı arasında farklı belgeler arasında TC 1, 43: 3-4 'deki “pí-ri-kâ-ni-sa Ma-lal-ma” ve Kt h/k 76: 15-16'da “pí-ri-kâ-ni-sa Ma-ma”, “Mama'nın pirikannūm kumaşı” ifadesi geçmektedir (Gökçek, 2005: 313).

⁷ Tismura bakır ve yün ticaretinde etkili bir şehirdir. CCT 4, 27a nolu belgede pirikannūm kumaşı ile bağlantılıdır (Veenhoof, 1972.124).

⁸ Asur Ticaret Koloni Çağı'na ait tabletlerde oldukça sık rastlanılan yerleşimlerden biri de Wahşuşana'dır. EL 226,6 no'lu belge de pirikannūm kumaşı ile ilişkili geçer (Veenhoof, 1972.124).

⁹ Zalpa kenti birçok metinde pirikannūm, ni-brārūm, ti-sābūm ve şitrum kumaş türü ile birlikte geçmektedir (Barjamajoviç, 2011: 122; Michel and Veenhoof, 2010: 223).

¹⁰ Kt 94/k 1124 no'lu belgede Durhamit şehrinden alınan kumaşlar arasında pirikannūm da bulunmaktadır (Barjamajoviç, 2011: 263).

¹¹ Kt n/k 1385 no'lu belgede kumaş ticareti ile ilgilenen İstar- bašti'nin 10 yumuşak pirikannūm kumaşını Purushattum şehrinde satışından söz edilmektedir (Bayram, 1994: 221).

tabletlerde geçen “*sapdinnum*” biçimindeki yazımından dolayı sözcüğü Suriye kökenli *spudnā* ile ilişkili tutarak “*yünlü kumaş*” anlamında yorumlamıştır (Veenhof, 1972:170). Garelli ise söz konusu sözcüğün *saptinnum* şeklinde okunduğunu ve “*túg^{ha}šapti(m)*” ile bağlantı kurup “yün tekstil” anlamında ele almıştır (Michel and Veenhof, 2010:240). Prof. Emin Bilgiç’e göre, *saptinnum* Anadolu kökenli bir sözcük ve çeşitli metinlerde TÜG determanitifi ile geçmesi, onun kumaş türü olduğunu göstermektedir (Bilgiç, 1953:37; Cebesoy, 1995:181).

KTS 36c ve TC 1, 19 no’lu gibi belgelerde iyi kalite *sapdinnum* kumaşında söz edilmektedir (Veenhof, 1972:170; Cebesoy, 1995:181). Ayrıca Kt n/k 1099 no’lu metinde de iki iyi cins *saptinnum* elbiseden söz edilmesi kumaşın ayrı kalitelere dokunduğuna kanıttır (Şahin, 2004:95).

Saptinnum kumaşına fiyatına yönelik çeşitli bilgiler bulunmaktadır. Söz konusu kumaşın BIN 6, 227: 8-9’da bir parçası5 ! mina bakıra, diğer bir belge olan TC 1, 81:5-6’da 5 ¼ şeqel gümüşe satılmaktadır (Veenhof, 1972:170; Cebesoy, 1995:181). CCT 5, 12a no’lu belgede Wahšušana karumunda görülen bir davadan söz edilmektedir. Söz konusu davanın konusunu 49 *pirikannūm*, 14 *saptinnum* ve 4 *DIZABUM* türü kumaş oluşturmaktadır (Şahin, 2006:143). Dolayısıyla *saptinnum* değerli kumaş cinsi olduğu kanısına varılabilmektedir.

3.2. Asur’dan Anadolu’ya İhraç Edilen Tekstiller

Birçok çivi yazılı belge Asur’dan Anadolu’ya gönderilen kumaşları veya giysileri içermektedir. Metinlerde en yaygın görülen Asur’da kadınlar tarafından dokunan *kutānum* kumaşdır. Asur şehrinde kumaş iki şekilde elde edilmektedir. Bir grubu Asurlu kadınların dokumaları, diğer grubu da Asur’ *a bura ’ūm*, *šurum* kumaş çeşitleri gibi Güney Mezopotamya yani Babil’den getirilenler oluşturmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, Asur’a farklı bölgelerden ihraç edilen kumaşların üretimi aynı zamanda Asurlu kadınlarca da getirilen şehrin modasına uygun stilde yapılabilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:225). Ayrıca Asur’a kısıtlı miktarda Kuzey Suriye ve Mezopotamya’dan da kumaş ihraç edildiği bilinmektedir (Özgüç, 2005: 27).

3.2.1. Abarnūm

Abarnūm, Asur’dan Anadolu’ya gönderilen iyi kalitede ve pahalı olan bir dokumadır (Michel ve Veenhof, 2010: 231). CCT 5,33b: 11’de, “*a-bar-ni-a-am iš-tú a-*

lim^{ki} ú-šé-lá-am”, “(Assur) şehrinden 1 abarnūm kumaşı yollayacağım.” (Cebesoy, 1995:172) cümlesi bu durumu desteklemektedir (Veenhof, 1972:156). Kumaş, ismini Kuzey Mezopotamya’da bir şehir olan Abarna/e’den aldığı düşünülmektedir. Söz konusu şehre ilişkin ilk bilgiler, III. Ur dönemine ait olan ve hanedanlığının çevresindeki bölgelerin sıralandığı bir listede “*A-bar-nu-um^{ki}*” biçiminde geçmesi ile edinilmiştir (Kuzuoğlu, 2007:17; Michel and Veenhof, 2010:219). K.R.Veenhof bu görüşe karşı çıkararak kumaşın isminin, Asurlu kadınlar tarafından dokunan ve gelenek haline gelen bir tekstil ürününü nitelediğini belirtmektedir (Veenhof, 1972:157).

Abarnūm, tabletlerde oldukça sık görülen bir ticari üründür. Eski Asur metinlerinde *a-ba-ar(bar)-ni* + son bulma eki ile olan yazımın dışında *a-bar (ba-ar)-ni-a-am*, *a-ba-ar-ni* veya *a-bar (ba-ar)-ni-e* gibi farklı biçimleri ile de geçmektedir (Cebesoy, 1995: 172). CAD (A/I)’de, bir çeşit giysi olarak tanımlanmıştır (Gelb vd., 1964:35). TC 1, 19:12 no’lu belgede “2 šitrē ša abarnē”, “*abarnūm kumaşından iki peçe (?)*” (Cebesoy, 1995: 173) kumaşın giysi olarak da kullanıldığını kanıtlamaktadır. Asurlu tüccarlar tarafından tercih edilen bir giysi olduğunu Kt 86/k 193:15-17’de ve BIN 4, 94:12’de (*abarni’am ana litabšia lūšēliam*) geçen ifadeler tarafından da desteklenmektedir (Michel and Veenhof, 2010: 231).

Hem Anadolu’ya hem de Asur içinde satışının yapıldığı bilinmektedir. CCT 4,29 no’lu belgede “*TÛG.HLA SIG₅ lū TÛG kutānum lū abarnūm lū akkidē*” geçen ifadenin yanı sıra CCT 5, 44a no’lu belgede ise yirmi abarnūm, on namasššuḫum, on ša akkidē ve bir kutānum gibi değerli ve pahalı kumaşların içerisinde sayılmıştır (Cebesoy, 1995: 172). Kervan kaydı olan TC 3/2, 134: 12’de abarnūm kumaşının fiyatı on şeql gümüş ve ayrıca CCT 1, 34a:3 ‘de yirmi şeql, KTS 13b: 6’da da on yedi şeql olarak geçmektedir. Kumaşın Anadolu’daki satış fiyatından bahsedildiği metin olan BIN, 4,4:4’de Akad ve kamsun kumaşların değerinde yani 45 şeql olduğu belirtilmiştir (Veenhof, 1972: 157).

3.2.2. Bura’um

Tabletlerde hem TÛG determinatifi ile hem de determinatifsiz bir şekilde yazılan burā’um Asur’a özgü bir dokumadır (Cebesoy, 1995: 183). Söz konusu dokumanın kökenine, okunuşuna ve anlamına yönelik farklı görüşler bulunmaktadır. J. Lewy incelediği sözcüğü üretim yerine göre isimlendirilmiş bir kumaş türü olduğunu

belirtmiştir. Emin Bilgiç onun bu görüşüne karşı çıkıp kelimenin “*pura’am*” biçiminde okunması gerektiğini ve Anadolu’ya özgü olduğunu savunmuştur (Bilgiç, 1953: 68-69). Söz konusu kelimeyi ele alan diğer bir araştırmacı olan K. R. Veenhof, bura’um metinlerde Asur’dan gönderildiğine dair geçen bilgilere bağlı olarak Bilgiç’in görüşünün geçersizliğini ve ayrıca kelime kökenin Akadça olduğunu da belirtmiştir (Veenhof, 1972: 174). Bura’um, AHW s 141b’de “kamuş/hasır”, 142a,4’de ise “halı/kilim” anlamında yorumlanmıştır (Bilgiç ve Bayram; 1995: 83). CAD (B) ‘de burā’û ya da purā’û yazılış biçimleri ve Lewy’in görüşü doğrultusunda yani bir yer ismi ile ilişkili kabul edilmiştir Ayı zamanda ticareti yapılan bir tekstil ürünü olmamasının yanı sıra tüccarların kişisel elbiseleri anlamında değerlendirilmiştir (Gelb vd., 1965: 328-329). Dolayısıyla kelimenin anlamı ve kökenini üzerine oluşan görüş birliğine Emin Bilgiç de katılmıştır (Bilgiç ve Bayram, 1995: 83).

Bura’um elbise olarak kullanıldığına dair bilgilere başta BIN 4, 160: 12-13 nolu belgede “*1 TUG bu-ra-am SIG5DIRIG ú-lá-bi4-šu 13) 1/3 ma-na 1/2 GIN. KÙ.BABBAR iš-ti 14) NU-ur-ki-li İR ša kà-ri-im*”, “*kārum’un kölesi Nurkili’ye çok iyi kalitede burā’um giydirdiğimden dolayı o bana 20 1/2 sheqel gümüş borçludur.*” (Cebesoy, 1995:184) geçen ifadenin yanı sıra Kt m/k 43:2’de ve Kt 94/k 966:12-14’deki bilgiler ile de doğrulanmıştır (Michel and Veenhof, 2010:232).

Asur’dan Anadolu’ya getirilen kumaş metinlerin çoğunda yağ, kalay ve kutānum (ICK 1, 189:14, EL 110:2, CCT 1, 20b:2, TuM 1, 2c:5), nibrārum (CCT 1, 36a:10), ša akkidē (AKT 2,44; Prag 1, 709:24) gibi kumaş türleri ile birlikte geçmektedir (Cebesoy, 1995:184; Michel and Veenhof, 2010:232). Ayrıca belgelerde her zaman bir çeşidi ve iyi kalitede söz edilen kumaşın fiyatının yüksek bir değere sahip olduğu tahmin edilmektedir (Cebesoy, 1995:184).

2.2.3. İşrum

CAD (I/J)’de, işrum yünden bir kemer ya da özel yapım bir atkı olarak nitelendirilmiştir (Gelb vd., 1960: 261). Lewy, kelimeyi “kuşak, kemer” anlamında yorumlarken Veenhof ise işrum’u “yünlü kuşak” veya “boyna sarılan atkı” olarak ele almıştır (Veenhof, 1972:177). Bir metinde (VAT 9237,13) “*išram aqqablia*”, “*boynum için kuşak*”, diğer iki belge olan ICK 1,88:16’da ve TC 1, 19:19-20’de kuşak/kemer işlevli kullanıldığı görülmektedir (Veenhof, 1972:177). Ayrıca (A)KT 5, 52:42 no’lu

belgede işrum ‘un kemer olarak kullanıldığına dair bilgiler içermektedir (Veenhof, 2010: 162).

Metinlerden işrum’un hediye olarak da sunulduğu görülmüştür. OIP 27, 58:26’da 3 parçanın bir yerel yöneticiye hediye verilmesinden söz ederken diğer bir belgede (CCT 3, 25:27), bir keten ile birlikte Tanrı Amurru için adak olarak verilmesinden bahsedilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:233).

Tabletlerde işrum, Mari arşivlerinden tanınan ve Kuzey Mezopotamya yer alan Talhad şehri ile bağlantılı olduğu görülmektedir. Önemli bir tekstil üretim merkezi olan Talhad’dan ihraç edilen dokumalar arasında sapdinnum, kusitum kumaş türlerinin yanında işrum varlığı da bilinmektedir (Michel and Veenhof, 2010:221). Bahsi geçen merkeze BIN 4, 180:6 no’lu belgede “16 işrum için Talhatlılar’a 20 ½ mina, 2 sheqel bakır ödedim.” (Cebesoy, 1995: 186) ifadesinde işrum için ödeme yapıldığına değinilmiştir. Söz konusu metine bağlı olarak kumaşın uygun bir fiyata sahip olduğu söylenilebilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:233).

3.2.4. Kamsum/Kamsitum

Çivi yazılı belgelerde 20 defa görülen kamsum’un, Asurlu kadınlar tarafından dokunduğu ve Anadolu’ya gönderildiği bilinmektedir. İlgili metinler arasında ATHE 31:7-8 ‘de Pūshuken ‘in eşinin Anadolu’ya gönderilmek üzere dokuduğu 3 adet iyi kalite kamsu kumaşından ve 7 kutānū kumaşından söz edilmektedir. Anadolu’ya gönderilen kumaşların yer aldığı bir diğer metinde güçlü kamustum kumaşı ve kutānū ile beraber Akad kumaşları bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:253). Dolayısıyla kamsunun iyi kalitede üretilmiş yapılan bir dokuma olduğu söylenebilir.

3.2.5. Kitūm-Kitātum/Kītā’um

Kitātum bir ketenden yapılmış bir tekstil ürünüdür (Veenhof, 1972:151). Söz konusu kelimeyi, Veenhof ve Landsberger kitūm kelimesinin çoğul hali olarak yorumlamışlardır. CCT 3,25:27-28 no’lu belgede “ki-ta-am ú iş-ra-am”, “bir kitūm ve bir kemer” ifadesi geçmektedir. Aynı belgenin 28. satırında ise Tanrı Amurru’ya sunulan adak olarak nitelenmesi, sözcüğün CAD (I/J) ve AHW 495b’deki hasır/paspas anlamı ile örtüşmemektedir (Cebesoy, 1995:169). Bu durum, kitātum’un farklı kalitelere üretilmiş olma ihtimalini akla getirmektedir. CCT 4, 44b ‘de 15-20 karış uzunluğunda iyi bir kitūm ifadesinin geçmesinin yanı sıra bir diğer belge olan KBo 9, 9,r.8’de de kitūm, “ki-ta-am

a-ah-la-áp-tám šé-ni-in”, “*bir kitūm (keten iç giysisi), pelerin bir çift sandal*” biçiminde geçerek giysi dizinin içerisinde yer almıştır (Veenhof, 1972:151; Cebesoy, 1995:169). Öte yandan, Anadolu dokuma ürünlerinin sıralandığı listede (CCT 5,12a) dördü DIZABum, iki kitātum ve on dört saptinum kumaş türü bulunmaktadır. Bilindiği üzere kitātum ketenden bir dokuma ürünü olup, listede yünlü dokumalara dahil edilmesi şaşırtıcıdır. Dolayısıyla iki farklı dokuma grubunun aynı eşeğe yüklendiğini düşünmek doğrusu olmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:217,258).

3.2.6. Kusītum

Sümercesi “*tūg. bar.duls*” olan kusītum, “bağlamak” anlamında kullanılan kasūm fiilinden türemiştir. İlgili metinlerden birinde (EL 145,9) tūg determinatifi ile birlikte ve “*ku-si-⟨a⟩-tum*” biçiminde geçmektedir (Cebesoy, 1995:174). CAD (K) ‘de kusītum, gösterişli bir elbise anlamında değerlendirilmiştir (Cıvıl vd., 1971:585).

Eski zamanlarda sıradan bir giyecek olarak görülen kusītum’un sonraki dönemlerde değerinin giderek arttığı gözlemlenmiştir. Özellikle M.Ö. I. binyıla gelindiğinde özel günlerde tanrı, tanrıça veya krallar tarafından giyilen, çeşitli renkleri olan ve kenarların bağlanması ile vücudu saran bir dış giyim halini almıştır (Michel and Veenhof, 2010:229; Lassen, 2010:280). Yeni Asur dönemine tarihlenen duvar kabartmalarında kral veya üst sınıfa mensup bireyler giysileri bakımından, kusītum’un bir çeşidi ile tasvir edilmiştir (Lassen, 2010:280).

EL 145, BIN 4, 23’de, CCT 5,34c gibi belgeler kumaşın Asur’dan Anadolu’ya getirilen yünlü dokumalardan biri olduğunu göstermektedir (Cebesoy, 1995:174; Veenhof,1972:159). (A)KT 8, 26:32-33 ‘de, şilipka kumaş birlikte geçmektedir. (Veenhof, 2017:41-42). Kusītum, bazı metinlerde kutānum kumaş grubunun içerisinde olduğu anlaşılmıştır. Bu metinler arasında (A)KT 4, 23 ve Prag 1,686 no’lu belgeler gösterilebilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:234, 257). Böylece kusītum bir kez daha Asur’dan gönderilen giysilerden biri olduğu kanıtlanmıştır. ATHE 46, 17 ‘de “*4 kusiātum ša Akkididē*”, *Akadlı kusītum giyecekleri*” ifadesinin geçmesi ile kumaşın Asur’a Güney Mezopotamya’dan getirildiği düşünülmektedir. Dolayısıyla tabletlerde geçen bilgileri göz önüne alarak bir giysi çeşidi olan kusītum için, ince bir kutānum kumaşından üretildiğini ya da Akad stilinde dokunduğunu söylemek mümkündür (Michel and Veenhof, 2010:264).

Anadolu'ya ihraç edilen tekstillerden biri olmasının yanında kusītum'un Kt n/k 1452: 11-12'deki, "ku-sı-ta-am sa Ma-ma" ve Kt a/k 882:15-16'da "ku-sı-tim ša Ma-ma-i-e", "Mama'nın kusītum kumaşı" bağılı Anadolu'daki Mama şehrinde de üretimin yapıldığı anlaşılmaktadır (Gökçek, 2005:313). Ayrıca AKT 2, 27'de "ku-sı-a-tim ša Ma-am-ma SIG5 tim", "Mama'nın iyi cins kusītum kumaşı" ifadesi tarafından bu durum doğrulanmaktadır (Bilgiç ve Bayram, 1995:52-54).

Tabletlerden farklı özelliklerde ve kalitelerde dokunduğu anlaşılan giysinin fiyatı değerlendirildiği zaman ucuz bir ürün olmadığı ve BIN 4 ,189 'da parça başına 10 šeqel, TC 1, 81, 7 ½ šeqel gibi belgelerden saptanmıştır (Cebesoy, 1995:175). Ayrıca AKT 2,10 no'lu belgede kral tarafından sipariş edilen kusītumun için ½ mina ile 5 šeqel gümüş ödeme yapıldığından söz edilmektedir (Bilgiç ve Bayram, 1995:16-17). Ayrıca Kt o/k 128 no'lu belgeden de kusītumun fiyatı konusunda bilgi sahip olunmaktadır (Öz ve Albayrak, 2005: 28-30). Mal değişim bedeli olarak "normal kalitedeki kusītum giysileri için 40 mina yün" değer saptanmıştır (Tütüncüler, 2005:58).

3.2.7. Kuş(ş)utum

III. Ur döneminin metinlerinde görülen "TUG da-ba-tum" ile eşdeğer olabileceği düşünülmektedir (Veenhof, 1972:163; Cebesoy,1995:175). Mari arşivlerinden kuş(ş)utum'un bir çeşit manto olduğuna dair bilgi edinilmektedir (Beageard; 2010:288). Söz konusu kuş(ş)utum, OIP 27, n. 11,6'da, "ša lubūšti" geçmesi ile bir giysi olarak nitelenmiştir (Cebesoy,1995:175). Pahalı bir kumaş türü olan kuş(ş)utum'un değerinin, TC 3/1, 61,3 'de 20 šeqelden az olmadığı tespit edilmiştir (Cebesoy,1995:175).

3.2.8. Kutānum

Kutānum, yaklaşık sekiz yüz tablette, 30.000'den fazla parça sayısı ile çivi yazılı metinlerde en çok görülen kumaş türüdür (Lassen, 2010: 275). Bu yüzden ağırlığı, boyutu, alış ve satış fiyatı, ödenen vergisi gibi bilgileri incelenen ilk kumaştır (Cebesoy, 1995:166).

Kutānum kumaşı üzerine yapılan tartışmaların odak noktasını üretildiği hammadde ve kelimenin kökeni oluşturmaktadır (Veenhof, 1972:145). Metinlerin bir kısmında TUG determinatifi ile birlikte "ku-ta-ni/nu/nam/ni-im/nim" biçiminde ve diğer kısmında determinatifi almayarak kullanıldığı görülmüştür (Bilgiç, 1953:77). Prof. Emin Bilgiç, kutānum kelimesinin yazılışında görülen değişiklikten dolayı sözcüğün kutannum

şeklindeki yazımının doğru olacağını ve a'nın kısa olması gerekliliğini savunmaktadır. Bu görüşü doğrultusunda “-annum ile -inum birbirlerinin yerine geçebilmektedir” (Bilgiç, 1953:47). K.R. Veenhof'a göre Eski Asurca metinlerinde çift n yani (-nn) kullanıma dair bir bilginin bulunmadığını ve a'nın uzun (-ā-) olması gerektiğini belirtmiştir (Veenhof, 1972:145). Kutānum'un kelime kökeninin, Akadça keten anlamına gelen kitû, kitunnu sözcüğünden ve ondan aktarıldığı düşünülen Aramca keṭtau, İbranice kuttōnet, Arapça kattan ve günümüzdeki keten sözcüğü olan ilişkisi değerlendirilmiştir (Cebesoy,1995:167). Söz konusu kumaşın yünden üretilmesi, kutānum ile keten kelimesi arasında varsayılan bağı geçersiz kılmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:216; Lassen, 2010:275). TC 3/1, 17,21 'de 1 şubātum qatnum'un yani “*iyi kumaşın*” son işlemin ardından da tüylü olması durumunda tıpkı kutānum gibi kırılması istenilmektedir. Ayrıca TC 2,7 'de, “*kutānum kumaşları için şurp/buītum yünü uygun değildir.*” cümlesi de üretiminde yünün kullanıldığını açık bir şekilde göstermektedir (Veenhof,1972:147; Michel and Veenhof, 2010:212). Darga, kumaşın kaba ya da ince yünden yapılan çeşitlerin varlığından söz etmektedir (Darga,2018:119). Yalnızca Eski Asurca tabletlerinde rastlanılan kutānum'un, sonraki dönemlerde görülen İbranice kuttōnet ya da Yunanca khiton ile eşdeğer kabul edilebilmesi, onun bir giysi türünün adı olmasından kaynaklıdır (Veenhof, 2011:62).

Prof. Emin Bilgiç ticareti yoğun bir şekilde yapılan kumaşın Anadolu kökenli bir dokuma olduğunu belirtmiştir (Bilgiç, 1953:47). Ancak Veenhof, kutānum'u Asurlu kadınlar tarafından dokunan ve Anadolu'ya getirilen kumaşlardan biri olduğunu söylemektedir (Veenhof, 1972:145). Metinlerdeki bilgilerden anlaşıldığı üzere kutānum elbise üretiminde rahatlıkla kullanılabilen bir kumaştır. Bu yüzden ondan yapılan çeşitli tekstillere veya kutānum özellikleri taşıyan dokumalara tabletlerde rastlanılmaktadır (Veenhof, 2011:57). Söz konusu kutānum kumaşından yapılan giysiler arasından naḥlaptum (OIP 27, 11:11-13), nibrārum (Kt 94/k 1686:9-10) ve šitrum (RA 59[1965] no. 14:16) bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:212, 234). Ayrıca Anadolu'ya yoğun bir şekilde ihraç edilen kutānum, bir tek çeşit kumaş olmadığı ve abarnūm, takušta'um gibi farklı kumaş türlerini kapsayan geniş bir grubu nitelediği belirlenmiştir (Cebesoy, 1995:168).

Kutānum kumaşının tabletlerden farklı niteliklerde dokunduğu anlaşılmaktadır. Kt b/k 198 no'lu metinde, “*16 top, iyi cins kutānu kumaşını, 10 top kalitesiz kutānu*

kumaşını (ve) 13 top şurūtum cinsi kumaşı çıkış evine verdim.” (Gül,1990:54-55) ifadesinden ayrı diğer bir metinde de (A)KT 11-a, 7 (Kt 92/k 422), kaliteli ve ikinci kalite olarak bahsedilen kutānum kumaşının satışı istenilmektedir (Erol, 2018: 66-67). Kt n/k 1099 no’lu belgede, “*kralın giyeceği 10 adet kutānum kumaşı*” söz edilmesi kumaşın farklı kalitelere dokunduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır (Şahin, 1997:317). İyi kalitedeki kumaşın yerli beylere hediye edildiği metinlerden öğrenilmektedir. Söz konusu durum, AKT 2, 23’de, “*Kralın buradaki oğlunu sorunuz! Eğer iyi (?) ise, ona çıkartıp 1 iyi cins kutānum elbisesini giydiriniz.*” (Bilgiç ve Bayram,1995:45-46) cümlesi tarafından desteklenmektedir. (A)KT 8, 26, Elamma’nın iş ortağı Hinnāya ‘ya mektubunu içeren belgede sarı renkli ve ince kutānumdan söz edilmesi, kumaşın farklı renklerde de dokunduğunu göstermektedir (Veenhof, 2017: 41-43). AKT 2, 1 ve 11 no’lu metinlerden göre bir kutānum kumaşının ağırlığı 2 mina yani yaklaşık 1 kg. olduğu saptanmıştır (Bilgiç ve Bayram, 1995:5,17).

(A)KT 4, 21’de, “*nishatum -vergisini (için gereken) 5 kutānum- (kumaşını)biz denkleştireceğiz.*” cümlesinden kumaşın nishatum vergisi için alındığı anlaşılmaktadır (Albayrak, 2006:48-49). Öte yandan CCT 4, 23a’da bir kutānum 32 mina bakır ederken, bir başka belgede BIN 4, 61’de 26^{2/3} şeşel, diğer belgede parça başına 3 ½ şeşel değer biçilmiştir (Cebesoy, 1995:168-169). Veenhof ‘a göre Asur’dan satın alınan kutānum kumaşının fiyatı 3.5 ile 6 şeşel arasında değişmektedir (Veenhof, 2011:58).

3.2.9. Lubūşum

CAD (L)’de incelenen sözcüğün giysi, belirli bir giysinin parçası, giysi ödeneği ve tören giysisi olmak üzere eşitli anlamlar içerdiği belirtilmiştir. Ancak genel anlam itibari ile giysi, elbise olarak değerlendirilmiştir (Gelb vd., 1973:236). Lubūşum’un, “giymek, giyinmek” anlamına gelen “*labāşum*” fiilinden türediği hakkında görüş bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:233). CCT 5,33b:9’da “*ku-ta-nam 10 a-li-tab-šī-šu 11 a-dī-šum*”, “*ona giyinmesi için kutanūm gönderdim*” ifadesinin yanı sıra RHA 18, 37 nol’lu metinde de, “*2 TUG SIG5 a-ša-sú ù šu-a-ti 16 ú-la-bi-iš*”, “*eşine ve kendisine iyi kalitede iki giysi verdim.*” cümlesi bulunmaktadır (Veenhof, 1972:96; Michel and Veenhof, 2010:264). AKT 2, 24’de, “*Suza (‘da imal edilmiş) elbiseyi veya iyi kutanūm (kumaşından dikilmiş) elbiseyi satın alınız ve onu giydiriniz.*” benzer bir cümlenin geçmesi, labāşum fiilin anlamı bakımından desteklemektedir (Bilgiç ve

Bayram, 1995:46-48). Söz konusu metinler ticari olmaktan ziyade kişisel birer yazışma olarak değerlendirilmektedir (Veenhof, 1972:96).

Metinlerde tığ deternatifi olarak kullanıldığı zaman giysi ya da elbise anlamına gelmektedir (Veenhof, 1972:163). BIN 6,187: 12'de, “26 ma-na URUDU 13) i-ri-ḥa-ma a-na lu-bu-uš 14) a-ši-ti-kà ù me-er-i-kà 15) ù ú-ku-ul-ti-šu-nu 16) ni-ta-di-in”, “26 mina bakır arttı ve onları karının ve oğullarının giysisi için ve onların yiyecekleri için harcadık.” (Cebesoy, 1995:175) geçmektedir. Benzer bir şekilde, BIN 6, 84:30'da (1 tığ ana lubūšim ša šuhrim) ve AAA I, 2:5-6'da (lubūšam ša šuhrim) gençler için giysiden söz edilmesinin yanı sıra Prag I, 429 no'lu belgede geçen “ša lubūš šuhārī” ifadesi “hizmetkarların için giysi” anlamında kullanılmıştır (Veenhof, 1972:163-164; Michel and Veenhof, 2010:266). Ele alınan belgelerde lubūšum kumaşının hizmetkarlar, tüccar eşi ve çocukları, gençler için elbise yapımında kullanılan bir kumaş olmasının dışında idarecilere verilen bir hediye olduğu da belirlenmiştir. KTS 57a'da, Kaniş şehrindeki yerel bir idareciye ve Prens Peruva'ya verilmesinden bahsedilmektedir (Cebesoy, 1995:176; Darga,2018:121). Ayrıca TC 3, 161: 1-3 no'lu metinde beyaz renkli bir lubūšum kraliçeye hediye edilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:267).

Bazı metinlerde lubūšum'un farklı kumaş türleri ile birlikte geçtiği veya kumaş grubunun içine dahil edildiği anlaşılmaktadır. Yale 13092 ve Kt n/k 1228 no'lu metinde Akad türü kumaşlar ile birlikte geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:267). Metinlerde ki “šitrum ša lubūšum” ifade bakımından lubūšum'un, şitrumdan üretilen bir kumaş ya da elbise olduğu şeklinde değerlendirilmiştir (Veenhof, 1972:164; Cebesoy, 1995:176). Tabletlerden bu kumaşın farklı niteliklerde dokunduğuna dair bilgi edinilebilmektedir. Söz konusu kumaşın beyaz, sarı/yeşil renklerde üretilmesi bu durumu kanıtlamaktadır. Öte yandan bu durum CCT 5, 44a'daki “lubūš šarrūtim” ifadesi ile çok iyi kalitede ve kral giysisi olarak nitelenen lubūšum'un varlığı tarafından da doğrulanmaktadır.

Tabletlerde nadir olsa da “giysi yardımı/ödeneği” anlamında da kullanılan lubūšum, hakkında bilgilere KTB 17:8-9 ve POAT 41:17-18 no'lu belgede ulaşılmaktadır. Söz konusu giysi yardımı kervan görevlilerine verilen ek ücret olup, kişi başına 1 ½ ile 2 šeqel arasında değişmektedir (Michel and Veenhof, 2010:228, 266). CCT 1, 27a'da lubūšum bir giysi olmasında ziyade yağların ve küçük eşyaların içine konulabileceği bir çuval olarak kullanılmıştır (Michel and Veenhof, 2010:228).

Lubuşum fiyatı, RHA 18,37:8 ‘de bir parçası 10 1/2 Şeşel gümüş, CCT 44a, ve CCT 5,37a, 20 Şeşel olarak geçmektedir. ATHE 66, 22’’de 12 beyaz lubuşumun her biri 2 1/2 bilat bakır değerindedir (Cebesoy, 1995:176).

3.2.10. Nağlaptum

Kültepe tabletlerinde bazı kumaş isimlerine nazaran daha az görülen nağlaptum’a Boğazköy ve Alişar’dan ele geçen tabletlerde de rastlanılmaktadır. Bu durumun ticari bir ürün olmasından ziyade özel amaçlı kullanımdan kaynaklı olduğu düşünölmektedir (Cebesoy, 1995:186; Michel and Veenhof, 2010:230). Nađlaptum sözcüğünün, Sümercesi “*túg-gú-è(-a)*” olmak da ve “*boynu saran bir giysi parçası*” yani gömlek anlamında kullanılmaktadır (Beaugeard, 2010, 287-288; Michel and Veenhof, 2010:227). CAD (N/I)’de ele alınan sözcük, birden fazla anlam içermektedir. Söz konusu anlamlarından biri tören veya festival zamanında asker tarafından giyilen bir dış giysi, diğer bir anlamı ise nağlaptum’un palto/pelerin kumaşı olmasına yöneliktir (Brinkman vd., 1980: 138). Dolayısıyla nağlaptum bir dış giyim yani palto, pelerin ya da gömlek olarak değerlendirilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:261).

Nağlaptum’un pelerin gibi kullanıldığını Mari kral arşivine ait bir belge olan ARM 10, 17:10’da kral Zimri-Lim’in eşi omuzlarına koymasđ için nağlaptum’dan söz edilmektedir. Ugarit’ten ele geçen bir başka belgede de nağlaptum’un pelerin ya da palto türü bir giysi olduğu anlaşılmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:227). (A)KT 8, 348: 3-4 ‘den (Kt 91/k 548:3-4), nağlaptum’un bir kent beyine hediye olarak sunulduğu öğrenilmektedir (Veenhof, 2017: 455-456). Ayrıca (A)KT 4, 30: 11-12 (Kt o/k 7: 11-12) no’lu belgede bir gelin için sipariş edilen aynı kumaştan söz edilmektedir (Albayrak, 2006: 69-71).

OIP 27, 7 ‘de geçen “*nağlaptum şa kutānum*” yani “*kutānum’dan yapılmış nağlaptum*” (Cebesoy, 1995: 186) ifadesine dayalı olarak söz konusu giysinin de nahaşşuhum gibi kutānum kumaşından yapıldığı görölmektedir (Michel and Veenhof, 2010:212,261). Diğer kumaş türlerine oranla daha küçük ve hafif olan giysinin farklı kalitelerde üretildiği ortaya çıkmıştır (Michel and Veenhof, 2010:236-237).

Nağlaptum’un fiyatı konusunda belgelerden ICK 2, 83: 13 ‘de 10 Şeşel gümüşe, KBo 9, 26 ‘da ise bir parçasının 5 1/4 veya 9 1/2 Şeşel gümüşe satıldığından bahsedilmektedir (Cebesoy, 1995: 187; Michel and Veenhof, 2010:236-237). Ayrıca

(A)KT 9-a, 8 (Kt c/k 1034) no'lu belgede nahıaptum kumaşının satışından elde edilen gelirin 101 mina ve 15 hıdum (boncuk) gümüş olmasından bahsedilmektedir (Albayrak ve Erol, 2016:37-39).

2.2.11. Namaşşahum

Asur'dan Anadolu'ya ihraç edilen ekstra iyi kalitede tekstil ürünleri arasında bulunan namaşşuhum'a tabletlerde çok fazla rastlanılmamaktadır (Michel and Veenhof, 2010:257). Sözcük hakkında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Prof. Dr. Emin Bilgiç Protohitit kökenli olduğunu savunmaktadır (Bilgiç,1953:65). K.R. Veenhoof bu görüşe karşı çıkarak namaşşuhum'un Asur'dan Anadolu'ya gönderilen bir kumaş olduğunu belirtmiştir (Veenhof, 1972:167). Namaşşuhum'un III. Ur dönemine ait iki belgede "nab/waşşuhum" şekli ile ve Eski Babil dönemi belgesi olan TCL 10, 100:34'de ise "namanşu'um" biçiminde geçmesinden dolayı yazımına dair farklı düşünceler ortaya çıkmıştır (Michel and Veenhof, 2010:229). Dolayısıyla namaşşuhum'un en eski yazımının "nawaş(ş)ūhūm'u" olduğu görülmektedir (Cebesoy, 1995:178).

Namaşşuhum'un ile ilgili metinlerden biri olan (Kt 89/k 221: 10-22) bir Anadolu yöneticisi tarafından sipariş edilip giysi olarak kullanıldığından söz edilmektedir (Michel and Venhoof, 2010: 237,267). Benenian 5: 2-3'da "4 tūg namaşşuhum ša kutāni, namaşşuhum" (Michel and Venhoof, 2010: 237) ifadesine bağlı kutānum kumaşından üretilen bir giysi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bir başka metinde (CCT 1, 39a), "5 kuta-nu ū na-ma-şu-ḫu-um", "5 kutānum ve namaşşuhum" (Cebesoy, 1995:178) ifadesinde kutānum ile birlikte de geçmektedir. Pahalı ve farklı kaliteleri olan kumaşın fiyatı 25 şeql gümüş değerindedir (Cebesoy, 1995:179).

3.2.12. Nibrārum

Eski Asurca metinlerde geçen nibrārum'un, "parıltı, parlamak" anlamına gelen "barārum" sözcüğünden türediği ileri sürülmüştür (Veenhof,1972:173). Aynı zamanda Mari arşivine ait olan bir belgede yer alan "na-ab-ra-ru.tūg" ifadesinin nibrārum ile eşdeğer yani aynı tekstil ürününü nitelediği düşünülmektedir (Michel and Venhoof, 2010:237). Tabletlere göre nibrārum hem ticareti yapılan hem de kervan güzergahında kullanılan çok pahalı sayılmayan yünlü bir kumaş türüdür (Karaoğlan, 2016:112). LB 1268, 13'deki listede, bir torba yükü üç burā'um, iki ni-ib-ra-ru ša a-bi-im, DI-ZA-BU ve bir pirikannū bulunmaktadır. Listedeki geçen ša a-bi-im 'in kervan yolu üzerindeki bir

istasyonu nitelediği düşünüldüğünden dolayı, nibrārum' un güzergahtan satın alınan bir kumaş türü olduğu dile getirilmiştir. Ancak diğer belgelerde, bu durumu doğrulayan herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır (Cebesoy, 1995:183). Öyle ki BIN 4, 10: 35'de Lamassi tarafından Anadolu'ya gönderilen bir adet nibrārum söz edilmesinin dışında bir başka belge olan POAT 19:16-18'de ise, Dān-Aššur'un gönderdiği altı kusīatum ve bir nibrārum bahsedilmesi ile nibrārum'un Asur'dan Anadolu'ya ihraç edilen kumaşlar arasında bulunmaktadır (Cebesoy, 1995:183; Michel and Venhoof, 2010:237).

Tabletlerdeki bilgilerden nibrārum, çeşitli merkezler ile olan ilişkisi tespit edilmiştir. Söz konusu merkezler arasında Subartu¹² , Apum¹³ , Qaṭṭara¹⁴ , Zalpa¹⁵ bulunmaktadır (Michel and Venhoof, 2010:226).

Nibrārum kumaşının fiyatı hakkında bilgiye yine Prag I, 686 no'lu belgeden edinilmektedir. Söz konusu belgeye göre, Asur cinsi bir nibrārum ve Akad cinsi bir kusīatum için 10 veya 12 šeqel ödenmesi istenilmiştir (Erol, 2012:7). Ayrıca (A)KT 4, 30 no'lu belgede de çeşitli kumaşlar bir arada sıralandıktan 10 šeqel gümüş değer biçilmiştir (Albayrak, 2006:69-71).

3.2.13. Raqqatum

Raqqatum kelimesinin kökenine dair kesin bilgilere ulaşılmıştır. Söz konusu sözcük dişil bir sıfattan türemiş ve Eski Asurca ünlü ses uyumu ile yazılmıştır. Raqqatum, ince bir tekstil veya giysi olarak nitelendirilmiştir (Veenhof, 1972:153; Michel and Veenhof, 2010: 239). Raqqatum'un diğer kumaş isimlerinden farklı olarak başka dönemlere ait yazılı belgelerde de varlığı saptanmıştır Sümercesi “*túg-sal-la*” olmak da ve ince bir tekstil anlamında kullanılmaktadır. Eski Babil dönemine metinlerinde de görülen raqqatum, ince bir kumaş çeşidi olarak nitelendirilmiştir (Veenhof,1972:153; Michel and Veenhof, 2010: 228).

¹² Subartu merkezinin nibrārum kumaşı ile ilişkili olduğu metinler arasında, Prag I, 686:19-21 yer almaktadır (Michel and Venhoof, 2010:237; Erol, 2012:2).

¹³ LB 1268:14-15'de, 2 nibrārū, ša Apim ifadesi geçmektedir (Michel and Venhoof, 2010:222).

¹⁴ Kt 93/k 75:13-14'de 1 túg ni-ib-ra-ra-/am, ša Qá-tá-ra olarak geçmektedir (Michel and Venhoof, 2010:223).

¹⁵ Kt 94/k 734'de nibrārum ša Zalpa ifadesi geçmektedir (Michel and Venhoof, 2010:223). Ayrıca (A)KT 4, 30 (Kt o/k 7) no'lu belgede, İšim Su'en'in Uşur- ša Aššur'a ve Šimat-İštar'a hitafen yazdığı mektupta Zalpa şehrinden alınan bir nibrārum söz edilmektedir (Albayrak, 2006:69-71).

CAD (R)'de ele alınan, raqqatum kumaşının yalnızca ticaretinin yapılmadığı, aynı zamanda yöneticilere hediye olarak verildiği görülmektedir (Bıggs vd.,1999:169). TC 1,39:7-8 'de kumaşın, “erbum” yani “giriş vergisi” olarak ya da içeriye girişte kar elde etmek amacı ile hediye verilmesinden söz edilmektedir. Ayrıca daha önce değinilen KTS 57a'da ise raqqatum bu sefer ZIGA-tim, yani “harcama(masraf)” veya “ayrılış hediyesi” olarak sunulduğunu da öğrenilmektedir. Raqqatum'un hediye edildiği anlaşılan metinlerde lubūşum ile birlikte geçmektedir. Diğer bir belgede Tanrı Asur sunulan adak olduğundan bahsedilmektedir (Veenhof, 1972:153; Cebesoy, 1995:170). Öte yandan incelenen bazı mektuplardan (TC 2, 7: 29 ve CCT 5, 5b:26) bu kumaşın Asurlu tüccarların evlerinde muhafaza ettikleri hakkında bilgi edinilebilmektedir (Veenhoof, 1972:152; Şahin, 1997: 320).

Metinlerin bir kısmında lubūşum ((A)KT 8, 80 ve (A)KT 8, 124) ile birlikte geçmektedir (Veenhof, 2017: 122-123, 179-180). Kutānum, kusītum, šilipka'um gibi diğer kumaş türleri ile de metinlerde yer almaktadır (Michel and Veenhof, 2010: 239). Ayrıca raqqatum'un farklı kalitelerde dokunduğu anlaşılmaktadır. AKT 2, 52: 7 'de iyi kalitede olan kumaştan söz edilmektedir (Bilgiç ve Bayram, 1995:92-93). Anadolu merkezlerinden biri olan Acemhöyük de bulunan malların etiketlerinden de birinci kalitede olan raqqatum'un varlığını öğrenilmektedir (A. ve R., Kuzuoğlu, 2017:82).

Asur'dan Anadolu'ya ihraç edilen değerli kumaşlardan biri olan raqqatum, Asur'da çeşitli kalitesine bağlı olarak fiyatı 5 ile 10 şeşel arasında değişmektedir. Tüccarlar raqqatum'u, alış fiyatının 3 katına Anadolu'da satışa sunmaktadırlar. Dolayısıyla kumaşın alış ve satış arasında farka bağlı büyük kazanç sağladığı söylenmektedir (Cebesoy, 1995: 170-171; Michel and Veenhof, 2010: 239). Söz konusu belgelerden, TC 1, 47:3'de, üç raqqatum, iki šilipka'um, dört takuštā'um ve on iki lubūşum için satış fiyatı 110 şeşel veya parça başına 5 ½ şeşel olarak belirlenmiştir. Diğer bir belgelerde de (CCT 2,32a: 17 ve TC 3/3, 269:5) iyi kalite olan türünün bir parçasının 30 şeşel gümüş değerindedir. CCT 3, 45b: 'de de iyi kaliteli raqqatum, 22 ½ şeşel'e satılmaktadır (Veenhof, 1972: 152-153; Cebesoy, 1995:170).

3.2.14. Şubātum ša akkidē

Kültepe tabletlerinde ismine sık rastlanılan kumaşlardan biri olan ša akkidē, üretildiği şehrin adı ile yani “Akadlıların kumaşı” (akkadūm) olarak geçmektedir

(Michel and Veenhof, 2010: 221). Söz konusu Akad şehrinin Kuzey Babil’de yer aldığı ve sonuna eklenen aidiyet eki ile Babil’de yaşayanları temsil ettiği belirtilmektedir (Kuzuoğlu, 2007:25; Michel and Veenhof, 2010: 224). İlgili bir mektupta, “ülkelerinde isyan olduğu için Akadlılar şehre gelemediklerinden” bundan dolayı bir zamanlar bu kumaşın bulunmadığından söz edilmesi, bu tür kumaşların açıkça Güney Mezopotamya’dan ithal edildiğini göstermektedir (Michel and Veenhof, 2010: 221; Veenhof, 2011:57).

Şubātum ša akkidīe tabletlerin bir çoğunda TÛG determinatifi ile geçerken, bir kısmında da TÛG 𒀭.A biçiminde yazılmaktadır. Eğer metinde bir başka kumaş ismi ile birlikte geçiyorsa o zaman TÛG determinatifini almadan “ša akkidīe” şeklinde geçtiği saptanmıştır (Cebesoy, 1995:173). Burā’um (AKT 2,44), kusītum (KTS 2, 22:5 ve Prag I 686:21), nibrārūm (Kt n/k 524:10) gibi kumaş çeşitlerinin Akad kumaş arasında yer aldığı belirlenmiştir (Michel and Veenhof, 2010: 222).

Kumaşın fiyatı metinlerde geçen çok iyi, kral kalitesinde, iyi, normal (basit) olarak nitelenen kalitesine bağlı olarak değişmektedir. TC 2,7 ve BIN 6,75’de alış fiyatı 1 mina gümüş olarak geçmektedir. Satış fiyatı, BIN 4,4,4 ‘de 45 şeql, BIN 6, 50’de 35 şeql, KTS 55a,15’de 17 ¼ şeql değer biçilmiştir (Cebesoy, 1995:174).

3.2.15. Suziam/Suze

Suziam/Suze kumaşına, AKT 2, 24 no’lu belgede “lu lu-bu-ša-am Sú-zi-e-a-am lu tūgku-ta-na-am SĠG5 ša- ma-ma lá-bi4- ša- šu”, “Eğer size vermeyecek olursa Suza(‘da imal edilmiş) elbiseyi veya iyi kutānum (kumaşından dikilmiş) elbiseyi satın alınız ve onu giydiriniz.” cümle içerisinde karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu yerleşimin Hitit metinlerinde de Šūša olarak geçmesinden dolayı, Elam’ın baş şehri Sus ile eş tutulmuştur (Bilgiç ve Bayram, 1995:46-48). Farklı bir görüş doğrultusunda tekstil üretimi için önemli merkez olan Suze Anadolu’da yer almaktadır (Bayram, 1994:222-223).

3.2.16. Šilipka’um/Šulupka’um

Eski Asurca metinlerde kırk defa görülen šilipka’um, ismini kumaş üretimi ve ihracatı yapan bir yerleşim olan Šulupka’dan almaktadır (Kuzuoğlu, 2007:138; Michel and Veenhof, 2010: 219). Metinlerin çoğunda TÛG determinatifi ile yazılmasından dolayı kumaş ya da giysi olarak kullanıldığı düşünülmektedir (Bilgiç, 1953:57).

Šilipka’um, metinlerin bir kısmında sonunda “a” olmaksızın “-ká-um/- ká-im/-ká-ú/- ká-e- ká/- ká-e-a/-ku-um/ ká-an/-ki-ú/-ki-ú-um/ki-um” biçiminde bittirilmiştir. Ayrıca metinlerde görülen “šu-lu- ki-am, ši-li- ká-ú-um ve šu-lu- ká-ú” gibi farklı yazım şekillerinden dolayı söz konusu kelime *šilip/šulupkūm/kā’um/kūm* olarak kabul görmüştür (Cebesoy, 1995:177).

Garelli 1966, 112 n.43 numaralı belgede šilipka’um kumaşı için “Asur’dan ihraç edilen” ve “Asur mabedinin malı olarak bana emanet edilen” ifadeleri bulunmaktadır (Cebesoy, 1995:177). Söz konusu kumaş Asur’dan Anadolu’ya getirilen takuštā’um, kusītum, raqqutum gibi pahalı ürünler arasında yer almaktadır (Michel and Veenhof, 2010: 241). Šilipka’um Asur’dan alış fiyatına ilişkin tek belge TC 1, 47 olup, bu belgede üç raqqutum, iki šilipka’um, dört takuštā’um ve on iki lubūšum’un bedeli olarak 1 mina gümüş ödendiğinden söz edilmektedir. Aynı zamanda kumaşın Anadolu’daki satış fiyatını çeşitli belgelerden 22 ½ ve 33 šeqel olduğu öğrenilmiştir. Garelli kumaşın fiyatının 50 mina işlenmiş olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla šilipka’um kumaş ticaretinin oldukça kazançlı olduğu anlaşılmıştır (Veenhof,1972:165).

3.2.17. Šitrum

Eski Asurca metinler de hem TÜG determinatifi ile hem de yalnızca šitrum olarak yazılmaktadır. Metinlerin bir kısmında “ši-it-ri-e ša sa-áp-ti-ni, ši-it-ri-e ša Abarnē, ši-it-ri-e ša Za-al-pá”, Anadolu şehirleri ilgili geçerken, diğer kısmında “ši-it-ru-um ša A-ki-die” Akad kumaşına dahil olması biçiminde geçmesi sözcüğün kökeni hakkında ikilem yaratmaktadır (Cebesoy,1995:184-185).

Gelb, OIP 27,64’de ele aldığı söz konusu kelimeyi Arapça “*str*” ile İbranice “*sētèr*” den türeyen ve “*seyretmek, gizlemek*” anlamı veren “*sitr*” ile bağlantılı sayarak “*peçe*” anlamında değerlendirmiştir. Gelb’in kelime hakkında öne sürdüğü görüşe katılan Lewy, šitrumu giysi üzerine giyilen şeffaf bir parça olarak yorumlamıştır. K.R. Veenhof’a göre šitrum yünden yapılan bir giysinin parçası ya da kumaşları ambalajlama da kullanılan bir çeşit şerit işlevi görmektedir (Veenhof, 1972:175; Cebesoy, 1995:184). İ. Albayrak ise, šitrumun ince ve transparan bir kumaş türü olduğunu belirtmiştir (Albayarak, 2006:68).

Šitrum, çoğunlukla kadınlar tarafından tercih edilen bir dokuma ürünüdür. İlgili belgelerden birinde kadına verilen ve kutānum kumaşından yapılmış bir šitrumdan söz

edilmektedir. Diğer bir belgede kız kardeşlerine üç yıl boyunca şubātum ve šitrumdan oluşan bir çeşit giysi takımı vermek zorunda kalan bir erkek kardeşten söz edilmektedir (Michel and Veenhof, 2010: 243).

Kültepe metinlerinde šitrum, genellikle bir yerleşim ile bağlantısını ya da dahil olduğu kumaş grubunu veya hangi kumaş türünden yapıldığını belirten šitrum + ša yazılış biçimi ile görülmektedir. Metinlerin bir bölümünde “ša abarnē” (Kt 93/k 75), “ša Akkidē” (KTS 4, 28:13, Kt a/k 253:12-13, Kt n/k 437:4), “ša lubūšī/lubūšim”(OIP 27, 58:25, Prag I, 740:3), “ša kutānim” (Kt 94/k 208:23), “ša pūkim” (Kt 91/k 501:6-8) ile birlikte geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010: 243). Ayrıca (A)KT 8, 269 no’lu belgede tanrı Sîn ve Šamaš’a sunulan adak içerisinde yer almaktadır (Veenhof, 2017:382-383). (A)KT 5, 57 ‘de “2 šī-it-re-e ša Za-al-pá” geçen ifade ile šitrum Anadolu şehri Zalpa ile ilişkili olduğu görülmektedir (Veenhof, 2010:168-169). Šitrum kumaşının özen gösterilerek ve farklı kalitelerde dokunduğu bilinmektedir. Söz konusu kumaş CCT 1, 50 ‘de “šī-it-ri ša Za-al-pá” 2 0 šeqel veya 3 ¹/₃ šeqel gümüşe satılmaktadır (Cebesoy, 1995: 185).

3.2.18. Sulhum

Tabletlerde sadece on beş defa okunan sulhum’un her zaman TÛG determinatifi yazıldığı görülmektedir. İlgili metinlerde “šu-ul-ḫi ya da šu-ul-[ḫu]” biçimlerinde geçmektedir (Bilgiç, 1953:83). Kökenine dair kesin bilgiler olmadığından dolayı nasıl bir kumaşı nitelediği öngörülememektedir (Michel and Veenhof, 2010: 243).

Ticari belgelerden biri olan LB 1293,15’de “56 TÛG šu-ul-[ḫu] 16)ša a-k[i-di-e] 17) 7 ¹/₃ GÍN. TA [XXX] 18) 6 ⁵/₆ ma-na K [Û. BABBAR it-bu-lu (?)], “56 kumaş, şulhum ve Akadlı olanları 7 ¹/₃ šeqel (gümüş), parça başına 6 ⁵/₆ mina gümüş (değerinde?)...” (Cebesoy, 1995:179) ifadesi bulunmaktadır. Ayrıca metnin devamında yer alan “bana ilk kervanla birlikte 9 ¹/₂ mina, 3 ²/₃ šeqel gümüş yolla.” cümlesi geçmektedir. Öyle ki metne dayalı olarak şulhum’un, Asur’dan Anadolu’ya ithal edilen kumaşlardan biri olduğu anlaşılmaktadır (Cebesoy, 1995:179). Gelb tarafından incelenen bir başka metinde ise, Zalpa ve Hurama şehri ile ilişkili kumaşlar sıralandıktan sonra, “iš-ti šu-ul-ḫi-i ša ta-ša-a-ma-ni-ni iš-ti I-ku-pi-a še-bi-lá-ni-šu-nu” yani “Ikuppia ile birlikte benim için satın alacağın şulhum kumaşlar ile birlikte onları bana gönder.” cümlesi ile söz edilen durumun Anadolu yaşandığı ancak şulhum’u sipariş edenin Anadolu’da yaşamadığı da

anlaşılmaktadır (Veenhof, 1972:168). Bir diğer metninde ise, Urşu'ya sevk edilmesi planlanan kalayın yerine yerel üretim şulhum kumaşının gönderileceği bildirilmektedir (Barjamovic, 2011:200).

Metinlerin bir kısmında şulhum farklı kumaş türleri ile birlikte yer almaktadır. Söz konusu metinler arasında (A)KT 8, 80 no'lu metinde makuhūm kumaşı ile geçmektedir (Veenhof, 2017:122-123). Kt 93/k 277:1-4'de ise, makuhūm ve maškinī ile yer almaktadır. (Michel and Veenhof, 2010: 244). Kumaşın fiyatına ilişkin bilgiler, EL 175, 4-5'de "8 TUG šulhi 8 šeql" ifadesinin yanı sıra ICK 2,296: 4-5'de 35 mina bakır değerinin geçmesi ile sağlanmaktadır. Ayrıca TC 3, 49:27, hisse değer olarak 2 TUG şulhum kumaşının depolandığı da öğrenilmektedir. (Cebesoy, 1995:179).

3.2.19. Šurum

Yalnızca Eski Asurca tabletlerde görülen šurum üstün nitelikli bir kumaş çeşididir (Karaođlan, 2016:112). Sıfatlaşmış bir isim halinde kullanılan šurum, Landsberger (TC 1,27:11) ve H. Lewy (KTB 16,2) yorumlamasına bađlı olarak "siyah kumaş" anlamında değerlendirilmektedir. Tabletlerin bir kısmında TUG determinatifi ile yazılırken diđer kısmında determinatif olmadan geçmektedir. Bazı belgelerde, "šu-ru-in" (BIN 4,51:26), "šu-ru-am" ya da "TUG. HLA šu-ru-tim" (CCT 1,40a:2 ve Garelli 1966,141, n.8,3) yazım biçimlerine rastlanılmaktadır Ayrıca çođul isim hali olan (su-ru (-ú)), BIN 4, 189:19, ICK 1,90:45 gibi metinlerde görölmektedir (Veenhof, 1972:155; Cebesoy, 1995:171).

CCT 5, 36 no'lu belgede sıralanan kumaşlar kutanūm, Akad kumaşları ve šurum olmak üzere ana grup içerisinde dahil edilmiştir (Cebesoy, 1995:171). Metinlerin çođunda kutanūm ile birlikte geçmektedir. Söz konusu metinlerden šurum kumaşının, kutanūm göre daha ucuz ve kaba bir yün dokuma olduđu belirlenmiştir (Michel and Veenhof, 2010: 244). Asur'dan Anadolu'ya düzenli bir şekilde ticareti yapılan kumaşın, (A)KT 8, 316-318; 320,322 no'lu belgeden kime ait olduđunu, ödenen vergisi, yerel sarayın alımı için ayrılan miktarı, ambalaj ya da satıřa sunulacak olanların uygunluđu hakkında detaylı bilgi edinilebilmektedir (Veenhof, 2017: 439-444). Šurum kumaşının, başta kalay olmak üzere ve diđer ürünleri de paketlemek yani ambalajlama amacıyla kullanıldıđı bilinmektedir. Bu işlem için özellikle "ađır šurum" olarak nitelenen türü tercih edilmektedir (Cebesoy, 1995:171; Michel and Veenhof, 2010: 244). (A)KT 7a,

267 (Kt 88/k 193) no'lu belgede diğ er kumaş türleri ile beraber sargı için dört ş uruttu kumaşı yer alması da söz konusu kullanımı desteklemektedir (Bayram ve Kuzuoğ lu, 2014:474-475). Diğ er bir yandan ş urum'un yerel Anadolu kraliçelerine hediye olarak verildiğ i belgelerden öğrenilmektedir. KTS 50c :1-7 (EL 150)'de, Wahş usana kraliçesine kente geldiğ inde birer adet kutanūm ve ş urum kumaş ının hediye edilmesinden söz edilmektedir (Michel and Veenhof, 2010: 263). Öte yandan BIN 6, 186, r.5 'de ise Tanrıça İ ş tar'a adak olarak sunulduğ una dair bilgi bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010: 244). Düş ük kalitesine rağ men kraliçe veya tanrıçaya verilmesinde, kumaş ın üstün nitelikli ve siyah renkli olmasının katkısı vardır. Ayrıca iyi kalitede üretilen kumaş giysi olarak da kullanılmaktadır (Veenhof, 1972:155).

Ş urum'un fiyatı, AKT 1, 82 no'lu metinde 12 Ő ekel olarak geçmektedir (Bilgiç vd., 1990:101). (A)KT 7a, 245'da, 2 adetinin 17 ½ Ő ekel olmasının yanı sıra (A)KT 7a, 249'da 15 ş uruttu kumaşı 1 mina gümüş değ erindedir (Bayram ve Kuzuoğ lu, 2014:439-440; 444-445). Söz konusu fiyatının 8 ile 15 Ő ekel arasında olduğ unu söylemek mümkündür (Veenhof, 1972:155).

3.2.20. Takkušta'um

Birçok araştırmacı tarafından incelenen kelimenin kökeni hakkında kumaş üretimin de yapıldığ ı bir Ő ehrin ismi olduğ u konusunda görüş birliğ i sađ lanmıştır. Ancak ismi ile temsil edilen yerleşim için kesin bir bilgi bulunmamaktadır (Michel and Veenhof, 2010: 218). Lewy' e göre takkušta'um, Taggašta'dan, Gelb 'e göre ise Takkušta kasabasının isminden türemiştir (Veenhof,1972:167). CCT 5,34c:11'de, "ta-ku-uř-tū-um", CCT 5, 46b:17'de, "ta-ku- uř-té-kà", AKT 3, 59:19'da, "ta-ku-uř-tū-ú", Yale 13092:11'de, "ta-ku-uř-tum" metinlerin dışında diğ er Kültepe metinlerinde Ta-ku-uř-ta-am?, [T]a-ku-uř-ta-e-kà ve TUG Ta-ku- uř-ta-e gibi farklı yazım biçimlerini de sahip olduğ u anlaşılmıştır (Kuzuoğ lu, 2007:147; Michel and Veenhof, 2010: 219). Görüldüğü gibi ta son ekli sözcük her zaman "ta-ú-e/am" ile bitmektedir. Metinlerin hiçbirinde "-ium" halinde sonlanmamıştır (Cebesoy,1995:178; Michel and Veenhof, 2010: 219). Ayrıca Mari kral arşivlerinde de "ták/ta-ak-ku-uř-tu-ú" Őekli ile geçmektedir. Söz konusu kumaş ın Asur'a başta Babil'den getirildiğ i düşünölmektedir. ARM 24,188 no'lu belgede, "1 tūg ta-ak-ku-uř-tu-um řa qışti Z. inūma ana Babilim illiku" ifadesi Babil ziyaretinde hediye edilen kumaştan bahsedilmiştir. Dolayısıyla takkušta'um kumaş ının Babil kökenli

olduğunu desteklemektedir (Michel and Veenhof, 2010: 221, 230). TC 1, 47:5’de en az 6 Şeql ve ayrıca diğer bir metinde parça baŐının 12 Şeql değerinde olduğundan söz etmektedir (Cebesoy,1995:178).

3.3. Filolojik Belgelerde Ender Görülen Kumaş İsimleri

3.3.1. Ad/tmum

Cole 6: 4-5’de, “4)... 90 TG 5) SG5  93 TG 6) *ad-mu-t-um*” ifadesi geçmektedir. Ad/tmum sözcüğünün kumaşın türünü m yoksa kalitesini nitelediği belli değerdir. Söz konusu sözcüğün “yatırım yapmak, payı olmak” anlamına gelen “admum” filinin sıfat hali olduğu düşünülmektedir (Michel and Veenhof, 2010:253). Ancak Kt n/k 1697 no’lu belgede geçen biçimi ile bir çeşit kumaşı veya kalitede bir kumaşı temsil ettiği görülmüştür (een ve Erol, 2018:66).

3.3.2. A-gu?-hu-um /Aguhhum

A-gu?-hu-um /aguhhum, M.. II. bin yılın başına ait eski moda bir dokuma olup, nadir kullanılmaya devam eden ve “tanrıların gardırabundaki ürünler arasında” olarak nitelenmektedir. Bir çeşit yn dokumadır (Beaugeard, 2010:284). Mezopotamya belgelerinde de az rastlanılan bu kumaşa, Kültepe metinlerinde ilk kez Kt n/k 1697: 64’de, “TG a-gu?-hu-um” biçiminde görülmektedir (een ve Erol, 2018:66).

3.3.3. Ba. tab/duŐhu.um

Ba.tab/duŐhu.um, III. Ur Hanedanlığı döneminden bilinen ve çok iyi ynden dokunan, saygın bir kumaş türüdür (Waetzoldt, 2010:206). Kültepe tabletlerin ilk kez (Kt n/k 1697) tespit edilmiştir (een ve Erol, 2018:68).

3.3.4. B/paltum

B/paltum’un kökeni ve anlamı üzerine kesin bir bilgi bulunmamaktadır (Veenhof, 1972: 183). CCT 5, 12a: 9-10 no’lu metinde, “2Ői-ta ki-ta-a-tum b/pa-li-lu” geçen ifadesinden dolayı, kittum’u nitelediği Şeklinde yorumlanmıştır (Cebesoy, 1995:187). ATHE 47: 24 no’lu belgede ise, InbiŐtar’ın hizmetçilerin kıyafetleri için sipariş verdiği b/paltum kumaşından söz edilmektedir. Dolayısıyla b/paltum’un bir kumaş türü olduğu düşünülmektedir (Veenhof, 1972: 182; Michel and Veenhof, 2010:232). Söz konusu kumaşının fiyatının bir belgede 1 veya 1 ½ Şeql, diğer bir belgede

ise iki b/palītum'un 6 Şeql olduğundan bahsedilmektedir (Cebesoy, 1995:187; Michel and Veenhof, 2010:232).

3.3.5. Bar.dul₅

Eski Asur metinlerinde olduĐa sık rastlanılan kusītum kumaŐ tūrünün, Sūmercesi olan “bar.dul₅” ‘a yalnızca iki Kūltepe metninde (CTMMA 1, 85a: 12) TŪG BAR.DUL₅ ra-qi-tē-en ve Kt n/k 1697) biĐiminde geĐmektedir (ÇeĐen ve Erol, 2018:66).

3.3.6. Barru

CAD B ‘de ele alınan sözcük, bir giysi pağası olarak deĐerlendirilmiŐtir (Gelb vd., 1965:113). Achemhōyūk'te paketlerin üzerinde yer alan ve ũrünün tūrünü, kalitesini, alıcısına dair bilgileri iğeren etiketlerde (Ac.i-894, Ac.i-899 ve Ac.i-914) deĐiŐen kalitede barru kumaŐlarının varlığı saptanmıŐtır (A. KuzuoĐlu ve R. KuzuoĐlu, 2017:82).

3.3.7. Dāra ur nigin?

Dara ideogramı ilk kez Kt n/k 1697 no'lu metinde geÇmektedir. Bilindiği ũzere Akadcası, “kemer, kuşak” anlamına gelen “nēbettum” kelimesidir. Sōz konusu ifadenin anlamı bũtünü ile deĐerlendirilememiŐtir (ÇeÇen ve Erol, 2018:66).

3.3.8. DuDuru

Yalnızca BIN 6, 186: 7 ‘de “5 tũg makūhū u Du-Du-ru” ifadesi geĐmektedir. Giysi ya da kumaŐ olabileceĐi dũŐũnũlmektedir (Cebesoy, 1995:188; Michel and Veenhof, 2010:232).

3.3.9. ĦiriŐnānum

Emin BilgiÇ'in ele aldığı bir sözcük olan ĦiriŐnānum bir belgede, “yũksek kaliteli gũmũŐũn bedelini Idi-IŐtar istedi ve o Őōyle (sōylũyor): bakır elime geĐmemiŐtir (dũŐmemiŐtir), 10 gũne kadar benim iğin satın al! ĦiriŐnāna'nı ve Şilipka'um'unu Suea sana getirmektedir.” (BilgiÇ, 1953:56-57) ifadesinden, ĦiriŐnānum'un bit çeşit kumaş olduğu anlaşılmaktadır. Sōz konusu kumaşın fiyatı ilgili ATHE 64, 21'de, “Benim malım olan 1 ½ mina 5 Şeql ağırlığındaki 1 ĦiriŐnānum'u tuttum.” (Cebesoy,1995:187) cũmlesinden kumaşın hem değerini hem de ağırlığını ũĐrenilebilmektedir. Diğer bir metinde kumaşın fiyatının 4 1/3 Şeql olduğu gōrũlmektedir (Cebesoy,1995:187).

3.3.10 İllũkum

CAD (I/J)'de, illukku ve ellüku yazım biçimleri incelenen, kelime anlamı bakımından lüks bir giysi olarak değerlendirilmiştir (Gelb vd., 1960:86). AHw 372b'de de, illükum lüks bir elbise anlamında ele alınmıştır (Cebesoy, 1995:187). BIN 4, 168:16'da, "14 torbaya konulmuş 121 TÛG i-lu-ki" bir başka belgede (TC 3/2, 192:8), "4 ANŠE ša pi-ri-ká-ni i-lu-ki" biçiminde geçmektedir (Veenhof, 1972:179; Cebesoy, 1995:187).

3.3.11. Ki-ki-a-ni

Kikunannum sözcüğü ile ilişkili olduğu varsayılarak, ki-ki-ni'nin "bir elbisenin parçası" biçiminde nitelendirilmiştir (Albayrak, 2002:6).

3.3.12. Kuzippum

CAD (K)'de, kuzippum bir manto veya pelerin türü bir giysi olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca giysinin dokunmasında kırmızı veya beyaz renkli yün kullanılmaktadır (Cıvıl vd., 1971:615-616). Kuzippum, yalnızca TC 3/1,5,51 nolu belgede saptanmıştır (Cebesoy, 1995:187).

3.3.13 Lamaššuhum

III. Ur Hanedanlığı döneminden itibaren bilinen ve Eski Babil metinlerinde seyrek olsa da geçen lamaššuhum'un ideogramı NÍG.LAM olmaktadır. Ayrıca lamaššuhum, Eski Asurca tabletlerinde sık görülen namaššuhum kumaş çeşidinin farklı bir yazımı olduğu dile getirilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:229). Eski Babil metinlerinde lamaššuhum, oldukça gösterişli bir giysi olarak belirtilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:264). Kültepe ilk defa (A)KT 4, 24:3 no'lu belgede, "1 TÛG NÍG.LAM" biçiminde görülmektedir (Albayrak, 2006:50-52). Ayrıca bir tüccarın evinde depoladığı malların listesi olduğu ya da yazım hatalarından dolayı bir okul metni olabileceği düşünülen Kt n/k 1697:63 no'lu belgede de NÍG.LAM varlığı saptanmıştır (Çeçen ve Erol, 2018:55, 66).

3.3.14.Mardatum

Eski Asurca metinlerinde sadece CCT 1, 29:6-7 no'lu belgede, "1 tûg kusitam, ma-ar-da-a-tám ù sà-ḥe-er=tám" biçiminde geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:235). Mardatum, CAD M/I 'de özel bir teknik ile renkli yünlerden dokunmuş kumaş olarak tanımlanmıştır. Ayrıca kumaşın dokunmasında yün ile birlikte keten de

kullanıldığı belirtilmiştir (Cıvıl vd., 1977a:277-278). Mari arşivine ait bir belgede (ARM 6, 67:13), iki komutana hediye olarak verilen batı kökenli bir çeşit halı olarak geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:235).

3.3.15. Mašhitum

Yalnızca ICK 2, 296,19 numaralı belgede [X mana bakır] ši-im mašh i-ti'yi biçiminde geçmekte ve TUG šulhū için ödenen fiyattan bahsedilmektedir (Veenhof, 1972:179).

3.3.16. Mi-nam lá-bi-iš LUGAL?

Bütün çivi yazılı belgelerde ilk kez karşılan mī-nam lá-bi-iš LUGAL? , ifadesindeki lá-bi-iš çekimi, giyinmek anlamına gelen labāšu fiilin statif hali olduğu görülmektedir. Söz konusu ifade bütünü ile ele alındığında, “kral ne giymiştir?” anlamı ortaya çıkmaktadır. Ancak anlamı bakımından kral kalitesinde bir kumaşı da temsil edebileceği düşünülmektedir (Çeçen ve Erol, 2018:67).

3.3.17. MUG?

Kültepe metinlerinde (Kt n/k 1697:62), MUG? işaretinin ilk kez görülmesinden dolayı, varlığına şüphe ile yaklaşmıştır (Çeçen ve Erol, 2018:65). Metinlerde “tugmug” şeklinde geçen kumaşın atık yünden yapılmış ve düşük kalitede üretildiği saptanmıştır (Pomponio,2010:192-193).

3.3. 18. Nasistum

Bir dokuma ürünü olan nasistum, metinlerde hiçbir zaman tūg determinatifi ile yazılmamıştır (Michel and Veenhof, 2010:237). AHw 754a'da elbise altlığı olarak değerlendirilmiştir (Cebesoy, 1995:188). CAD N/II'de sözcüğün anlamı elbise olarak kabul edilip, çoğul halinde belgelerde geçtiği belirtilmiştir (Brinkman vd., 1980b:28). BIN 6, 162:12 no'lu belgede 10 nasistumun 3 şeşel ve diğer bir belge olan KTS 2,53:5-6 'da 2 nasistumun 1 şeşel gümüşe satıldığından söz edilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:237).

3.3.19. Parsīgum

Genellikle başörtüsü anlamında kullanıldığı görülmektedir. Ticari bir ürün olmasında ziyade kişisel kullanıma yöneliktir. BIN 6, 122:11-12 'de “šitrum ya da

parsīgum” ifadesi geçmektedir. Ayrıca CCT 3, 31:34’de, “bir tanesi bir kadına getirildi” cümlesi bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:238).

3.3.20. Patinum

Patinum sözcüğü, Prof. Dr. Emin Bilgiç tarafında elbise olarak değerlendirilmiştir (Bilgiç,1953:27). Bir yün dokuma olduğu bilinmektedir.

3.3.21. Pūkum

Pūkum sözcüğü AHW 878a’da “davul, trampet” anlamında yorumlanmıştır (Cebesoy, 1995:188). Bilgiç’e göre paku(m) olan kelime bir çeşit kumaşı nitelemektedir (Bilgiç, 1953:65). İlgili metinlerin bir kısmında “šitrum ša pūkim” ((A)KT 8, 252:6 ve 344:1) ifadesinin geçmesinden dolayı šitrum kumaşından yapıldığı düşünülmektedir. (Veenhof, 2017: 364-365, 459-460).

3.3.22. Saq buri

Hasır üzerine dokunan kalın bir kumaş çeşididir. Acemhöyük’ün Ac.i-1097 kodlu etiketinde saq buri kumaşı olarak geçmektedir (Karaduman, 2008:288).

3.3.23. Saqqum

Kültepe metinlerinden biri olan Kt c/k 866:7’de, “17 tūg sà-ku sig5” ifadesine bağlı olarak ticareti yapılan bir tekstil olduğu söylenebilmektedir. Mari arşivlerinde ve Acemhöyük de bulunan etiketlerin (Ac.i-1085, 1097) üzerinde de yer almaktadır (Michel and Veenhof, 2010:229). Farklı kalitelere üretilen saqqum, kalın bir giysidir (Karaduman, 2008:283-285).

3.3.24. Subatum

Kt o/k 63 numaralı belgede Puruštatum Karum’unun görülen kumaş üzerine hesaplaşmada subatum kumaşı için 11 šeqel fiyat biçilmiştir (Albayrak, 2006:40-41). Ayrıca diğer bir belge olan Kt o/k 28’de subatum kumaşının fiyatına yönelik bilgi bulunmaktadır. Söz konusu belgede kumaşın fiyatı 16 šeqel gümüş olarak geçmektedir (Albayrak, 2006:94-95).

3.3.25. Šà.ga.dù Gada

Sümerce šà.ga.dù sözcüğünün, Akadca eşdeğeri šakattû olarak kabul edilmektedir (Çeçen ve Erol, 2018:65). CAD Š’de ele alınmış sözcük bir giysi olarak değerlendirilmiştir

(Brinkman vd., 1989:158). Ayrıca Kültepe metinlerinde ilk kez görülen giysinin, Mezopotamya kökenli belgelerde keten anlamındaki Gada sözcüğü ile birlikte geçtiği görülmektedir (Çeçen ve Erol, 2018:65).

3.3.26. Tadum?

KTS 1, 54b:1-4 no'lu belgede, “ina 22 kutānī, 1 tūg ta-dī-im, 1 tūg kamsum, 2 tūg sapdinnū” yani “22 kutānum’dan, 1 tadum kumaş, 1 kamsum kumaşı, 2 sab/pd/tinum” ifadesi geçmektedir. Dolayısıyla anlamı bilinmeyen kumaşın, kutānum’dan üretilen bir dokuma olduğu düşünülmektedir (Veenhof, 1972:179; Michel and Veenhof, 2010:245). Diğer bir belgede kumaşın fiyatı 1 mina gümüş olarak geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:245).

3.3.27. Tudiquum

CAD T ‘de bir kumaş ya da giysi parçası olarak değerlendirilen tudiquumun, “edēqu” fiilinden türediği düşünülmektedir (Biggs vd., 2006:449). TC 3/1, 49:30-31’de, “tū-di-qam a-ma-la ta-aq-bi4-a-ni ša 3 i-na-mi-timal-qi”, “Senin talimatın doğrultusunda 3 karış uzunlukta tudiquum aldım.” cümlesi geçmektedir (Cebesoy, 1995:188).

3.3.28. Ullû

Acemhöyük yerleşimde bulunan etiketlerden birinde (Ac.i-897), birinci kalitede üretilen ullû kumaşından söz edilmektedir. Ullû bir elbiseyi nitelediği görülmektedir (Karaduman, 2008:285; A. Kuzuoğlu ve R. Kuzuoğlu, 2017:82).

3.3.29. Utuplu

Utuplu kumaşı oldukça kaba dokunmuş yünlü kumaş olup, Acemhöyük den ele geçen etiketin (Ac.i-893) üzerinde bilgileri bulunmaktadır (Karaduman, 2008:284; A. Kuzuoğlu ve R. Kuzuoğlu, 2017:82).

3.4. Kumaşların Kaliteleri

Kültepe tabletlerinde geçen kumaşların kalitesinin ince ya da kaba dokunmasının dışında kullanılan yün miktarına da bağlı olduğu belirlenmiştir. Öyle ki bazı metinlerde dokunan kumaşa yün ilave edildiğine dair bilgiler de bulunmaktadır (Günbattı, 2012: 67). Metinlerin bir kısmında kadınların dokudukları kumaşların kalitesine ve ölçüleri hakkında uyarıldıkları görülmektedir. Bu durumu destekleyen iki önemli belgede; Pūšu-

kēn'in eşi Lamassī 'ye BIN 4, 10: 12-15 'de ona gönderdiği kumaşların kalitesiz ve küçük olduğundan yakınıırken, Lamassī bir diğer mektupta (BIN VI, 11) eşine “Niçin sen bana daima gönderdiğin kumaşlar kalitesizdir.’ diye yazıyorsun” şeklinde tepkisini dile getirmektedir (Günbattı, 1994:193; Öz, Esmâ 2008:50). Metinlerde kumaşların kalitesini niteleyen terimler tabloda gösterilmektedir.

Kalite Değeri	Eski Asur dönemine ait belgelerinde	III. Ur Hanedanlığı dönemine ait belgelerinde
Saraylık kumaş	Ša (lubuš) šarruttim	Šār
Oldukça iyi kalite	(Damqum)Watrum/ (sig ₅) DIRIG	(sag)
İyi kalite	Damqum/ (si g ₅)	sig ₅ /ūs-šār
İkinci veya takip eden kalite	Tardium	ūs-sig ₅ / 3-kam-ūs
Orta Kalite	qablūm	
Normal, Mevcut Kalite	ša qātim	gin
İyi Kalite, Uygun	wasmum/usmum	
Alt Sınıf Kalite	maṭium	(murgu _x / egir _x)

Tablo 3: Eski Asur ve II. Ur Hanedanlığı dönemi belgelerindeki kumaş kalite terimleri

Kaynak: Michel and Veenhof, 2010: 246

3.4.1. Ša (lubuš) šarruttim, “Saraylık Kumaş”

Saray üyelerine satılacak kalitede tekstil ürünlerinin varlığına dair bilgi, (A)KT 4, 24: 7 (Kt o/k 8) no’lu belgede, “(7) 2 TÛG HIA SIG5 tim DIRI É.GALli-ú-tim” ifadesi ile sağlanmaktadır. Kültepe metinlerinde ilk kez bir kumaş kalitesi yönünden “iyi kalitede saraylık kumaş” olarak nitelenmiştir (Albayrak, 2006:63-65). Daha önce değinilen Kt n/k 1697 ‘de geçen “TÛG mí-nam lá-bi-iš LUGAL?” kesin bir anlama sahip olmayan ifadenin de kraliyet kalitesindeki kumaşı nitelediği düşünülmektedir (Çeçen ve Erol, 2018:67).

3.4.2. (Damqum) Watrum/ (sig₅)dirig, “Oldukça İyi Kalite”

Ekstra, oldukça iyi anlamındaki kelime metinlerde farklı kumaş türlerinin kalitesini belirtmek için sıklıkla kullanılmıştır. Söz konusu kumaşlar arasında başta

kutānum (TC 1,36:8 ‘de TÛG kutānūka SIG watrū yani senin kutānū kumaşların oldukça çok iyi kalitededir.), şubātum (BIN 4, 185; EL 145, 4), abarnūm (CCT 5,44a:1-2; BIN 4, 185:3-4), burā’um (BIN 4, 160:12), nahlaptum (Kt 87/k 378:16) ve pirikannum (Kt 94/k 364:15-16) bulunmaktadır (Veenhof, 1972: 192; Michel and Veenhof, 2010:246). Ayrıca Ebla kral arşivinin idari metinlerinde “à-da-um- TÛG” gibi tekstillerin birinci kalitede de (sag) dokunduğu anlaşılmaktadır (Biga, 2010:154).

3.4.3. Damqum/ sig₅, “İyi kalite”

Asur’dan Anadolu’ya ihraç edilen tekstillerin büyük bir bölümünü, kar gelirinin daha yüksek olmasından dolayı iyi kalitede üretilenler oluşturmaktadır (Veenhof, 1972:194). Bu yüzden metinlerde iyi kalite anlamına gelen damqum/ sig₅ oldukça sık kullanılmaktadır. İlgili metinlerde damqum/ sig₅, kusītum (KTS 2, 25:16), kita’um (CCT 4, 44b:17-18), sapdinnum (KTS 36c:9), şulupka’um (Kt 94/k 131:5-6) gibi kumaş türlerini nitelediği görülmektedir (Michel and Veenhof, 2010:247). Ebla metinlerinde de tekstillerin iyi kalitede “(sag)” üretildiği anlaşılmaktadır (Biga, 2010:154).

3.4.4. Tardium, “İkinci Kalite”

Damqum’dan sonra gelen kaliteyi nitelediği düşünülmektedir. Tardium anlamı yönünden ikinci veya takip eden kalite olarak değerlendirilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:247). Kt 94/k 1687:1-4 no’lu belgede bahsedilen 603 kutānū içerisinde 100’un kutānū tardiūtum olduğu öğrenilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:247). Diğer bir belgede “*kalay ve iyi ya da ikinci kalitede kumaşların yarısını [(gümüşün) yarsından] satın almalarını sağlayın.*” ifadesi de geçmektedir (Veenhof, 1972:197).

3.4.5. Qablūm, “Orta Kalite”

Hem kumaşın veya giysinin orta derece kalitesini belirtmesi hem de bir tekstilin parça büyüklüğüne ilişkin olması bakımından qablūm sözcüğü kesin bir anlama sahip değildir (Michel and Veenhof, 2010:248). BIN 6, 90:4 ‘de abarnūm kumaşının ekstra iyi ve orta olmak üzere iki farklı kalitesinden söz edilmektedir. LB 1268 ‘de “*üçüncü çantada dört iyi kumaş ve iki orta kalitede kumaş*” ifadesi de bulunmaktadır. Bir diğer belgede 77 iyi kalite kumaş, 6 abarnūm kumaş ve 32 orta kalite kumaştan bahsedilmektedir (Veenhof, 1972:196).

3.4.6. Ša Qātīm, “Normal, Mevcut Kalite”

Eski Asur belgelerinde kumaşın normal veya mevcut olan kalitesini niteleyen *ša qātīm* kelimesi, III. Ur dönemi metinlerinde görülen ve aynı anlama gelen “*gin*” sözcüğü ile eş tutulmaktadır. BIN 4, 221:6-8’de “*110 kutānī qá-tám 8 kutānī damqūtīm*”, “*110 normal kalitede kutānum ve 8 iyi kalite kutānum*” kumaşından söz edilmektedir. (Michel and Veenhof, 2010:247).

3.4.7. Maṭium, “Alt Sınıf Kalite”

CAD (M/I) ‘de ele alınan sözcüğün bir tekstili nitelerken kötü kalitede, düşük, ucuz anlamında değerlendirilmiştir (Cıvıl vd., 1977a: 428). CCT 4, 14:7 ‘de “*8) 2 TUG. HI-tù-kà? ma-tí-ú 9) a-na 1/2 ma-na 6 GÍN KÙ.BABBAR 10) ta-da-nu*”, “*2 kutānum kuşam aldım ama tekstilleriniz beklenenden daha az iyi olduğu görüldü. Onlar sadece 36 şegel gümüşe satıldı.*” ifadesi geçmektedir (Veenhof, 1972:201).

2.4.8. Wasmum/Usmum, “İyi Kalite, Uygun”

Metinlerde geçen “*wasmum/usmum*” kelimesinin uygun, iyi kalite anlamında kullanıldığı ve tekstilleri nitelediği görülmektedir. Söz konusu kelimenin *qablium* gibi orta kaliteyi temsil ettiği de düşünülmektedir. Kt m/k 8: 5’de “*kutānu wa-as-mu-tim*”, ayrıca Kt 94/k 503:21’de “*kutānī ša qātīm ú-ší-mu-tim*”, bir diğer belgede Kt 94/k 1675: 21-22 ‘de “*pirikannī narbūtīm wasmūtīm*”, Anadolu dokuma ürünü olan *pirikannūm* uygun kalitede ve yumuşak olarak geçtiği görülmektedir (Michel and Veenhof, 2010:248).

3.5. Kumaşların Renkleri

Eski Asur metinlerinde ticareti yapılan kumaşların renklerine dair bilgilere oldukça az rastlanılmaktadır. Bu yüzden sınırlı sayıda renk ismine ulaşılabilmıştır (Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.1. Barrumum, “Çok Renkli”

Ebla arşivi incelediğinde çok renkli anlamında “*gún*” sözcüğünün kullanılmasının yanı sıra renkli ve değerli bir kumaş olan “*túg- gún*” varlığı da anlaşılmaktadır (Biga, 2010:154,160). III. Ur döneminde de çok renkli tekstillerin varlığı, Garšana kraliyet sınıfına ait metinlerden bilinmektedir (Waetzoldt, 2010:202). CAD (B)’de *barmu*, *barundu*, *birīmu*, *bitrāmu*, *burmu*, *burrumtu*, *burrumu*, *burūmītu*, *burummu*, *burimil*, *tabrimu* gibi farklı yazılış ve okunuş biçimleri bulunan kelime, çok

renkli anlamında kullanılmaktadır (Gelb vd., 1965:103). Barrumum yalnızca TC 3/1,69,22 no'lu belgede “*ba-ruma-am ù ší-ni-tâm là ta-ša-a-ma-nim*”, “çok renkli ve boyalı kumaşlar almayın.” cümlesinde geçmektedir. Söz konusu elbiseler kadınlar tarafından en az iki farklı renkteki iplikle dokunduğu ve boyanmadığı anlaşılmıştır (Veenhof, 1972:187-188; Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.2. Warqum/Erqum, “Sarı”

III. Ur dönemi belgelerinde iki farklı sarı renkten söz edilmektedir. Sarımsı renkli yünün “*sig7*” ile ifade edildiği görülmektedir. Bir diğeri kralın kullanımına özgü olan ve altını çağrıştıran “*huš-a*” yani parlak sarı yünden yapılan giysidir (Waetzoldt, 2010:202). CAD (A/II)’da “*arqu*” olarak geçen kelimenin sarı ve yeşil rengi nitelediği görülmektedir (Gelb vd., 1968:300).

Eski Asur belgelerinde sarı rengi temsil eden warqum/erqum sözcüğü sadece üç kere geçmektedir. Söz konusu metinler arasında ICK 1,92:5’de 7 lubūšī erqūtim şeklinde, Kt 91/k 356: 27-29 ‘da “2 kutānī ša hu-BA-na-ri qatnūtim u er-qū-tim”, “2 ince ve sarı kutānu” biçiminde ve sonuncu Kt 94/k 1686:19 -21’de, “600 samru’ ātim šà-ba 86 wa-ar-qà-tim” ifadesi bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.3. Pašium “Beyaz”

Eski Mısır hiyeroglif yazım sisteminde, çoğu terimin bir elbise formuna ya da özelliğine yönelik olduğu belirlenmiştir. Söz konusu terimler arasında “*hdt*” beyaz keteni simgelemektedir (Herslund,2010:72). Ebla kral arşivin idari metinlerinde oldukça sık geçen “*aktum-TUG*” türü tekstilin, (*babbar*) beyaz renkte de üretildiği anlaşılmaktadır (Biga,2010:155). III. Ur dönemi metinlerinde ise elbiselerin doğal rengi olarak açık krem ve “*beyaz (babbar)*” olarak geçmektedir. Ayrıca Enmerkar Destanında işlenen kutsal evlilik ritüelinde Tanrıça Inanna beyaz bir elbise ile betimlenmiştir (Waetzoldt, 2010: 201-203).

Kültepe metinlerinde pašium sözcüğünün beyaz rengi nitelediği anlaşılmaktadır. İlgili metinlerde “*beyaz lubūšū*” ve “*beyaz kusītum*” biçiminde geçmektedir. CCT 5, 34c:6’da “3 TUG pá-aş-ú-tim” yani “3 pašium kumaşı” ifadesi yer almaktadır. Aynı zamanda yün ticaretinin söz edildiği bir belgede “*kırmızı ve beyaz yün*” olarak geçmektedir. (Veenhoof, 1972:187; Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.4. Samum “Kırmızı”

Eski Asurca belgelerinde kırmızı rengin yani samumun, çoğunlukla Anadolu dokuma ürünü olan pirikānum kumaşını ve yünü nitelemek için kullanıldığı fark edilmiştir. TC 1, 43 no’lu belgede “*bana kırmızı pirikānum al, edindiğin pirikānum kırmızı olmalı*” ifadesi geçmektedir. Ayrıca CCT 4, 47a:31’den kırmızı yünün Anadolu üretimi olduğu anlaşılmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.5. Makrūm, “Kırmızımsı, Kızıl”

Ebla belgelerinden kırmızımsı- kahverenginde (*ú-ḥáb*) dokumaların üretildiğine dair bilgi edinilmektedir Ayrıca önemli törenlerde kutsanan hayvana kırmızımsı- kahverengindeki “*túg- NI.NI*” türü tekstil sunulduğu öğrenilmektedir (Biga,2010:155, 160). III. Ur Hanedanlığı dönemi belgelerinde ise kırmızımsı- kahverengindeki yünden “(*su4 – a*)” sandalet, kemer ve ayakkabı yapıldığı görülmektedir (Waetzoldt, 2010:202). Kültepe metinlerinde kırmızımsı renk olan makrūm OIP 27, 7:4 no’lu belde yünü nitelemektedir (Veenhoof, 1972:187; Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.6. Pelūm, “Açık Kırmızı”

Metinlerde pelūtum biçiminde geçen açık kırmızı rengini ifade eden sözcük BIN 4, 78:11 no’lu belgede açık kırmızı pirikānum kumaşından söz edilmektedir (Veenhoof, 1972:187).

3.5.7. Şalmum, “Siyah”

Bilindiği üzere eski dönemlerde tekstillerin farklı renkleri sembol halini almıştır. Siyah renginde bu şekilde değerlendirildiği, Ebla idari metinlerinde geçen ölümün ardından gerçekleştirilen arınma ritüelinde bazen siyah ve çok renkli tekstilin tercih edilmesinden anlaşılmaktadır. Diğer taraftan “*gi6*” sözcüğünün siyah rengi ifade ettiği görülmektedir. Öyle ki bant/şerit olarak tanımlanan “*gàr-su*” siyah renkte de üretildiği belirlenmiştir (Biga, 2010:157,168). III. Ur dönemine ait mitoslardan birinde çiftçilerin tanrısı Enkimdu’nun beyaz ve siyah giysilere sahip olduğu anlaşılmaktadır (Kramer, 2001:178-181; Waetzoldt, 2010:201-202). Ayrıca diğer bir metinde ana tanrıça Ningirsu’ya sunulan siyah elbiseden ve tanrıça İnanna için siyah yünden üretilen giysiden (*túg-maḥ*) söz edilmektedir (Waetzoldt, 2010:202). Eski Asur metinlerinden biri olan AKT 2,24 ‘de “*Sana 100 şubātū vermelerini ve buraya kadın ile göndermelerini sağla...*

yapma siyah olanları” cümlesinde siyah rengi şalmum kelimesinin nitelediği görülmektedir (Michel and Veenhof, 2010:252).

3.5.8. Šurum, “Koyu kahverengi, Siyah”

Šurum kelimesinin kesin bir anlamda ele alınmadığı ve bir yandan koyu kahverengi, siyah gibi bir rengi, öte yandan üstün nitelikli bir kumaş türünü ifade ettiği anlaşılmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:244). Ancak ilgili metinlerde “siyah kumaş” olarak geçmektedir. Söz konusu metinler arasında (A)KT 7a, 245 ‘de “2 TÛG šu-ru-tum” yani “2 siyah kumaş” olarak ayrıca (A)KT 7a, 267 ‘de “*Mera-ilī’nin 2 kutānu kumaşı, senin koyu renkli kumaşlarının içindedir.*” cümlesi geçmektedir (Bayram ve Kuzuoğlu, 2014: 439-440; 474-475).

3.5.9. Šinum, “Boyalı”

Yazılı kaynaklardan bazı tekstil ürünlerinin boyandığı öğrenilmektedir. III. Ur dönemine ait metinlerden yünün veya dokuma ürünlerin nadir olarak boyandığı anlaşılmaktadır (Waetzoldt, 2010:202). Kültepe metinlerinde “šinum” kelimesinin çoğunlukla sıfat görevinde ve feminen hali “šinūtum” şeklinde geçtiği görülmektedir. Söz konusu kelime boyalı kumaş anlamında kullanılmaktadır. Daha önce değinilen TC 3/1,69,22 no’lu belge dışında CCT 3, 49: 24 ‘de “2 TÛG. HI.A šī-nia-tum” ve BIN 4, 54 ‘de 35 mana bakır boyalı yünün bedeli olarak geçmektedir (Veenhof, 1972:188; Michel and Veenhof, 2010:252). Tell Rimah yerleşiminde ortaya çıkartılan Iltani arşivinde (Kültepe Ib evresinin çağdaşı) kumaşların boyanmasına ilişkin terim içermektedir (Dalley, 1977:155-159).

3.5.10. Waršum, “Kirli”

Sıfat görevinde kullanıldığı bilinen ve kirli bir renk anlamına gelen waršum kelimesi üç metinde geçmektedir. CCT 5, 34 c, 36a: 27 ve LB 1233, 3 no’lu belgede “šubātū waršūtum” şekli ile yer almaktadır (Veenhof, 1972:188; Michel and Veenhof, 2010:253).

3.5.11. Zakium, “Temiz, Saf”

Waršum kelimesinin zıt anlamlısı olarak değerlendirilen zakiumun genel olarak bir rengi temsil ettiği düşünülmemektedir (Veenhof, 1972:188). CAD Z’de ele alınan kelime “iddi maršūtišu ittalbiša za-ku-ti-šu (var.-šú), “kirli kıyafetlerini attı ve temiz

giysilerini giydi”, cümlesi tarafından bu durum desteklenmektedir (Gelb vd., 1961:24). BIN 4,23 no’lu belgede “2 kusitān, 1tùg za-ki-am 2 šulupka’e” ifadesinde geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:253).

3.6. Kumaşları Niteleyen Sıfatlar

Eski Asurca metinlerde isimlerine oldukça sık rastlanılan kumaşların barındırdığı nitelikler, kullanılan çeşitli sıfatların varlığı ile belirlenebilmiştir. Tabletlerde kumaşlar ile birlikte geçen sıfatlar arasında eski, güçlü, kalın, ağır, yumuşak bulunmaktadır.

3.6.1. Anhum, “Eski”

Kt 94/k 1106 :4-5 no’lu belge “*šubātū anhūtum, ibaššiū*”, biçiminde geçen eski tekstillerin varlığından söz edilmektedir (Michel and Veenhof, 2010:253).

3.6.2. B/palītum “?”, “Yıpranmış, Eski”

CCT 4,45b no’lu belgede “*Aššur- mālīk, Aššur- īdī’ye şikayette bulunarak tıpkı “bir köle gibi yıpranmış giysilere sarılıyorum.*” diye söylemektedir (Veenhof, 1972:182). Söz konusu kelimenin eski ve yıpranmış anlamına gelen bir sıfat olmasının yanı sıra ba-li-<tum> biçiminde yazıldığında metinlerde (ATHE 47:24) bir kumaş türünü temsil etmektedir (Veenhof, 1972:182).

3.6.3. Dannum, “Güçlü”

Sıfat görevinde kullanılan dannum; CAD D ‘de sağlam, güçlü, kalın, ağır, sert gibi anlamlarda ele alınmıştır (Gelb vd., 1959:92). BIN 4,78 :9 ‘da giysi olarak kullanılabilecek kadar güçlü pirikannūm kumaşından söz edilmesinin dışında bir diğer belgede KUG 29, 12: “*6 TÙG HI. A da-nu-tim a-na ni-ši É -tim*”, “*Ev halkı için 6 güçlü tekstil*” ifadesi de geçmektedir (Veenhof, 1972:182).

3.6.4. Kabrum, “Kalın”

Kalın anlamına gelen sıfatın, yün ve giysileri nitelediği görülmektedir. Prag I, 487:1-2 ‘de “*tùg GA-ar-ZA-am kabram*” şeklinde geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:253).

3.6.5. Kabtum, “Ağır”

CAD (K) ‘de ağır, yoğun, önemli gibi anlamları bulanan bir sıfattır (Cıvıl vd., 1971.24). Anadolu’da kış mevsiminde ağır giysilerin tercih edildiği düşünülmektedir.

Kumaşları niteleyen sıfatın Kültepe metinlerinde otuzdan fazla sayıda geçtiği görülmektedir. Söz konusu metinler arasında, AKT 3, 65: 4-6 (Kt v/k 138), “*94 tūg šà-ba 5 tūg kabūtum 15 tūg tardiūtum..., 17-18) 11 tūg kabūtum 10 tūg ša qātim.*” cümlesi yer almaktadır. Ayrıca ATHE 51: 2’de “*2 tūg kabtēn*” ifadesi de geçmektedir (Michel and Veenhof, 2010:253).

3.6.6. Kamsum, “?”

Anlamı bakımından belirsizliğini koruyan bir kelimedir. CAD K ‘de BIN 6, 165 no’lu metinde “*3 TUG kam-šú-tim damqūtim*” biçiminde geçmektedir (Cıvıl vd., 1971:126).

3.6.7. Karsum “?”

Karsum anlamı bilinmeyen bir diğer sıfat görevindeki sözcüktür. Ancak daha bahsedilen bir metin olan Prag I, 487: 1-2 ‘de geçen kabrumun alt kategorisinde değerlendirilmiştir (Michel and Veenhof, 2010:254).

3.6.8. Lahhub/pum, “?”

Dokuma yapılırken kullanılan bir tekniği ya da belirli işlemde geçirilen tekstili ifade ettiği düşünülen bir sıfattır. ICK 1, 15:18 ‘de “*2 TUG. HI.A ú-lá-ḫi-pu-nim*” ifadesi geçmektedir (Cıvıl vd., 1973:239).

3.6.9. Narbum, “Yumuşak”

Narbum çoğunlukla yün olmak üzere kumaşların da yumuşaklığını belirtmek için kullanılan sıfattır. Metinlerde Anadolu yün ve dokumaları nitelediği görülmektedir. Söz konusu metinler arasında Kt n/k 1385:16 geçen yumuşak pirikannūm kumaşı bulunmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:254). TC 3/1, 65:18 ‘de “*ša-áp-tám 19) ša Ma-a-ma na-ri-ib-tám 20) a-ra-ak- tám da-mi-iq- tám 21) ú-ta-ar-tám*”, “*Mama’dan yumuşak, uzun, ekstra iyi yün*” cümlesi de geçmektedir (Veenhof, 1972:131).

3.6.10. Qatpum, “Kesilmiş, Kırpılmış”

ICK 2, 299:11 no’lu belgede “*1 TUG la qá-at-pá-am*” ifade bulunmaktadır. Söz konusu kelime; kırmak, biçmek veya kesmek anlamında kullanılmaktadır (Veenhof, 1972:184).

3.6.11. Qatnum, “İnce, Dar”

Sümerce “*SĪG*” olan ve ince, dar, uzun çizgili anlamında kullanılan bir sıfattır (Veenhof, 1972:214). Metinlerden geçen şekli ile qatnum, kumaşının yapısına yönelik olduğu ve ince ipliklerden dokunan kumaşları temsil ettiği anlaşılmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:254). TC 3,17 no’lu belgede ince dokunmuş şubātum qatnum kumaşından söz edilmesi de bu durumu doğrulamaktadır (Veenhof, 1972:103-104). LB 1201:14-15 “*1 abarnūm, 2 qatnūtum 4 ša qātīm*” geçen şekli ile kimi belgelerde tūg determinatifi olmadan yazıldığını da göstermektedir (Michel and Veenhof, 2010:254).

3.6.12. Raqqum, “İnce, Düz”

Sümerce “*SĪG.LA*” biçiminde yazılan ve herhangi bir nesneyi düz, ince olarak belirtmek için kullanılır. Raqqum, hafif ve ince bir kumaşı nitelemektedir. KTB 7: 4-5 no’lu belgede, “*4 tūg kusīātum raqqātum*” biçiminde geçmektedir (Veenhof, 1972:214 Michel and Veenhof, 2010:254).

3.6.13. Šapium, “Kalın”

Metinlerde geçen yün ile yünlü dokumaları, eyer örtüsü (ukāpum) gibi belirten ve kalın anlamına gelen bir sıfattır. Garelli- Kennedy 1960, no. 2, 20:7 ‘de “*7 kutānū ša-pi-ú-tim ú e-ti-ú-tim*”, “*7 kalın ve koyu renkli kutānūm*” ifadesi bulunmaktadır (Veenhof, 1972:185; Michel and Veenhof, 2010:254).

3.6.14. Tapšum, “?”

Anlamı kesin bir şekilde ortaya konulamamıştır. KUG 32,16 no’lu belgede “*miššum ina būlātia* ¹⁷⁾ *2 TUG. HIA tab/p-šum É A* ¹⁸⁾ *ú-ká-al*”, ifadesi içerisinde yer almaktadır (Veenhof, 1972:185).

3.6.15. WaDium, “?”

Kelime anlamı bilinmeyen ve metinlerde eDium yazım biçimi ile de geçen bir başka sıfattır. İlgili metinlerde çoğunlukla šapium (kalın) ile birlikte geçerek post, eyer örtüsü ve elbiseleri nitelemektedir. “Kt 94/k 734:51’de, “*4 ½ tūg wa-dí-ú-tum*” biçiminde geçmesinin dışında LB 1268 ‘de “*pirikannum wa- Di-um*” ifadesi de geçmektedir (Veenhof, 1972:186; Michel and Veenhof, 2010:255).

Diğer iki sıfat olan şahrum (küçük) ve rabium (büyük) tekstillerin daha çok boyutuna ve biçimine yöneliktir. Kt n/k 469: 2’de “*10 tūg ša-li-tab-šī-im, 18 tūg ša-hu-ru-tum*”, “*Giyilmek üzere 10 tekstil ve 18 küçük tekstil*” ifadesinin yanı sıra ünlü tüccar

Pūšu-kēn'in eři Lamassī 'ye yazdığı bir mektupta, kendisine gönderdiği kumaşların küçük ve kalitesiz olmasından yakınmaktadır (Michel and Veenhof, 2010:255). Bir başka belgede TC 1, 43:16 'da "*lu damqū lu rabū*" ifadesi ile iyi kalite ve büyük pirikannūm kumaşı sipariş edilmiştir (Michel and Veenhof, 2010: 239-240).

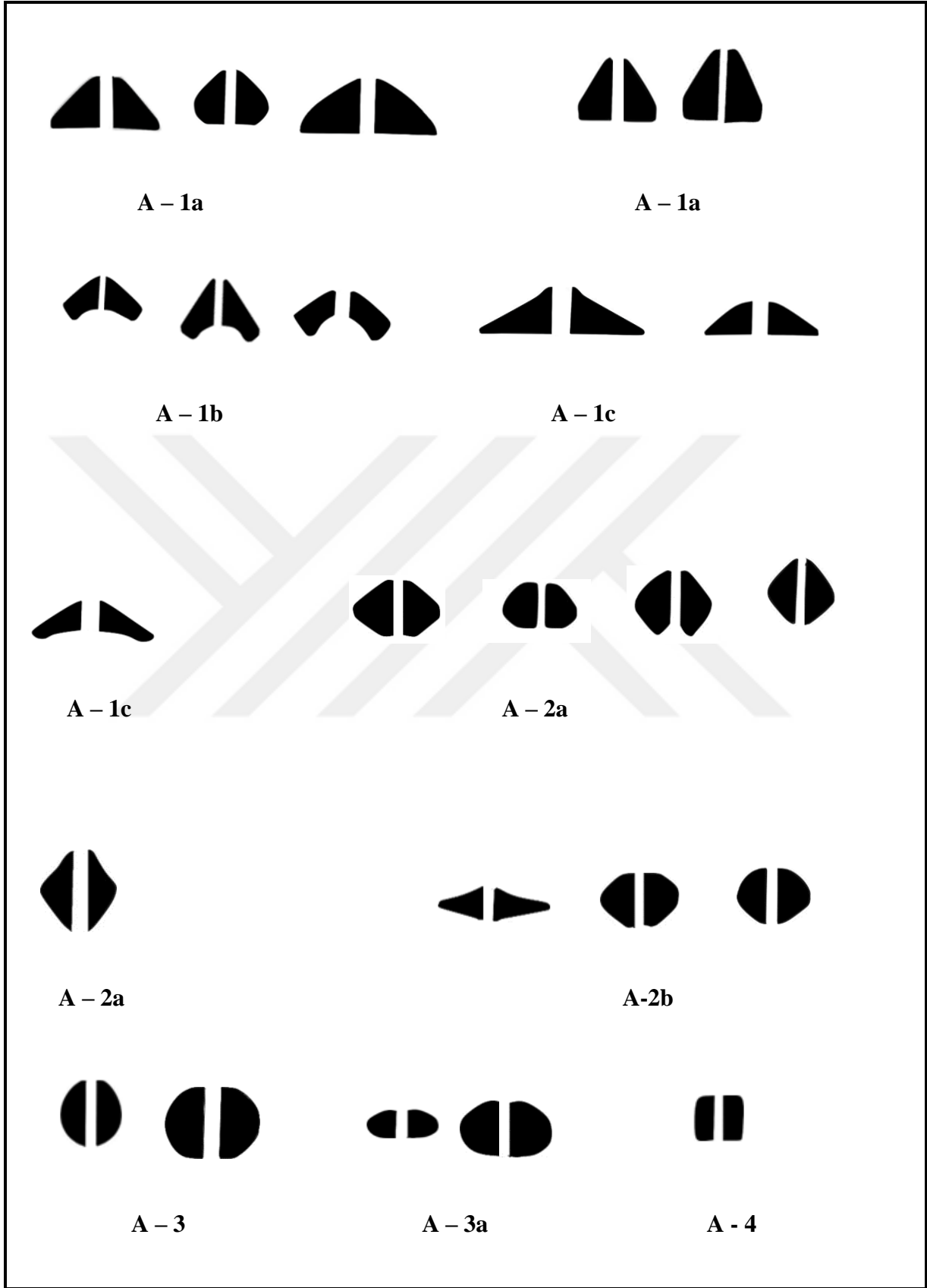

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KÜLTEPE'DE ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI TEKSTİL ÜRETİMİNDE KULLANILAN MATERYALLERİN TİPOLOJİK AYRIMI

4.1. AĞIRŞAKLARIN TİPOLOJİK AYRIMI

Kültepe'den ele geçen 93 ağırşakın tipolojik ayrımı yapılmıştır. Katalog kısmında tipoloji kelimesi yerine "TİP" kısaltılması kullanılmıştır. Herhangi bir karışıklığı önlemek amacı ile ağırşak formlarının kodlarının başına "A" harfi getirilerek ve yanına rakamsal değerler verilerek belirtilmiştir. Ağırşaklar ilk önce 4 ana ve daha sonra 6 alt gruba ayrılmıştır. Ağırşaklar da olduğu gibi dokuma tezgah ağırlıklarının tipolojik ayrımı diğer çağdaş merkezlerden ele geçen benzer eserler göz önüne alınarak yapılmıştır. Söz konusu merkezler arasında Acmhöyük, Alaca Höyük, Alishar, Boğazköy, Kaman Kalehöyük, Konya Karahöyük, Maşat Höyük, Seyitömer, Demircihöyük, Çavlum Mezarlığı, Sariket Mezarlığı, Yanarlar Mezarlığı eserleri ile bulunmaktadır (Tablo 8 ve 9). Ağırşaklar ilk önce 4 ana ve daha sonra 6 alt gruba ayrılmıştır. Ağırşakların 66 adedi pişmiş topraktan, 23 adedinin taştan ve 4 adedinin ise kemikten (Graf.1) üretilmiştir. Pişmiş toprak ağırşakların hamur renkleri; siyah, gri, devetüyü, bej tonlarında değişmektedir. Kültepe 'den ele geçen ağırşakların 16 adedinin (katalog numarası 078-093) tabakası ve bu yüzden de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın erken ya da geç evresine ait olduğu tespit edilememiştir. Aynı bu grup olarak değerlendirerek, tipolojik ayrımları (Graf.5) yapılmıştır. Karumun II. tabakasına ait 20 adet ağırşak (katalog numaraları 001-020) incelenmiştir. Bu evreye ait ağırşakların formların dağılımı (Graf.2) gösterilmektedir. Söz konusu evrede basık çift konik formlu ve silindir formlu ağırşakın kullanılmadığı tespit edilmiştir. Karum I. tabakasına ait 57 (katalog numarası 021-077) (Graf.3 ve 4) ağırşak incelenmiştir. Ancak bu tabakaya ait olup, evresi belli olmayan 2 ağırşak (katalog numarası 076-077) bulunmaktadır. Kültepe 'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda görülen ağırşak formları (Tablo 4) gösterilmektedir.

Tablo 4: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Ağırşak Formlar

4.1.1. TİP A-1: Konik Formlu Ağırşaklar

Kültepe’de en fazla örnek ile temsil edilen bu gruba ait altmış eser tespit edilmiştir. Söz konusu gruba ait örneklerin; on dört adeti Karum II. tabakasından, yirmi iki adedi Karum Ib. tabakasından ve beş adedi ise tepe kısmındaki paraleli 7. tabakadan, dört adedi Karum Ia. tabakasından ele geçirilmiştir. Ayrıca on beş adedinin tabakası belli değildir. Gruba dahil olan ağırşakların kırk yedi pişmiş topraktan, dokuzu taştan ve dördü kemikten üretilmiştir. Bu tipe dahil edilen örnekler alt kısmı düz konik formlu, iç deliği çevresi çukurlaştırılmış konik formlu, geniş ve basık gövdeli konik formlu ağırşak olmak üzere üç alt gruba ayrılmıştır. Kültepe’de ele geçen konik formlu ağırşakların ve ona bağlı alt grupların yayılımı (Harita 1) gösterilmektedir.

4.1.1.1. TİP A-1a: Alt Kısmı Düz Konik Formlu Ağırşak

Kültepe’de bu gruba dahil yirmi sekiz örnek ele geçirilmiştir. Katalog içerisinde TİP A-1a olarak kodlanmıştır. ağırşakların katalog numaraları 001- 004, 021-033, 068-070 ve 078-085’dir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma

Tip A-1a formlu ağırşakların erken örneklerine Bağbaşı yerleşiminin Geç Kalkolitik tabakasında rastlanılmıştır (Eslick, 1992: Plate 59, 265). Troia II’de hem kenarları yuvarlatılmış örneklere hem de kenarları keskin olan olan örnekler ele geçmiştir (Blegen ve diğ., 1950: Fig. 366, 35-207; 35-431). Troia III ve Troia IV evresinde benzer eserler bulunmaktadır (Blegen ve diğ., 1951: Fig 56, 33-164; Fig 152, 32- 371 ve 33-111). Demircihöyük Erken Tunç Çağı tabakalarından alt düz ve kenarları yuvarlatılmış konik formlu ağırşak örnekler ele geçmiştir (Baykal ve Obladen, 1996: Fig, 92:1-2, 4-5). Alışar yerleşimin Bakır Çağ tabakalarından benzer örnekler bulunmaktadır (Osten,1937:Fig,198:e.782,e.2064).

Kültepe’den bulunan ve Asur Ticaret Kolonileri Çağı’na ait bu alt grubun ağırşakları da, gövdesinin kenarları yuvarlatılmış ya da keskin olması bakımından da değerlendirilmiştir. Katalog numaraları 001-004 olan ağırşaklar karumun II. tabakasından

ele geçirilmiştir. Söz konusu ağırşakların gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Katalog numaraları 001 ve 002 olan ağırşaklar pişmiş topraktan, 003-004 numaralar ise taştan üretilmiştir. Söz konusu örneklerin çapları 3, 3- 1, 4 cm. arasında değişmektedir. Yükseklikleri 1,7- 1 cm. arasındadır. Delik çapları 0, 6 - 0, 4 cm.'dir. Tespit edilen ağırlıkları 15, 40 – 4, 90 gr. değerindedir. Genellikle 10 gr. (katalog numarası 4) ve ondan (katalog numarası 2; 6, 90) düşüktür.

Bu alt gruba dahil olan örnekler karumun Ib. ve Ia. tabakalarından da elde edilmiştir. Katalog numaraları 021, 022, 025 , 026 ve 028 – 033 olan ağırşaklar karumun Ib. tabakasından; 023, 024 ve 027 numaralı olanlar ise bu tabakanın tepe kısmındaki paraleli 7. tabakadan ele geçirilmiştir. Ib. tabakasına ait olan eserlerin yedi adedi pişmiş topraktan, dört adedi taştan ve iki adedi kemikten üretilmiştir. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmış olanların katalog numaraları, 021-026, 028 ve 030-033'tür. Bunun dışında katalog numarası 027 ve 029 olan örneklerin gövdesinin kenarları hafif keskinleştirilmiştir. Çapları 5, 6 – 1, 7 cm., yükseklikleri ise 2, 6- 0, 95 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 1, 77 – 0, 3 cm.'dir. Söz konusu ağırşakların tespit edilen ağırlıkları üç grup halinde değerlendirilebilir. 1. grup içerisinde 8, 95 - 2 gr. arasında ağırlığa sahip olan ağırşaklar (katalog numaraları 022- 023, 025-027, 029-030 ve 032) yer alır. 2. grupta 23, 70 - 16, 30 gr. arasında tespit edilen ağırlığa sahip alt kısmı düz konik formlu ağırşaklar (katalog numaraları 021, 028, 031 ve 033) bulunmaktadır. Sonuncu grubu 66, 85 gr. ağırlığındaki tek bir ağırşak (katalog numarası 24) oluşturmaktadır. İncelenen ağırşaklar arasında en ağır olanı temsil etmektedir. Ayrıca diğer Kültepe ağırşakları içerisinde yakın ağırlığa sahip başka bir örnek yoktur. Katalog numaraları 068-070 olan eserler Ia. tabakasına aittir. Katalog numarası 68 olan, hemen hemen tüm yerleşimlerde olduğu gibi kırık seramik parçasının değerlendirilmesi ile ağırşak olarak kullanılmıştır. Çapları 2, 4 - 2, 1 cm., yükseklikleri ise 1, 7- 1, 2 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 7- 0, 3 cm. arasındadır. Ağırlıkları 6, 25- 4, 90 gr. değerindedir.

Tabakası tespit edilemeyen ağırşaklar içerisinde bu alt gruba dahil edilenlerin sayısı sekizdir. Katalog numaraları 078- 085 olan buluntuların altısı pişmiş topraktan, iki ise taştan üretilmiştir. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmış olan ağırşakların katalog numaraları 078-082 iken; kenarları hafif keskin olanların katalog numaraları 083-085'tir.

Çapları 3 – 2,1 cm. arasındadır. Yükseklikleri 2, 3 – 0, 7 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 7 – 0, 35 cm.'dir. Var olan ağırlıklarını iki grup halinde değerlendirilebilir. İlk grup içerisinde ağırlıkları 15, 05 – 3, 75 gr. arasında olan yer (katalog numaraları 078 – 083, 085) almaktadır. Genellikle 10 gr. altındadırlar. İkinci grupta 23, 50 gr. ağırlığa sahip katalog numarası 084 olan ağırşak bulunmaktadır.

Kültepe'den ele geçen A - 1a formlu ağırşakların benzerlerine Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 34, c. 143, Levha 35, i. 270), Alışar höyüğünden (Schmidt, 1932: Fig 154, b-2580, Fig 155, b-2382), Kaman Kalehöyük (Omura, 1991: Resim 7, 3-4; Omura 1994: Resim 10, 4), Demircihöyük (Kull, 1988: Levha 36, 11), Çavlum Mezarlığından (Bilgen, 2005: Levha LXXXIX, 25-27), Yanarlar Mezarlığı (Kutlu, 1978: Şekil 189) gibi çağdaş merkezlerden de rastlanılmaktadır..

4.1.1.2. TİP A-1b: İğ Deliği Çevresi Çukurlaştırılmış Konik Formlu Ağırşaklar

Kültepe'de bu alt gruba dahil olan on altı adet örnek ele geçirilmiştir. TİP A-1b olarak kodlanan ağırşaklarının katalog numaraları 005- 010, 034-042, 071'dir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Tip A-1b olarak kodlanan ağırşakların erken örneklerine, Bağbaşı Geç Kalkolitik tabakasında ele geçmiştir (Eslick, 1992: Plate 59, 266-267). Troia I (Blegen ve diğ., 1950: Fig 222, 33-116), Troia II (Blegen ve diğ., 1950: Fig 366, 35-220, 35-273, 35-335 ve 36-322), Troia III (Blegen ve diğ., 1951, Fig 58, 33-299) örnekler görülmektedir. Alacahöyük Erken Tunç Çağı tabaklarından ele geçen örnekler bulunmaktadır (Koşay ve Akok 1973: Levha 69, Alt 78).

Kültepe'den karumun II. tabakasından bu alt gruba ait altı adet ağırşak ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 005-010 olan örneklerin çapları 4, 34 – 2, 2 cm. iken yükseklikleri 2, 3 – 0, 9 cm.'dir. Delik çapları 0, 7 – 0, 4 cm. arasında değişmektedir. Tespit edilen ağırlıkları iki grup şeklinde değerlendirilir. Birinci grup 11, 25 – 3, 75 gr. arasında değere sahip olanlar (katalog numarası 005, 007 ve 009) yer alır. İkinci grup

içerisinde 40, 75 – 23, 95 gr. arasında değere sahip olanlar (katalog numarası 006, 008 ve 010) bulunmaktadır.

Kültepe karumun Ib tabakasından sekiz adet ve onun tepe kısmındaki paraleli 7. Tabakasından bir adet olmak üzere dokuz adet ele geçirilmiştir. Bu tabakadan ele geçen ağırşakların tamamı pişmiş topraktan üretilmiştir. Çapları 4, 5 – 2, 3 cm., yükseklikleri 2,3 – 1, 1 cm. arasındadır. Delik çapları 0, 86 – 0, 4 cm. arasında değişmektedir. Ağırlıkları iki grup şeklinde ele alınmaktadır. Birinci grup içerisinde 19 – 7, 65 gr. ağırlığa sahip ağırşaklar (katalog numarası 034 - 036, 038, 040 - 042) yer almaktadır. İkinci grupta 31, 60 (katalog numarası 39) ve 28, 85 gr. (katalog numarası 34) bulunmaktadır.

Karum Ia. tabakasından A – 1b formunda bir ağırşak ele geçirilmiştir. Katalog numarası 071 eserin çapı 3, 1cm. iken; yüksekliği 1, 4 cm.'dir. Delik çapı 0, 6 cm.'dir. Tespit edilen ağırlığı 12, 40 gr.'dır.

Kültepe'den ele geçen A – 1b formunda ağırşakların benzerlerine, Alaca Höyük Hitit tabakaları (Koşay ve Akok, 1966: Levha 34, e. 85, Levha 35, 3; Koşay ve Akok 1973, Levha XLIX, Al.p 88), Alishar (Schmidt, 1932: Fig 154, b-2761), Kaman Kalehöyük (Omura, 1991: Resim 7, 5; Omura 1994: Resim 10, 5), Demircihüyük (Kull, 1988: Levha 38, 10; Levha 41, 6; Levha 46, 2-3), Sarıket Mezarlığı (Seeher, 2000: Levha 65, G 384 b), Çavlum Mezarlığı (Bilgen, 2005: Levha XC. 4 a-c, 5 a-c, 6 a-c), Yanarlar Mezarlığı (Kutlu, 1978: Şekil 184-186, 188) çağdaş merkez ve mezarlık alanlarından da ele geçmiştir.

4.1.1.3. TİP A-1c: Geniş ve Basık Gövdeli Konik Formlu Ağırşaklar

Kültepe'de bu alt gruba ait on altı ağırşak ele geçirilmiştir. TİP A-1c olarak kodlanan ağırşakların katalog numaraları katalog numaraları 011-014, 043-047, 076-077, 086-090 'dır.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Basık ve geniş gövdeli konik formlu ağırşakların erken örneklerine Troia yerleşiminin Erken Tunç tabakalarına tarihlenen Troia I (Blegen ve diğ. 1950: Fig 221, 33-151), Troia IV (Blegen ve diğ. 1951: Fig 151, 37-20, 37-657) bulunmaktadır.

Kültepe’de A-1c formunda ağırşaklar alt kısmı düz veya iç deliği çevresi çukur olması bakımından da değerlendirilmiştir. Kültepe ‘de karumun II. tabakasından A-1c formunda dört adet örnek ele geçirilmiştir. Katalog numarası 011 olan ağırşağın alt kısmı düz iken; katalog numarası 012 – 014 olan ağırşakların iç deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Söz konusu ağırşakların (katalog numarası 012 – 014) üç adedi pişmiş topraktan, diğer örnek ise kemikten üretilmiştir. Çapları 3, 7 – 2, 6 cm., yükseklikleri ise 2, 4 – 0, 9 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 9 – 0, 6 cm. arasındadır. Tespit edilen ağırlıkları 18, 95 – 3, 95 gr. değerindedir.

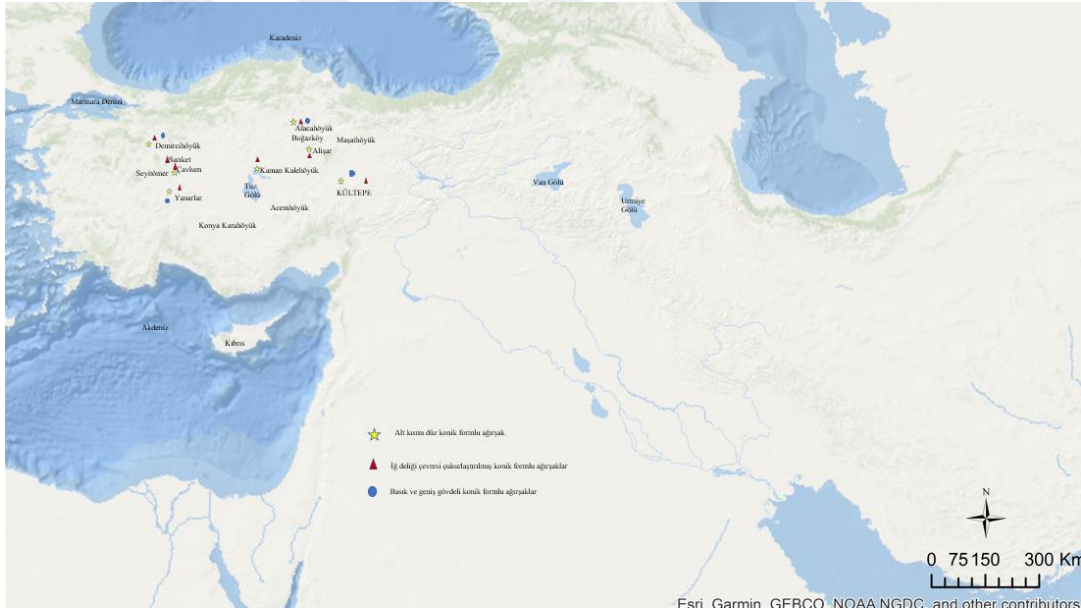
Kültepe’den karumun Ib. tabakasından A-1c formunda beş adet (katalog numaraları 043 – 047) eser ele geçirilmiştir. Alt kısmı düz olan bu forma ait ağırşakların katalog numaraları 043 – 045’dir. İç deliği çevresi çukurlaştırılmış olan ağırşakların katalog numarası ise 046 – 047’dir. Söz konusu ağırşakların çapları 5, 1 – 3, 2 cm. iken; yükseklikleri 1, 8 – 0, 83 cm. arasındadır. Delik çapları 0, 7 – 0, 36 cm.’dir. Ağırlıkları iki grup halinde değerlendirildiğinde; birinci gruptaki 19, 70 – 5, 35 gr (katalog numarası 043, 046, 047), diğer grupta ise iki adet 33, 95 gr, (katalog 044 ve 045) ağırlığında ağırşak bulunmaktadır.

Kültepe’den Ia. tabakasından A-1c formunda ağırşak ele geçirilmemiştir. Ancak karum I. tabakaya ait olup, evresi belli olmayan iki adet ağırşak (katalog numarası 076 – 077) bulunmuştur. Örneklerin biri pişmiş topraktan, diğeri ise taştan yapılmıştır. Her iki ağırşağın alt kısmı düzdür. Çapları (katalog numarası 076) 3, 6 cm. ve (katalog numarası 077) 2, 5 cm.’dir Yükseklikleri (katalog numarası 076) 1, 3 cm. ve (katalog numarası 077) 1 cm.’dir. Delik çapları (katalog numarası 076) 0, 7 cm. ve (katalog numarası 077) 0, 4 cm.’dir. Tespit edilen ağırlıkları 14, 70 gr. (katalog numarası 076), diğer örnek (katalog numarası 077) ise 5, 40 gr. ‘dır.

Tabakası tespit edilemeyen ağırşaklar içerisinde katalog numaraları 086 – 090 olan beş örnek ele geçirilmiştir. Hepsisi pişmiş topraktan üretilmiştir. Söz konusu

örneklerin tamamının iç deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Çapları 4, 7 – 2, 4 cm., yükseklikleri ise 1, 84 – 1, 17 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 77 – 0, 45 cm. arasındadır. Tespit edilen ağırlıkları iki grup şeklinde değerlendirilmiştir. Birinci grup içerisinde 13, 75 – 5, 20 gr. aralığında olup (katalog numaraları 087 – 088, 090), diğer grupta (katalog numarası 089) 36, 20 gr. ve (katalog numarası 089) 21, 10 gr. ağırlığında iki ağırşak yer almaktadır.

Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 34, f. 107, Koşay ve Akok 1973, Levha XLIX, Al.p 87, Levha LI, Al.t.26), Demircihüyük (Kull, 1988: Levha 36, 15; Levha 48, 7), Yanarlar Mezarlığı (Kutlu, 1978: Şekil 187 ve 190) gibi farklı merkez ve mezarlık alanından ele geçen örneklerin hepsinin iç deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır.

Harita 1: Konik Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

4.1.2. TİP A-2: Çift Formlu Ağırşaklar

Kültüpe’de bu gruba dahil 18 örnek bulunmaktadır. TİP A-2 olarak kodlanmaktadır. TİP A-2 olarak adlandırılan katalog numaraları 015-017, 048 - 057, 072 - 074, 091-092 ’dir. Bu gruba ait ağırşaklar, alt-üst konisi kesik çift konik formlu

ağırsaklar (A-2a) ve basık çift konik formu (A-2b) olmak üzere iki alt gruba ayrılmaktadır. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 2) gösterilmektedir.

4.1.2.1. TİP A-2a: Alt ve Üst Konisi Kesik Çift Konik Formlu Ağırsaklar

Kültepe bu alt gruba ait, Tip A-2a olarak kodlanan form, katalog numaraları 015-017, 048-055, 072 – 074 ve 091 olmak üzere on dört adettir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

A – 2a formundaki ağırsakların erken örnekleri, Elmalı Karataş Erken Tunç Çağı tabakalarında (Warner, 1994: Fig 184, KA. 423 ve KA. 573) bulunmaktadır. Ayrıca Demircihöyük Erken Tunç Çağı tabakalarından bilinmektedir (Baykal ve Obladen, 1996: Fig, 94, 4 ve 95, 1). Alishar Bakır Çağ tabakalarında da bulunmaktadır (Osten, 1937: Fig 198, e. 2422, Fig 201, e. 2567).

Kültepe'den A – 2a formunda çift konik formu ağırsaklar karum II. tabakasından (katalog numaraları 015 – 017) olmak üzere üç adettir. Katalog numaraları 015 ve 016 pişmiş topraktan, 017 örnek ise taştan üretilmiştir. Çapları 3, 6 – 1, 6 cm. iken; yükseklikleri 1, 76 – 1, 2 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 6 – 0, 4 cm.'dir. Var olan ağırlıkları 17, 30 – 4, 15 gr. arasındadır. Çoğunlukla ağırlıkları 10 gr. üzerindedir.

Kültepe'den karumun Ib. tabakasından A-2a formunda yedi adet ve onun tepedeki paraleli 7. Tabakadan bir (katalog numarası 050) ağırsak ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 048 – 055'tir. Çapları 3, 1 – 1, 8 cm., yükseklikleri 2, 35 – 1, 35 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 8 – 0, 5 cm. arasındadır. Tespit edilen ağırlıkları üç grup halinde ele alınmıştır. Birinci grupta (katalog numarası 048) 3, 75 gr. ve (katalog numarası 050) 3,80 gr. olmak üzere düşük ağırlık değerine sahip ağırsaklar yer almaktadır. İkinci grupta ise 17, 45 – 11, 95 gr. ağırlığı arasında yer alan ağırsaklar (katalog numarası 049 – 053, 055) bulunmaktadır. Sonuncu grupta 26, 40 gr. ağırlığında tek bir ağırsak (katalog numarası 054) yer almaktadır.

Kültepe'den Ia. tabakasından A – 2a formunda üç adet ağırşak (072 – 074) ele geçirilmiştir. Katalog numarası 072 taştan, 073 ve 074 olan ağırşaklar ise pişmiş topraktan üretilmiştir. Çapları 2, 44 – 2, 2 cm. iken yükseklikleri 2, 2 – 1, 3 cm. aralığındadır. Delik çapları ise 0, 7 – 0, 3 cm. arasındadır. Tespit edilen ağırlıkları 12, 95 – 5 gr. 'dır.

Tabakası tespit edilemeyen grup içerisinde bir adet A-2a formunda (katalog numarası 091) ağırşak bulunmaktadır. Söz konusu ağırşağın çapı 3, 7 cm., yüksekliği ise 2, 7 cm. dir. Delik çapı 0, 5 cm. 'dir. Ağırlığı 27, 55 gr.dır.

Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 35, i271; Koşay ve Akok, 1973: XLIV, Al.p 117), Alışar yerleşiminden (Schmidt, 1932: Fig 154, b-1799), Demircihöyük (Kull, 1988: Levha 36, 9), Sarıket Mezarlığında (Seeher, 2000: Levha 68, G341b), yerleşimlerinden Kültepe eserlerine benzer örnekler ele geçmiştir.

4.1.2.2. TİP A-2b: Basık Çift Konik Formlu Ağırşaklar

Kültepe bu alt gruba ait üç örnek ele geçirilmiştir. Tip A-2b olarak kodlanan formun katalog numaraları 056-057 ve 092'dir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

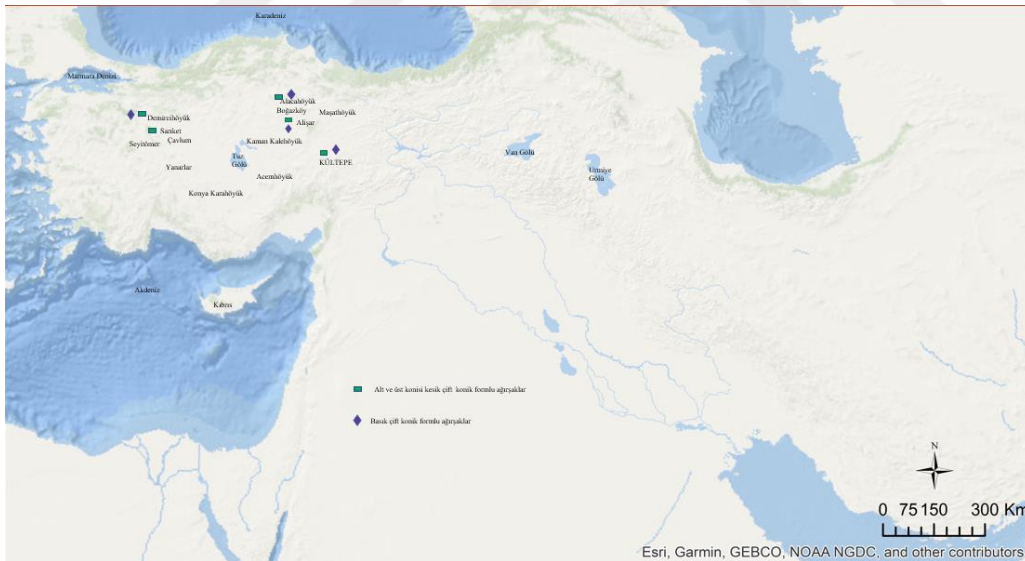
A – 2b formuna ait ağırşakların erken örneklerine Elmalı Karataş Erken Tunç Çağı tabakalarında (Warner, 1994: Plate 185, Ka.722) rastlanılmaktadır. Demircihöyük Erken Tunç Çağı tabakalarında da basık çift konik formlu ağırşakların hem bezemeli hem de bezemesiz örnekleri ele geçirilmiştir (Baykal ve Obladen, 1996: Fig, 94, 6 ve 13). Ahlatlıbel yerleşimin Erken Tunç Çağı tabakalarında basık çift konik formlu ağırşak örnekleri de bulunmaktadır (Koşay, 1940: 66, Ab. 324). Alışar Bakır Çağ tabakalarında elde edilen buluntular arasında örneklere rastlanılmaktadır (Osten, 1937: Fig 188, e. 706, Fig 201, e. 1015).

A- 2b formundaki ağırşaklara karum II. ve Ia. tabakasından ele geçen buluntular arasında rastlanılmamaktadır. Kültepe 'den karumun Ib. tabakasından A- 2b formuna ait iki adet (katalog numarası 056 – 057) örneğe rastlanılmıştır. Söz konusu ağırşakları biri

(katalog numarası 056) pişmiş topraktan, diğer örnek ise (katalog numarası 057) taştan üretilmiştir. Çapları 2, 3 cm. (katalog numarası 056) ve 2 cm. (katalog numarası 057) dir. Yükseklikleri (katalog numarası 056) 1, 6 cm. ve (katalog numarası 057) 1, 2 cm. dir. Delik çapları 0, 86 – 0, 6 cm. arasındadır. Ağırlıkları (katalog numarası 056) 11, 40 gr. ve (katalog numarası 057) 7, 25 gr. dır.

Tabakası tespit edilemeyen ağırşak grubunun içerisinde A – 2b formunda bir adet (katalog numarası 092) eser ele geçirilmiştir. Söz konusu eser, Kültepe ağırşakları içerisinde su mermerinden üretilmiş olan tek örnektir. Çapı 4 cm. iken yüksekliği 1 cm.'dir. Delik çapı 0, 8 cm.'dir. Var olan ağırlığı ise 30, 25 gr. 'dır.

Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1973. Levha 33, F.42), Alişar (Schmidt, 1932: Fig 154, b-2008, b-2163; Fig 155, B-1506, b-1115 ve b-2129), Demircihöyük (Kull, 1988: Levha 36, 6-7) farklı yerleşmelerden Kültepe örneklerine benzer basık çift konik formlu ağırşaklar (A – 2b) ele geçmiştir.

Harita 2: Çift Konik Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

4.1.3. TİP A-3: Küresel Formlu Ağırşaklar

Kültepe’de bu gruba dahil olan 4 adet ağırşak ele geçirilmiştir. TİP A- 3 olarak kodlanan ağırşakların katalog numaraları 018-020, 093’tür. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 3) gösterilmektedir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Kültepe’den ele geçen A – 3 formunun erken örneklerine, Bağbaşı yerleşimin Geç Kalkolitik tabakasından bulunan ağırşak formları arasında bulunmaktadır (Eslick, 1992: Plate 59, 264). Demircihüyük Erken Tunç Çağı tabakalarından bilinmektedir (Baykal ve Obladen, 1996: Fig, 90, 3 ve 6). Ahlatlıbel yerleşimin Erken Tunç Çağı tabakasından küresel formlu ağırşaklara rastlanılmıştır (Koşay, 1934: 66, Ab. 200 ve Ab. 611). Gordion Erken Tunç Çağı tabakasından ele geçen küresel formlu ağırşak örneği ele geçirilmiştir (Gunter, 1991: Plate 17, 80).

Kültepe’den karumun II. tabakasından A – 3 formunda üç adet ağırşak ele geçirilmiştir. Katalog numarası 018 ve 020 olan ağırşaklar taştan, 019 ise pişmiş topraktan üretilmiştir. Söz konusu ağırşakların çapları 2, 4 – 1, 7 cm., yükseklikleri ise 1,7 – 1, 4 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 6 – 0, 5 cm. ‘dir. Ağırlıkları 13, 25 – 6, 50 gr.’dır.

Tabakası tespit edilemeyen ağırşakların içerisinde bir adet A-3 formunda ağırşak da yer almaktadır. Katalog numarası 093 olan ağırşağın çapı 2, 23 cm., yüksekliği 1, 72 cm.’dir. Delik çapı 0, 8 cm.’dir. Ağırlığı ise 9, 55 gr.’dır.

Kültepe’den de bilinen ve A- 3 olarak kodlanan küresel formlu ağırşaklara, Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 35, h. 235), Alishar (Schmidt, 1932: Fig 155, b-1642), Sariket Mezarlığı (Seeher, 2000: Levha 65, G 341b), Çavlum Mezarlığı (Bilgen, 2005: Levha XC, 2a-b) gibi çağdaş merkez ve mezarlık alanlarında da rastlanılmıştır.

4.1.3.1. TİP A-3a: Basık Küresel Formlu Ağırşaklar

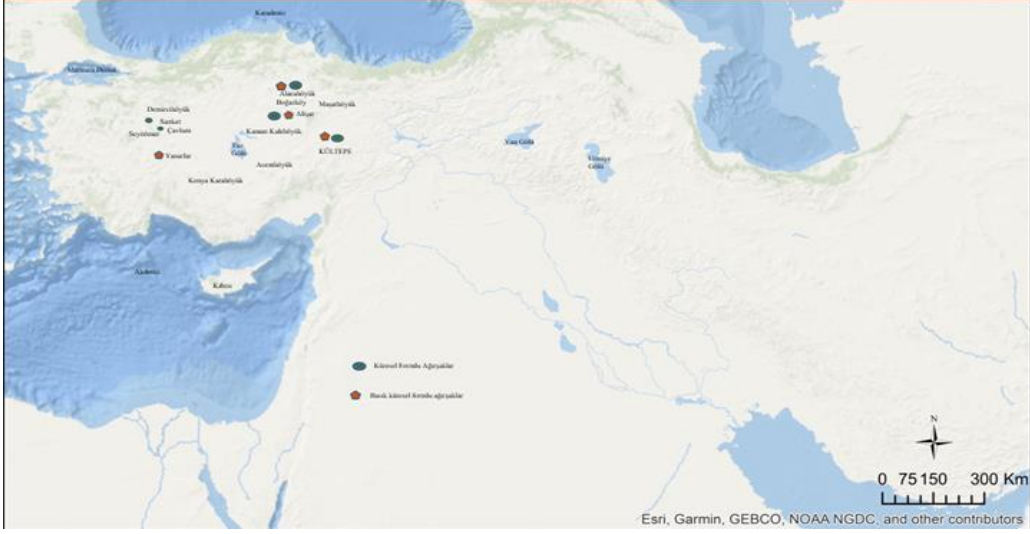
Kültepe bu alt gruba ait yedi adet ağırşak ele geçirilmiştir. Tip A-3a olarak kodlanan ağırşakların katalog numaraları 058- 063 ve 075'dir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

A – 3a formundaki ağırşakların erken örnekler, Elmalı Karataş Erken Tunç Çağı tabakalarından gövdesinin tüm yüzeyi bezemeli örnekler ele geçirilmiştir (Warner, 1994: Plate 185 Ka. 735 ve Ka. 773). Alishar yerleşiminin Bakır Çağ tabaklarından ele geçen buluntular basık küre formlu ağırşaklar da bulunmaktadır (Osten, 1937: Fig 188, e. 2678 ve e. 2516).

Kültepe'den A-3a formundaki ağırşakların tamamı karumun Ib. ve Ia. tabakasından ele geçirilmiştir. Katalog numarası 60 olan tepe kısmındaki paraleli 7. tabakadan ele geçirilmiştir. Söz konusu ağırşakların (katalog numarası 059 ve 060) taştan ve diğerleri (katalog numarası 058, 061-063) ise pişmiş topraktan üretilmiştir. Çapları 3, 04 – 2, 1 cm. aralığındadır. Yükseklikleri 2 – 0, 83 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 83 – 0,4 cm. arasındadır. Tespit edilen ağırlıkları iki grup halinde değerlendirilmiştir. Birinci grup da yer alan ağırşakların (katalog numarası 058-059, 062-063) ağırlıkları 10 gr. altında olup, 9, 55 – 4, 15 gr. aralığındadır. İkinci grup da bulunan (katalog numarası 060 ve 061) ağırşakların ağırlıkları 19 gr. 'dır. Karumun Ia. tabakasından ele geçen ağırşaklar arasında bir adet örnek (katalog numarası 075) ile temsil edilmektedir. Çapı 2, 9 cm., yüksekliği ise 1, 6 cm. 'dir. Delik çapı 0, 7 cm.'dir. Ağırlığı 22, 35 gr.dır.

Kültepe'den ele geçen A- 3a formundaki ağırşakların benzerlerine, Alaca höyük Hitit tabakalarında (Koşay ve Akok, 1966: Levha 33, e. 94), Alishar (Schmidt, 1932: Fig 154, b-1615), Yanarlar Mezarlığı (Kutlu, 1978: Şekil 192) çağdaş merkez ve mezarlık alanlarından da bulunmuştur.

Harita 3: Küresel Formlu Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

4.1.4. TİP A-4: Silindir Biçimli Ağırşaklar

Kültepe’de bu gruba dahil edilen 4 ağırşak bulunmaktadır. Tip A-4 olarak kodlanan ağırşaklar katalog içerisinde 064-065 numaralara sahiptir. Bu forma ait yalnızca karumun Ib. tabakasından ele geçirilmiştir. Söz konusu ağırşakları çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 4) gösterilmektedir.

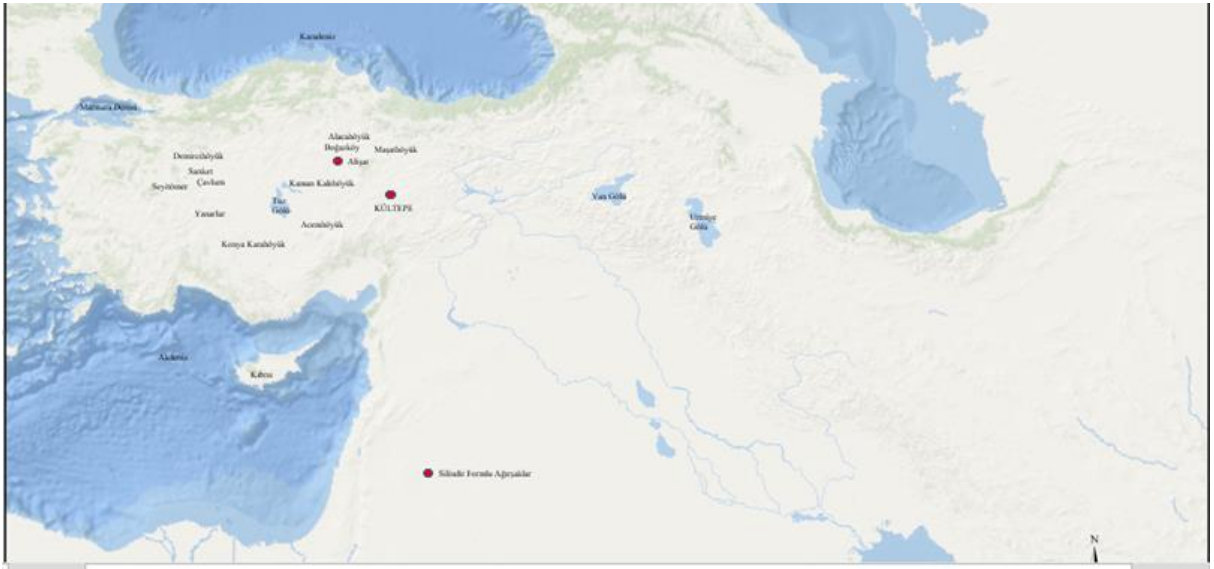
Değerlendirme ve Karşılaştırma:

A-4 formundaki ağırşakların erken örneklerine, Troia yerleşimin Erken Tunç Çağı tabakalarında Troia I (Blegen ve diğ., 1950: Fig 221: 36-81), Troia IV (Blegen ve diğ., 1951: Fig 152, 33-19), Ahlatlıbel yerleşimin Erken Tunç Çağı tabakasından küresel formlu ağırşaklara rastlanılmıştır (Koşay, 1934: 64, Ab. 517) rastlanılmaktadır.

Kültepe’den karumun Ib. tabakasından ele geçen ağırşakların biri (katalog numarası 064) pişmiş topraktan, diğer örnekler ise taştan üretilmiştir. Katalog numarası 067 olan ağırşağın iç deliği kurşun ile doludur. Bu özelliği bakımından Kültepe ağırşakları içerisinde tektir. Daha önce bahsedildiği gibi farklı yerleşim merkezlerinden ele geçen buluntular arasında metal iğlerin olduğu da bilinmektedir. Bundan dolayı kurşunun, metal bir iğün parçası olabileceği de akla gelmektedir. Söz konusu ağırşakların

çapları 3, 4 – 1, 6 cm., yükseklikleri 2, 3- 1, 1 cm. aralığındadır. Delik çapları 0, 8 – 0, 45 cm. arasında değişmektedir. Ağırlıkları 30, 10 – 6, 05 gr. değerindedir. Çoğunlukla ağırlıkları 10. üzerindedir.

Alişar yerleşiminin Asur Ticaret Kolonileri Çağı tarihlenen Alişar II evresine ait buluntular arasında silindir formlu ağırşaklar bulunmaktadır (Schmidt, 1932: Fig 154, b-1979, Fig 155, b-1860, b-2421).

Harita 4: Silindir Biçimli Ağırşakların Tespit Edildiği Merkezler

4.2. Ağırşakların Bezemelerin Açısından Değerlendirilmesi

Ağırşaklarının yüzeylerine bezemelerinin uygulanmasının amacı, gündelik yaşamda sık kullanılan bu aletlerin estetik yaklaşım ile güzelleştirmektir. Kültepe’ de ele geçirilen 93 ağırşığın, 44 adedinin yüzeyinde bezeme görülmektedir. Bezemeli ağırşaklar çoğunlukla pişmiş topraktan üretilmiştir. Yalnızca katalog numaraları 075 ve 082 olan bezemeli ağırşak taştan yapılmıştır. Görülen bezemelerin, ağırşaklar pişirilmeden önce yapıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu bezemeler genellikle ucu sivriltilmiş bir alet ile çizilerek, yiv ve kazıma bezeme oyularak, nokta baskı bezeme batırılarak veya çentikler ile oluşturulmuştur. Bezemelerin çoğunlukla iğ deliğinin

çevresinde itibaren uygulandığı görülmektedir. Buna ek olarak bezemeler bazen alt kısmı düz, konik formlu ağırşakların (örn: katalog numarası 026), alt ve üst konisi kesik çift konik formlu ağırşakların (örn: katalog numarası 016 ve 050) gövdesinin yarısına ya da bazen de alt kısmı düz konik formlu ağırşakların (örn: 081 ve 082), küresel veya basık küresel formlu ağırşakların (örn: katalog numarası 019 ve 063) tüm gövde yüzeyine uygulanmıştır.

Bezeme çoğunlukla ile çizilerek veya yivler ile yapılan ysy biçimli kompozisyonlar halindedirler. Genellikle iç içe geçen üçlü-dörtlü yaylardan oluşan, üçer veya dört grup halinde ağırşagın (örn: katalog numarası 016, 049, 064 ,076 / Lev. 2, 30-31, Lev. 7, 96-97, Lev. 8, 126-127, Lev. 10, 150-151) hem iç deliği çevresine hem de gövdesine uygulanmıştır. Ayrıca kısa çizgileri andıran nokta dizilerinden yapılan yaylar da (örn: katalog numarası 050 – 051, 058 / Lev. 7, 98-99, Lev. 7, 100-101, Lev. 8, 114-115) bulunmaktadır. Bununla birlikte kimi zaman içleri çentikler ile dolu olan karışık yay kompozisyonları da (örn: katalog numarası 005, 012 /Lev. 1, 9-10, Lev. 2, 23-24) görülmektedir.

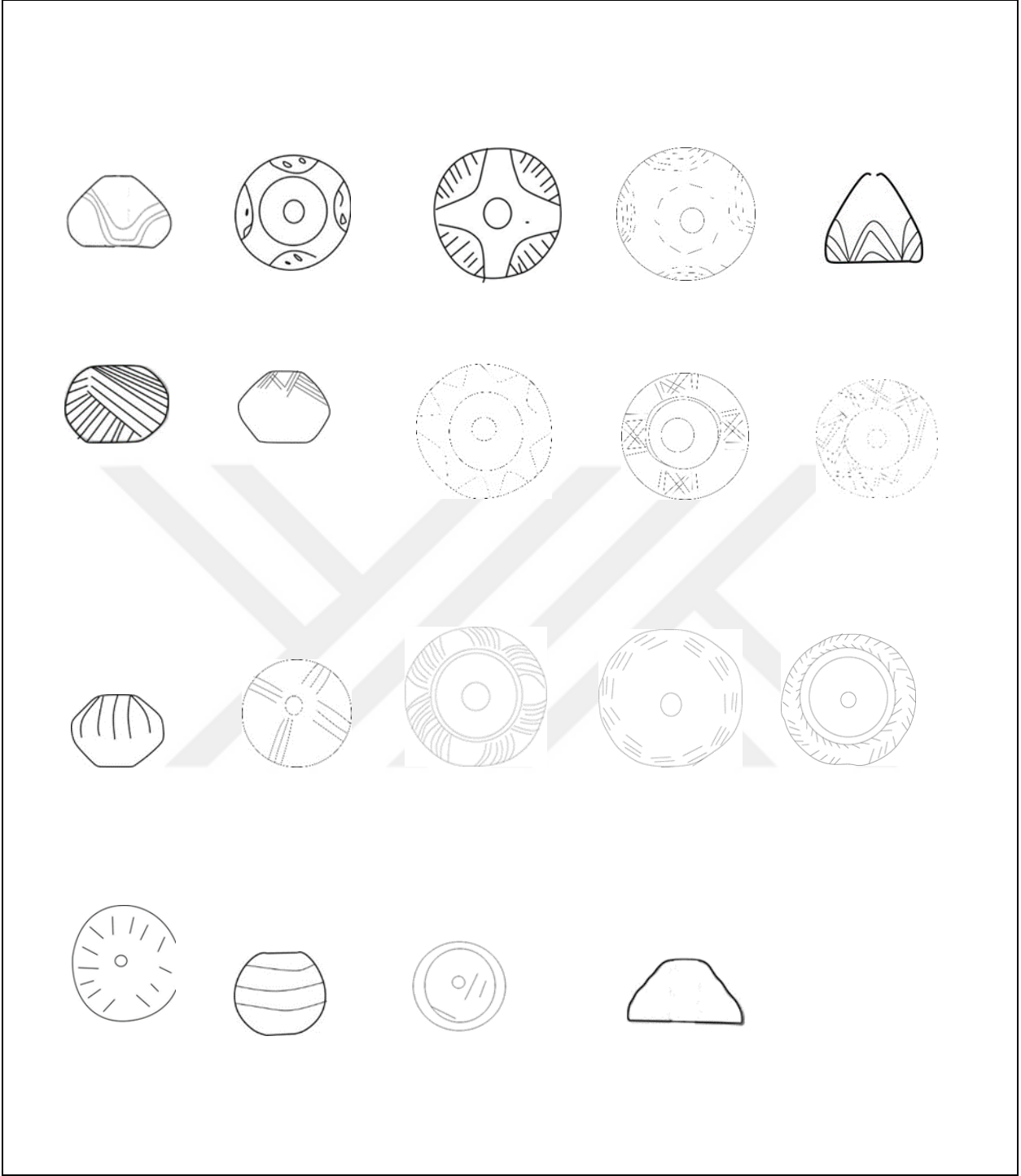
Ağırşagın iç deliğinin çevresine üçgen benzeri, iç içe geçen çizi bezemelerde (örn: katalog numarası 021, 035, 037 /Lev. 3, 41-42, Lev. 5, 69-70, Lev. 5, 73-74) görülmektedir. Zig zag biçimli çizi bezemelerde (örn: katalog numarası 019, 055 /Lev. 3, 37-38, Lev. 7, 108-109) bulunmaktadır. Zig zag çizgilerden kompozisyonlar içerisinde yıldız anımsatan bezeme de (örn: katalog numarası 088 / Lev. 11, 172-173) yer almaktadır. Yatay ve dikey çizgilerden oluşan “X” çizi bezemesi de ağırşakların yüzeyinde görülen kompozisyonlar (örn: katalog numarası 007 ve 089 / Lev. 1, 13-14, Lev. 12, 176-177), arasındadır.

Çentik bezeme ile ağırşakların iç deliği çevresine ve gövdelerinin yüzeyine yapılan kompozisyonlar ışın demetlerini (örn: katalog numarası: 033, 036, 040,057, 074, 077/ Lev. 5, 65-66, Lev. 5, 71-72, Lev. 5, 78-79, Lev. 8, 112-113, Lev. 10, 146-147 Lev. 10, 152-153) andırmaktadır.

Yiv veya kazıma bezeme ile oluşturulan kompozisyonların arasında iç deliğinin çevresine yapılan tek daire ya da ağırşagın gövdesine uygulanan eş merkezli daireler

(örn: katalog numarası 063, 081 ve 082 / Lev. 8, 124-125, Lev. 11, 160-161, Lev. 8, 11, 162-163) bulunmaktadır. Katalog numarası 063 ağırşafın gövdesinin yüzeyinde daire motiflerinin arası beyaz macun ile doldurulmuştur. Kültepe ağırşakları içerisinde nokta baskı bezeme tek bir örnekte görülmektedir. Söz konusu örneğin katalog numarası 025 olup, yatay çiz bezemelerin arasına yapılan nokta baskı bezeme karışık bir kompozisyon içerisinde uygulanmıştır. Ağırşakların iç deliği ve gövdesinin yüzeyine uygulanan bezemeler (Tablo 5) gösterilmektedir.

Tablo 5: Ağırsakların iğ deliği çevresine ve gövdesine uygulanan bezemeler

4.3. DOKUMA TEZGAH AĞIRLIKLARININ TİPOLOJİK AYRIMI

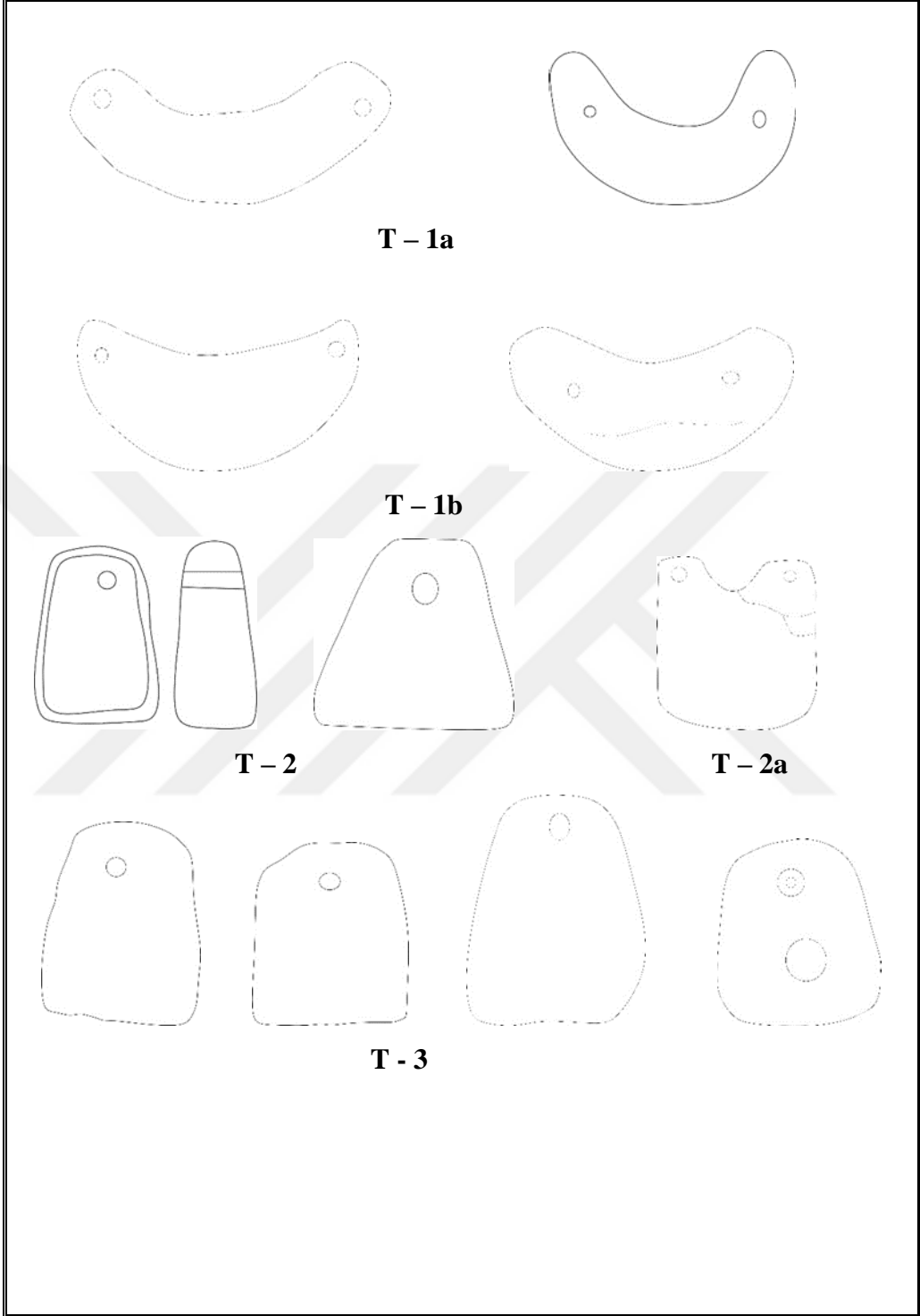
Kültepe kazıları sırasında çok sayıda dokuma tezgah ağırlığı, karum/aşağı şehir bölümünden *in situ* olarak ele geçirilmiştir. Kültepe'nin II. evresinde 15 adet tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir (Graf.7). Kültepe'nin Ib. tabakasından toplam 104 adet tezgah ağırlığı eke-le geçirilmiştir (Graf.8). Kültepe Ia. tabaksından ise 11 adet tezgah ağırlığı ortaya çıkartılmıştır (Graf.9).

1995 yılında gerçekleştirilen çalışmalarda, LII-LIV/117-121 plankaresinde (Şekil. 9) yer alan 21. odadan ele geçen buluntular arasında 37 adet yarım ay formulu tezgah ağırlığı da bulunmaktadır. Söz konusu odanın Ib. evresinde kullanım gördüğü saptanmıştır.

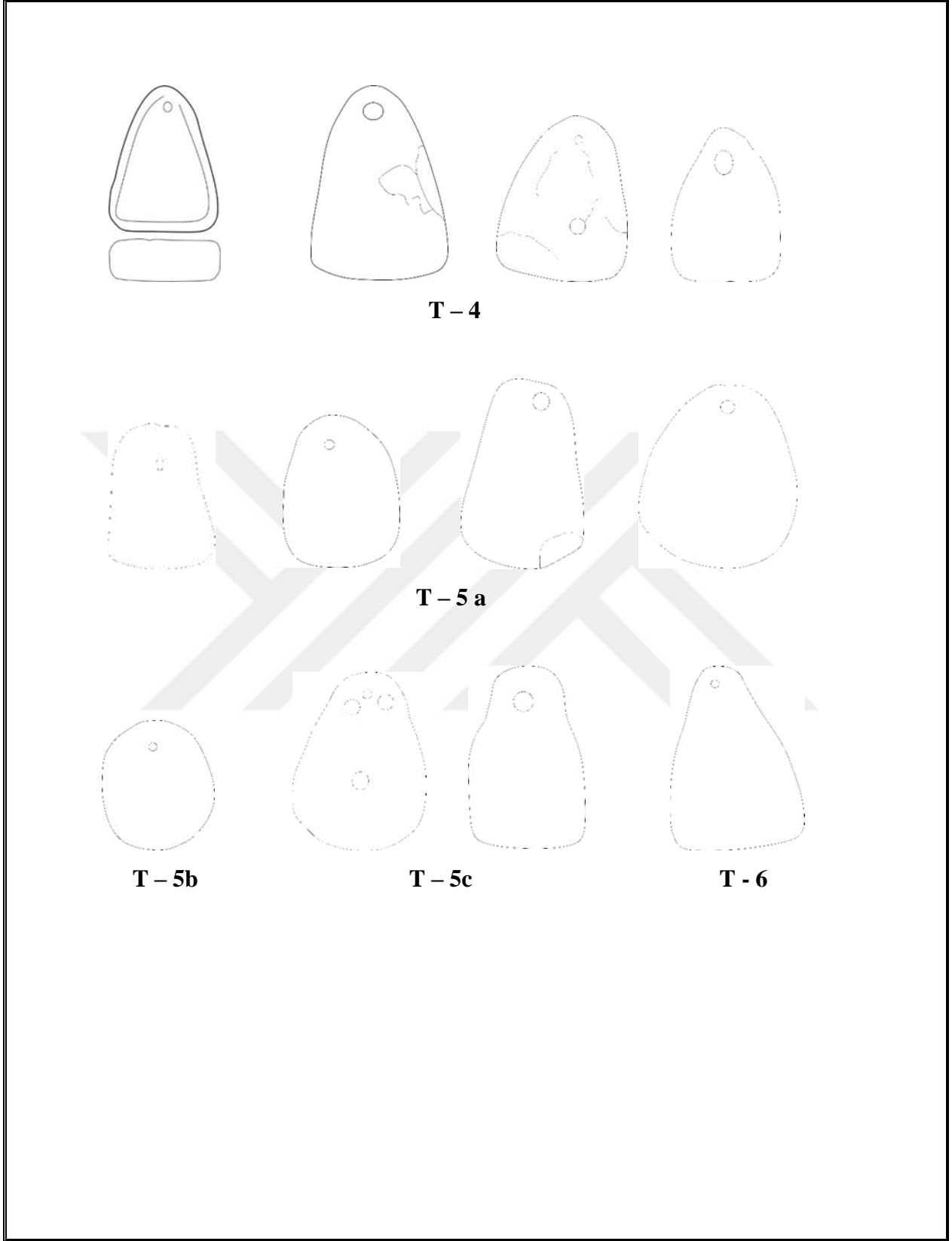
1998 yılındaki çalışmalar esnasında LXIV/124 (Şekil 9.) plankaresinden ele geçirilen buluntuların arasında 8 adet yarım ay formunda tezgah ağırlığı da bulunmaktadır. Çalışmalar sonucunda, söz konusu plankarede yer alan yapılar Ia. evresine tarihlendirilmiştir.

2005 yılında ise, XLIX/121-122 plankareden (Şekil. 9) ortaya çıkarılan buluntuların arasında da 33 adet yarım ay formunda tezgah ağırlığı da yer almaktadır. Bu plankarede ortaya çıkarılan yapıların Ib. evresinde kullanım gördüğü belirlenmiştir.

Kültepe'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın erken (II.) ve geç evresine (Ib/Ia.) ait toplam 130 adet dokuma tezgah ağırlığı incelenmiştir. Söz konusu eser grubunun içerisinde karumun I. yapı tarihlendirilen, ancak hangi evresine ait olduğu belirlenemeyen bir adet dokuma tezgah ağırlığı da bulunmaktadır. Bunun dışında ele alınan eserlerin büyük bir kısmı Ib. evresine tarihlendirilmektedir. Söz konusu eserlerin 126 adedi pişmiş topraktan, 4 adedi ise taştan üretilmiştir (Graf. 6). Dokuma tezgah ağırlıklarının formlarını belirlemek için tipoloji çalışması yapılmıştır. Kültepe dokuma tezgah ağırlıkları ilk olarak 6 ana gruba ayrılmış, daha sonra söz konusu gruplar kendi içerisinde form özellikleri dikkate alınarak 8 alt gruba ayrılmıştır. Ağırşaklarda olduğu gibi katalog kısmında tipoloji için "TİP" kısaltılması kullanılmış olup, "T" harfi ile gösterilmiştir. Aynı zamanda ağırlık formlarının birbirinden daha kolay ayırt edilebilmesi için T harfinin yanında rakamlar kullanılmıştır. Tezgah ağırlıklarının tipoloji ayrımları (Tablo 6 ve 7) gösterilmektedir.

Tablo 6: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Tezgah Ağırlıkları

Tablo 7: Kültepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı Tezgah Ağırlıkları

4.3.1. 1.TİP T-1: Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıkları

Kültepe’de bu form içerisinde değerlendirilen 93 tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. T-1 olarak kodlanan tezgah ağırlıklarının katalog numaraları 094 – 096, 109 – 190, 213 – 220’dir. Bunların hepsi pişmiş toprak yapılmıştır. Hamur renkleri, siyah, gri, devetüyü ve kiremit tonlarında değişmektedir. Bu forma dahil olan örnekler, dörtgen kesitli ve yassı gövdeli olmak üzere iki alt gruba ayrılmaktadır. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 5) gösterilmektedir.

4.2.1.1. TİP T- 1a. Dörtgen Kesitli Yarım Ay Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe’de bu alt gruba ait 88 örnek tespit edilmiştir. TİP T- 1a olarak kodlanan örneklerin katalog numaraları 094-095, 109-186, 213-220’dir. Bu gruba dahil olan dokuma tezgah ağırlıklarının kesitleri dörtgen veya dörtgene yakın biçimlidir. Askı deliklerinin korunduğu uç kısımları düzleştirilmiş ya da yuvarlatılarak sivrileştirilmiştir. Katalog numaraları 095, 164-185 olan tezgah ağırlıklarının yüzeyinde kare ve yuvarlak biçimli damga mühür baskısının varlığı saptanmıştır.

4.3.1.2. TİP T- 1.b. Yassı Gövdeli Yarım Ay Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe’de bu alt gruba ait 5 örnek ele geçmiştir. TİP T- 1b olarak kodlanan örneklerin katalog numaraları 096, 187-190’dur.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

T-1 formunun en eski örnekleri M.Ö. 5. Bin yılda Balkan bölgesinde görülmektedir (Lassen, 2008:79). Söz konusu dokuma ağırlıkları bu bölgeden yayılarak M.Ö. III. bin yıldan itibaren Akdeniz bölgesinde İtalya, Yunanistan ve ayrıca Anadolu’da kullanılmaya başlanmıştır (Yılmaz, 2016:100). Bununla birlikte Yunanistan bölgesinde oldukça az sayıda ele geçen bu gruba dahil örneklerin, Anadolu ile var olan ilişkiler sonucunda görülmeye başladığı da kabul edilmektedir (Yılmaz, 2016:100). Yarım ay formulu dokuma ağırlıklarının kullanım alanına ve amacına yönelik farklı görüşleri Sedat Alp kitabında derlemiştir (Alp, 1994:71-72). Söz konusu eser grubunun ay kültü ile ilgili bir obje olabileceği, paketlerin veya eşyaların taşınması için kullanılan tutamak olabileceği, sürülerdeki hayvanların boynuna etiket olarak asılarak hangi kuruma veya kişiye ait olabileceğini belirtmek için kullanım gördüğü ileri sürülmüştür (Alp, 1994:71).

Buna ek olarak yarım ay formlu eserlerin, hayvanları nazardan koruma amaçlı ya da para gibi değişim aracı olarak da kullanıldığına dair diğer görüşler bulunmaktadır (Alp, 1994:71). Alishar höyüğün çalışmalarına dair 1927 yılı raporunda bu forma benzer örneklerin ahşaptan yapıldığı ve dokuma tezgah ağırlığı olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Osten ve Schmidt, 1932: 106).

Anadolu'da bilinen en erken örnekler Bozhüyük, Demircihüyük ve Alaca Höyük, Polatlı gibi yerleşimlerin Erken Tunç Çağı'na tarihlenen tabaklarından ele geçirilmiştir (Yılmaz, 2016:100).

Kültepe'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait karumun II. ve Ib/a. tabakalarından yarım ay formlu tezgah ağırlıkları ele geçirilmiştir. Karumun II. tabakasına ait iki adet dörtgen kesitli tezgah ağırlığına (T-1a) rastlanmıştır. Katalog numarası 095 olan tezgah ağırlığının yüzyinde üçgen biçimli mühür baskısı yer almaktadır. Söz konusu tezgah ağırlıklarının uzunlukları (katalog numarası 094) 11, 7 cm. ve (katalog numarası 095) 12, 7 cm. iken, genişlikleri (katalog numarası 094) 3, 1 cm. ve (katalog numarası 095) 3,7 cm.'dir. Kalınlıkları (katalog numarası 094) 2, 5 cm. ve (katalog numarası 095) 2,1 cm.'dir. Delik çapları 0,5 -0, 6 cm. arasında değişmektedir. Ağırlıkları (katalog numarası 094) 118, 65 gr. ve (katalog numarası 095) 115, 35 gr. değerindedir. Karumunun II. tabakasından T- 1b formunda tek bir tezgah ağırlığı (katalog numarası 096) bulunmuştur. Söz konusu tezgah ağırlığı 10, 4 cm. uzunluğunda, 3, 84 cm. genişliğinde ve 2, 34 cm. kalınlığındadır. Delik çapı ise 0, 52 cm.'dir. Ağırlığı 128, 75 gr. dir.

Kültepe'de karumun Ib. tabakasından katalog numaraları 109 – 186 olmak üzere yetmiş sekiz adet ele T- 1a formunda tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. İp deliğinin korunduğu uçları yuvarlatılmış olanların katalog numaraları 112, 114 – 144, 147 – 149, 155 – 156, 159 – 181 iken, uçları düzleştirilmiş olanların ise katalog numaraları 109, 110 – 111, 113, 145 – 146, 150 – 154, 157 ve 158'dir. 1995 yılında ortaya çıkartılan LII-LIV/117-121 plankarede yer alan 21. odadan ele geçen katalog numaraları 114 – 143, 145 – 146 tezgah ağırlıklarının uzunlukları 12, 6 – 10, 4 cm. aralığında değişmektedir. Söz konusu tezgah ağırlıklarının genişlikleri 3, 5 – 2,7 cm., kalınlıkları ise 2, 94 – 1, 7 cm. arasındadır. Ağırlıkları 168, 20 – 93, 80 gr. değerlerinde değişiklik göstermektedir. Tespit edilen ağırlıkları çoğunlukla 122- 110 gr. aralığındadır. Söz konusu tezgah ağırlıkları

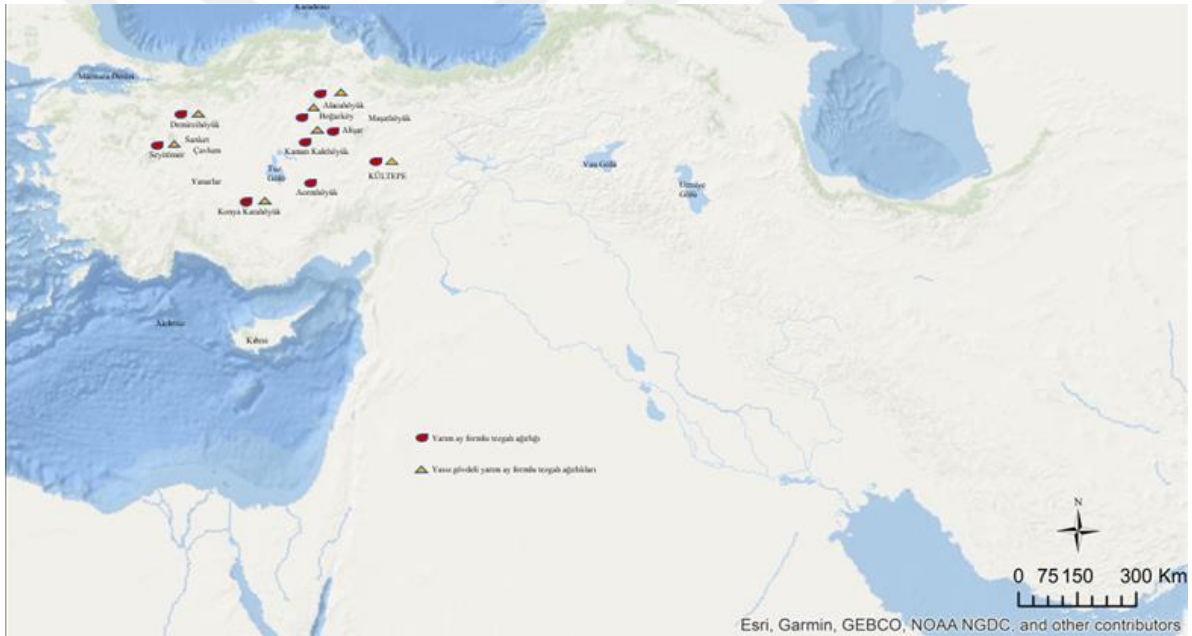
aynı mekandan ele geçmesinin yanı sıra, yakın değerlere sahip olması bakımından aynı dokuma tezgahında kullanılmış olabilirler. 2005 yılında da karumun Ib.tabakasından çok sayıda dörtgen kesitli yarım ay formu tezgah ağırlıkları (XLIX/121-122 plankareden) (katalog numaraları 153 – 185) bir yapının odasından ele geçirilmiştir. Tezgah ağırlıklarının uzunlukları 11, 7- 9, 6 cm. aralığındadır. Genişlikleri 4 – 3, 05 cm., kalınlıkları ise 3, 1 -1, 8 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 1, 1 – 0, 44 cm. arasındadır. Ağırlıkları 159, 70 – 64, 80 gr. değerindedir. 1995 ve 2005 yılından ele geçen tezgah ağırlıklarının yakın kalınlık ve ağırlık değerlere sahip olması bakımından aynı tür kumaşların dokunmasında kullanılabileceğini akla getirmektedir. Katalog numaraları 187 – 190 olan tezgah ağırlıkları T-1b formundadır. Söz konusu tezgah ağırlıklarının uzunlukları 10, 6 – 8, 1 cm., 4, 86 – 3, 1 cm. aralığındadır. Kalınlıkları 2, 5 – 1, 3 cm.’dir. Delik çapları 0, 8 – 0,5 cö-m.’dir. Ağırlıkları ise 113, 95 – 54, 35 gr. değerindedir.

Kültepe’nin karumun Ia. tabakasından T-1a formunda sekiz adet tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. Söz konusu tezgah ağırlıkları 1998 yılında LXIV/124 plankaresinden ortaya çıkartılmıştır. Uzunlukları 9, 4 – 8 cm., genişlikleri 3, 8 – 1, 97 cm. aralığındadır. Kalınlıkları 2, 5 – 1,7 cm.’dir. Delik çapları 0, 85 – 0,4 arasında değişmektedir. Ağırlıkları 88 – 48, 25 gr. değer aralığındadır. Uçları yuvarlanmış dörtgen kesitli tezgah ağırlıklarının katalog numaraları 214 – 218, 220, uçları düzleştirilmiş dörtgen kesitli yarım ay formu tezgah ağırlıklarının katalog numarası ise 213, 219’dur.

Bu gruba dahil olan tezgah ağırlıkları, Asur Ticaret Kolonileri Çağı ve Eski Hitit Çağı boyunca yoğun bir şekilde kullanıldığından dolayı litetratürde “Hitit tezgah ağırlığı” olarak da geçmektedir (Yılmaz, 2016:100). Demircihüyük yerleşimin Orta Tunç Çağı tabakasından 74 adet yarım ay biçimli dokuma ağırlığı ele geçirilmiştir. Bazı örneklerin yüzeyinde çentik ve nokta biçiminde bezeme yer almaktadır (Kull, 1988: 200-202). Seyitömer Orta Tunç Çağı tabakasından çok sayıda yarım ay biçimli tezgah ağırlığı ele geçmiştir. Söz konusu eserlerin bazılarında tıpkı Demircihüyük yerleşiminden bulunan örneklerde olduğu gibi nokta bezeme yer almaktadır (Bilgen ve Bilgen, Z. 2015: Fig 110-111; Karaoğlan, 2018: Çizim 3). Konya Karahöyük yerleşiminde M.Ö.II. bin yılın ilk yarısına ait 310 adet yarım ay biçimli dokuma ağırlığı ele geçirilmiştir. Çoğunlukla tek tek bulunan eserlerin 70 adeti I. tabakaya ait C çukurunda 25 no’lu odanın tabanından

ele geçirilmiştir. Bazı örneklerin ön yüzünün, Kültepe örneklerinde olduğu gibi pişirilmeden önce mühürlendiği (katalog numarası 095, 164-185) anlaşılmaktadır (Alp, 1994: Levha 147, 450-451 ve 158, 483-485). Kimi örneklerin tıpkı Demircihüyük ve Seyitömer eser grublarındaki gibi çizi ve nokta bezeme bulunmaktadır (Alp, 1994: Levha 159, 488 ve 173, 530). Söz konusu bezemeli eserlerin ticari amaçlı olarak, peşin alınmayan mala karşılık borç senedi işlevini akla getirmektedir. (Alp, 1994:72). Ancak bu görüşü destekleyen kanıtlara ulaşılamamıştır. Kültepe örneklerinin hiçbirinin yüzeyinde çizi veya nokta bezeme görülmemektedir. Katalog numarası 188 ve 189 örneklerde olduğu gibi Karahöyük yerleşiminden elde edilen örneklerin yüzeyinde kırmızı astar izine rastlanılmıştır (Alp, 1994: Levha 157, 480). Kültepe'nin bu gruba ait eserleri yapım tekniği ve form bakımından Karahöyük örneklerine yakın benzerlik göstermektedir. Acemhöyük'ün Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na tarihlenen III. tabakasından ele geçen buluntular arasında bu tip tezgah ağırlığında ele geçtiği belirtilmiştir (Öztan, 2001:123). Kaman-Kalehöyük yerleşiminden dörtgen kesitli yarım ay formu (T-1a) tezgah ağırlığı ele geçmiştir (Omura, 1994: Resim 10/1). Ayrıca yerleşimden mühür baskılı dörtgen kesitli (T-1a) ve yassı gövdeli (T-1b) yarım ay biçimli dokuma ağırlıklarının varlığı da bilinmektedir (Omura, 2000: Resim 9, 3 ve 5). Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na tarihlenen Alişar II evresinde ele geçen buluntular arasında "tutamak" olarak adlandırılan yarım ay biçimli tezgah ağırlıkları da bulunmaktadır. Söz konusu eser grubunun içerisinde Kültepe'den de bilinen mühür baskılı (Schmidt 1932, Fig 189, b-1360 ve b-1607) ya da mühür baskısı olmayan yarım ay formu (Schmidt 1932, Fig 149, b-1261 ve b-1371) tezgah ağırlıklarının yanı sıra yassı gövdeli yarım ay formu (Schmidt 1932, Fig 149, b-1348) ağırlıklar da görülmektedir. Alişar II ele geçen ve Kültepe'de benzerine rastlanmayan yarım ay formu tezgah ağırlığı, yuvarlatılmış köşelere sahip olup "U" şeklini (Schmidt 1932, Fig 149, b-1491) andırmaktadır. Alaca Höyük'ün Hitit Çağı tabakalarında da yarım ay formu tezgah rastlanılmıştır. Söz konusu tabakalarda dörtgen kesitli ve yassı gövdeli yarım ay formu tezgah ağırlıkları ele geçmiştir ağırlıklarına (Koşay, 1951: Lev. XXXIX , Resim 1; Koşay ve Akok 1973: Levha XLVIII ve XLIX). Boğazköy yerleşiminden dörtgen kesitli ve yassı gövdeli örneklerin yanı sıra Kültepe'de bulunmayan oval kesitli yarım ay formu tezgah ağırlıkları ele geçmiştir (Fischer, 1963: Tafel 126, 1203, 1207 ve 1208). Buna ek olarak mühür baskılı yarım ay formu tezgah ağırlıklarda bulunmaktadır (Bittel, 1937: Tafel 15, 10).

Danimarka’da yer alan Lejre Experimental Centre ve Kültepe’de gerçekleştirilen deneysel bir çalışmanın sonucu yarım ay formlu tezgah ağırlıkları ile dimi dokuma tekniğinde “balıksırtı” olarak tanımlanan desenli dokumaların üretiminin yapılabildiğini göstermektedir. Bu dokumanın özel amaçlı kullanımının olduğu, Kültepe’den ele geçen silindir mühür baskıları sayesinde anlaşılmıştır. Söz konusu balıksırtı desenli dokumanın tanrı ve kral giysilerinde kullanılmasının yanı sıra boğa sunaklarında görülmektedir (Lassen, 2013: 78-92; Lassen, 2015: 131-137). Yarım ay formlu tezgah ağırlıkları hem düz hem de dimi dokuma tekniğinde kumaş üretimine uygun olduğu da anlaşılmıştır

Harita 5: Yarım Ay Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

4.3.2. TİP 2: Piramidal Formlu Tezgah Ağırlıkları

Bu forma dahil edilen örnekler gövde ve taban yapısı bakımından primidal ve çift primidal olmak üzere iki grupta değerlendirilmektedir. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 6) gösterilmektedir.

4.3.2.1. TİP T- 2a: Piramidal Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe’de bu forma ait (T-2a) yedi tezgah ağırlığı ele geçmiştir. TİP T- 2a olarak kodlanan örneklerin katalog numaraları 097-098, 191-195 ‘dir. **Değerlendirme ve Karşılaştırma:**

T-2a formundaki tezgah ağırlıklarının, Alishar yerleşiminin Kalkolitik ve Bakır Çağı’na tarihlenen ve bir arada bulunmuş tezgah ağırlıkları, söz konusu T- 2a formunun en erken örneklerini temsil etmektedir (Von der Osten, 1937: Fig 99). Bu tip ağırlıklarının erken örnekleri arasında, Alaca Höyük yerleşiminin Erken Tunç Çağı (Koşay ve Akok, 1966: Levha 55, 1-2) ve Elmalı Karataş höyüğü’nün Erken Tunç Çağı (Warner, 1994: Plate 196, 246/U, 247/U, 248/U) tabakalarından bu gruba benzerlik kuralabilecek üst kısımları kesik piramidal ağırlıklar da ele geçirilmiştir.

T- 2a formundaki tezgah ağırlıklarının hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Bu formu niteleyen tezgah ağırlıklarının gövdelerinin alt kısmı, askı deliklerinin bulunduğu üst kısmına oran ile daha geniştir. Üst kısımları yuvarlatılmış ya da düzleştirilmiştir. Kültepe ‘den karumun II. tabakasından iki adet T-2a formunda tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 097 ve 098 olan tezgah ağırlıklarının uzunlukları (katalog numarası 097) 5, 7 cm. ve (katalog numarası 098) 6, 9 cm.’dir. Genişlikleri (katalog numarası 097) 3, 6 cm. ve (katalog numarası 098) 5 cm.’dir. Kalınlıkları (katalog numarası 097) 2, 6 cm. ve (katalog numarası 098) 3, 4 cm.’dir. Delik çapları 0, 94 -0, 6 cm aralığındadır. Tespit edilen ağırlıkları (katalog numarası 097) 56, 60 gr. ve (katalog numarası 098) 130, 35 gr.’dir. Katalog numarası 097 üst kısmı yuvarlatılmıştır.

Kültepe’den karumun Ib. tabakasına ait beş T-2a formunda tezgah ağırlıkları ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 191 – 195 ‘tir. Uzunlukları 8,9 – 6, 1 cm. aralığındadır. Genişlikleri 7, 4 – 4, 6 cm., iken kalınlıkları 4, 1 – 2, 8 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 1,3 – 0, 6 aralığındadır. T- 2a formundaki tezgah ağırlığının en yüksek değeri 290, 25 gr. iken en düşük değeri 76, 25 gr. ‘dir. Katalog numarası 195 olan tezgah ağırlığı, Kültepe’den ele geçirilen en ağır (290, 3-25 gr.) ağırlıktır. Katalog numarası 192 olan tezgah ağırlığının yüzeyinde mühür baskısı bulunmaktadır.

Alaca Höyük’ün Hitit tabakalarında da bu tip ağırlıkların kullanılmasının devam ettiği görülmektedir (Koşay, 1938: Levha III, Al/A 106). Boğazköy yerleşiminden de

pirimidal dokuma ağırlığı ele geçirilmiştir (Bittel, 1937:Tafel 15, 4-5). Kamam Kalehöyük yerleşiminin III. tabakasına ait piramidal dokuma ağırlığı örneği ele geçirilmiştir (Omura, 1994: Resim 9-3). Kültepe'den Ib. evresine ait mühür baskılı piramidal dokuma ağırlığı olanlara rastlanılmıştır. Konya Karahöyük yerleşiminden ele geçen iki adet mühür baskılı piramidal tezgah ağırlığı Kültepe örneği benzerlik göstermektedir (Alp, 1994:Levha 245, 750-751). Seyitömer Orta Tunç Çağı tabakasından çok sayıda piramidal formlu tezgah ağırlığı ortaya çıkartılmıştır. Söz konusu eser grubunun bazı örneklerinin yüzeyinde çizi ve nokta bezemelerinden yapılan motifler görülmektedir (Karaoğlan, 2018: Çizim 5, g5 ve g9). Kültepe de piramidal ağırlıklarının yüzeyinde bu tarz bezemelere rastlanılmamıştır.

4.3.2.2. TİP T- 2b: Çift Piramidal Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe'de yalnızca bir örnek ile temsil edilmektedir. TİP T- 2b olarak kodlanan tezgah ağırlığının katalog numarası 196 'dır..

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

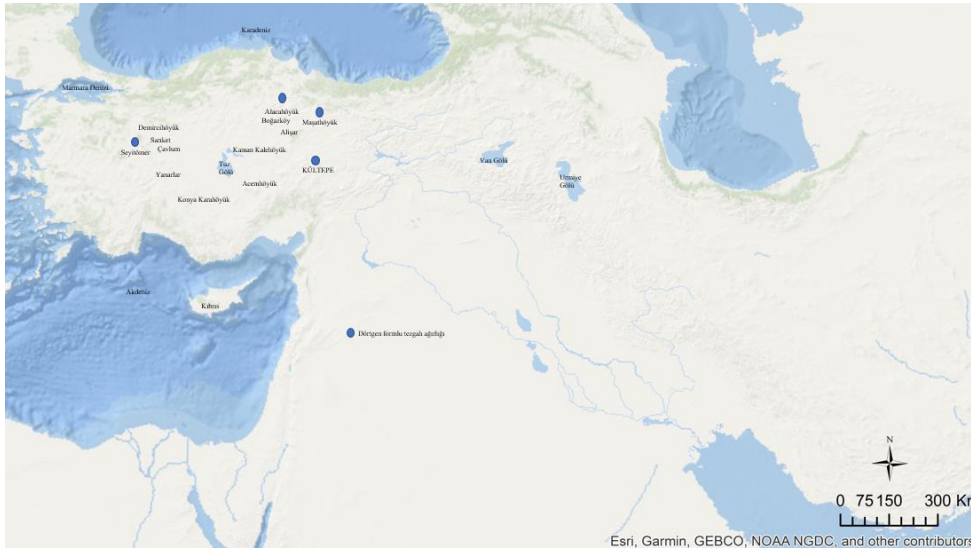
T – 2b formuna ait örnek 2006 yılı kazı sezonunda ele geçirilmiş ve karum Ib. tabakasına tarihlendirilmiştir. Bu örneğin dörtgen gövdesinin köşeleri yuvarlatılmıştır. Alt kısmında dar olan üst kısmında yer alan çıkıntı şeklinde iki uç kısımları da yuvarlatılmıştır. Söz konusu örneğin uzunluğu 6, 4 cm. iken taban genişliği 5, 9 cm. 'dır. Kalınlığı 2 cm.'dır. Daelik çapı ise 0, 6 cm. 'dır. Ağırlığı 92, 95 gr. 'dır.

Kültepe ele geçen tek örneğin benzerine Acemhöyük yerleşiminin Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na tarihlenen I. tabakasındaki dokuma odasındaki buluntular arasında rastlanılmıştır. Acemhöyük örneğinin, üst kısmında bulunan çıkıntı şeklinde uazntıları kırıktır (Bircan-Tütüncüler, 2017: Resim 4, Ac. 01-157). Alaca Höyük Hitit tabakalarından ele geçen ağırlıklar arasında, Kültepe eserine benzer şekilde gövdesi

Kültepe’’den Ib. tabakasından T- 3 formunda dört adettir. Katalog numaraları 197 – 200’dür. Hepsi pişmiş topraktan üretilmiştir. Üst kısımları yuvarlatılmıştır. Uzunlukları 7, 14 – 6, 3 cm., genişliği ise 5, 7 – 4, 9 cm. aralığındadır. Kalınlıkları ise 2,6 – 1,6 6 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 9 – 0, 7 cm.arasıdır. Ağırlıkları ise 89, 90 – 72, 5 gr. ‘dır.

Kültepe’den Ia. tabakasına ait T-3 formunda tek örnek ele geçirilmiştir. Katalog numarası 221 olan tezgah ağırlığının uzunluğu 7, 3 cm. , genişliği 5, 4 cm.’dir. Kalınlığı 2, 6 cm.’dir. Delik çapı 0, 7 cm.dir. Ağırlığı ise 145, 10 gr. değıerindedir.

Alacahöyük Hitit tabakalarından yassı dörtgen formlu dokuma ağırlığı ele geçmiştir (Koşay ve Akok, 1966: Levha 21, 47). Maşat Höyük’ün V. tabakasına ait buluntular arasında dörtgen formlu ağırlığı ele geçmiştir (Özgüç 1982: Plate 61, 2). Acemhöyük I. tabakasının dokuma evi olarak nitelenen yapısından ele geçen ağırlıklar arasında bu gruba dahil olan eserler, Kültepe örneklerinde olduğu gibi üst kısımları yuvarlatılmıştır (Bircan-Tütüncüler, 2017: Resim 4, Ac. 01-172). Seyitömer Orta Tunç Çağı tabakasından elde edilen dörtgen formlu ağırlık, Kültepe ‘de bu gruba dahil olan örneklerin aksine üst kısımları yuvarlatılmamış ve yüzeylerinde çizi bezeme ile yapılan motifler bulunmaktadır (Karaoğlan, 2018: Çizim 2, b3).

Harita 7: Dörtgen Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiğı Merkezler

4.3.4. TİP T- 4 : Üçgen Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe’de bu forma ait on adet örnek ele geçirilmiştir. TİP T- 4 olarak kodlanan örneklerin katalog numaraları 100 - 103, 201 - 205 ve 223’tür. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 8) gösterilmektedir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

T- 4 formundaki ağırlıkların erken örneklerine Bağbaşı yerleşiminin Geç Kalkolitik tabakasından (Eslick, 1992: Plate 58, 256-257), Elmalı Karataş yerleşiminin Erken Tunç Çağı tabakasından (Warner, 1994: Plate 195, 331/U), Alishar yerleşiminin Bakır Çağ tabakalarından (Osten, 1937: Fig 205, e. 1531), Alaca Höyük ‘ün Erken Tunç Çağı tabakasından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 55, 11) rastlanılmıştır.

Kültepe’den karumun II. tabakasından dört adet T-4 formunda tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. Tümü pişmiş topraktan üretilmiştir. Uzunlukları 7, 8 – 5, 2 cm. aralığındadır. Genişliği 5, 8 – 3, 6 cm. iken; kalınlığı 3, 2 – 1, 7 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 7 – 0, 5 cm.’dir. Söz konusu tezgah ağırlıklarının en ağır 146, 85 gr. iken endüyük ağırlık değeri ise 39, 80 gr.’dır.

Kültepe’den Ib. tabakasından T- 4 formundan beş adet ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 201 – 205’tir. Katalog numaraları 201 , 205 olan tezgah ağırlıkları pişmiş topraktan, katalog numaraları 202, 203 ve 204 taştan üretilmiştir. Söz konusu tezgah ağırlıklarının uzunlukları, 9, 3 – 6, 2 cm., genişlikleri 6, 74 – 3, 9 cm.’dir. Kalınlıkları 3, 1 – 1, 7 cm.’dir. Hepsinin delik çapı 0, 7 cm.’dir. Tespit edilen ağırlıkları 182, 90 – 70, 70 gr. aralığındadır.

Kültepe tezgah ağırlıkları içerisinde tabakası tespit edilemeyen tek ağırlık t – 4 formundadır. Katalog numarası 223’tür. Söz konusu ağırlığının uzunluğu 7, 7 cm., genişliği 4, 9 cm. ‘dir. Kalınlığı 1, 9 cm.’dir. Delik çapı 0, 6 cm.’dir. Ağırlığı 128, 30 gr. ‘dır.

T- 5a formundaki tezgah ağırlıklarının erken örnekleri Troia III (Blegen ve diğ. 1951, Fig. 53:33-261), Troia IV (Blegen ve diğ. Fig 150, 37-285), Demircihüyük (Baykal ve Obladen, 1996: Fig, 98, 4) yerleşimlerden ele geçmiştir.

T-5a formundaki tezgah ağırlığının, alt ve üst kısımlarının köşeleri yuvarlatılmış ve gövde alt kısma doğru giderek genişlemektedir. Kültepe'den karumun II. tabakasından üç adet ele geçirilmiştir. Katalog numaraları 104 – 105 olmak üzere ağırlıkların hepsi pişmiş toprak üretilmiştir. Uzunlukları 7, 8 – 6,2 cm., genişlikleri ise 5, 8 – 4, 5 cm. arasındadır. Kalınlıkları 2,5 – 1, 9 cm. arasında değişmektedir. Tespit edilen ağırlıkları (katalog numarası 104) 63, 25 gr., (katalog numarası 105) 78, 30 ve (katalog numarası 106) 121, 95 gr.'dır.

Kültepe'den Ib. tabakasından T-5a formunda tezgah ağırlıkları da ele geçen buluntular arasındadır. Katalog numaraları 206 – 209'dur. Uzunlukları 9, 6 – 7, 8 cm., genişlikleri 6, 9 – 5 cm. aralığındadır. Kalınlıkları 3, 7 – 2, 6 cm. arasında değişmektedir. Delik çapları 0, 85 – 0, 6 cm. aralığındadır. Tespit edilen ağırlıkları 229, 25 – 165, 15 gr. arasında değişmektedir.

Kültepe'den Ia. tabakasından tek bir örnek ile temsil edilen t – 5a formundaki tezgah ağırlığının katalog numarası 222'dir. Söz konusu tezgah ağırlığının uzunluğu 8, 8 cm., iken genişliği 7, 2 cm., ve kalınlığı ise 2, 9 cm.'dir. Delik çapı 0, 7 cm.'dir. Ağırlığı 174, 25 gr.'dır.

Alaca Höyük Hitit tabakasından (Koşay ve Akok 1966: Levha 21, 55), Maşat Höyük V. tabakadan (Özgüç, 1982, Plate 61, 1), Kültepe örneklerine benzer elips formlu ağırlıklara rastlanılmıştır.

4.3.5.2. TİP T-5b : Oval Formlu Dokuma Tezgah Ağırlıkları

Kültepe'de bu alt gruba dahil olan iki örnek ele geçirilmiştir. TİP T - 5b olarak kodlanan bu tipin örnekleri 107 ve 210 katalog numaraları ile temsil edilmektedir. çapları 0, 6 ve 0, 7 cm.'dir. Var olan ağırlıkları ise 188, 40 ve 141, 25 gr.'dır.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Kültepe'den II. tabakasından tek bir örnek ile temsil edilen formun (T – 5b) katalog numarası 107'dir. Uzunluğu 8, 5 cm., genişliği 7, 1cm., iken kalınlığı 2, 6 cm.'dir. Delik çapı 0, 6 cm. 'dir. Tespit edilen ağırlığı 188, 40 gr.'dir.

Kültepe'den karumun Ib. tabakasından T- 5b formundaki tezgah ağırlığından tek bir örnek ile temsil edilmektedir. Katalog numarası 210 olan tezgah ağırlığının uzunluğu 7, 4 cm. iken, genişliği ise 6, 8 cm.'dir. Kalınlığı 2, 5 cm.'dir. Delik çapı 0, 7 cm.'dir. Ağırlığı ise 141, 25 gr.'dir.

Alişar höyüğün Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait Alişar II evresine ait buluntular arasında, Kültepe örneklerinden farklı olarak iki ip deliğine sahip oval formlu dokuma ağırlığı da yer almaktadır (Schmidt, 1932: Fig 151, b-1474). Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok 1966: Levha 21) oval forma sahip dokuma ağırlığı ele geçmiştir. Maşat Höyük'ün V. tabakasından (Özgüç, 1982: Plate 61, 3) bu forma yakın bir örnek bulunmaktadır.

4.3.5.3. TİP T -5c : Armudi Formlu Dokuma Tezgah Ağırlığı

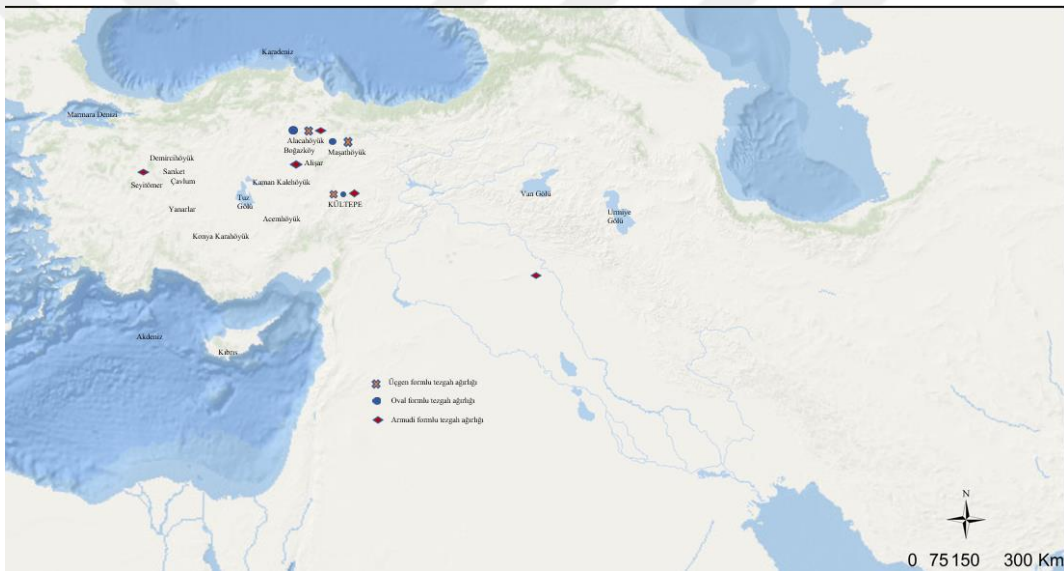
Kültepe 'de iki örnek ile temsil edilmektedir. TİP T- 5c olarak kodlanan örneklerinkatalog numarası 211 ve 212 'dir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Kültepe'den ele geçen her iki örnek de Ib. tabakasından ele geçirilmiştir. Her ikisi de pişmiş topraktan üretilmiştir. Katalog numarası 211 olan T- 5c formundaki tezgah ağırlığının yüzeyinde damga mühür baskısı yer almaktadır. Katalog numarası 212 olan tezgah ağırlığının dörtgen gövdesinin $\frac{1}{3}$ kısmı yanlardan bastırılarak armudi biçim kazandırılmıştır. Uzunlukları (katalog numarası 211) 11, 2 cm. ve (katalog numarası 212) 8 cm.'dir. Genişlikleri (katalog numarası 211) 8 ve (katalog numarası 212) 5, 1 cm.'dir. Kalınlıkları (katalog numarası 211) 3 cm. ve (katalog numarası 212) 2, 2cm. dir.

Delik çapları 0,9 (katalog numarası 211) ve 0, 8 cm. (katalog numarası 212) dir. Tespit edilen ağırlıkları (katalog 211) 276, 90 gr. ve (katalog numarası 212) 95, 15 gr. dır.

Alışar II (Schmidt, 1932: Fig 151, b-2287), Alaca Höyük Hitit tabakalarından (Koşay ve Akok, 1951: Levha LXXXIX, Resim 2; Koşay ve Akok, 1966: Levha 21, 55), Seyitömer Orta Tunç Çağı tabakasından (Karaoğlan 2018: Çizim 4, f4) yerleşimlerden benzer örnekler ele geçirilmiştir. Alaca Höyük 'ün Hitit tabakalarından elde edilen iki örnek (Koşay ve Akok, 1966: Levha 21, 53 ve 57; Koşay ve Akok, 1973: Levha XLVIII, Al.s. 33), katalog numarası 205 olan ve dörtgen gövdesinin 1/3 luk kısmı yanlara bastılarak armudi bir şekil alan dokuma ağırlığına benzemektedir.

Harita 9: Elips ve Oval Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

4.3.6. TİP T-6 : Konik Formlu Dokuma Tezgah Ağırlığı

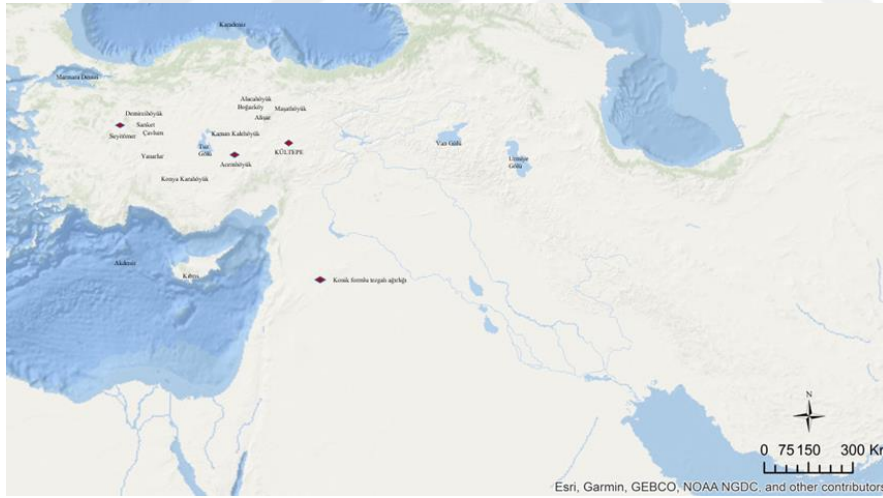
Kültepe' de bu gruba dahil olan tek bir örnek ele geçirilmiştir. TİP T - 6 olarak kodlanan eserin katalog numarası 108'dir tarihlendirilmiştir. Bu formun çağdaş merkezlerdeki dağılımı (Harita 10) gösterilmektedir.

Değerlendirme ve Karşılaştırma:

Kültepe’de bu gruba dahil olan eserin daha erken örnekleri Elmalı Karataş yerleşiminin Erken Tunç Çağı tabakasından (Warner, 1994: Plate 196, 289/U) ele geçmiştir. Buna ek olarak Alaca Höyük ‘ün Erken Tunç Çağı tabakalarından (Koşay ve Akok, 1966: Levha 55, 8-9) geçmiştir.

1988 yılında ele geçen tezgah ağırlığının buluntu yeri belli olmmakla birlikte II. tabakaya tarihlendirilmiştir. Pişmiş toprak yapılmıştır. Tabana doğru genişleyen gövdenin üst kısmının yan tarafları hafifçe bastırılmıştırılarak şekillendirilmiştir. Söz konusu tezgah ağırlığının uzunluğu 8, 7 cm., taban genişliği 6 cm. iken kalınlığı 4, 5 cm. ‘dir. Delik çapı 0, 8 cm.’dir. Eserin ağırlığı ise 169, 30 gr.’dır.

Acemhöyük Asur Ticaret Kolonileri Çağı’na ait I. tabakasından elde edilen ağırlıklar arasında konik formlu ağırlıklar da bulunmaktadır (Bircan- Tütüncüler, 2017: Resim 5). Seyitömer Orta Tunç Çağı tabakasından konik formlu ağırlıklar da ele geçmiştir (Karaoğlan, 2017: Çizim 4).

Harita 10: Konik Formlu Tezgah Ağırlıklarının Tespit Edildiği Merkezler

SONUÇ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, Kayseri Arkeoloji Müzesinde korunmakta olan, Kültepe/Kaniş yerleşiminden ele geçen tekstil üretimine-ticaretine yönelik filolojik belgeler ve tekstil ağırşak, tezgah ağırlıkları ele alınmıştır. Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın erken ve geç evresinin yaşandığı Kültepe'de bu döneme ait tabakalardaki tekstil üretimin yoğunluğu, ip eğirmek için kullanılan hammaddeler ve dokunan kumaşların yapısı değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait çivi yazılı belgelere incelendiğinde Kültepe'nin maden ve dokuma ürünlerine dayalı geliştirilen ticaret sisteminin Anadolu'daki baş merkezi olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca Kültepe'nin Anadolu üretimi ve farklı kaliteleri olan yün dokuma pirikannum ile bağlantılı olduğu da saptanmıştır.

1948-2010 yılları arasında sürdürülen tepe ve aşağı şehir/karum kısmında kazılar da Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait toplam 223 (93 adedi ağırşak ve 130 adedi tezgah ağırlığı) tekstil üretimine yönelik alet ortaya çıkartılmıştır. Eserler yapıldığı hammaddelerine göre pişmiş toprak eserlerin sayısı 192'dir. Geri kalan eserler taş (27 adet) ve (4 adet) kemiktir.

İğ ile birlikte liflerden ip eğirmede kullanılan ağırşaklar üzerine yapılan deneysel çalışmaların sonuçları hafif ağırlıkta ağırşakların ince ip için, daha ağır olanlarının ise kalın iplerin eğrilmesinde kullanılmasının uygun olduğunu göstermiştir. Yerleşim merkezlerinde ele geçen farklı ağırlıklardaki ağırşaklar çeşitli iplerin eğrildiğini kanıtlaması bakımından önemlidir. Ayrıca geniş çaplı bir ağırşak ile daha sıkı ip eğrileceğinden dolayı bitkisel lifler için kullanılabilirler.

Kültepe'nin ağırşakları Asur Ticaret Kolonileri Çağı süresince tipolojik ve ağırlıkları bakımından değişime uğramışlardır. Karum II. ve höyükteki paraleli 8. tabakadan toplam 20 adet ağırşak değerlendirilmiştir. Konik formu ağırşaklar bu evrenin en yoğun kullanılan ana grubunu oluşturmaktadır. Daha sonra onu çift konik ve küresel formlular izlemektedir. Silindir formu ağırşakların kullanımı görülmektedir. Ayrıca alt grup formlardan olan basık çift konik ve basık küresel formu ağırşaklarda

bulunmamaktadır (Graf) Karum Ib/Ia.ve tepedeki paraleli 7-6 tabakalardan 57 ağırşak incelemiştir. Yalnızca Ib. tabakasında tüm ana grupların temsil edildiği görülmüştür. (Graf) Ia. tabakasında konik, çift konik ve küresel formlu ağırşaklar kullanırken; geniş ve basık ve geniş konik, basık çift konik gibi alt grupların kullanılmadığı tespit edilmiştir (Graf) Kültepe ağırşakları içerisinde tüm evreler boyunca görülen konik ağırşaklar en büyük grubu konik formlu ağırşaklar temsil etmektedirler. Ağırşaklar çap ve ağırlık değerleri bakımından değerlendirildiğinde; çaplarının 4, 34 – 1, 4 cm., ağırlıklarının ise 40, 45 – 3, 75 gr. arasında değiştiği saptanmıştır. Söz konusu ağırşaklar çoğunlukla 20. gr altında ağırlığa sahiptir. Dolayısıyla ağırşakların büyük bir kısmı ile yünden ince iplerin ve diğer küçük kısmı ile de yün kalın ip eğildiği düşünülmektedir. Ağırşakların çapları ve ağırlıkları arasında doğru orantı bulunmaktadır.

Pişmiş toprak ağırşakların hamur renkleri, siyah, gri, devetüyü, bej tonlarında değişmektedir. Bezemeli ağırşakların çoğu pişmiş topraktan üretilmiştir. İğ delüinin çevresinden itibaren yapılan bezemeler arasında üçlü ve dörtlü iç içe geçen yaylar, açılar en çok görülmüştür.

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın erken evresine tarihlenen, karum II. ve höyük/tepe 8. tabakasından bulunan toplam 20 adet ağırşak incelenmiştir. Söz konusu evrede en çok kullanılan ağırşaklar, konik formlu ağırşak grubunun içerisinde yer alan iğ deliği çevresi çukurlaştırılmış konik olanlardır. Daha sonra onu alt ve üst konisi kesik çift konik ve küresel formlular izlemektedir. Alt grup formlardan olan basık çift konik, basık küresel ve ayrıca silindir formlu ağırşaklara rastlanılmamıştır. Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın geç evresine tarihlenen karum Ib./Ia. ve tepe 7. tabakasından toplam 57 ağırşak incelenmiştir. Ib. tabakasından en yoğun görülen konik (alt kısmı düz konik formlu) ağırşaklardır. Sonrasında sırasıyla çift konik, küresel (basık küresel) ve silindir formlu ağırşaklar gelmektedir. Silindir formlu ağırşaklar yalnızca Ib. tabakasından kullanılmıştır. Ia. tabakasından en çok kullanılan konik grubunun içerisinde yer alan alt kısmı düz konik formlulardır. Bu tabakada geniş ve basık konik formlu ağırşaklar kullanılmamıştır. Çift konik ve küresel formlu ağırşaklar görülmeye ise devam etmiştir. Kültepe'de tabakası belli olmayan bir ağırşak grubunun varlığı da söz konusudur. Bu grup içerisinde alt kısmı düz konik formlu ağırşakların üstünlüğü bulunmaktadır. Çift konik ve küresel formlu ağırşaklarda kullanım görmüştür.

Erkenden geç evreye doğru ağırşaklar çap ve ağırlık değerleri bakımından değerlendirildiğinde; karum II. tabakadan ele geçirilenlerin çaplarının 4, 34 – 1, 4 cm., ağırlıklarının ise 40, 45 – 3, 75 gr. arasında değiştiği saptanmıştır. Söz konusu ağırşaklar çoğunlukla 20. gr altında ağırlığa sahiptir. Ib. tabakasından ele geçen ağırşaklar, bir örnek dışında, genellikle 33, 95 – 2, 65 gr. ağırlıklara ve 5, 6 – 1,6 cm. arasında değişen çaplara sahiptirler. Kültepe ağırşakları içerisinde en ağırı 66, 85 gr. olup, Ib. tabakasına aittir. Yapılan araştırmalar keten lifini eğirmek için 60. gr üzerinde ağırlığa sahip ağırşakların kullanılabileceğini kanıtlamaktadır. Ancak Kültepe'nin yer aldığı coğrafi bölgenin iklim koşullarından dolayı keten dışında diğer bitki türlerinden elde edilen lifin eğrilmesinde kullanıldığını düşündürmektedir. Ayrıca geniş bir çapa (5, 6 cm.) sahip olması da bitkisel liflerin üretilmesinde kullanılabileceğinin diğer bir kanıtıdır. Ia. tabakasından elde edilen ağırşaklar, 22, 35 gr. ağırlığa ve 3, 1- 2, 1 cm. aralığındaki çapa sahiptirler. Belli bir tabakaya ait olmayan ağırşaklar 36, 20 – 3, 75 gr. ağırlığında ve de 4, 70 – 2, 1 cm. arasında çap değeri bulunmaktadır.

Yapılan gruplandırmada ağırşakların ağırlıkları 2-10 gr., 10-20 gr., 20-30 gr., 30-40 gr. ve 66, 85 gr. olarak belirlenmiştir. Kültepe'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın her iki evresi için ağırşakların çoğunlukla 2-10 gr. ve 10- 20 gr. aralığındaki ağırlıklara sahip olduğu gözlemlenmiştir. Kültepe'de Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın erken ve geç evresinde ip eğrilmesinde belli bir standardın yakalanmış olduğu görülmektedir. Her iki evrede sayıca fazla olan hafif ve dar ağırşaklar ile kısa yünden ince uzun ve sıkı dokuda iplerin eğrilmiş olduğunu söylemek mümkündür. Bunun birlikte daha ağır ve geniş ağırşakların kullanıma bağlı olarak uzun yün liflerden kalın, ağır ve gevsek yapıda da iplerin üretimi söz konusudur. 66, 85 gr. ağırlığında ağırşakın varlığı yalnızca ip eğirmede hayvansal liflerin kullanımının olmadığını bitkisel liflerden de yararlandığını kanıtlamaktadır.

Eski çağlarda kullanılan üç tür dokuma tezgahının varlığı saptanmıştır. Yerleşimlerden ele geçirilen tezgah ağırlıkları çözgü ağırlıklı dokuma tezgahının kullanımına işaret olarak yorumlanmıştır. Dokuma testlerinde kalın bir ip ile kaba ve gözenekli bir kumaş dokumak için ağır ve kalın bir tezgah ağırlığı kullanılması gerekliken; kalın ip ile kaba ve sıkı bir dokuma elde edilmek istenirse ağır ve ince bir tezgah ağırlığı kullanılmalıdır. Kumaşın ince iplik ile hafif ve geniş bir tezgah ağırlığı

kullanılması halinde gözenekli ve ince bir doku elde edilir. Ancak ince iplik ile sıkı dokuma için hafif ve ince tezgah ağırlığının kullanım gerekliliği görülmüştür.

Kültepe’de erken ve geç evreye ait 130 tezgah ağırlığı değerlendirmiştir. Çoğunluğu yarım ay biçimli olmak üzere diğer görülen formlar arasında piramidal, dörtgen, üçgen, elips, oval, armudi ve konik bulunmaktadır. Kültepe’de ele geçen dokuma tezgahlarının mekânsal dağılımları bakımından değerlendirildiğinde Ib. tabakasına ait 1995 yılında ortaya çıkartılan LII-LIV/117-121 plan kareden ortaya çıkartılan tezgah ağırlıklı yapının bu bölümün dokuma atölyesi amaçlı kullanılmış olabileceğini göstermektedir. Ele geçen tezgah ağırlıklarının kalınları 2, 94 ve 1, 7 cm., ve ağırlıkları ise 168, 90- 93, 80 gr. aralığında değere sahiptir. 2005 yılındaki kazılar esnasında XLIX/121-122 plankarede bulunan bir yapıda odasında toplu bulunan tezgah ağırlıkları mekanın dokuma atölyesi işlevli kullanımına işaret etmektedir. Keşfedilen ağırlıkların kalınlıkları 3, 1- 1, 8 cm., ve ağırlıkları 159, 70 ve 64, 80 arasında değişmektedir. Ib. tabakasında çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahının kullanımının daha yoğun olduğu görülmektedir. Aynı yıllarda ortaya çıkartılan ağırlıkların sahip olduğu değerler bakımından değerlendirildiğinde ince ve sıkı dokuda kumaşların elde edilmesi için uygun olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak; Kültepe’de Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nın tüm evreleri boyunca ağırşak ve tezgah ağırlıkları elde edilmiştir. Dokuma atölyesi olabileceğini düşünülen yapılar Kültepe’nin konutları ile iç içedir. Ib. tabakasında II. ve Ia. ‘ya oranla daha fazla ağırşak ve tezgah ağırlığı ele geçirilmiştir. Bu tabakada ip ihtiyacının artmış olduğunu ve daha yoğun bir dokumanın yapıldığını göstermektedir. II. ve Ia. çözümlü ağırlıklarının sayıca az olması farklı türlerde dokuma tezgahının kullanımına işaret etmektedir. Kültepe’den keşfedilen ağırşakların ve tezgah ağırlıklarının bağlantıları konusunda eğrilen ip yapısı ile dokunan kumaşın uyumlu olduğu söylenebilmektedir. Çözümlü ağırlıklı dokuma tezgahlarında daha çok ince eğrilen ipe kaliteli, ince-sıkı dokuda kumaşları üretimi gerçekleştirilmiştir. Kültepe’nin Asur Ticaret Kolonileri Çağı’nda Anadolu’daki yönlü dokuma ticaretinde ve üretimde önemli bir yeri olduğu açıktır. Çivi yazılı belgeler de dahil tüm veriler değerlendirildiğinde kaliteli bir pirikannum kumaşının üretimi söz konusudur.

KAYNAKÇA

- Albayrak, İrfan (2002), “Kültepe’den Değişik Bir Masraf Listesi”, *Archivum Anatolicum* C. V, ss. 1-10.
- Albayrak, İrfan (2006), “Kültepe Tableteleri IV (Kt o/k)”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi-Sayı 33^b: Ankara.
- Albayrak, İ. ve Erol, H. (2014), “Kültepe Tabletleri IX-a, I. Cilt: Buzutaya ve Lipit-İştâr Arşivleri 1950 Yılı Tabletlerinden (Kt c/k) Seçilmiş Metinler”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^{g-a}: Ankara.
- Aytaç, Çetin (1982), “*El Dokumacılığı*”, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Alp, Sedat (1994), “Konya Civarında Karahöyük Kazılarında Bulunan Silindir ve Damga Mühürleri”, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu: Türk Tarih Kurumu Yayınları V. Dizi – Sa. 31¹: Ankara.
- Barber, E.J.W. (1991), “*Prehistoric Textiles: The Development of Cloth in the Neolithic and Bronze Ages with Special Reference to the Aegean*”, Princeton University Press.
- Barjamoviç, G. (2011), “*A Historical Geography of Anatolia in the Old Assyrian Colony Period*”, Museum Tusulanum Press: Denmark.
- Bayram, Sebahattin (1994), “Kültepe Metinlerinde Geçen Yeni Yer Adları ve Bunların Değerlendirilmesi”, [Bildiri], *XI/I. Türk Tarih Kongresi*, 05-09 1990 Eylül, Ankara, ss. 211-234.
- Bayram ve Kuzuoğlu (2014), “Kültepe Tabletleri VII-a Aşşur -rē’ī Ailesinin Arşivi, I. Cilt: Aşşur -rē’ī ‘nin Kendi Mektupları”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^{e-a}: Ankara.
- Beaugeard, Claude-Anne (2010), “Les textiles du Moyen-Euphrate à l’ époque paléobabylonienne d’après un ouvrage récent”, Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 283-289.
- Biga, Giovanna Maria (2010), “Textiles in the Administrative Texts of the Royal Archives of Ebla (Syria, 24 th century BC) with Particular Emphasis on Coloured Textiles”, Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 146-172.
- Biggs ve diğerleri (1999), “*The Assyrian Dictionary Volume 14, (R)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.

- Biggs ve diğerleri (2006), “*The Assyrian Dictionary Volume 18, (T)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Bilgiç, Emin (1953), “*Kapadokya Metinlerinde Geçen Yerli Appellatifler ve Bunların Eski Anadolu Dilleri İçerisinde Yeri*”, Sümeroloji Yayınları: Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Bilgiç ve diğerleri (1990), “*Ankara Kültepe Tabletleri I*”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi-Sayı 33: Ankara.
- Bilgiç, Emin ve Bayram Sebahattin (1995), “*Ankara Kültepe Tabletleri II*”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^a: Ankara.
- Bilgen, Nejat A. (2005), “*Çavlum Eskişehir/Alpu Ovası’nda Bir Orta Tunç Çağı Mezarlığı*”, Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1668/ Edebiyat Fakültesi Yayınları No:24.
- Bilgen, Nejat A. ve Bilgen Z. (2015), “Orta Tunç Çağ Yerleşimi (IV. Tabaka)”, A. Nejat Bilgen (Ed.), *Seyitömer Höyük I*, ss. 61-118.
- Bircan, Tütüncüler, Özlem (2017), “Acemhöyük Asur Ticaret Kolonileri Çağı I. Katından Bir “Dokuma Evi””, Süleyman Özkan, Halime Hüryılmaz, Atıla Türker (Eds), *Samsat’tan Acemhöyük’e Eski Uygarlıkların İzinde Aliye Öztan’a Armağan*, ss. 277-288.
- Bittel, Kurt (1937), “*Boğazköy Die Kleinfunde Der Grabungen 1906-1912, I, Funde Hethitischer Zeit*”, Leipzig.
- Blegen ve diğerleri (1950), “*Troy, General Introduction The First and Second Settlements Volume I. Part 2 : Plates*”, The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Blegen, W., Carl, Caskey, L., John ve Rawson Marion (1951), “*Troy The Third, Fourth, and Fifth Settlements Volume II, Part 2: Plates*”, The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Brinkman ve diğerleri (1980a), “The Assyrian Dictionary Volume 11, (N/I)”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Brinkman ve diğerleri (1980b), “The Assyrian Dictionary Volume 11, (N/II)”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Brinkman ve diğerleri (1989), “*The Assyrian Dictionary Volume 17, (Š)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Cebesoy, S. S. (1995), “Kapadokya Tabletlerinde Geçen Dokuma Ürünleri”, *Anadolu Medeniyetler Müzesi 1994 Yılı*, Ankara, ss.164-188.
- Cıvıl ve diğerleri (1971), “*The Assyrian Dictionary Volume 8, (K)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.

- Cıvıl ve diğerleri (1973), “*The Assyrian Dictionary Volume 9, (L)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Cıvıl ve diğerleri (1977a), “*The Assyrian Dictionary Volume 10, (M/I)*” The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Cıvıl ve diğerleri (1977b), “*The Assyrian Dictionary Volume 10, (M/II)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Crewe, Lindy (1998), “*Spindle Whorls, A Study of Form, Function and Decoration in Prehistoric Bronze Age Cyprus*” Jonsered.
- Çeçen, Salih ve Erol, Hakan (2018), “Kültepe Değişik Bir Ticari Mal Listesi (Kt n/k 1697)”, *Archivum Anatolicum (Ar.An)*, C. 12/2, ss. 53-75.
- Dalley, Stephanie (1977), “Old Babylonian Trade in Textiles At Tell Al Rimah”, *Iraq*, C. 39, S. 2, ss: 155-159.
- Darga,A., Muhibbe (2018), “*Anadolu’da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe*”, 3. Baskı, Yapı Kredi Yayınları: İstanbul.
- Dölen, Emre (1992), “*Tekstil Tarihi*” Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları: İstanbul.
- Ergün, Gürkan (2013), “Beycesultan Höyük Tunç Çağı Ağırşakları ve Dokuma Ağırklıkları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İzmir.
- Erol, Hakan (2012), “Bir Kültepe Metnine Göre Eski Asur Devrinde Subartu Bölgesi”, *DTCF Dergisi*, C.52, S. 2, ss.1-10.
- Erol, Hakan (2018), “*Kültepe Tabletleri XI-a, I. Cilt Şu- İstar’a Ait Belgeler*”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^{1-a}: Ankara.
- Eslick, Christine (1992), “*Elmalı- Karataş I, The Neolithic and Chalcolithic Periods: Bağbaşı and Other Sites*”, America: Bryn Mawr, PA.
- Fischer, Franz (1963), “*Die Hethitische Keramik Von Boğazköy*”, Verlag Gebr. Mann: Berlin.
- Gelb, I., J ve diğerleri (1958), “*The Assyrian Dictionary Volume IV, (E)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago 37: Chicago.
- Gelb, I., J ve diğerleri (1959), “*The Assyrian Dictionary Volume III, (D)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Gelb, J., Ignace, Landsberger, Benno ve Oppenheim,Leo,A (1960), “*The Assyrian Dictionary Volume VII, (I/J)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.

- Gelb, I., J, Benno Landberger ve Oppenheim Leo ,A. (1961), “The Assyrian Dictionary Volume 21, (Z)”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Gelb, I., J ve diğerleri (1964), “*The Assyrian Dictionary Volume I, (A/I)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Gelb, I., J ve diğerleri (1965), “*The Assyrian Dictionary Volume II, (B)*”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Gelb, I., J ve diğerleri (1968), “The Assyrian Dictionary Volume I, (A/II)”, The Oriental Institute of the University of Chicago: Chicago.
- Gleba, M. (2011), “Textiles Studies: Sources and Methods”. *KUBABA 2*, ss: 1-26.
- Gökçek L., G (2004a), “Asur Ticaret Kolonileri Çağında (M.Ö. 1975-1923) Anadolu'da Hayvancılık ve Hayvan Ticareti” *Archivum Anatolicum*, C. VII , ss. 59-78.
- Gökçek L., G (2005), “Kültepe Tabletlerinde Maraş Bölgesi”, [Bildiri], *I. Kahramanmaraş Sempozyumu*, 6-8 Mayıs 2004, Kahramanmaraş, ss. 309-318.
- Gunter, C., Ann (1991), “*Gordion Excavations Final Reports III The Bronze Age*”, The University Museum University of Pennsylvania:43, 73.
- Gül, Şerife (1990), “Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Kültepe Tabletlerinden Örnekler”, *Anadolu Medeniyetler Müzesi 1989 Yıllığı*, ss. 51-59.
- Günbattı, Cahit (1994), “Kültepe Tabletlerine Göre, Kadınların Ticari Faaliyetleri Hakkında Bazı Gözlemler”, [Bildiri], *XI/I. Türk Tarih Kongresi*, 05-09 1990 Eylül, Ankara, ss. 191-200.
- Günbattı, Cahit (2005), “Kültepe'de Bulunmuş İki Antlaşma Metni”, *Belleten*, C. *LXIX* (S. 256), ss. 759-784.
- Günbattı, Cahit (2012), “*Kültepe-Kaniş Anadolu'da İlk Yazı, İlk Belgeler*”, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları No:89.
- Günbattı, Cahit (2016), “*Kültepe Tabletleri X, Anadolu Tüccarlar Şarabunuwa ve Peruwa'nın Arşivleri*”, Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^h: Ankara.
- Karaduman, Ayşe (2008), “Acemhöyük Sarıkaya Sarayı'nda Bulunmuş Olan Etiketlerden Bir Grup”, Sadberk Hanım Müzesi, Muhippe Darga Armağanı, İstanbul, ss. 283-290.
- Karaoğlan, Hülya (2016), “M.Ö. 2000'de Anadolu'da Kumaş Üretimi (Arkeolojik Buluntular Işığında)”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Afro-Avrasya Özel Sayısı*, ss. 103-116.

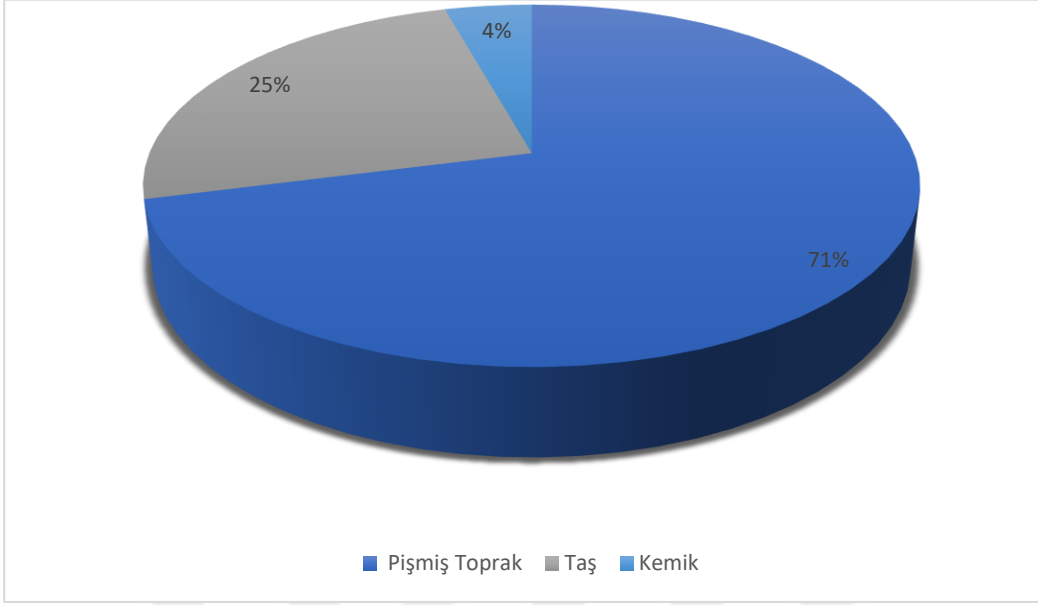
- Karaoğlan, Hülya (2018), “Seyitömer Höyüğü’den Orta Tunç Çağı’na Tarihendirilen Bir Grup Dokuma Tezgah Ağırlığı”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 58, ss. 15-30.
- Kontani, Ryoichi (2011), “Kültepe’de “Suriye Şişesi” Biçimli İthal Kaplar Üzerine Bir Gözlem”, Fikri Kulakoğlu, Selman Kangal (Eds.), *Anadolu’nun Önsözü Kültepe Kaniş – Karumu: Asurlular İstanbul’da*, 1. Baskı, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları: İstanbul, ss. 52-55.
- Koşay, Zübeyr, Hamit (1934), “Türki ye Cumhuriyeti Maerif Vekaletince Yaptırılan Ahlatlıbel Hafriyatı”, *Türk Tarih, Arkeoloji ve Etnografya Dergisi*, S. II, ss. 3-100.
- Koşay, Zübeyr, Hamit (1938), “Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Alaca Höyük Kazısı 1936 ‘Daki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor”, Türk Tarih Kurumu Yayınları V. Seri No. 2: Ankara.
- Koşay, Zübeyr, Hamit (1951), “Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Alaca Höyük Kazısı 1937- 1939 Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor”, Türk Tarih Kurumu Yayınları V. Seri No. 5: Ankara.
- Koşay, Z., Hamit ve Akok Mahmut (1966), “Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Alaca Höyük Kazısı 1940-1948 ‘Deki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor”, Türk Tarih Kurumu Yayınları V. Seri Sa. 6: Ankara.
- Koşay, Z., Hamit ve Akok Mahmut (1973), “Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Alaca Höyük Kazısı 1963-1967 Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor”, Türk Tarih Kurumu Yayınları V. Seri Sa.28: Ankara.
- Kramer, Noah, Samuel (2001), *Sümer Mitolojisi, İ.Ö Üçüncü Bin Yıldaki Tinsel ve Edebi Gelişim Üstüne Bir Çalışma* (Çev. Hamide Koyukan), 2. Baskı, Kabcacı: İstanbul.
- Kulakoğlu, Fikri (2011), “Kültepe Kaniş-Karumu: Anadolu’nun En Eski Uluslararası Ticaret Merkezi”, Fikri Kulakoğlu, Selman Kangal (Eds.), *Anadolu’nun Önsözü Kültepe Kaniş – Karumu: Asurlular İstanbul’da*, 1. Baskı, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları: İstanbul, ss. 40-51.
- Kulakoğlu, Fikri (2017), “2017 Yılı Kültepe - Kaniş Kazıları”, *Anadolu / Anatolia*, S. 43, ss. 222-223.
- Kulakoğlu, Fikri (2018a), “Kaniş – Karumu: Eski Assur Ticaretinin Anadolu’daki Başkenti”, Kemallettin Köroğlu, Selim Ferruh Adalı (Haz.), *Assurlular Dicle’den Toroslar’a Tanrı Assur’un Krallığı*, 1. Baskı, Yapı Kredi Yayınları: İstanbul, ss. 56-83.
- Kulakoğlu, Fikri (2018b), “2018 Yılı Kültepe - Kaniş Kazıları”, *Anadolu / Anatolia*, S. 44, ss. 397-398.

- Kuzuoğlu, Remzi (2007), “Eski Asurca Metinlerde Geçen Coğrafya Adları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuzuoğlu, A. ve Kuzuoğlu, R. (2017), “Acemhöyük’te Ortaya Çıkarılan Çivi Yazılı Belgeler”, [Bildiri], Mehmet Sami Yıldız, Ayşegül Can, Mehmet Özkaya (Eds.); *II. Uluslararası Aksaray Sempozyumu, 26-28 Ekim*, Aksaray Somuncu Baba Tarih ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını: Aksaray, ss. 75-85.
- Lassen, Wisti, Agnete (2008), “*Textiles and Traders, A Study of The Technology, organisation and socioeconomics of Textile Production in Anatolia in The Middle Bronze Age c. 2000-1700 B.C.*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Assyriology Department of Cross- Cultural and Regional Studies, University of Copenhagen.
- Lassen, Wisti, Agnete (2010), “Tools, Procedures and Professions: A review of the Akkadian textile terminology”, Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 272-282.
- Lassen, Wisti, Agnete (2013), “Technology and Palace Economy in Middle Bronze Age Anatolia: the Case of the Crescent Shaped Loom Weight”, M. L. Nosch, H. Koefoed and E. Andersson Strand (Eds.), *Textile Production and Consumption in The Ancient Near East, Archaeology, Epigraphy, Iconography*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 78-92.
- Lassen, Wisti, Agnete (2015), “Weaving with Crescent Shaped Loom Weights, An Investigation of a Special Kind of Loom Weight”, E. Andersson Strand and M. L. Nosch (Eds.), *Tools, Textiles and Contexts Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Oxbow Books: Oxford and Philadelphia, ss. 127-138.
- Maner, Çiğdem (2018), “Anadolu’da Dokuma Devrimi Neolitik Çağ’dan Demir Çağı’na Yünün Tarihi ve Maddi Değeri”, Emel Kızılcık (Ed.), *Tarihi Dokumak Bir Kentin Gizemi: Sof*, Vekam Yayın No: 43, ss. 43-62.
- Martenson, L. ve diğerleri, (2009), “Shape of Things: Understanding a Loom Weight”, *Oxford Journal of Archaeology, Volume: 28, Issue (4)*, ss:373–398.
- Michel C, and Veenhof, R.,K (2010), “The Textiles Traded by Assyrians in Anatolia (19th–18th centuries BC)” , Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 210-271.
- Omura, Sachihiro (1991), “1989 Yılı Kaman- Kalehöyük Kazıları”, *Kazı sonuçları Toplantısı, S. 12, C:I*, ss. 427-442.

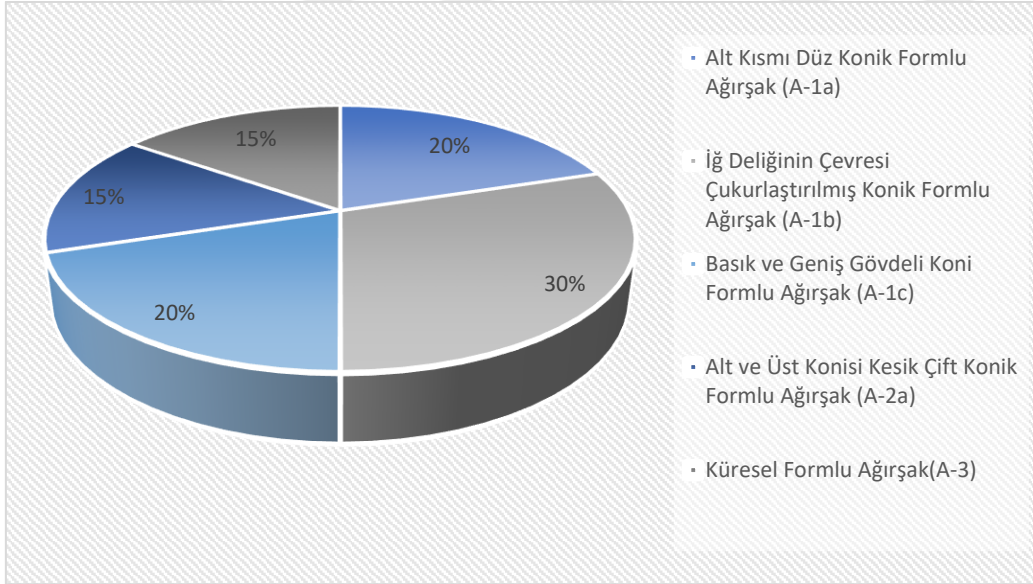
- Omura, Sachihiro (1994), “1992 Yılı Kaman- Kalehöyük Kazıları”, *Kazı sonuçları Toplantısı*, S. 15, C:I, ss. 271-292.
- Omura, Sachihiro (2000), “1998 Yılı Kaman- Kalehöyük Kazıları”, *Kazı sonuçları Toplantısı*, S. 21, C:I, ss. 217-228.
- Osten, von der H.H ve Schmidt, F., Erich (1932), “*The Alishar Hüyük Seasons Of 1927, Part II*”, The University of Chicago Press: Chicago, Illinois.
- Osten, von der H.H (1937), “*The Alishar Hüyük Seasons of 1930-1932 Part I*”, Chicago: Oriental Institute Publications 28.
- Öz, Esmâ ve Albayrak, İrfan. (2005), “1963 Yılı Kültepe Kazısında Ele Geçen Altı Yeni Tablet”, *Archivum Anatolicum*, S. 8/2, ss. 21-45.
- Öz, Esmâ (2008), “Kültepe Tabletleri Işığında, M.Ö.II.Binde, Kadının İş Hayatındaki Yeri”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 25/2, ss. 47- 57.
- Özgüç, Tahsin (1950), Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Kültepe Kazısı Raporu 1948, Türk Tarih Kurumu V. Seri No. 10: Ankara.
- Özgüç, T. ve Özgüç, N. (1953), Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Kültepe Kazısı Raporu 1949, Türk Tarih Kurumu V. Seri No. 12: Ankara.
- Özgüç, Tahsin (1957), “Kültepe – Kaniş Kazıları 1956”, *Türk Arkeoloji Dergisi*, C. VII/1, ss. 44-45.
- Özgüç, Tahsin (1959a), Kültepe – Kaniş Asur Ticaret Kolonilerinin Merkezinde Yapılan Yeni Araştırmalar, Türk Tarih Kurumu V. Seri No. 19 : Ankara.
- Özgüç, Tahsin (1959b), “1958 Kültepe Kazısı”, *Türk Arkeoloji Dergisi*, C. IX/1, ss. 34-35.
- Özgüç, Tahsin (1963), “Yeni Araştırmaların Işığında Eski Anadolu Arkeolojisi”, *Anadolu / Anatolia*, S. 7, ss. 23-42.
- Özgüç, Tahsin (1971), *Demir Devrinde Kültepe ve Civarı*, Türk Tarih kurumu: Ankara.
- Özgüç, Tahsin (1982), “Maşat Höyük II Boğazköy’ün Kuzeydoğusunda Bir Hitit Merkezi”, *Türk Tarih Kurumu V. Dizi Sa. 38a*: Ankara.
- Özgüç, Tahsin (1986a), “New Observations on the Relationship of Kültepe with Southeast Anatolia and North Syria during the Third Millennium B.C.”: J. V. Canby, E. Porada, B. S. Ridgway, T. Stech (Haz.), *Ancient Anatolia Aspects of Change and Cultural Development. Essays in Honor of Machteld J. Mellink*, University of Wisconsin Press, ss. 31-47.
- Özgüç, Tahsin (1986b), Kültepe – Kaniş II Eski Yakınoğu’nun Merkezinde Yeni Araştırmalar, Türk Tarih Kurumu V. Dizi Sa. 41: Ankara.

- Özgüç, Tahsin (1996), “An Obsidian Storehouse Close to The Temples Built By Anitta, King of Neša”, H. Gasche, B. Hrouda (Eds.), *Collectanea Orientalia Historie, Arts De L’espace Et Industrie De La Terre, Etudes offers en hommage à Agnès Spycket, Neuchâtel*, ss. 279-283.
- Özgüç, Tahsin (1999), *Kültepe – Kaniş/Neşa Sarayları ve Mabetleri*, 1. Baskı, Türk Tarih Kurumu V. Dizi Sa. 46: Ankara.
- Özgüç, Tahsin (2005), *Kültepe, Kaniş/Neşa*, 1. Baskı, Yapı Kredi Yayınları: İstanbul.
- Öztan, Aliye (2001), “1998-1999 Acemhöyük Kazıları”, *Kazı Sonuçları Toplantısı*, S.22, Cilt:1, ss: 119-128.
- Öztürk, Güzel (2013), *Eski Tunç Çağı’nda Kültepe İdolları*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Rahmsorf, Lorenz (2015), “An Introduction to The Investigation of Archaeological Textile Tools”, Eva Andersson Strand and Marie – Louise Nosch (eds.), *Tools, Textiles and Contexts Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Ancient Textiles Series Vol. 21, Oxbow Books: Oxford & Philadelphia, ss. 1-24.
- Pomponio, Francesco (2010), “New Texts Regarding the Neo-Sumerian Textiles”, Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss.186-200.
- Seeher Baykal ve Kauder Obladen, J., (1996), “*Demircihöyük Die Ergebnisseder Ausgrabungen, 1975-1978*”, Mainz.
- Schmidt, F. E (1932), “*The Alishar Hüyük Season of 1928 and 1929, Part I*”, The University of Chicago Press: Chicago, Illinois.
- Strand, Andersson Eva (2010), “The Basics of Textile Tools and Textile Technology: From fibre to”, C.Michel and M.-L.Nosch (eds.), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss. 10 – 22.
- Strand, A. E ve diğerleri (2012a), “Introduction to The File, Prehistory of Textiles In The Near East” *Paléorient, Volume 38*, ss; 13-2.
- Strand, Andersson, Eva (2012b), “The Textile Chaine Operatoire: Using A Multidisciplinary Approach To Textile Archaeology With A Focus On The Ancient Near East.”, *Paléorient, Volume 38*, ss: 21-40.
- Andersson Strand, E. (2012c), “From Spindle whorls and loom weights to fabrics in the Bronze Age Aegean and Eastern Mediterranean”, *Jewellery, Adornment and Textiles in the Aegean Bronze Age: 13th International Aegean conference held at Copenhagen, April 2010*. Aegeum (Annales d’Archéologie égéenne de l’Université de Liège) 33, Leuven – Liege: Peeters, ss: 207–214.

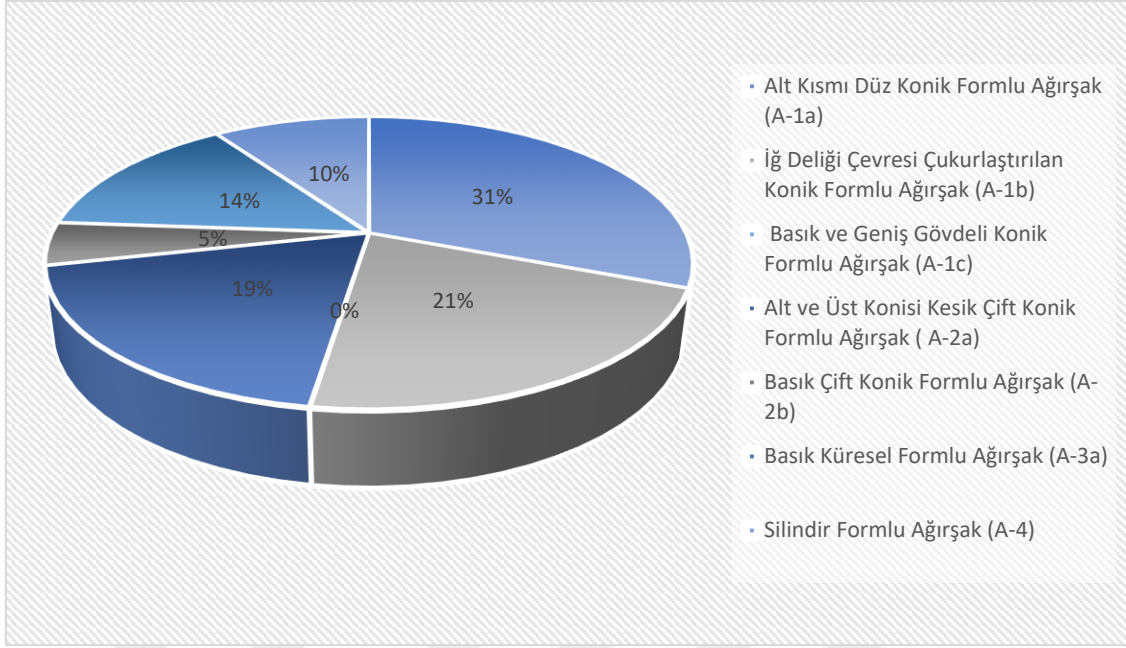
- Strand, Andersson Eva (2015), “The Basics of Textile Tools and Textile Technology – From Fibre to Fabric”, Eva Andersson Strand and Marie – Louise Nosch (eds.), *Tools, Textiles and Contexts Investigating Textile Production in the Aegean and Eastern Mediterranean Bronze Age*, Ancient Textiles Series Vol. 21, Oxbow Books: Oxford & Philadelphia, ss. 39-60.
- Şahin, A. Hasan (1997), “Kültepe Metinlerinde Geçen Kumaş İsimleri” [Bildiri], *I. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri (11-12 Nisan 1996)*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, ss. 313-323.
- Şahin, A. Hasan (2004), “Anadolu’da Asur Ticaret Kolonileri Devri (M.Ö. 1975-1725)”, Erciyes Üniversitesi Matbaası: Kayseri.
- Şahin, A., Hasan (2006) “Anadolu'daki Eski Asur Koloni Mahkemeleri” *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 21, ss.121-151.
- Tamsu, Rahşan ve Akça, S. (2002), “Eskiçağ’da Dokumacılığın Başlangıcı ve Pişmiş Toprak Dokuma Aletleri”, *II. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu*, 17-30 Haziran, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Yay., Eskişehir: ss.203.
- Tütüncüler, Özlem (2005), “M.Ö. 2. Bin Ege Bölgesi Dokuma Aletleri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Veenhof, R., K (1972), “*Aspects of Old Assyrian Trade and its Terminology*” *Studia Documenta*: Leiden/Netherlands.
- Veenhof, R., K (2010), “*Kültepe Tabletleri V, The Archive of Kuliya, son of Ali-abum (Kt 92/k 188-263)*”, *Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^c*: Ankara.
- Veenhof, R., K (2011), “Eski Asur Ticaretinin Yapısı”, Fikri Kulakoğlu ve Selmin Kangal (Haz.), *Anadolu’nun Ön Sözü, Kültepe Kaniş-Karumu, Asurlular İstanbul’da*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları No:78: İstanbul.
- Veenhof, R., K (2017), “*Kültepe Tabletleri VIII, The Archive of Elamma, son of Iddin-Suen, and his Family (Kt 91/k 285-568 and Kt 92/k 94-187)*”, *Türk Tarih Kurumu VI. Dizi- Sayı 33^f*: Ankara.
- Yağan, Ş.Y. (1978), “*Türk El Dokumacılığı*”, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları: İstanbul..
- Yılmaz, Derya (2016), “Geç Tunç Çağı’nda Batı Anadolu’da Tekstil Üretimi: Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları”, *Tüba-ar Sayı: 19*, ss.93-111.
- Waetzoldt, Hartmut (2010), “The Colours and Variety Of Fabrics from Mesopotamia during the Ur III Period (2050 BC)”, Michel, & M. L. Nosch (Eds), *Textile Terminologies In The Ancient Near East And Mediterranean From The Third To The First Millennia BC*, Oxbow Books: Oxford and Oakville, ss.201-209.

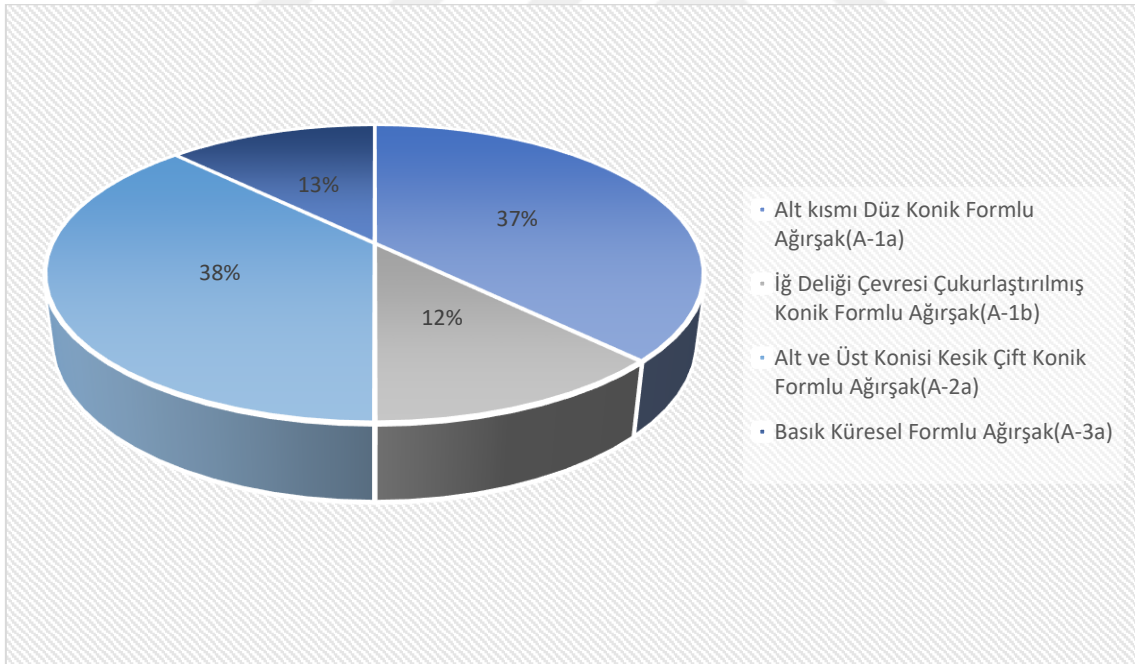
Grafik 1: Ağırşakların Hammaddelerinin Orantısal Dağılımı

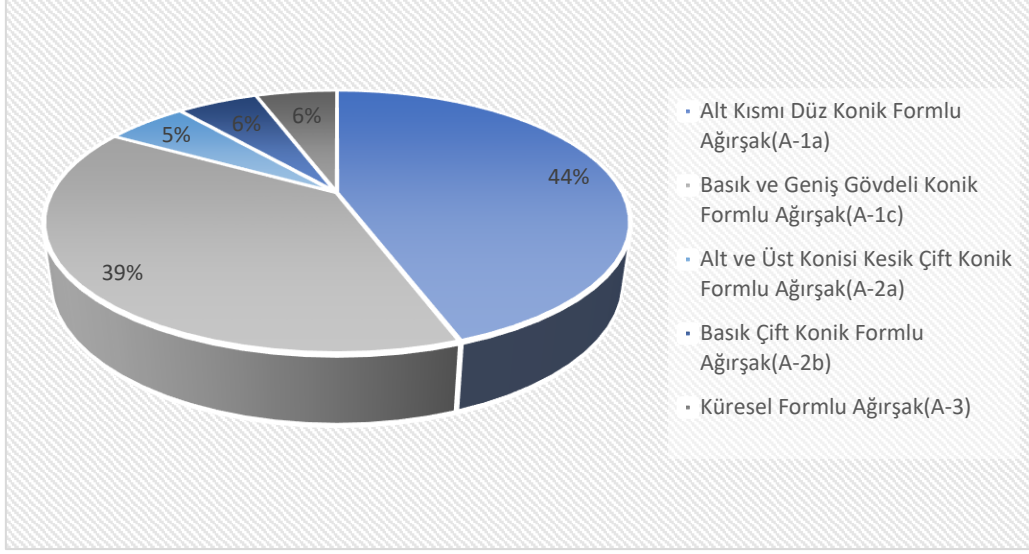
Grafik 2: Karum II. Tabakasından Ele geçen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

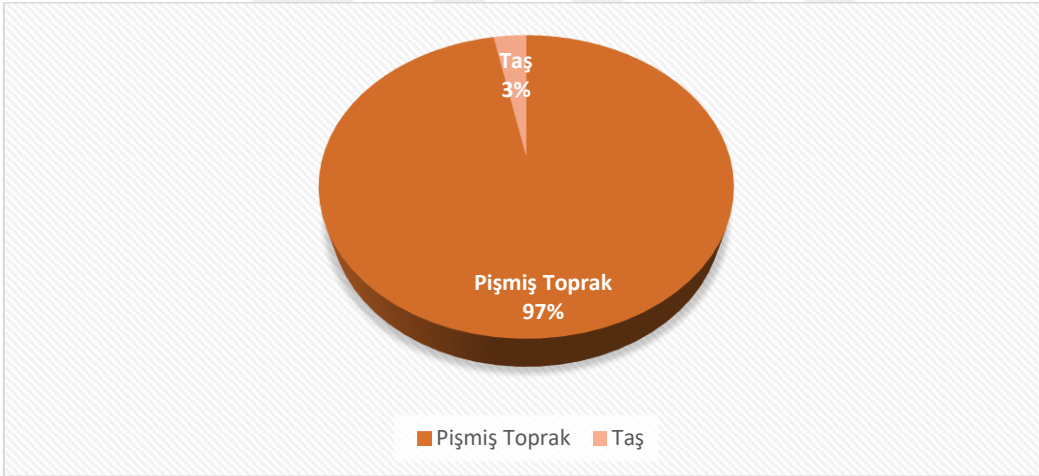
Grafik 3: Karum Ib. Tabakasından Ele Geçirilen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

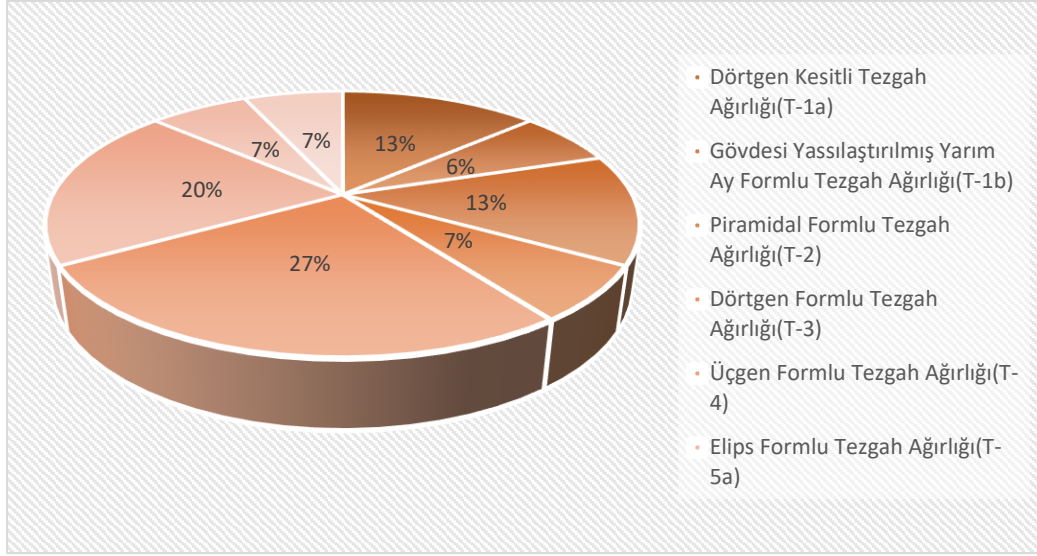
Grafik 4: Karum Ia. Tabakasından Ele Geçirilen Ağırşak Formlarının Orantısal Dağılımı

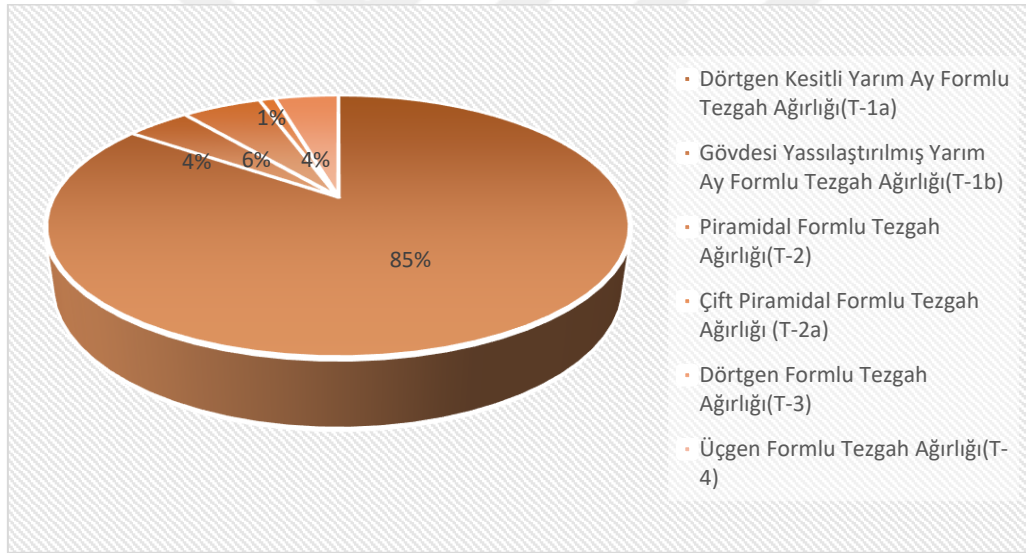
Grafik 5: Kültepe'den Ele Geçirilen ve Tabakası Belli Olmayan Ağırşak Formlarının Orantisel Dağılımı

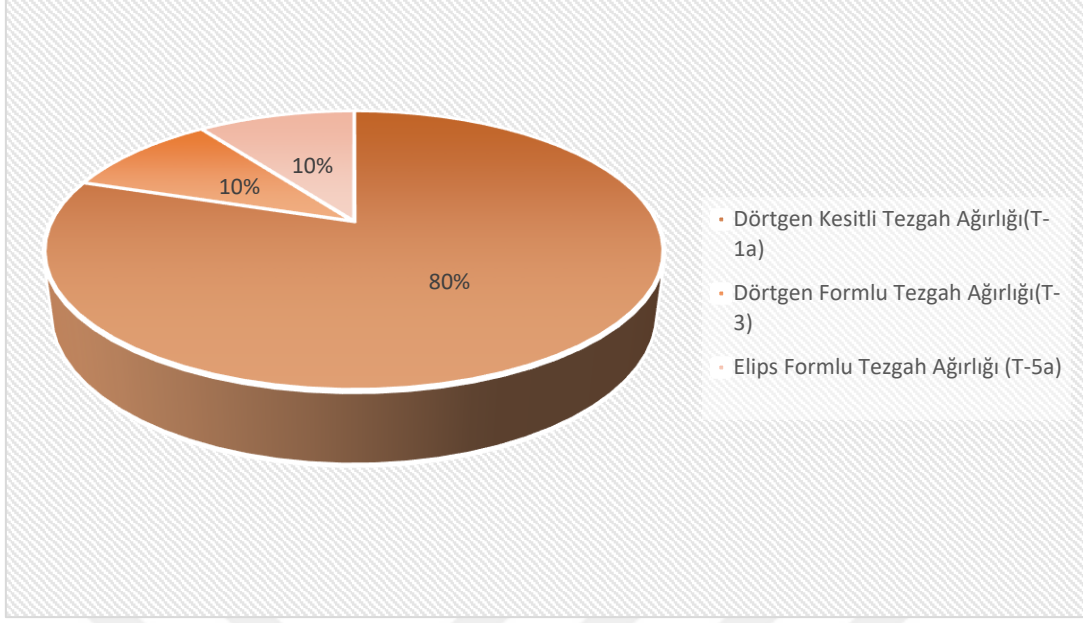
Grafik 6: Tezgah Ağırlıklarının Hammaddelerin Orantisel Grafiği

Grafik 7: Karum II. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgaħ Ağırlık Formlarının Orantısal Dağılımı

Grafik 8: Karum Ib. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgaħ Ağırlıklarının Formlarının Orantısal Dağılımı

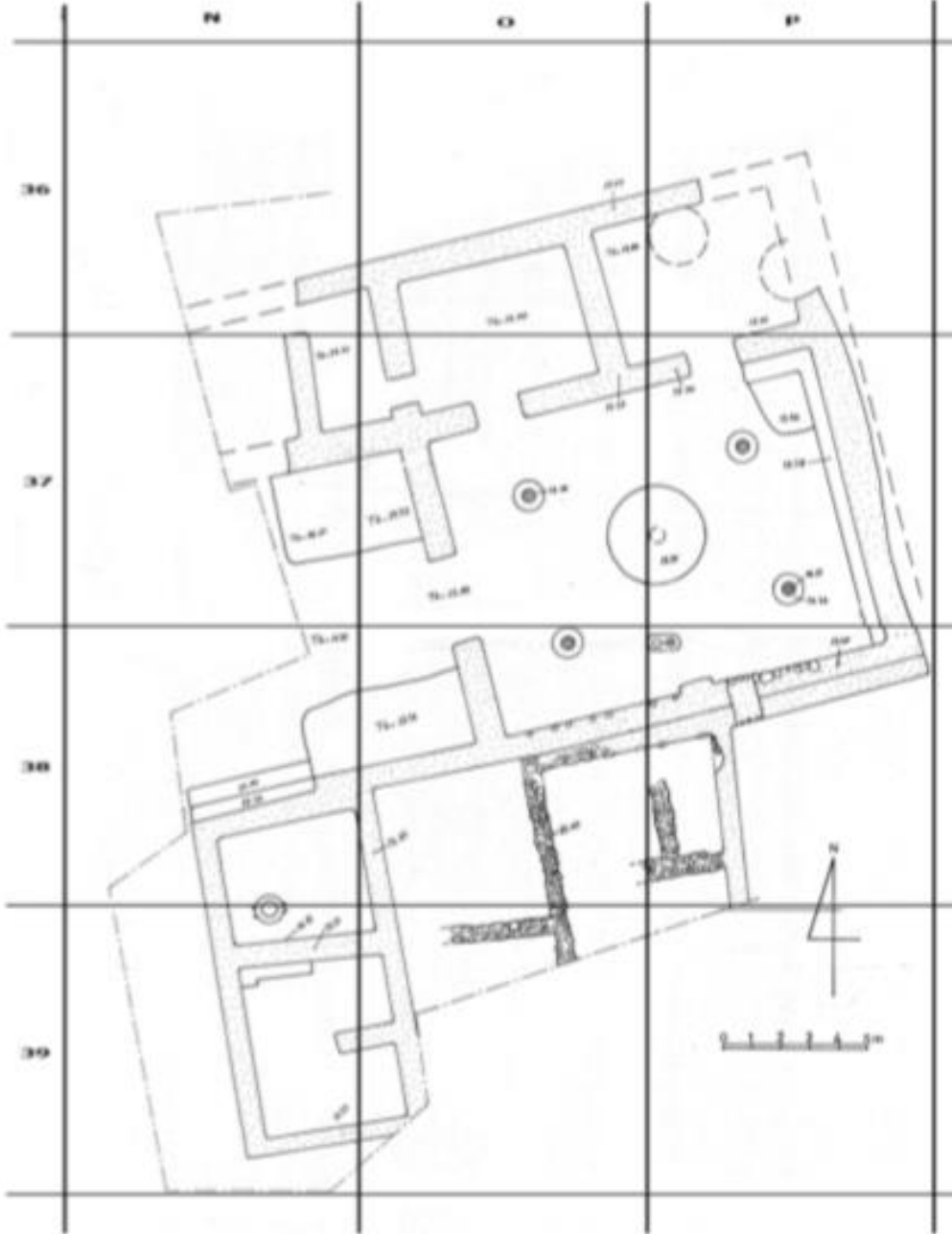
Grafik 9: Karum Ia. Tabakasından Ele Geçirilen Tezgah Ağırlıklarının Formlarının Orantısal Dağılımı

Yerleşimler	Konik Formlu Ağrışaklar			Çift Konik Formlu Ağrışaklar		Küresel Formlu Ağrışaklar		Silindirik Formlu Ağrışaklar
	A-1a	A-1b	A-1c	A-2a	A-2b	A-3	A-3a	A-4
Alaca Hıbyük	+	+	+	+	+	+	+	
Alisar	+	+		+	+	+	+	+
Kalehıbyük	+	+						
Acembıbyük								
Karabıbyük								
Denırcıbyük	+	+	+	+	+			
Seyıhımer								
Çavlım	+	+					+	
Sarıket		+		+			+	
Yanarlar	+	+	+			+		

Tablo 8: Kültepe ile çağdaş merkezlerden geçen benzer ağırşak formları

Verleşmeler	Yarım Ay Formulu Tezgah Ağırlığı		Piramidal Formulu Tezgah Ağırlığı		Dörtgen Formulu Tezgah Ağırlığı	Üçgen Formulu Tezgah Ağırlığı	Elips ve Oval Formulu Tezgah Ağırlığı		Koni Formulu Tezgah Ağırlığı
	T-1a	T-1b	T-2	T-2a			T-5a	T-5b	
Alaca Höyük	+	+	+	+	+	+	+	+	
Alisar	+	+						+	
Kalehöyük	+		+					+	
Acemhöyük				+	+	+			+
Karaköy	+	+	+						
Boğazköy	+	+							
Demircihöyük	+	+							
Sarıket									
Yanarlar									
Çivlum									
Seyitömer	+	+			+	+		+	+
Mazgırcıhöyük					+				

Tablo 9: Kültepe ile çağdaş merkezlerden geçen benzer tezgah ağırlıkları formlarının

Levha 1: Kültepe'de 12. kat megaron planı

Kaynak: Özgüç, 1963:

ŞEKİL 2

Levha 2: Kültepe’de 11b. kat megaron planlı yapı

Kaynak: Özgüç, 1986:Fig.3.1-5

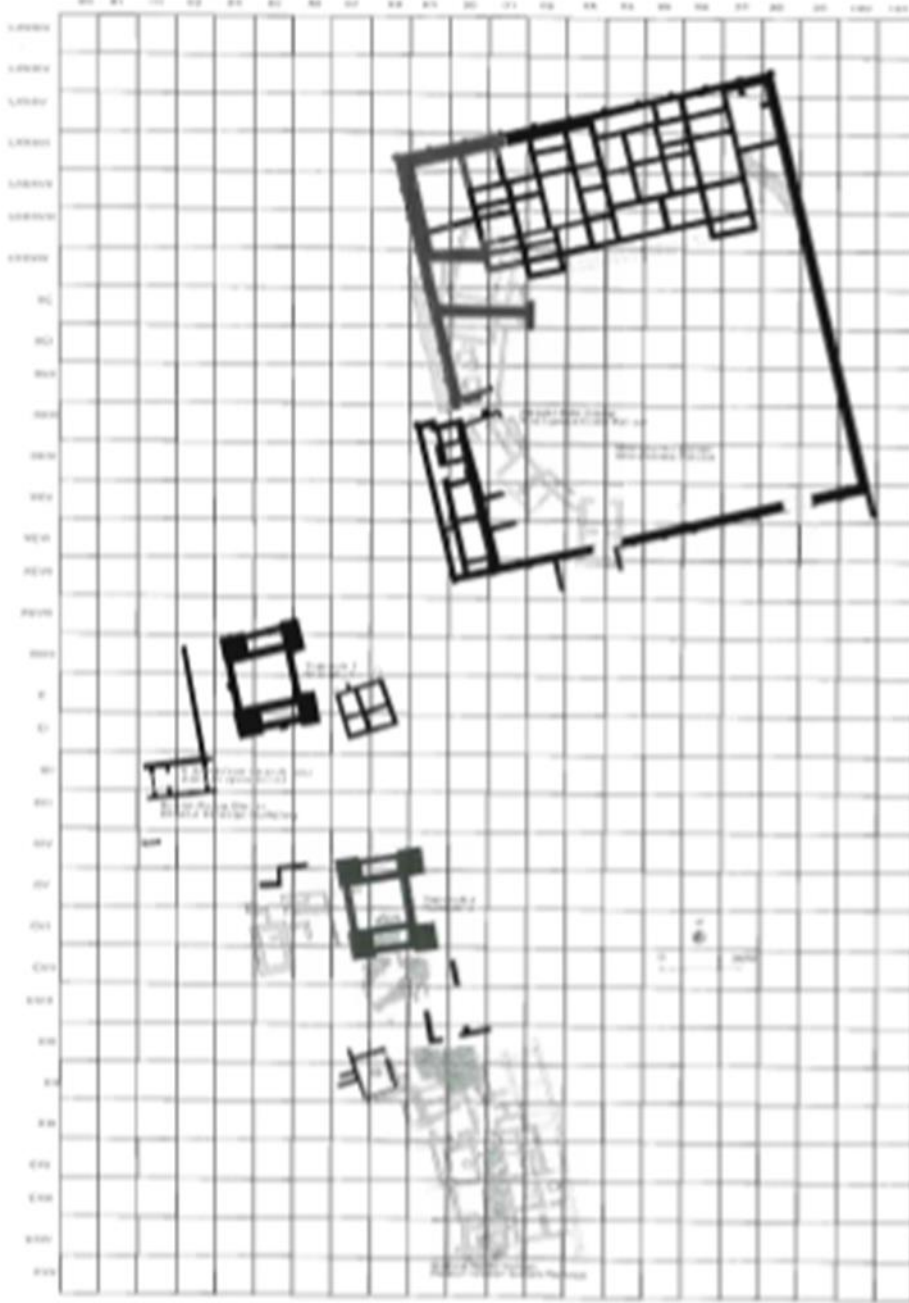
ŞEKİL 3

Levha 3: Karum/Aşağı Şehir II. ve Ib. kat şehir planı

Kaynak: Özgüç, 2005: Fig. 55

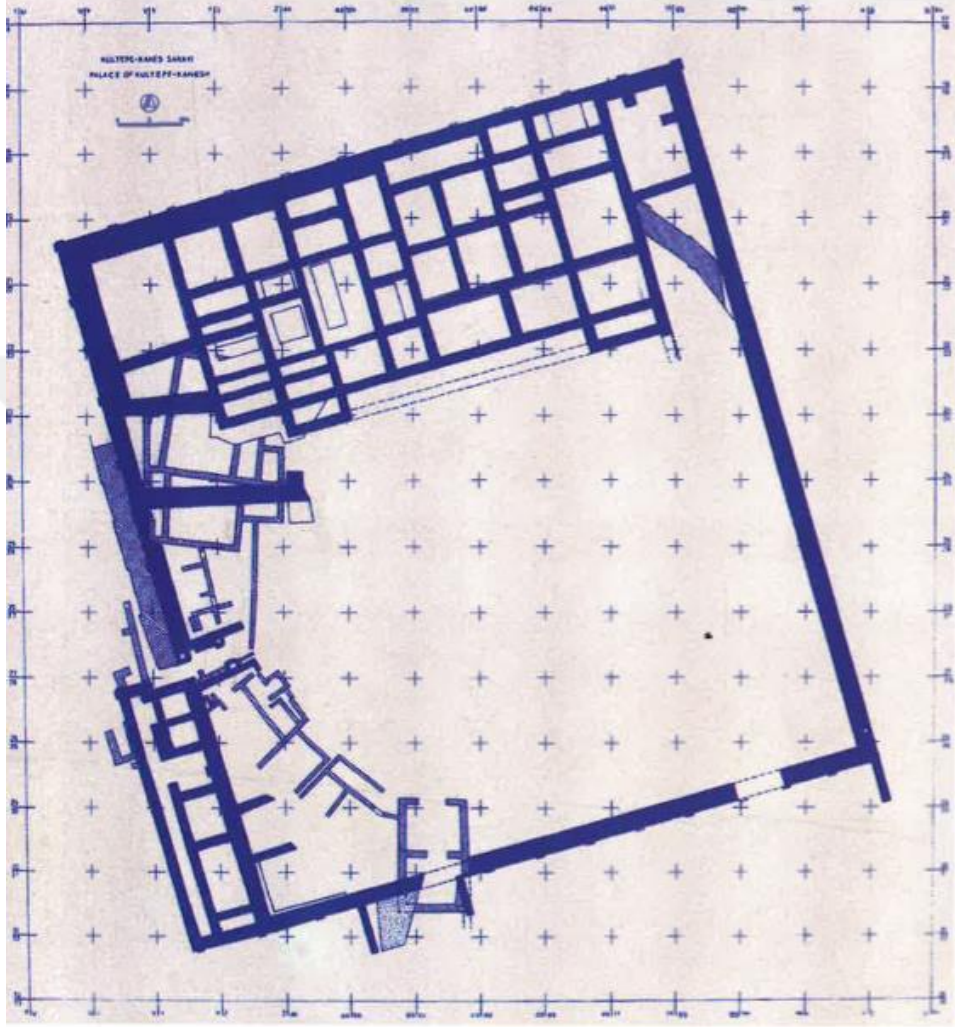
ŞEKİL 4

Levha 4: Kaniş/ Tepe Asur Ticaret Kolonileri Çağı yapıları

Kaynak: Kulakoğlu, 2011:Res.3

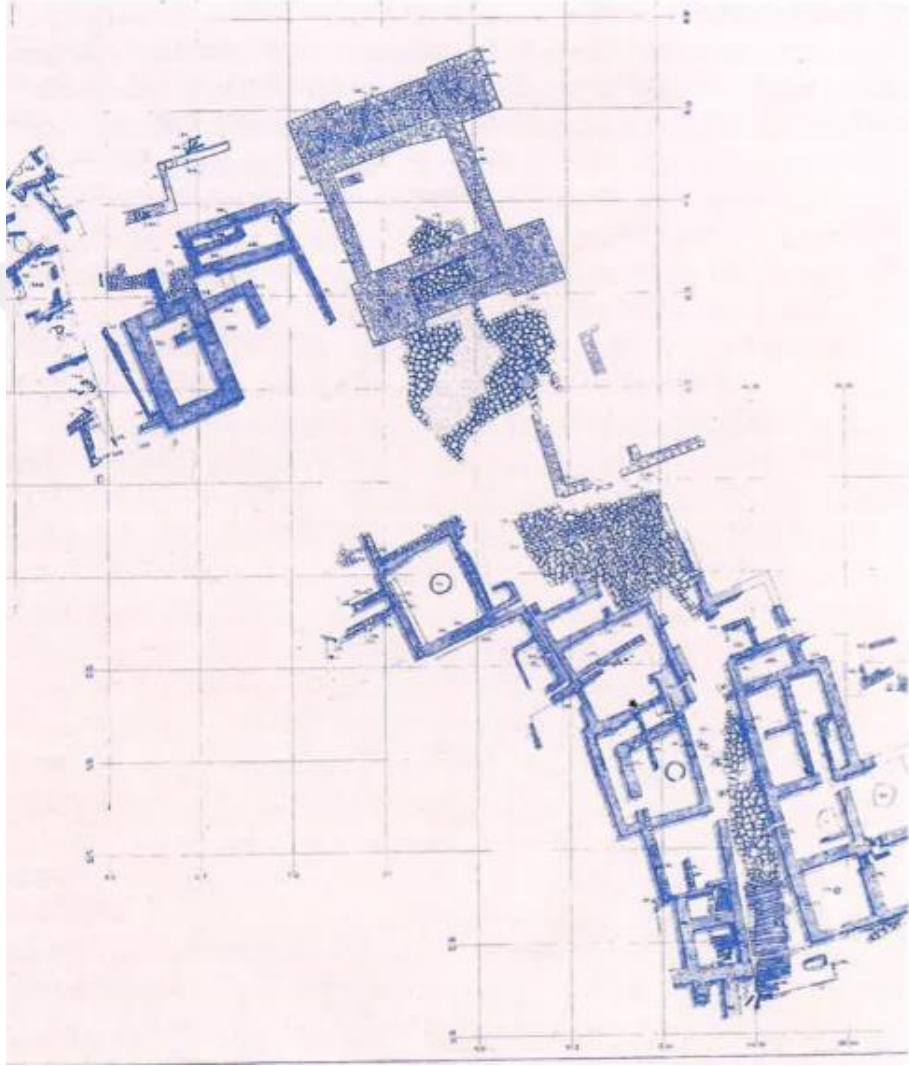
ŞEKİL 5

Levha 5: Sitadeldeki Eski Saray ve Geç/ Warşama Saray planı

Kaynak: Özgüç, 2005

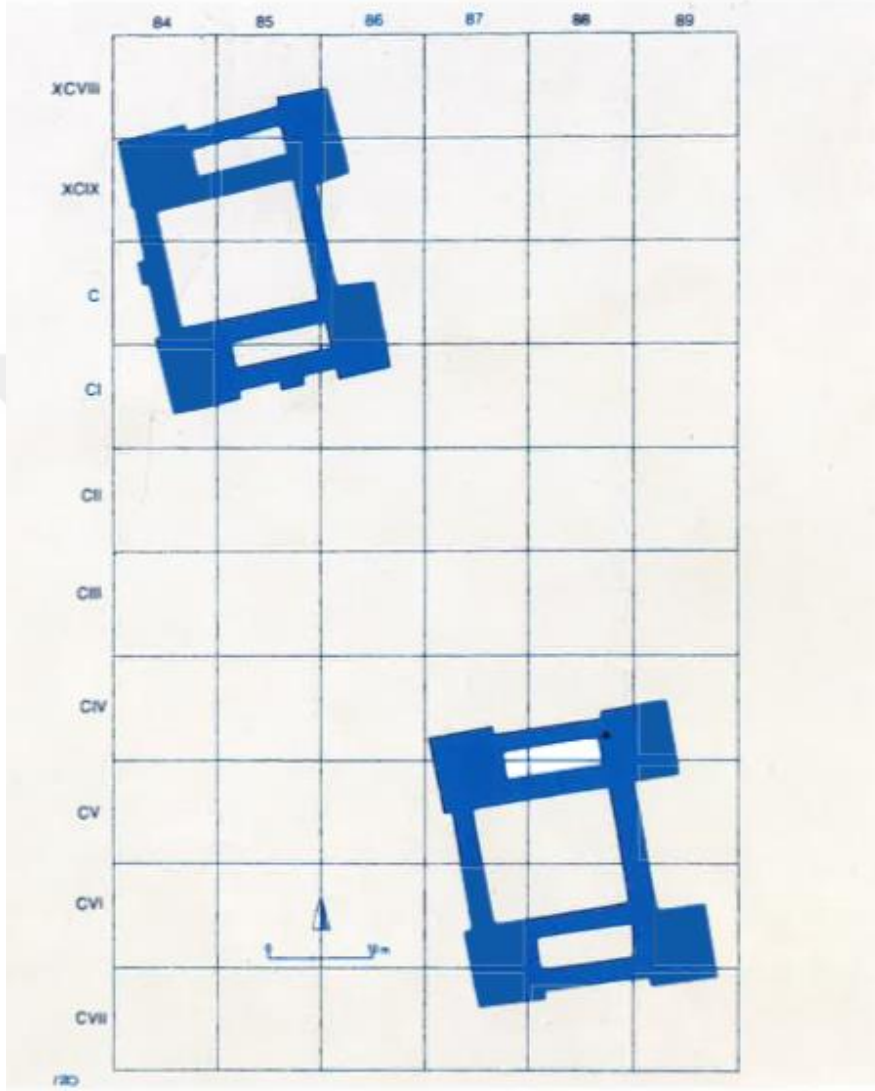
ŞEKİL 6

Levha 6: Güney Teras/ Taraça Sarayı planı

Kaynak: Özgüç, 2005: Fig. 91

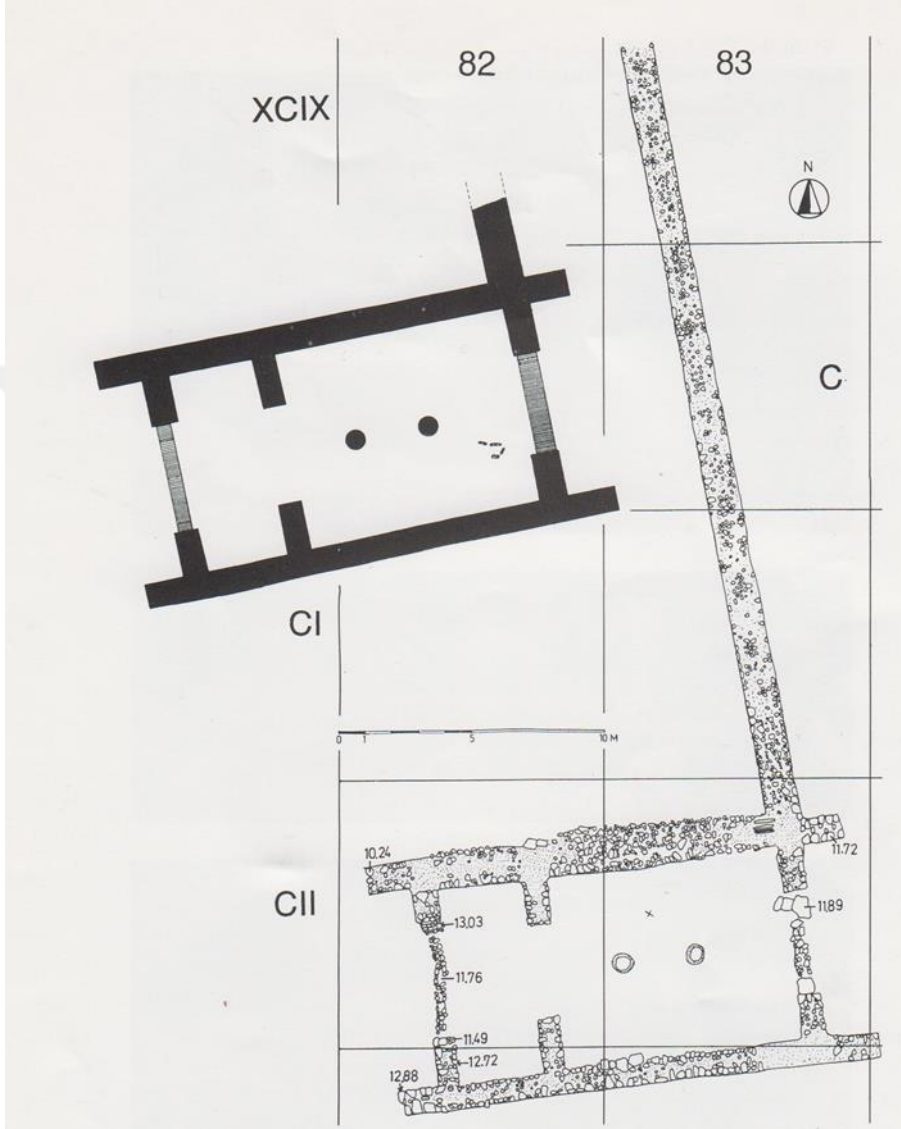
ŞEKİL 7

Levha 7: Sitadel dışındaki tapınakların planı

Kaynak: Özgüç, 2005: Fi

ŞEKİL 8

Levha 8: Resmi Depo Binasının planı

Kaynak: Özgüç, 1996: Fig. 3

ŞEKİL 9

Levha 9: Dokuma Tezgah Ağırlıklarının Bulunduğu Alanlar

Kaynak: Kültepe Kazı Arşivi

EK-1

EK-1

KATALOG

001. Tip: A-1a. **Lev.** 1, 1-2

Kazı Env. No: Kt. b/k. 463 **Müze Env. No:** 2714

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Siyah

Ölçüleri: Çap: 3, 3 cm. **Yük:** 1,7 cm.

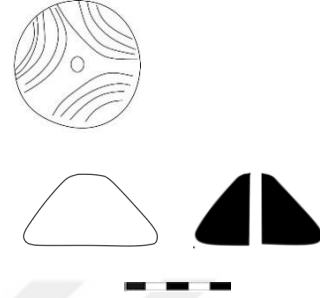
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 15, 40 gr.

Buluntu Yeri: A. Ocağı **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik biçimlidir. Alt kısmı düzdür. Kenarları yuvarlatılmıştır. İğ deliğinin çevresinde sırt kısımları birbirine dönük iç içe geçen kavis/yaydan oluşan bezeme mevcuttur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev LVIII, 630-643

002. Tip: A-1a. **Lev.** 1, 3-4

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 130 **Müze Env. No:** 96/87

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:**

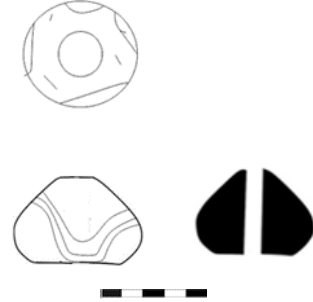
Ölçüleri: Çap: 2, 3 cm. **Yük:** 1, 4 cm.

D. Ç: 0, 54 cm. **Ağ:** 6, 90 gr.

Buluntu Yeri: LXII/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Konik formundadır. Alt kısmı düzdür. Kenarları yuvarlatılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde çizilerek yapılan yaydan oluşan dalgalı hat bezemesi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

003. Tip: A-1a **Lev.** 1, 5-6

Kazı Env. No: Kt. 85/k. 190

Müze Env. No: 85/3343

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 1, 9 cm.

Yük: 1 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 4, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

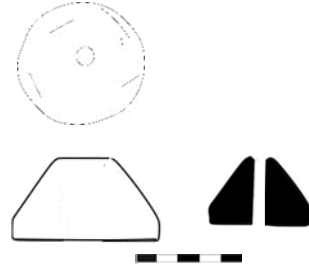
Tabakası: Belli değil. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir.

Bezemesizdir. Koyu kahverengi taştan yapılmıştır. Perdahlıdır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

004. Tip: A-1a **Lev.** 1, 7-8

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 234

Müze Env. No: 95/189

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 1, 4 cm.

Yük: 1, 3 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 10 gr.

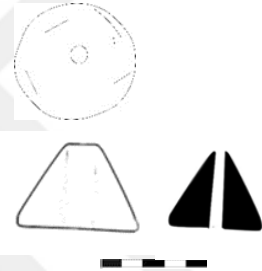
Buluntu Yeri: LXI-LXIII/ 116-117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir.

Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

005. Tip: A-1b **Lev.** 1, 9-10

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 362

Müze. Env. No: 95/205

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

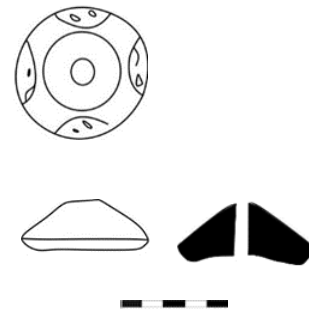
Ölçüleri: Çap: 2, 4 cm.

Yük.: 0, 9 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 4 gr.

Buluntu Yeri: Yeni ocak

Tabakası: II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey kısmındaki iğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. İğ deliğinin etrafında içleri çentikli dört yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

006. Tip: A-1b **Lev.** 1, 11-12

Kazı Env. No: Kt. e/k. 129

Müze Env. No: 2013/1323

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 4, 34 cm

Yük: 2, 3 cm

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 40, 75 gr

Buluntu Yeri: Belli değil.

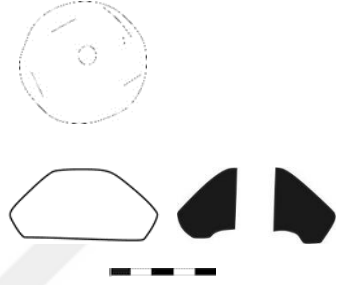
Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

007. Tip: A-1b **Lev.** 1, 13-14

Kazı Env. No: Kt. 75/k. 111

Müze Env. No: 75/916

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 2, 2 cm.

Yük: 0, 94 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 3, 75 gr.

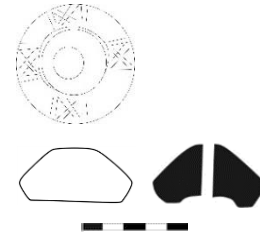
Buluntu Yeri: Belli değil.

Tabakası: II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde dikey ve yatay çizgilerden oluşan bezeme bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

008. Tip: A-1b **Lev.** 1, 15-16

Kazı Env. No: Kt. 85/k. 189

Müze. Env. No: 85/3342

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Boz

Ölçüleri: Çap: 4, 1 cm.

Yük: 2, 3 cm.

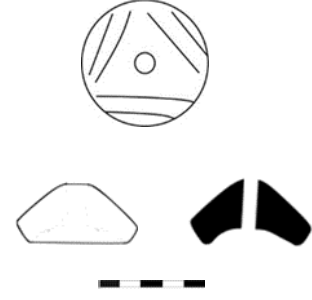
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 23, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlatılmıştır. İğ deliğinin etrafında çizi bezeme ile yapılan çentik ve yay motifinden oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

009. Tip: A- 1b **Lev.** 2, 17-18

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 286

Müze Env. No: 95/198

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Kahverengi

Ölçüleri: Çap: 3 cm.

Yük: 1, 4 cm.

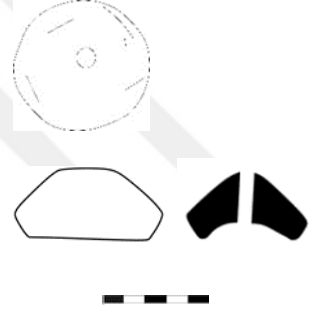
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 11, 25 gr.

Buluntu Yeri: Yeni Ocak **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

010. Tip: A-1b **Lev.** 2, 19-20

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 129

Müze Env. No: 96/86

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

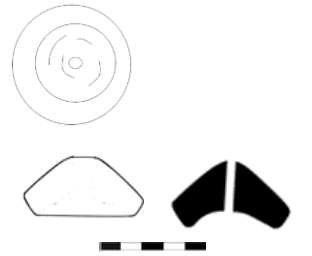
Hamur Rengi: Siyah

Ölçüleri: Çap: 4 cm.

Yük: 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 31, 40 gr

Buluntu Yeri: LXII/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formlandır. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

011. Tip: A-1c **Lev.** 2, 21-22

Kazı Env. No: Kt. b/k. 280

Müze Env. No.: 2611

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Kemik

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 3, 1 cm.

Yük: 2, 4 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 3, 95 gr.

Buluntu Yeri: B. Ocağı

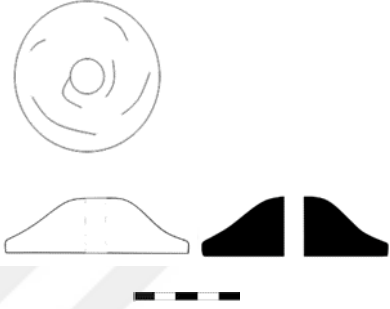
Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formlandır. Alt kısmı düzdür. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

012. Tip: A-1c **Lev.** 2, 23-24

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 363

Müze Env. No: 95/206

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Koyu gri

Ölçüleri: Çap: 2, 6 cm.

Yük: 0, 9 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 6 gr.

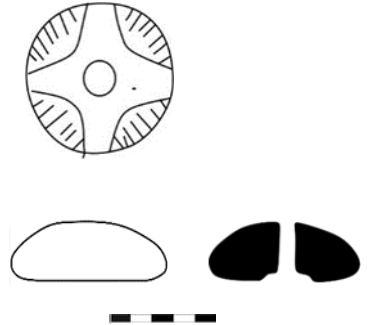
Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formlandır. İğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. İğ deliğinin etrafında çizgi bezeme ile yapılan ve içleri çentik ile dolu üçgen motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

013. Tip: A-1c Lev. 2, 25-26

Kazı Env. No: Kt. 02/k. 101 **Müze Env. No:** 2002/63

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri renkli

Ölçüleri: Çap: 3, 7 cm.

Yük: 1, 4 cm.

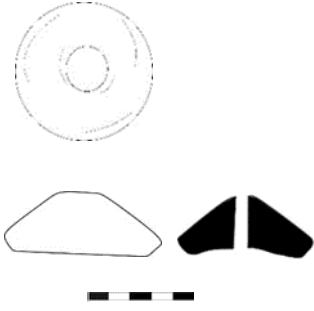
D. Ç: 0, 9 cm. **Ağ:** 18, 65 gr.

Buluntu Yeri: 3.açma 5.mekan-gri tabaka LXIII/132 Tabakası: II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formldur. Gövdenin içbükey kısmında iç deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

014. Tip: A-1c Lev. 2, 27-28

Kazı Env. No: Kt. 04/k. 090 **Müze Env. No:** 2004/155

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Boz

Ölçüleri: Çap: 3, 6 cm.

Yük: 1, 76 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 17, 30 gr.

Buluntu Yeri: LX/115

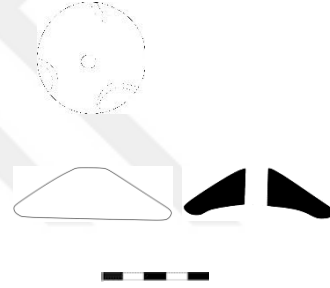
Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formldur. İç deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Gövdesi kesik koni biçimlidir. Deliğinin etrafında üçer grup halinde yay motifi mevcuttur. Perdahlıdır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

015. Tip: A-2a Lev. 2, 29-30

Kazı Env. No: Kt. 86/k. 57 **Müze Env.No:** 86/201

Cinsi: Ağırşak

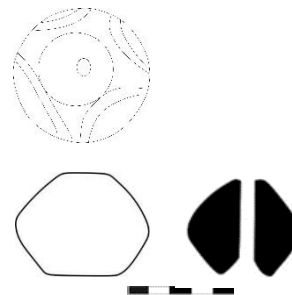
Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Boz

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm.

Yük: 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 11, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin üst yarısında iç içe geçen yay motifinden oluşan dört bezeme mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

016. Tip: A-2a **Lev.** 2, 31-32

Kazı Env. No: Kt. 88/k. 853

Müze Env.No: 88/512

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Kahverengi

Ölçüleri: **Çap:** 3, 6 cm.

Yük: 1, 76 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 17, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

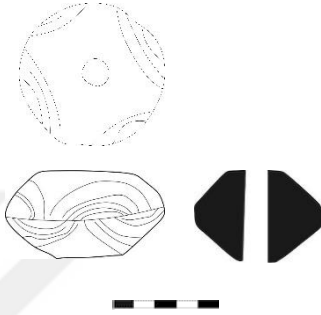
Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesi yüzeyinde çizi bezeme ile ve iç içe geçen yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

017. Tip: A-2a **Lev.** 3, 33-34

Kazı Env. No: Kt. 99/k. 81

Müze. Env. No.: 99/50

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: **Çap:** 1, 6 cm.

Yük: 1, 26 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 4, 15 gr.

Buluntu Yeri: LIV/128

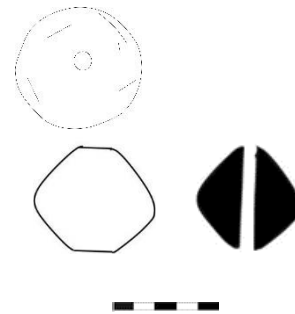
Tabakası: II.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Siyah renkli taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

018. Tip: A-3 **Lev.** 3, 35-36

Kazı Env. No: Kt. e/k. 105 **Müze Env. No:** 2985

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 4 cm.

Yük: 1, 5 cm.

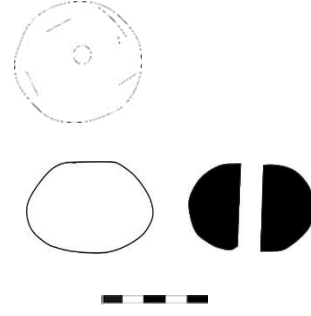
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 13, 25 gr.

Bulunduğu Yer: Stelli Döşemeli Bina **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Küresel formludur. Yeşil-gri taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

019. Tip: A-3 **Lev.** 3, 37-38

Kazı Env. No: Kt. 02/k. 100 **Müze Env. No:** 2002/62

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 1, 7 cm.

Yük.: 1, 4 cm.

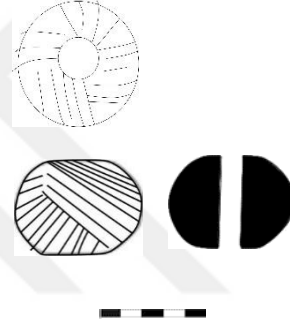
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 6, 50 gr.

Bulunduğu Yer: 3. açma 5. mekan - gri tabaka LXIII/132 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Küresel formludur. Gövdesinin yüzeyinde zig zag ve diyagonal çizgilerden oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

020. Tip: A-3 **Lev.** 3, 39-40

Kazı Env. No: Kt. 09/t. 71 **Müze Env. No:** 2009/166

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

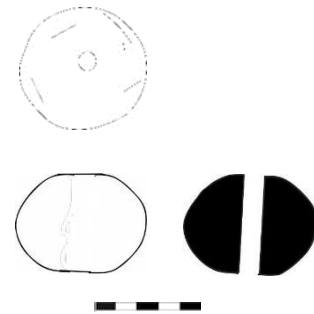
Ölçüleri: Çap: 2, 4 cm.

Yük: 1, 7 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 8, 20 gr.

Buluntu Yeri: 1966 Açması **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdesinin yüzeyinde düzensiz daire motifleri beyaz dolguludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

021. Tip: A-1a **Lev. 3, 41-42**

Kazı Env. No: Kt. b/k. 86 **Müze Env. No:** 2528

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Siyah

Ölçüleri: Çap: 3, 1 cm. **Yük:** 1, 6 cm.

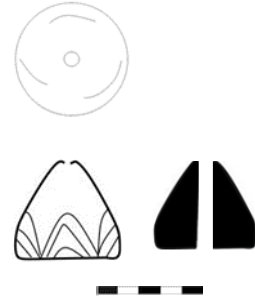
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 17, 50 gr.

Buluntu Yeri: A. ocağı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formudur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Gövdesinin yüzeyinde iç içe geçen açıdan oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 630-643

022. Tip: A-1a **Lev. 3, 43-44**

Kazı Env. No: Kt. b/k. 395 **Müze Env. No:** 2614

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Kemik

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 3, 2 cm.

Yük: 1, 2 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 7, 40 gr.

Buluntu Yeri: B. Ocağı

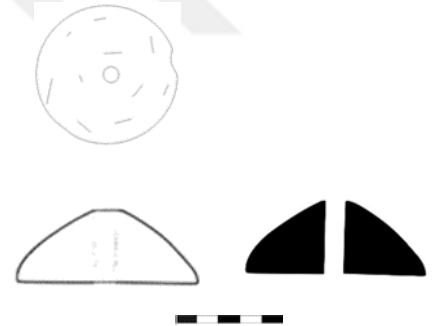
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formudur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Kullanımına bağlı küçük aşınmaları mevcuttur. Bezemesizdir.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 630-643

023. Tip.: A-1a **Lev. 3, 45-46**

Kazı Env. No: Kt. 73/t.4 **Müze Env. No:** 2013/1291

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm. **Yük:** 1 cm.

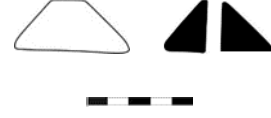
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 4, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmın düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

024. Tip: A-1a **Lev.** 3, 47-48

Kazı Env. No: Kt. 83. et/t. 11 **Müze Env. No:** 2013/1314

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: Çap: 5, 6 cm. **Yük:** 2, 6 cm.

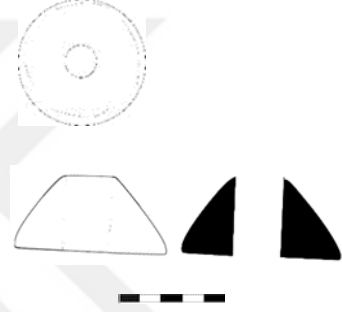
D. Ç: 1, 77 cm. **Ağ:** 66, 85 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmın düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

025. Tip: A-1a **Lev.** 4, 49-50

Kazı Env. No: Kt. 94/k. 18 **Müze. Env. No:** 94/20

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Tüf taşı **Hamur Rengi:**

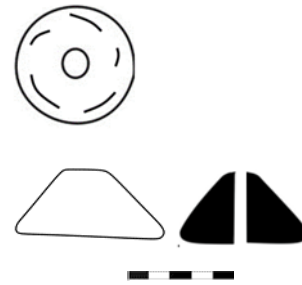
Ölçüleri: Çap: 1, 8 cm. **Yük:** 0, 94 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 2, 65 gr.

Buluntu Yeri: LVIII/128 Plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmın düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

026. Tip: A-1a **Lev.** 4, 51-52

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 124 **Müze Env. No:** 2000/644

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Açık krem

Ölçüleri: **Çap:** 3, 1 cm. **Yük:** 1, 46 cm.

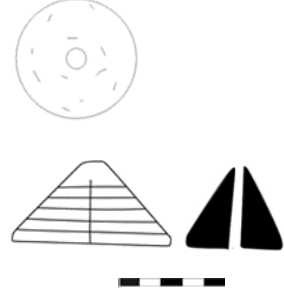
D. Ç: 0, 3 cm. **Ağ:** 8, 95 gr.

Buluntu Yeri: 3. açma, 3. oda L/ 115-116 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. İğ deliğinin çevresinden başlayarak gövde yüzeyinde devam eden çizi ve nokta baskı bezeme ile yapılan üç nokta arasında, üç dikey çizgi ile birlikte yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

027. Tip: A-1a **Lev.** 4, 53-54

Kazı Env. No: Kt. 74/t. 25 **Müze Env. No:** 74/393

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Kemik **Hamur Rengi:**

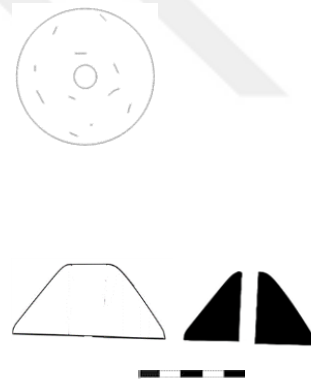
Ölçüleri: **Çap:** 3, 6 cm. **Yük:** 1, 8 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 8, 70 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Femürdan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

028. Tip: A-1a **Lev.** 4, 55-56

Kazı Env. No: Kt. 77/et. 5 **Müze Env. No:** 2013/1296

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 8 cm.

Yük.: 1, 9 cm.

D. Ç.: 0, 7 cm. **Ağ.:** 19 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

029. Tip: A-1a **Lev.** 4, 57-58

Kazı Env. No: Kt. 1/k. 14

Müze Env.No: 3489

Cinsi: Ağırşak

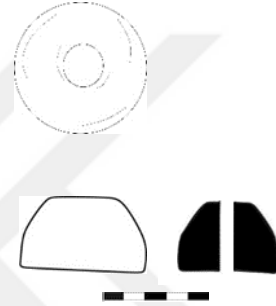
Maddesi: Taş

Hamur rengi:

Ölçüleri: Çap: 1, 7 cm.

Yük: 1 cm.

D. Ç.: 0, 4 cm. **Ağ:** 4, 10 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmın düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

030. Tip: A-1a **Lev.** 4, 59-60

Kazı Env. No: Kt. 84/k. 131

Müze Env. No: 84/317

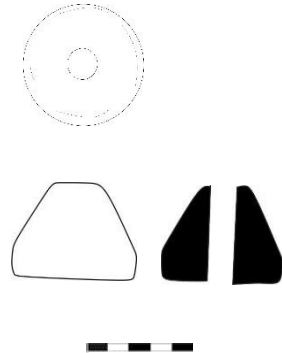
Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur rengi ve astarı:

Ölçüleri: Çap: 2, 4 cm. **Yük:** 1, 9 cm.

D. Ç.: 0, 6 cm. **Ağ:** 8, 60 gr

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Yeşil renkli taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

031. Tip: A-1a **Lev.** 4, 61-62

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 063 **Müze Env. No:** 2006/88

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Kahverengi

Ölçüleri: Çap: 2, 7 cm.

Yük: 2 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 16, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

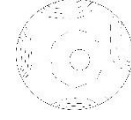
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde üçlü ve dörtlü nokta dizilerinden oluşan yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

032. Tip: A-1a **Lev.** 4, 63-64

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 064 **Müze Env. No:** 2006/89

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Açık krem

Ölçüleri: Çap: 2, 04 cm.

Yük.: 0, 95 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 2, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Kullanımına bağlı olarak pürüzleri ve aşınmaları mevcuttur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

033. Tip: A-1a **Lev.** 5, 65-66

Kazı Env. No: Kt. 08/k. 092

Müze Env. No: 2008/535

Cinsi: Ağırşak

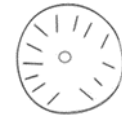
Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Açık kahverengi

Ölçüleri: Çap: 3, 9 cm.

Yük: 1, 8 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 23, 70 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Gövdesini yüzeyinde düzensiz kısa çizilerden oluşan motifi bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

034. Tip: T-1b **Lev.** 5, 67-68

Kazı Env. No: Kt. b/k. 87 **Müze Env. No:** 2529

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Çap:** 2,9 cm. **Yük:** 1,45 cm.

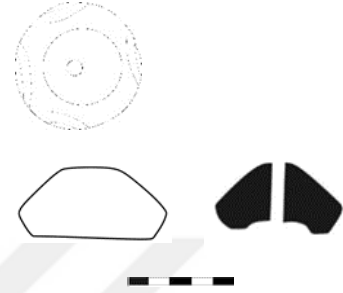
D. Ç: 0,4 cm. **Ağ:** 7,65 gr.

Bulunduğu Yer: A. Ocağı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında iç içe geçen yaydan oluşan motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

035. Tip: A-1b **Lev.** 5, 69-70

Kazı Env. No: Kt. 74/t. 26 **Müze Env. No:** 74/394

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Çap:** 3,1 cm. **Yük:** 1,1 cm.

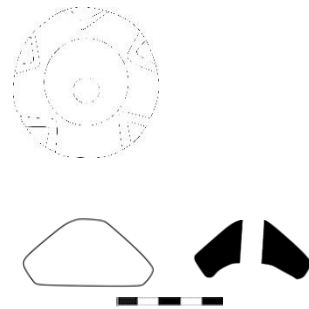
D. Ç: 0,6 cm. **Ağ:** 9 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmında iğ deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. İğ deliğinin çevresinde çizi bezeme ile yapılan üçgen motifleri mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

036. Tip: A-1b **Lev. 5, 71-72**

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 171 **Müze. Env.No.:** 2006/155

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Devetüyü

Ölçüleri: Çap: 3, 6 cm.

Yük: 2, 1 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 19 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil.

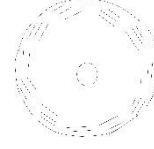
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formldur. Gövdesinin içbükey tarafında iğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. İğ deliğinin etrafında çizgi bezeme ile yapılan üçerli çizgi motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

037. Tip: A-1b **Lev. 5, 73-74**

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 172 **Müze. Env.No.:** 2006/156

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Siyah- gri

Ölçüleri: Çap: 3, 8 cm.

Yük: 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 28, 85 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formldur. Gövdesinin içbükey tarafında iğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. Etrafı yiv bezeme ile yapılan tek merkezli daire motifi ve gövdenin kenarlarında iç içe geçen açılardan oluşan sekiz motif bulunmaktadır. Nemliyken yüzeyi düzeltilmiştir.

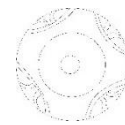
Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

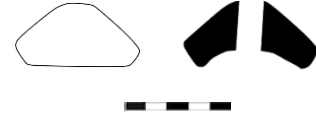
038. Tip: A-1b **Lev. 5, 75-76**

Kazı Env. No: Kt. 79/k. 16 **Müze Env. No:** 79/140

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Koyu kahverengi
Ölçüleri: Çap: 3 cm. **Yük:** 1, 4 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 11, 15 gr.

Buluntu Yeri: Ib. enkazı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik biçimlidir. Gövdenin içbükey tarafındaki iğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. Gövdenin yüzeyindeki bezeme kullanımına bağlı olarak aşınmıştır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

039. Tip: A-1b **Lev.** 5, 77

Kazı Env. No: Kt. 08/k. 088 **Müze Env. No:** 2008/531

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü-boz

Ölçüleri: Çap: 4, 5 cm. **Yük:** 2, 2 cm.

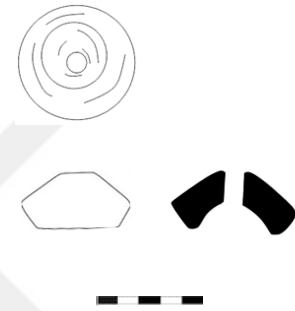
D. Ç: 0, 64 cm. **Ağ:** 31, 60 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

040. Tip: A-1b **Lev.** 5, 78-79

Kazı Env. No: Kt. 08/k. 084 **Müze Env. No:** 2008/532

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz-kahverengi

Ölçüleri: Çap: 3, 54 cm. **Yük:** 1, 6 cm.

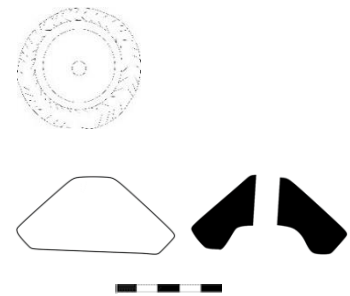
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 17, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında çizi bezeme ile yapılan kısa çizi motifleri mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

041. Tip: A-1b **Lev.** 6, 80-81

Kazı Env. No: Kt. 08/k. 093

Müze Env. No: 2008/536

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 3, 1 cm.

Yük: 1, 5 cm.

D. Ç: 0,7 cm. **Ağ:** 10, 65 gr.

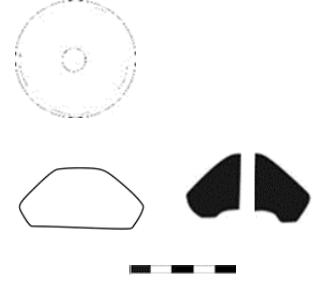
Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

042. Tip: A-1b **Lev.** 6, 82-83

Kazı Env. No: Kt. 08/k. 90

Müze Env. No: 2008/533

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri renkli

Ölçüleri: Çap: 2, 3 cm.

Yük: 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 86 cm. **Ağ:** 11, 40 gr.

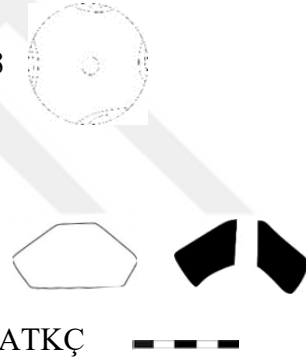
Buluntu Yeri: Belli değil.

Tabakası: Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde üçer yaydan oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

043. Tip: A-1c **Lev.** 6, 84-85

Kazı Env. No: Kt. 07/k.005

Müze Env. No: 2007/5

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Kemik

Hamur Rengi:

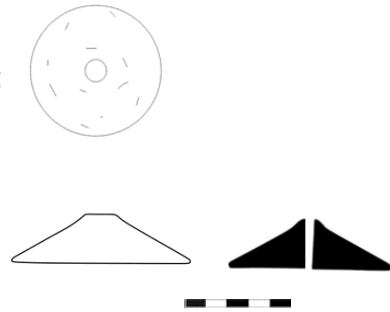
Ölçüleri: Çap: 3, 2 cm.

Yük: 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 36 cm. **Ağ:** 5, 35 gr

Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Alt kısmı düzdür. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

044. Tip: A-1c **Lev.** 6, 86-87

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 076 **Müze Env. No:** 2007/36

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl Devetüyü

Ölçüleri: **Çap:** 5, 1 cm. **Yük:** 0, 83 cm.

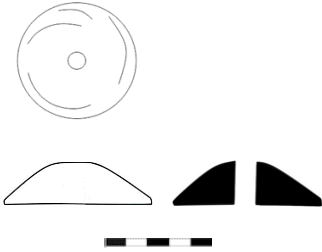
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 33, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Alt kısmı düzdür. Bezemesizdir

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

045. Tip: A-1c **Lev.** 6, 88-89

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 076 **Müze Env. No:** 2007/51

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

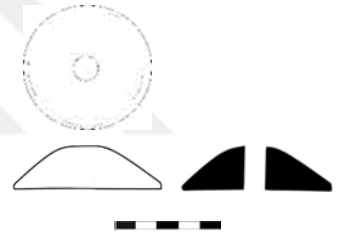
Ölçüleri: **Çap:** 5, 1 cm. **Yük:** 1, 8 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 33, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Belli değil. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Alt kısmı düzdür. Kullanımına bağlı yüzeyinde küçük eksikleri ve pürüzleri oluşmuştur. Bezemesizdir.

046. Tip: A-1c **Lev.** 6, 90-91

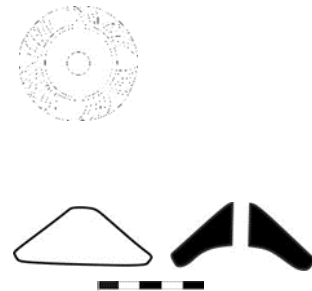
Kazı Env. No: Kt. u/t. 34 **Müze Env. No:** 79/144

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kiremit

Ölçüleri: **Çap:** 3, 8 cm. **Yük:** 1, 1 cm.

D. Ç.: 0, 6 cm. **Ağ:** 12, 40 gr.

Buluntu Yeri: Warşama Sarayı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formlandır. İğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır.

Delüğının etrafında iç içe geçen yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

047. Tip: A-1c **Lev.** 6, 92-93

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 172 **Müze Env. No:** 2005/105

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Çap: 4, 3 cm. **Yük:** 1, 7 cm.

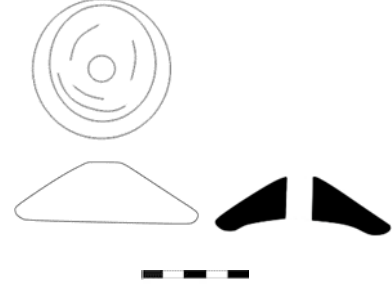
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 19, 70 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formlandır. İğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

048. Tip: A-2a **Lev.** 6, 94-95

Kazı Env. No: Kt. u/t. 36 **Müze Env.No:** 6488

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Koyu kahverengi

Ölçüleri: Çap: 1, 8 cm. **Yük:** 1, 35 cm.

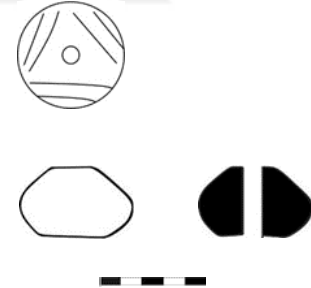
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ.:** 3, 75 gr.

Buluntu Yeri: Warşama Sarayı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

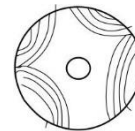
Tanımı: Çift konik formlandır. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde yaydan oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

049. Tip: A-2a **Lev.** 7, 96-97

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 72 **Müze Env. No:** 96/41

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Siyah

Ölçüleri: Çap: 3 cm. **Yük:** 1, 6 cm.

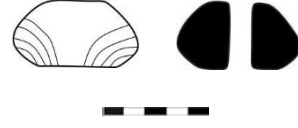
D. Ç: 0, 64 cm. **Ağ:** 16, 40 gr.

Buluntu Yeri: LI/126 enkaz **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Üst kısmında iç deliğinin çevresi daire ile sınırlandırılmıştır. Gövdenin yüzeyinde iç içe geçen dörder yaydan oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

050. Tip: A-2a **Lev. 7, 98-99**

Kazı Env. No: Kt. 82/t. 36 **Müze Env. No:** 82/733

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

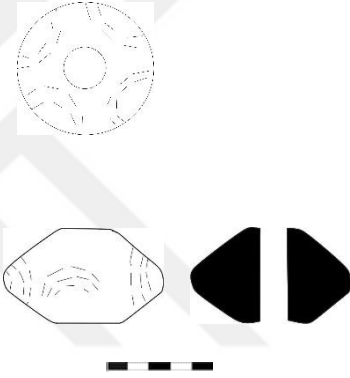
Ölçüleri: Çap: 1, 9 cm. **Yük:** 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 3, 80 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde noktalardan yapılan yaydan oluşan motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

051. Tip: A-2a **Lev. 7, 100-101**

Kazı Env. No: Kt. 02/k. 155 **Müze Env.No.:** 2002/81

Cinsi: Ağırşak

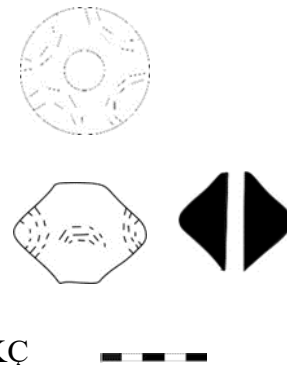
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Çap: 2, 8 cm. **Yük.:** 1, 4 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ.:** 11, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdenin her iki yüzeyinde iç içe geçen dört yaydan oluşan üç motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

052. Tip: A-2a **Lev.** 7, 102-103

Kazı Env. No: Kt. 03/k. 002 **Müze Env. No:** 2003/67

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: **Çap:** 2, 8 cm. **Yük.:** 1, 4 cm.

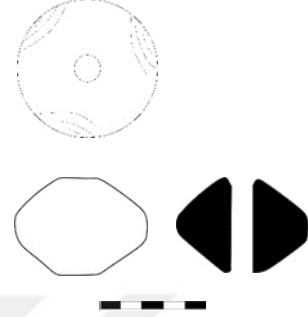
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 11, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde iç içe geçen dört yay motifleri mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

053. Tip: A-2a **Lev.** 7, 104-105

Kazı Env. No: Kt. 03/k. 011 **Müze Env. No:** 2003/72

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Çap:** 3, 1 cm. **Yük.:** 2, 1 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 17, 45 gr.

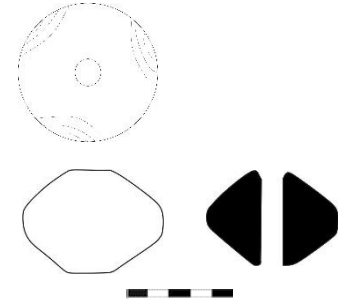
Buluntu Yeri: Ib açma batı bölüm/ LIX-135 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde iç içe geçen yay motifleri mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

054. Tip:A-2a **Lev.** 7, 106-107

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 061 **Müze Env. No.:** 2006/86

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Çap:** 4 cm. **Yük:** 2, 35 cm.

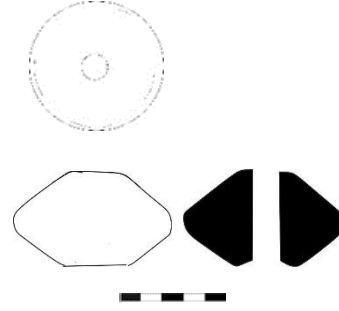
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 26, 40 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formudur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. İğ deliği çevresi çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

055. Tip: A-2a **Lev.** 7, 108-109

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 027 **Müze Env. No:** 2007/17

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: **Çap:** 2, 85 cm. **Yük:** 1, 4 cm.

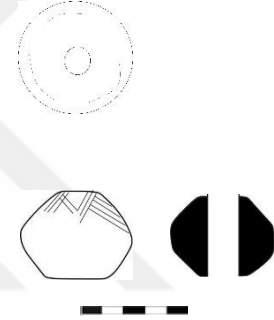
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 14, 55 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formudur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde çizi bezeme ile yapılan kısa çizi motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

056. Tip: A-2b **Lev.** 7, 110-111

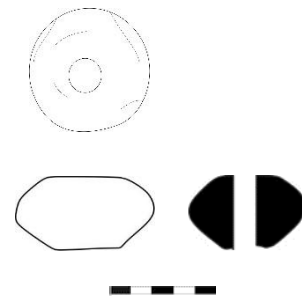
Kazı Env. No: Kt. 08/k. 101 **Müze Env. No:** 2008/543

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri renkli

Ölçüleri: **Çap:** 2, 3 cm. **Yük:** 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 86 cm. **Ağ:** 11, 40 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık çift konik formludur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

057. Tip: A-2b **Lev.** 8, 112-113

Kazı Env. No: Kt. 10/t. 84 **Müze Env. No:** 2010/289

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2 cm.

Yük: 1, 2 cm.

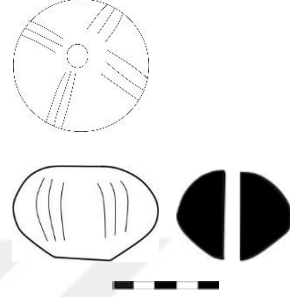
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 7, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık çift konik formludur. İğ deliğinden itibaren gövdeye uzanan dört tane üç çizgiden oluşan bezemesi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

058. Tip: A-3a **Lev.** 8, 114-115

Kazı Env. No: Kt. 1/k. 27 **Müze Env. No:** 3494

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur rengi ve astarı: Siyah

Ölçüleri: Çap: 2, 9 cm.

Yük: 1, 9 cm.

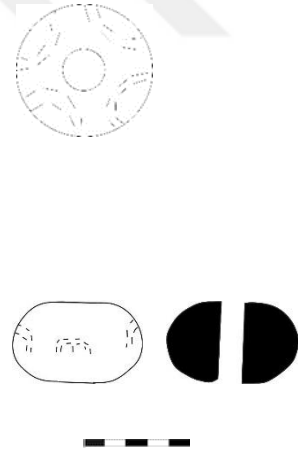
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ.:** 6, 75 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formludur. Gövdesinin yüzeyinde nokta dizilerinden oluşan yay motifi bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

059. Tip: A-3a **Lev. 8, 116-117**

Kazı Env. No: Kt. 99/k. 132 **Müze Env. No:** 99/87

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 7 cm.

Yük: 1, 4 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 4, 15 gr.

Bulunduğu Yer: Yüzey

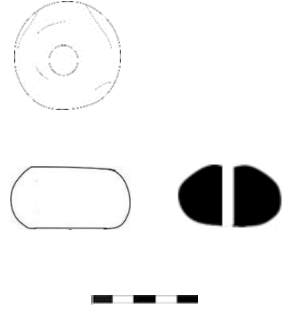
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdesinin yüzeyinde düzensiz bir şekilde yapılan yiv bezeme mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

060. Tip: A-3a **Lev. 8, 118-119**

Kazı Env. No: Kt. 10/t. 20 **Müze. Env. No:** 2010/231

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 9 cm.

Yük: 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 19, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

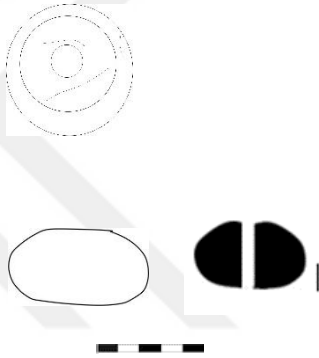
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Siyah renkli taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

061. Tip: A-3a **Lev. 8, 120-121**

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 092 **Müze Env. No:** 2006/100

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 3, 04 cm.

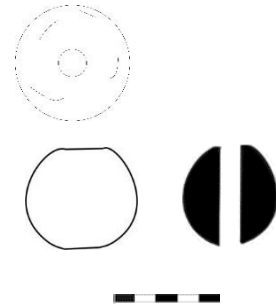
Yük: 2 cm

D. Ç: 0, 83 cm. **Ağ:** 19, 20 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Geniş bir iğ deliği bulunmaktadır. Yüzeyi kabaca düzeltilmiştir. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

062. Tip: A-3a **Lev.** 8, 122-123

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 056

Müze Env. No: 2007/36

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm.

Yük: 0, 83 cm.

D. Ç: 0, 57 cm. **Ağ:** 6, 20 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

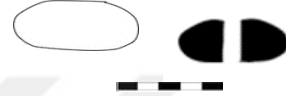
Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

063. Tip: A-3a **Lev.** 8, 124-125

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 060

Müze Env. No: 2007/39

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Siyah-Gri

Ölçüleri: Çap: 2, 35 cm.

Yük: 1, 72 cm.

D. Ç: 0, 56 cm. **Ağ.:** 9, 55 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

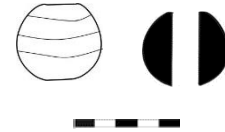
Tabakası: Ib.

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdesinin yüzeyinde düzensiz daire motifleri beyaz dolguludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

064. Tip: A-4 **Lev.** 8, 126-127

Kazı Env. No: Kt. u/t. 35 **Müze Env. No:** 6487

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

Ölçüleri: **Çap:** 3, 4 cm. **Yük:** 2, 3 cm.

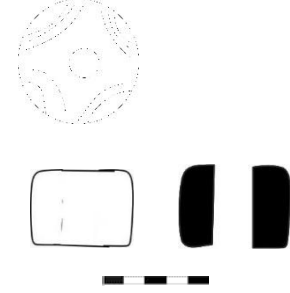
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 30, 10 gr.

Buluntu Yeri: Warşama Sarayı **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Silindir formludur. Alt kısmında içleri çentikler ile doldurulmuş iç içe geçen yay motifi bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

065. Tip: A- 4 **Lev.** 9, 128-129

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 062 **Müze Env. No.:** 2006/87

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

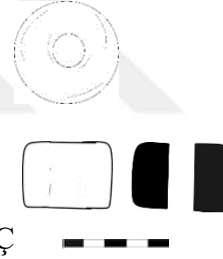
Ölçüleri: **Çap:** 2, 5 cm. **Yük.:** 1, 5 cm.

D. Ç: 0, 64 cm. **Ağ:** 18, 85 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Silindir formludur. Geniş iğ deliği bulunmaktadır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

066. Tip: A-4 **Lev.** 9, 130-131

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 208 **Müze Env. No:** 2006/177

Cinsi: Ağırşak

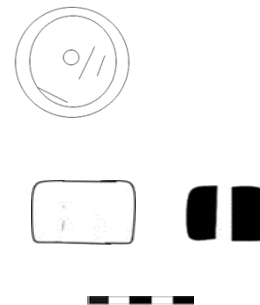
Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

Ölçüleri: **Çap:** 2, 5 cm. **Yük:** 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 45 cm. **Ağ:** 12, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Silindir formludur. Siyah taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

067. Tip: A-4 **Lev.** 9, 132-133

Kazı Env. No: Kt. 07/k. 109 **Müze Env. No:** 2007/75

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 1, 6 cm.

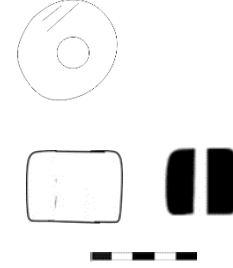
Yük: 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 6, 05 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Silindir formludur. İğ deliğinin içerisi kurşun ile doludur. Siyah taştan yapılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu

068. Tip: A-1a **Lev.** 9, 134-135

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 130 **Müze Env. No:** 2006/128

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Kil

Hamur Rengi: Boz

Ölçüleri: Çap: 2, 3 cm.

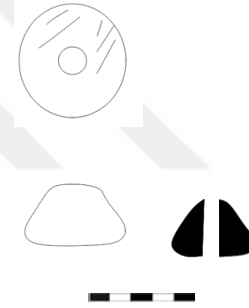
Yük: 1,7 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 5, 70 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Seramik parçasından şekillendirilerek ağırşak olarak kullanılmıştır. Bezemesizdir.

069. Tip: A-1a **Lev.** 9, 136-137

Kazı Env. No: Kt. 79/k. 20 **Müze Env. No:** 79/144

Cinsi: Ağırşak

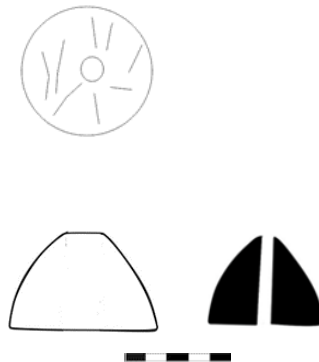
Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm.

Yük: 1, 2 cm.

D. Ç: 0, 3 cm. **Ağ:** 6, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Al kısmı düzdür. Siyah renkli taştan yapılmıştır. Bezemesizdir. Perdahlıdır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

070. Tip: A-1a **Lev.** 9, 138-139

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 65 **Müze Env. No:** 98/85

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Çap:** 2, 4 cm. **Yük:** 1, 3 cm.

D. Ç: 0, 3 cm. **Ağ:** 4, 90 gr.

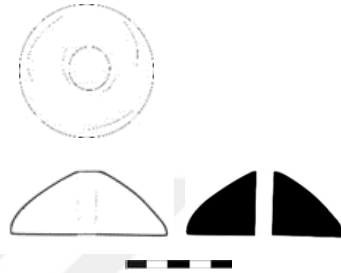
Buluntu Yeri: II. Ocak, LVIII/130, Taş döşemeli odanın yangın enkazı

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tabakası: Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Konik formludur. Al kısmı düzdür. Gövdesinin yüzeyinde tek merkezli daire ile bezelidir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

071. Tip: A-1b **Lev.** 9, 140-141

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 3 **Müze Env. No:** 96/4

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Açık gri

Ölçüleri: **Çap:** 3, 1 cm. **Yük.:** 1, 4 cm.

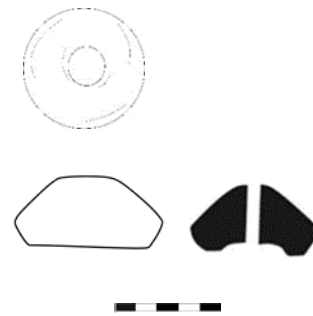
D. Ç.: 0, 6 cm. **Ağ:** 12, 40 gr.

Buluntu Yeri: LIV/118. Sokak dolgusu **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

072. Tip: A-2a **Lev.** 9, 142-143

Kazı Env. No: Kt. 79/k. 17 **Müze Env. No:** 79/141

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 34 cm.

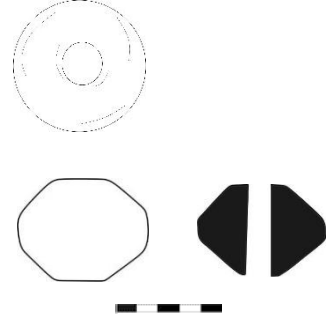
Yük: 1, 7 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 12, 95 gr.

Buluntu Yeri: Dutluk **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Yeşil taştan yapılmıştır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

073. Tip: A-2a **Lev.** 10, 144-145

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 8 **Müze. Env. No.:** 96/8

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Siyah

Ölçüleri: Çap: 2, 2 cm.

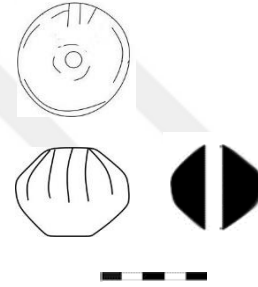
Yük: 1, 3 cm.

D. Ç: 0, 3 cm. **Ağ:** 5 gr.

Buluntu Yeri: LV/ 117 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Çift konik formludur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Gövdesinin yüzeyinde çizgi motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

074. Tip.: A-2a **Lev.** 10, 146-147

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 126 **Müze Env. No.:** 2000/646

Cinsi: Ağırşak

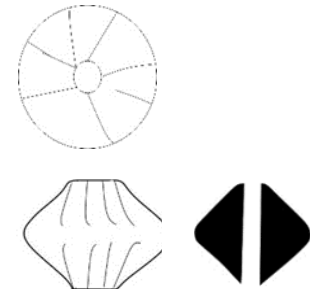
Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur rengi: Kızıl devetüyü

Ölçüleri: Çap.: 2, 44 cm.

Yük: 2, 2 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 9, 40 gr.

Buluntu Yeri: 2. açma yüzey L/116 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formudur. Alt ve üst konisi düz kesiktir. Bir tarafında sekiz çizgi, diğer tarafında altı çizgi iç deliğinden başlayarak gövde keskinliğine doğru inmektedir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

075. Tip: A-3a **Lev.** 10, 148-149

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 24 **Müze Env. No:** 98/50

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 9 cm.

Yük: 1, 6 cm.

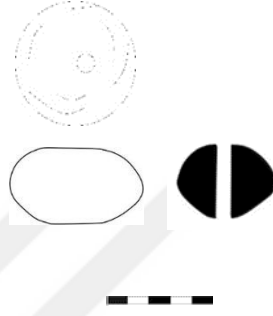
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 22, 35 gr.

Buluntu Yeri: 1. Ocak- LXIII/123 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdesinin yüzeyinde tek merkezli daire ile bezelidir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

076. Tip: A-1c **Lev.** 10, 150-151

Kazı Env. No: Kt. 90/k. 61 **Müze Env. No:** 90/2934

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 3, 6 cm.

Yük.: 1, 3 cm.

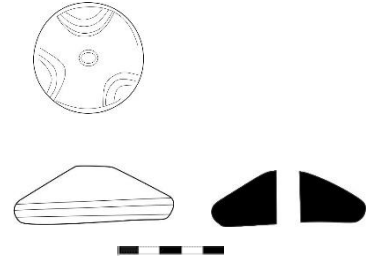
D. Ç.: 0, 7 cm. **Ağ.:** 14, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** I. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formudur. Gövdesinin yüzeyinde iç kısımları çentikler ile doldurulmuş iç içe yaydan oluşan bezeme mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

077. Tip: A-1c **Lev. 10, 152-153**

Kazı Env. No: Kt. 90/k. 395 **Müze Env. No:** 90/2996

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: **Çap:** 2, 5 cm. **Yük:** 1 cm.

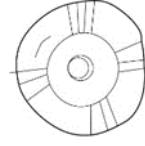
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 5, 4 gr.

Buluntu Yeri: Sokak dolgusu **Tabakası:** I. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Gövdesinin içbükey kısmında iğ deliğinin çevresi çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında beşer çizgi grubundan oluşan dört motif mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

078. Tip: A-1a **Lev. 10, 154-155**

Kazı. Env. No.: Kt. 82/et. 22 **Müze. Env.No.:** 2013/1288

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Pembemsi devetüyü

Ölçüleri: **Çap:** 2, 1 cm. **Yük.:** 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ.:** 5, 85 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Kullanımına bağlı olarak pürüz mevcuttur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

079. Tip: A-1a **Lev. 10, 156-157**

Kazı Env. No: Kt. 82/et. 23 **Müze Env. No:** 2013/1302

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Siyah

Ölçüleri: **Çap:** 2, 24 cm. **Yük:** 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 6, 50 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Kullanımına bağlı olarak pürüz mevcuttur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

080. Tip: A-1a **Lev.** 10, 158-159

Kazı Env. No: Kt. 87/k. 9 **Müze Env. No:** 87/239

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 3 cm.

Yük: 0, 7 cm.

D. Ç: 0, 35 cm. **Ağ:** 3, 75 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Koyu gri bir taştan yapılmıştır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

081. Tip: A-1a **Lev.** 11, 160-161

Kazı. Env. No: Kt. 78/k. 122 **Müze. Env. No:** 2013/1305

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm

Yük: 1, 4 cm

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 6, 10 gr

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde kazıma bezeme ile yapılan dört daire motifi mevcuttur. Kullanımına bağlı olarak pürüz ve küçük eksiklikleri mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

082. Tip: A-1a **Lev.** 11, 162-163

Kazı Env. No: Kt. 79/k. 5

Müze Env. No: 2013/1335

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 2, 1 cm.

Yük.: 0, 93 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 4, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

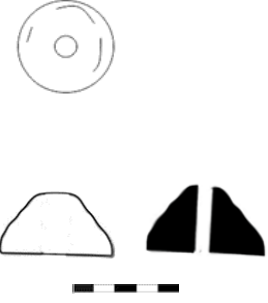
Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları yuvarlatılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde dairesel bezeme mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

083. Tip: A-1a **Lev.** 11, 164-165

Kazı Env. No: Kt. 82/et. 04

Müze Env. No: 2013/1287

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: Çap: 3 cm.

Yük: 1, 1 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 15, 05 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil

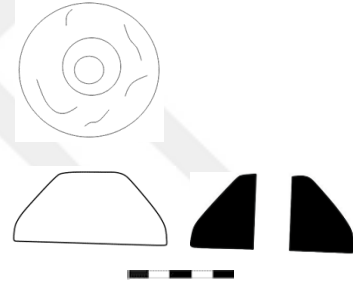
Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

084. Tip: A-1a **Lev.** 11, 166-167

Kazı Env. No: Kt. 82/et. 16

Müze Env. No: 2013/1283

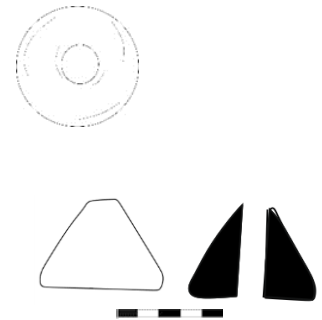
Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Siyah

Ölçüleri: Çap: 3 cm.

Yük: 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 66 cm. **Ağ:** 23, 50 gr.

Bulunduğu Yer: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

085. Tip: A-1a **Lev.** 11, 168-169

Kazı Env. No: Kt. 84/et. 3 **Müze Env. No.:** 2013/1289

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Devetüyü

Ölçüleri: Çap: 2, 9 cm.

Yük: 1, 8 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 11, 75 gr

Buluntu Yeri: Belli değil

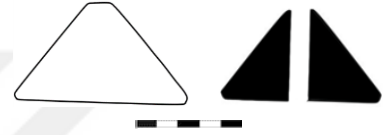
Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Alt kısmı düzdür. Gövdesinin kenarları keskinleştirilmiştir. Bezemesizdir. Kullanımına bağlı yüzeyinde küçük eksikleri ve pürüzleri oluşmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

086. Tip: A-1c **Lev.** 11, 170-171

Kazı Env. No: Kt. v/k. kanal **Müze Env. No:** 2013/1316

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur rengi: Kızıl devetüyü

Ölçüleri: Çap: 4, 40 cm.

Yük: 1, 20 cm.

D. Ç: 0, 92 cm. **Ağ:** 21, 10 gr.

Buluntu Yeri: Kanal

Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında ikişer grup şeklinde yiv motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

087. Tip: A-1c **Lev.** 11, 172-173

Kazı Env. No: Kt. 82/et. 13 **Müze Env. No:** 2013/1330

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Devetüyü

Ölçüleri: Çap: 2, 4 cm.

Yük: 1, 17 cm.

D. Ç: 0, 45 cm. **Ağ:** 5, 20 gr.

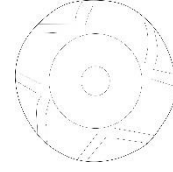
Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında çizgi motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

088. Tip: A-1c **Lev.** 11, 174-175

Kazı Env. No: Kt. 84/ et. 6 **Müze Env. No:** 2013/1325

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Gri

Ölçüleri: Çap: 3, 1 cm.

Yük: 1, 6 cm.

D. Ç: 0, 77 cm. **Ağ:** 13, 75 gr.

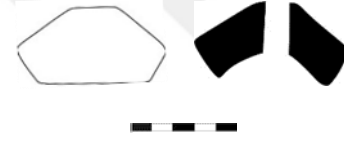
Buluntu Yeri: Belli değil

Tabakası: Belli değil

Dönemi: ATKÇ

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formludur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Gövdesinin yüzeyinde yiv motifinden oluşan bezemesi bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

089. Tip: A-1c **Lev.** 12, 176-177

Kazı Env. No: Kt. 84/k.et. 5 **Müze Env. No:** 2013/1324

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Devetüyü

Ölçüleri: Çap: 4, 7 cm.

Yük: 1, 84 cm.

D. Ç: 0, 77 cm. **Ağ:** 36, 20 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formudur. Gövdesinin içbükey tarafındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Deliğinin etrafında yiv bezemeden X şeklinde motif mevcuttur.

090. Tip: A-1c **Lev.** 12, 178-179

Kazı Env. No: Kt. 84/ et. 7 **Müze Env. No:** 2013/1321

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kiremit

Ölçüleri: Çap: 3, 74 cm. **Yük.:** 1, 2 cm.

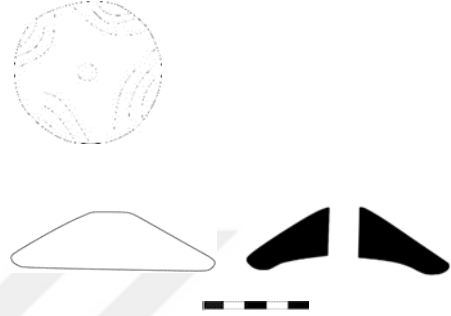
D. Ç: 0, 53 cm **Ağ.:** 12, 05 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık ve geniş gövdeli konik formudur. Deliğinin etrafında yay motifi mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

091. Tip: A-2a **Lev.** 12, 180-181

Kazı Env. No: Kt. 1972 Etütlük **Müze Env. No:** 2013/1315

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Kızıl devetüyü

Ölçüleri: Çap: 3, 7 cm.

Yük.: 2, 7 cm.

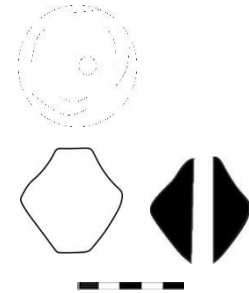
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ.:** 27, 55 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift konik formudur. Alt ve üst konisi (düz) kesiktir. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

092. Tip: A-2b **Lev.** 12, 182-183

Kazı Env. No: Kt. 09/t. 76 **Müze Env. No:** 2009/169

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Su mermeri **Hamur Rengi:**

Ölçüleri: Çap: 4 cm. **Yük:** 1 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 30, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Basık çift konik formudur. Alt ve üst kısmı perdahlanmıştır. Geniş iğ deliği bulunmaktadır. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu

093. Tip: A-3 **Lev.** 12, 184-185

Kazı Env. No: Kt. 82/et. 18 **Müze Env. No:** 2013/1317

Cinsi: Ağırşak

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

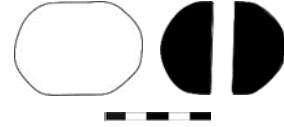
Ölçüleri: Çap: 2, 35 cm. **Yük:** 1, 72 cm.

D. Ç: 0, 56 cm. **Ağ:** 9, 55 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Belli değil **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Küresel formudur. Bezemesizdir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

094. Tip: T-1a **Lev.** 12, 186-187

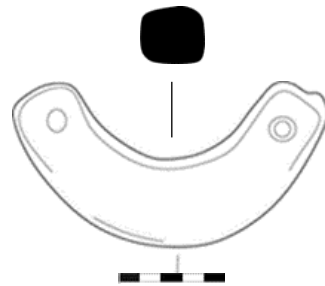
Kazı. Env. No: Kt. 96/ k. 122 **Müze. Env. No:** 96/79

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 11, 7 cm. **Gen:** 3, 1 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

D.Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 118, 65 gr.

Buluntu Yeri: LXII/118 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Kabaca şekillendirilmiştir. Düzleştirilmiş her iki ucunda ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile tarafındam çalışılmıştır.

095. Tip: T-1a **Lev.** 12, 188-189

Kazı Env. No: Kt. 90/k. 393 **Müze. Env. No:** 90/2994

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12, 7 cm. **Gen:** 3,7 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

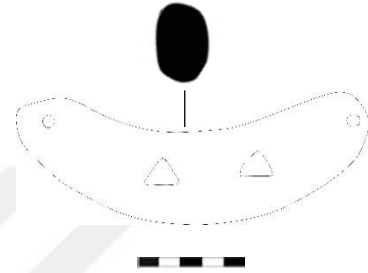
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 115, 35 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Bir yüzeyinde iki damga mühür baskısı mevcuttur. Üçgen şeklindeki baskı da kartal motifi tasvir edilmiştir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

096. Tip: T-1b **Lev.** 12, 190

Kazı. Env. No: Kt. 96/k. 121 **Müze Env. No:** 96/78

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

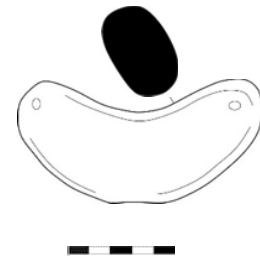
Ölçüleri: Uz: 10, 4 cm. **Gen:** 3, 84 cm. **Kal:** 2, 34 cm.

D. Ç: 0, 52 cm. **Ağ:** 128, 75 gr.

Buluntu Yeri: LXII/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Gövdesi yassılaştırılmıştır. Kabaca şekillendirilmiştir. Her iki ucunda ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

097. Tip: T-2a **Lev.** 13, 191-192

Kazı Env. No: Kt. 94/k. 20 **Müze Env. No:** 94/22

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 5, 7 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 2, 6 cm.

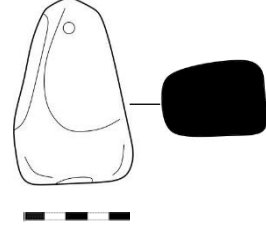
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 56, 60 gr.

Buluntu Yeri: LII/125 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Piramidal formudur. Yuvarlatılmış üst kısmında ip deliği bulunmaktadır. Yüzeyinde damga mühür baskısı bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

098. Tip: T-2a **Lev.** 13, 193-194

Kazı. Env. No: Kt. 96/k. 124 **Müze Env. No:** 96/81

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 6, 9 cm. **Gen:** 5 cm. **Kal:** 3, 4 cm.

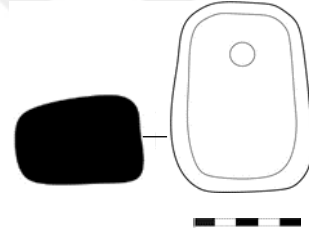
D. Ç: 0, 94 cm. **Ağ:** 130, 35 gr.

Buluntu Yeri: LXI/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Piramidal. formudur. Alt kısmı yuvarlatılmış ve üst kısımdan daha geniştir. Üst kısımda bir ip deliği bulunmaktadır

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

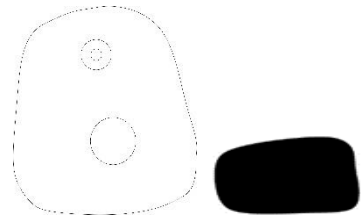

099. Tip: T-3 **Lev.** 13, 195-196

Kazı. Env. No: Kt. 87/k. 13 **Müze Env. No:** 87/243

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 5, 8 cm. **Gen:** 5, 1 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 78, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Gövdesi yassılaştırılmış piramidal formludur. Alt kısmı, yuvarlatılmış üst kısmından daha geniştir. Üst kısmında bir ip deliği korunmuştur. Bir yüzeyinde mühür baskısı bulunmaktadır. Perdahlıdır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

100. Tip: T-4 **Lev.** 13, 197-198

Kazı. Env. No: Kt. 89/k. 12 **Müze Env. No:** 89/299

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 7 cm. **Gen:** 5, 2 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

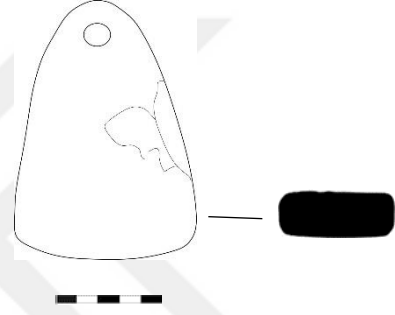
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 76 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

101. Tip: T-4 **Lev.** 13, 199-200

Kazı. Env. No: Kt. 89/k. 115 **Müze Env. No:** 89/398

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 5, 2 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 1, 7 cm.

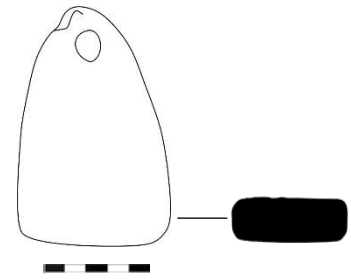
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 39, 80 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

102. Tip: T-4 **Lev.** 13, 201-202

Kazı. Env. No: Kt. 96/k. 125 **Müze Env. No:** 96/82

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri -boz

Ölçüleri: Uz: 6, 1 cm. Gen: 4, 7 cm. Kal: 1, 74 cm.

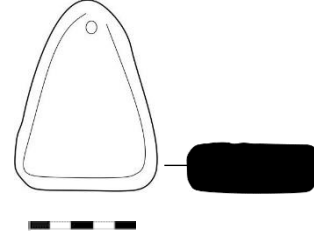
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 57, 40 gr.

Buluntu Yeri: LXII/118 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

103. Tip: T-4 **Lev.** 13, 203-204

Kazı. Env. No: Kt. 96/k. 126 **Müze Env. No:** 96/83

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri -boz

Ölçüleri: Uz: 7, 8 cm. Gen: 5, 8 cm. Kal: 3, 2 cm.

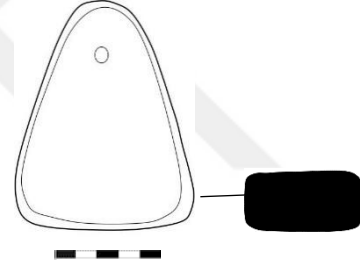
D. Ç: 0, 66 cm. **Ağ:** 146, 85 gr.

Buluntu Yeri: LXII/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

104. Tip: T-5a **Lev.** 13, 205-206

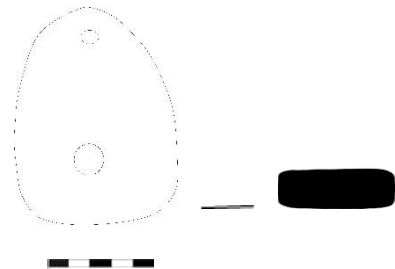
Kazı Env. No: Kt. b/k. 239 **Müze Env. No:** 2607

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 6, 7 cm. Gen: 4, 8 cm. Kal: 1, 9 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 63, 25 gr.

Buluntu Yeri: B. Ocağı **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

105. Tip: T-5a **Lev.** 14, 207-208

Kazı Env. No: Kt. d/k. 131 **Müze Env. No:** 2914

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kiremit

Ölçüleri: Uz: 6, 2 cm. Gen: 4, 5 cm. Kal: 2, 9 cm.

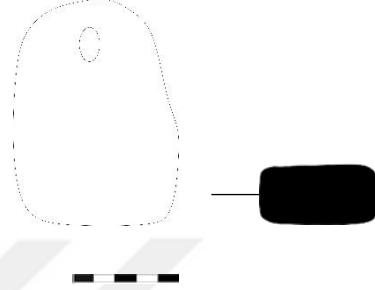
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 78, 30 gr.

Buluntu Yeri: Dutluk **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

106. Tip: T-5a **Lev.** 14, 209-210

Kazı Env. No: Kt. 96/k. 123 **Müze Env. No:** 96/80

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

Ölçüleri: Uz: 7, 8 cm. Gen: 5, 8 cm. Kal: 2, 5 cm.

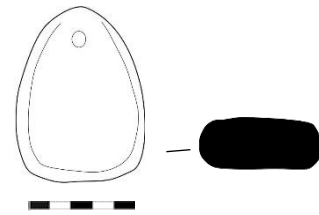
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 121, 95 gr.

Buluntu Yeri: LXI/117 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

107. Tip: T-5b **Lev.** 14, 211

Kazı Env. No: Kt. 99/k. 130 **Müze Env. No:** 99/85

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 8, 54 cm. **Gen:** 7, 1 cm. **Kal:** 2, 6 cm.

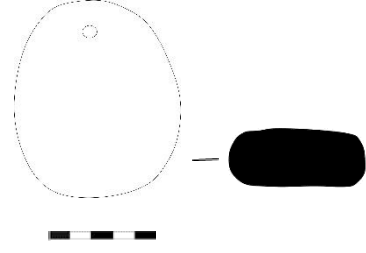
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 188, 40 gr.

Buluntu Yeri: LIV/128 **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Oval formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni

108. Tip: T-6 **Lev.** 14, 212

Kazı Env. No: Kt. 88/k. 821 **Müze Env. No:** 88/483

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 8, 7 cm. **Gen:** 6 cm. **Kal:** 4, 5 cm.

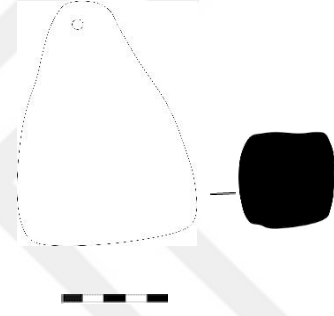
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 169, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** II. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Konik formludur. Dibi ovaldır. Hafif bir çan şeklini andırmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni

109. Tip: T-1a **Lev.** 14, 213-214

Kazı Env. No: Kt. b/k. 2 **Müze Env. No:** 2478

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

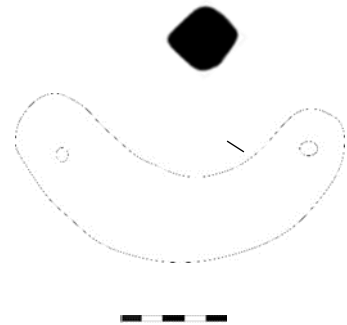
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kahverengi

Ölçüleri: **Uz:** 11, 6 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 7 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 124, 50 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953:

110. Tip: T-1a **Lev.** 14, 215-216

Kazı Env. No: Kt. b/k. 59 **Müze Env. No:** 2513

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kahverengi

Ölçüleri: Uz: 9, 5 cm. **Gen:** 2, 1 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

D. Ç.: 0, 6 cm **Ağ.:** 65, 90 gr

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay biçimlidir. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 644-649

111. Tip: T-1a **Lev.** 14, 217-218

Kazı Env. No: Kt. b/k. 72 **Müze Env. No:** 2521

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 9, 6 cm. **Gen:** 2, 4 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

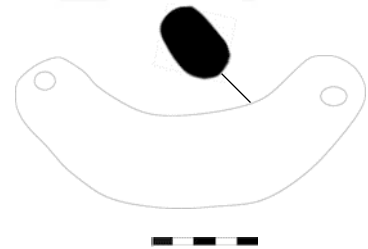
D. Ç.: 0, 7 cm. **Ağ.:** 54, 75 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 644-649

112. Tip : T-1a **Lev.** 14, 219-220

Kazı Env. No: Kt. 81/k. 19 **Müze Env. No:** 81/202

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 7, 6 cm. Gen: 2, 3 cm. Kal: 1, 8 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 45, 65 gr.

Buluntu Yeri: BB/17 PLK **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Yuvarlatılmış her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

113. Tip: T-1a **Lev.** 14, 221-222

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 67 **Müze Env. No:** 95/63

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kiremit

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. Gen: 3, 1 cm. Kal: 2, 3 cm.

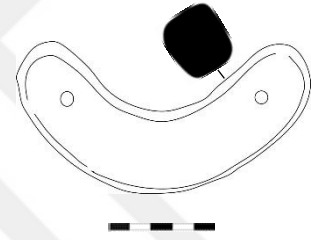
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 116 gr

Buluntu Yeri: 8. oda güneyi **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitidir. kesitlidir. Yüzeyi düzensiz bir şekilde düzeltilmiştir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

114. Tip: T-1a **Lev.** 15, 223-224

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 131 **Müze Env. No:** 95/98

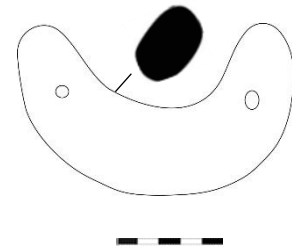
Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 11, 5 cm. Gen: 3, 1 cm. Kal: 2, 2 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 122, 20 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Birbirine yaklaştırılan her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

115. Tip: T-1a **Lev.** 15, 225-226

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 135 **Müze Env. No:** 95/102

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 6 cm. **Gen:** 3 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

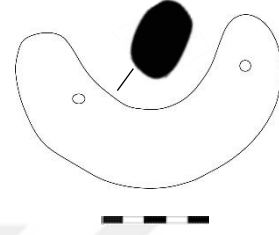
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 109, 40 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Birbirine yaklaştırılan her iki uç kısımda ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

116. Tip: T-1a **Lev.** 15, 227-228

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 136 **Müze Env. No:** 95/103

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 5 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2 cm.

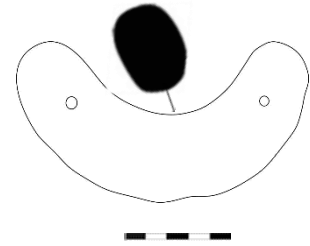
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 111, 70 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Birbirine yaklaştırılan her iki uç kısımda ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

117. Tip: T-1a **Lev.** 15, 229-230

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 137 **Müze Env. No:** 95/104

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. **Gen:** 3, 4 cm. **Kal:** 2, 20 cm.

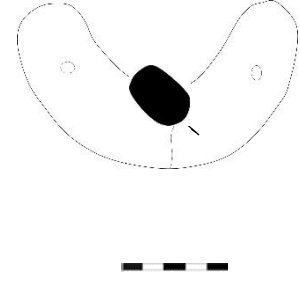
D. Ç: 0,5 cm. **Ağ:** 111,60 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

118. Tip: T-1a **Lev.** 15, 231-232

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 138 **Müze Env. No:** 95/105

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 6 cm. **Gen:** 3, 5 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

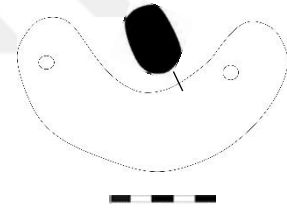
D. Ç: 0,5 cm. **Ağ:** 130 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Birbirine yaklaştırılan her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

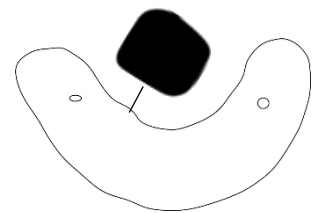

119. Tip: T-1a **Lev.** 15, 233-234

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 139 **Müze Env. No:** 95/106

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 8 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 110,60 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

120. Tip: T-1a **Lev.** 15, 235-236

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 140 **Müze Env. No:** 95/107

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

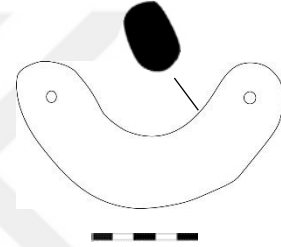
D. Ç: 0, 65 cm. **Ağ:** 121, 60 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

121. Tip: T-1a **Lev.** 15, 237-238

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 141 **Müze Env. No:** 95/108

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

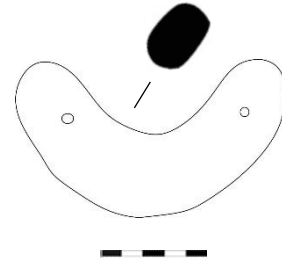
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 5 cm. **Gen:** 3, 3 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 115,80 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Yüzeyinde kullanıma bağlı olarak aşınmalar oluşmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

122. Tip: T-1a **Lev.** 16, 239-240

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 142 **Müze Env. No:** 95/109

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 11, 8 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

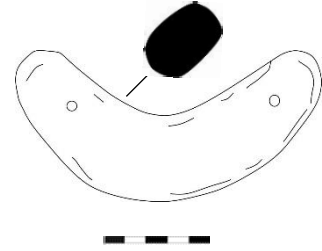
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 114, 90 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

123. Tip: T-1a **Lev.** 16, 241-242

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 143 **Müze Env. No:** 95/110

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 6 cm. **Gen:** 3, 1 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

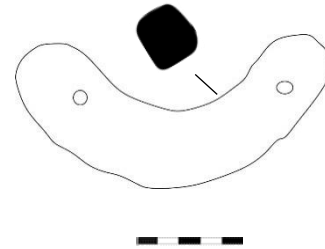
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 121, 05 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımda ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

124. Tip: T-1a **Lev.** 16, 243-244

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 144 **Müze Env. No:** 95/111

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 12 cm. Gen: 3, 2 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

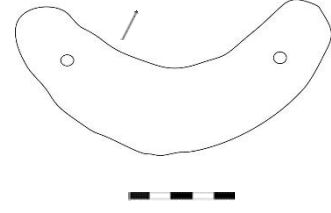
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 122, 90 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

125. Tip: T-1a **Lev.** 16, 245-246

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 145 **Müze Env. No:** 95/112

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 4 cm. Gen: 2, 7 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

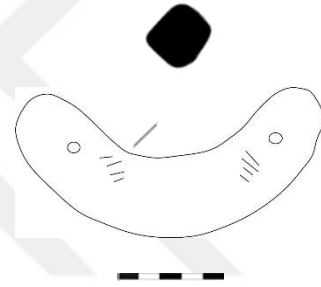
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 105, 50 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

126. Tip: T-1a **Lev.** 16, 247-248

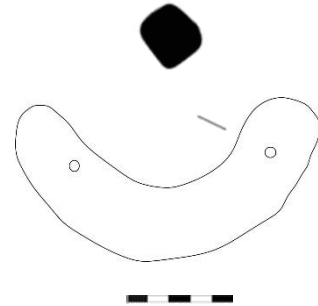
Kazı Env. No: Kt. 95/k. 146 **Müze Env. No:** 95/113

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12 cm. Gen: 2, 9 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 115, 50 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kullanıma bağlı küçük aşınmaları mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

127. Tip: T-1a **Lev.** 16, 249-250

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 147 **Müze Env. No:** 95/114

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

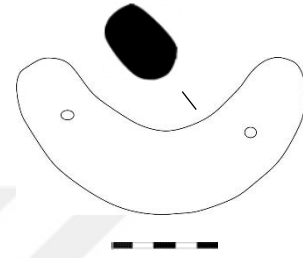
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 115, 10 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

128. Tip: T-1a **Lev.** 16, 251-252

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 148 **Müze Env. No:** 95/115

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 2 cm. **Gen:** 3, 1 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

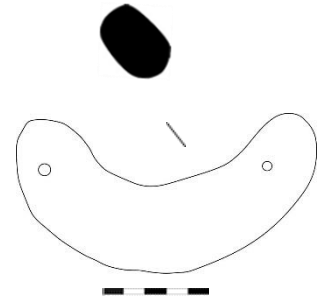
D. Ç: 0, 65 cm. **Ağ:** 110, 80 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

129. Tip: T-1a **Lev.** 16, 253-254

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 149 **Müze Env. No:** 95/116

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 2 cm. Gen: 3, 3 cm. Kal: 2, 2 cm.

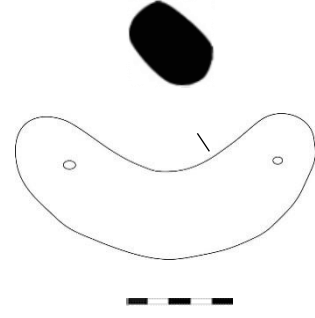
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 112, 75 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kullanıma bağlı aşınmaları mevcuttur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

130. Tip: T-1a **Lev.** 17, 255-256

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 150 **Müze Env. No:** 95/117

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 2 cm. Gen: 2, 8 cm. Kal: 2, 3 cm.

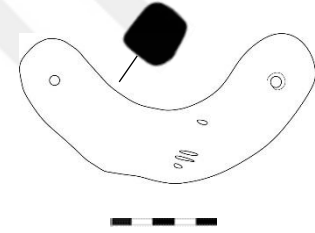
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 110, 60 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

131. Tip: T-1a **Lev.** 17, 257-258

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 151 **Müze Env. No:** 95/118

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 2 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 1, 8 cm.

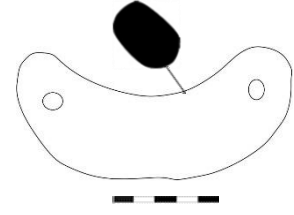
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 93, 80 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

132. Tip: T-1a **Lev.** 17, 259-260

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 152 **Müze Env. No.:** 95/119

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12 cm. **Gen:** 3,15 cm. **Kal:** 2, 38 cm.

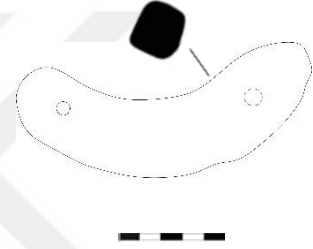
D. Ç: 0, 56 cm. **Ağ:** 115, 10 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır. Kullanımına bağlı aşınmaları bulunmamaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

133. Tip: T-1a **Lev.** 17, 261-262

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 153 **Müze Env. No:** 95/120

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

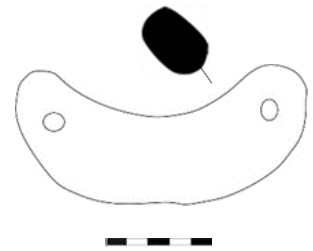
Ölçüleri: Uz: 12, 6 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 1, 87 cm.

D. Ç: 0, 53 cm. **Ağ:** 107, 20 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

134. Tip: T-1a **Lev.** 17, 263-264

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 154 **Müze Env. No:** 95/121

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12, 5 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

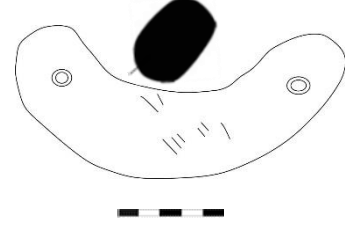
D. Ç: 0, 65 cm. **Ağ:** 116, 10 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

135. Tip: T-1a **Lev.** 17, 265-266

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 155 **Müze Env. No:** 95/122

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12, 2 cm. **Gen:** 2, 9 cm. **Kal:** 2, 49 cm.

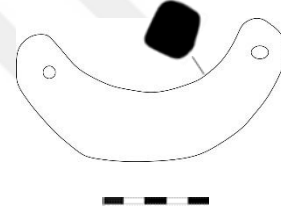
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 130,05 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

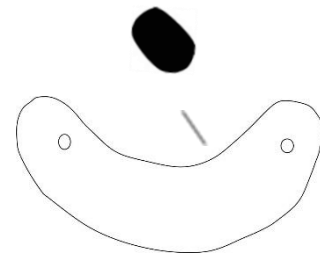

136. Tip: T-1a **Lev.** 17, 267-268

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 157 **Müze Env. No:** 95/124

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11 cm. Gen: 3 cm. Kal: 2, 8 cm.

D. Ç: 0, 44 cm. **Ağ:** 111, 80 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

137. Tip: T-1a **Lev.** 17, 269

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 158 **Müze Env. No:** 95/125

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 12 cm. Gen: 3, 45 cm. Kal: 1, 7 cm.

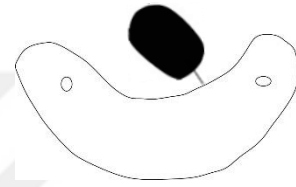
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 95,05 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

138. Tip: T-1a **Lev.** 18, 270-271

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 159 **Müze Env. No:** 95/126

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

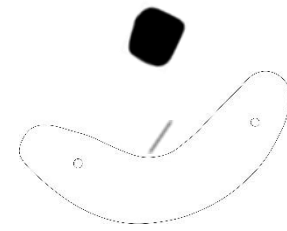
Ölçüleri: Uz: 12, 4 cm. Gen: 3, 1 cm. Kal: 2, 1 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 108, 80 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

139. Tip: T-1a **Lev.** 18, 272-273

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 160 **Müze Env. No:** 95/127

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 6 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

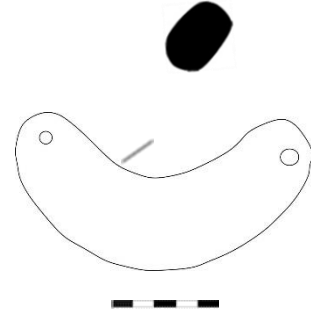
D. Ç: 0, 74 cm. **Ağ:** 96, 65 gr.

Buluntu Yer: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

140. Tip: T-1a **Lev.** 18, 274-275

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 161 **Müze Env. No:** 95/128

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 4 cm. **Gen:** 3, 4 cm. **Kal:** 1, 8 cm.

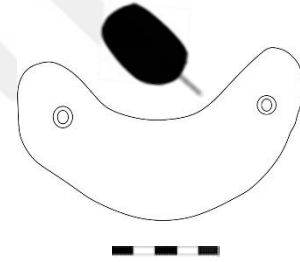
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 95, 85 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

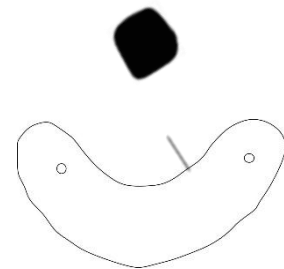

141. Tip: T-1a **Lev.** 18, 276-277

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 162 **Müze Env. No:** 95/129

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 2 cm. Gen: 3, 2 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 114, 85 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay biçimlidir. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

142. Tip: T-1a **Lev.** 18, 278-279

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 163 **Müze Env. No:** 95/130

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 4 cm. **Gen:** 3, 3 cm. **Kal:** 2 cm.

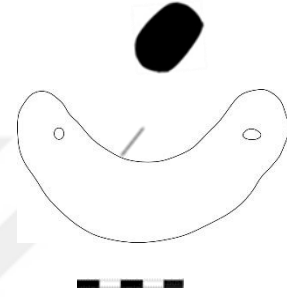
D. Ç: 0, 87 cm. **Ağ:** 104, 70 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kullanıma bağlı yüzeyinde aşınmalar bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

143. Tip: T-1a **Lev.** 18, 280-281

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 164 **Müze Env. No:** 95/131

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

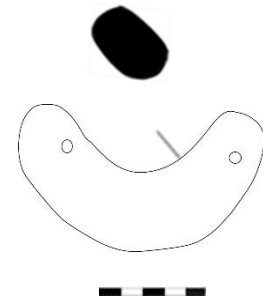
Ölçüleri: Uz: 10, 6 cm. **Gen:** 2, 9 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 101, 30 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

144. Tip: T-1a **Lev.** 18, 282-283

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 189 **Müze Env. No:** 95/149

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 12, 34 cm. **Gen:** 2, 9 cm. **Kal:** 2, 8 cm.

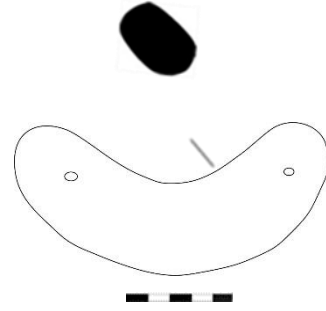
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 120, 55 gr.

Buluntu Yeri: 23. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay biçimlidir. Oval kesitlidir. Yüzeyi kabaca düzeltilmiştir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

145. Tip: T-1a **Lev.** 18, 284-285

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 190 **Müze Env. No:** 95/150

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kahverengi

Ölçüleri: Uz: 11, 9 cm. **Gen:** 3, 1 cm. **Kal:** 2, 94 cm.

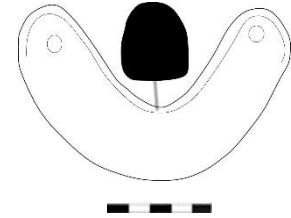
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 168, 20 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Birbirine yaklaştırılan her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

146. Tip: T-1a **Lev.** 19, 286-287

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 366 **Müze Env. No:** 95/209

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 4 cm. Gen: 2, 9 cm. Kal: 2, 2 cm.

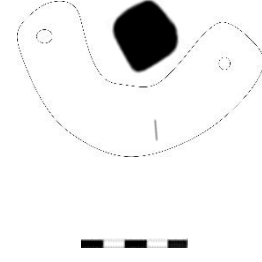
D. Ç: 0, 53 cm. Ağ: 107, 60 gr.

Buluntu Yeri: LII-LIV/117-121, 21. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

147. Tip: T-1a **Lev.** 19, 288-289

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 457 **Müze Env. No:** 97/105

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 8, 3 cm. Gen: 2, 6 cm. Kal: 1, 7 cm.

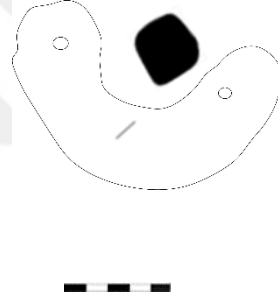
D. Ç: 0, 8 cm. Ağ: 60, 95 gr.

Bulunduğu Yer: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

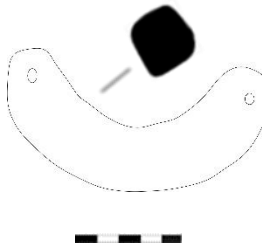
148. Tip: T-1a **Lev.** 19, 290-291

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 503 **Müze Env. No:** 97/129

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 9, 1 cm Gen: 2, 3 cm. Kal: 2, 5 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 70, 65 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Kabaca şekillendirilmiştir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

149. Tip: T-1a **Lev.** 19, 292-293

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 504 **Müze Env. No:** 97/130

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 9, 3 cm. **Gen:** 2, 9 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

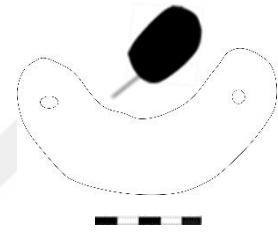
D. Ç: 1, 1 cm. **Ağ:** 77, 65 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay biçimlidir. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

150. Tip: T-1a **Lev.** 19, 294-295

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 127 **Müze Env. No:** 2000/647

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

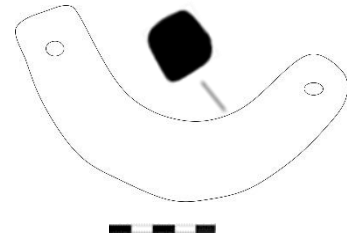
Ölçüleri: **Uz:** 10, 3 cm. **Gen:** 2, 4 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 72, 45 gr.

Buluntu Yeri: Müzebatısı, kuzey **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Hamurunda koyu gri renkte tanecikler mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Kesik olan her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

151. Tip: T-1a **Lev.** 19, 296-297

Kazı Env. No: Kt. 03/k. 037 **Müze Env. No:** 2003/81

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 12 cm. **Gen:** 3, 84 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

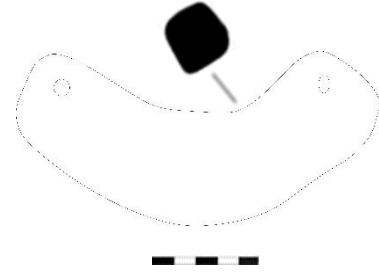
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 126, 50 gr.

Buluntu Yeri: 2. Açma- 3. Mekan/ LVI-136 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

152. Tip: T-1a **Lev.** 19, 298

Kazı Env. No: Kt. 03/k. 038 **Müze Env. No:** 2003/82

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: **U:** 9, 6 cm. **Gen:** 2, 8 cm. **Kal:** 2 cm.

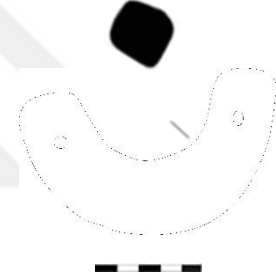
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 91, 55 gr.

Buluntu Yeri: 2. Açma- 3. Mekan **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Yüzeyi düzleştirilmiştir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

153. Tip: T-1a **Lev.** 19, 299-300

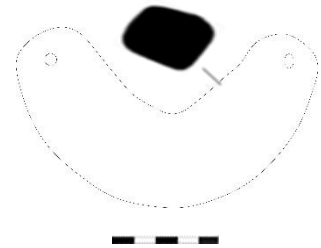
Kazı Env. No: Kt. 05/k. 127 **Müze Env. No:** 2005/79

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri- boz

Ölçüleri: **Uz:** 10, 9 cm. **Gen:** 3, 4 cm. **Kal:** 2, 13 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 118, 30 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Kullanımına bağlı yüzeyinde aşınmaları mevcuttur. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

154. Tip: T-1a **Lev.** 20, 301-302

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 128 **Müze Env. No:** 2005/80

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kiremit

Ölçüleri: **Uz:** 10, 7 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 1, 8 cm.

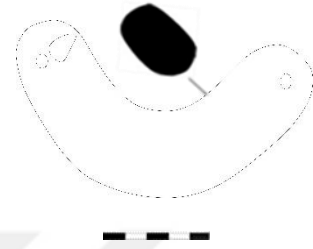
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 89, 50 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay biçimlidir. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

155. Tip: T-1a **Lev.** 20, 303-304

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 129 **Müze Env. No:** 2005/81

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

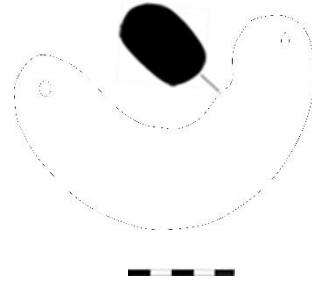
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kiremit

Ölçüleri: **Uz:** 11, 1 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 9 cm. **Ağ:** 125, 05 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

156. Tip: T-1a **Lev.** 20, 305-306

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 130 **Müze Env. No:** 2005/82

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 11, 4 cm. **Gen:** 3, 3 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

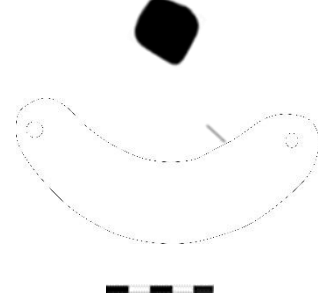
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 86 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

157. Tip: T-1a **Lev.** 35, 307-308

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 131 **Müze Env. No:** 2005/83

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 9, 6 cm. **Gen:** 3 cm. **Kal:** 1, 5 cm.

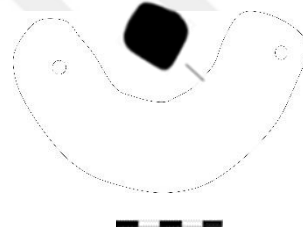
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 64, 80 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

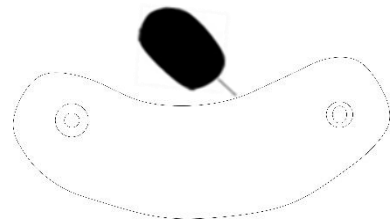

158. Tip: T-1a **Lev.** 20, 309-310

Kazı Env. No: Kt. 05/k.132 **Müze Env. No:** 2005/84

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 11 cm. **Gen.:** 3, 7 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 140, 85 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yeri: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

159. Tip:T-1a **Lev.** 20, 311-312

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 133 **Müze. Env. No:** 2005/85

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 10, 5 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

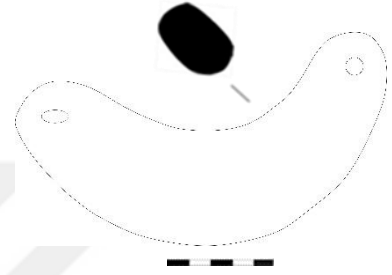
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 84 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Hilal biçimlidir. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

160. Tip: T-1a **Lev.** 20, 313-314

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 134 **Müze. Env. No:** 2005/86

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-devetüyü

Ölçüleri: Uz: 11, 3 cm. **Gen:** 3, 5 cm. **Kal:** 3, 1 cm.

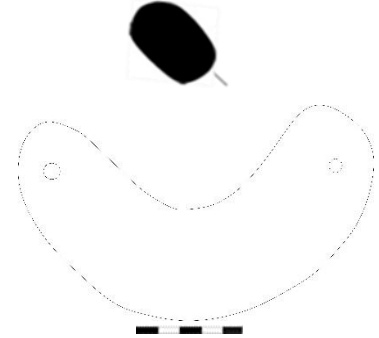
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 159, 70 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Kullanımına bağlı yüzeyinde aşınmalar mevcuttur. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

161. Tip:T-1a **Lev.** 20, 315-316

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 137 **Müze. Env. No:** 2005/87

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 10, 7 cm. Gen: 3, 2 cm. Kal: 1, 9 cm.

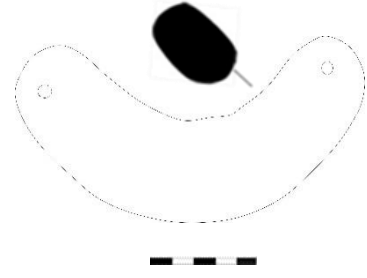
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 96, 80 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

162. Tip: T-1a **Lev.** 21, 317-318

Kazı. Env. No: Kt. 05/k. 138 **Müze. Env. No:** 2005/88

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Koyu gri

Ölçüleri: Uz: 10, 4 cm. Gen: 3, 05 cm. Kal: 1, 94 cm.

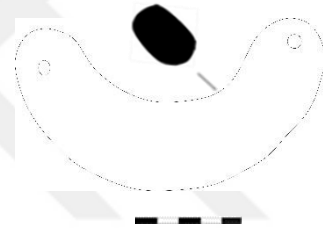
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 88, 45 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Oval kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

163. Tip: T-1a **Lev.** 21, 319-320

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 058 **Müze Env. No:** 2006/ 84

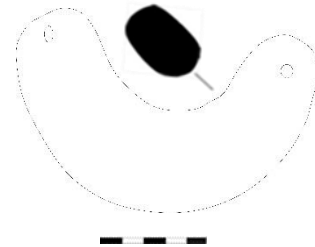
Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 10, 6 cm. Gen: 3, 2 cm. Kal: 1, 9 cm.

D. Ç: 1, 1 cm. **Ağ:** 81,65 gr

Buluntu Yeri: Belli değil. **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Yuvarlatılmış her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

164. Tip: T-1a **Lev.** 21, 321-322

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 91 **Müze Env. No:** 2005/51

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 11, 6 cm. Gen: 4 cm. Kal: 2, 34 cm.

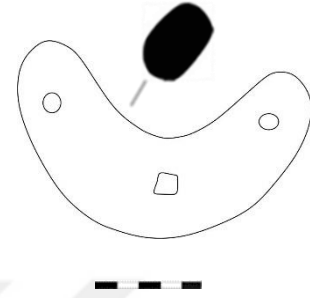
D. Ç: 0, 9 cm. Ağ: 158, 90 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay biçimlidir. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur. Hamuru kalın kum katkılıdır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

165. Tip: T-1a **Lev.** 21, 323-324

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 92 **Müze Env. No:** 2005/52

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 11, 7 cm. Gen: 3, 6 cm. Kal: 2, 2 cm.

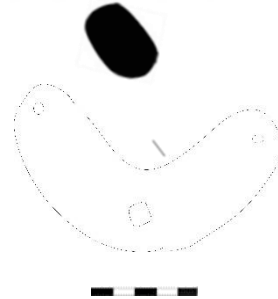
D. Ç: 0, 7 cm. Ağ: 139, 25 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde kare şeklinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

166. Tip: T-1a **Lev.** 21, 325-326

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 93 **Müze Env. No:** 2005/53

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kahverengi

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. Gen: 3, 7 cm. Kal: 2, 5 cm.

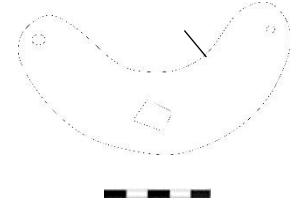
D. Ç: 0, 65 cm. Ağ: 132, 95 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde kare şeklinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

167. Tip: T-1a **Lev.** 20, 327-328

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 94 **Müze Env. No:** 2005/54

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 10, 9 cm. Gen: 3, 7 cm. Kal: 2, 5 cm.

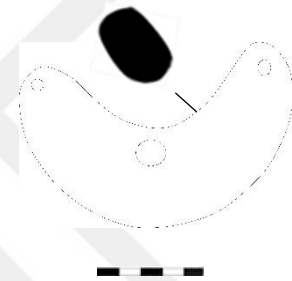
D. Ç: 0, 8 cm. Ağ: 138, 65 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde yuvarlak mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

168. Tip: T-1a **Lev.** 20, 329

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 95 **Müze Env. No:** 2005/55

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

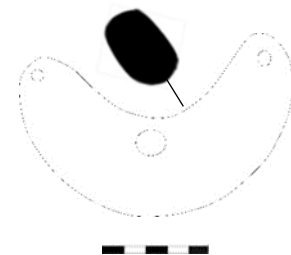
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 10, 8 cm. Gen: 3, 44 cm. Kal: 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. Ağ: 115, 60 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde yuvarlak mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

169. Tip: T-1a **Lev.** 21, 330-331

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 96 **Müze Env. No:** 2005/56

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: **Uz:** 11 cm. **Gen:** 3, 35 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

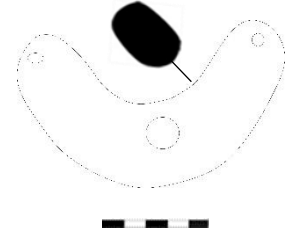
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 98, 55 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay biçimlidir. Yüzeyinde yuvarlak baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

170. Tip: T-1a **Lev.** 22, 332-333

Kazı Env. No: Kt. 05 /k. 97 **Müze Env. No:** 2005/57

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kahverengi

Ölçüleri: **Uz:** 11,3 cm. **Gen.:** 3, 4 cm. **Kal.:** 1, 9 cm.

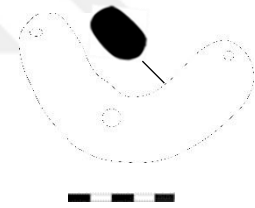
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 112, 10 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı hilal formudur. Yüzeyinde hem yuvarlak hem de kare mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

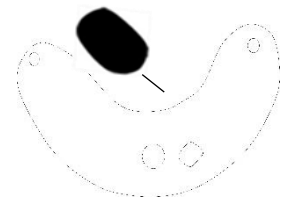

171. Tip: T-1a **Lev.** 22, 334-335

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 98 **Müze Env. No:** 2005/58

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kahverengi-gri

Ölçüleri: Uz: 10, 6 cm. **Gen:** 3, 4 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 96 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı hilal formludur. Yüzeyinde hem yuvarlak hem de kare mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

172. Tip: T-1a **Lev.** 22, 336-337

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 99 **Müze Env. No:** 2005/59

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Kahverengi-gri

Ölçüleri: Uz: 11, 3 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

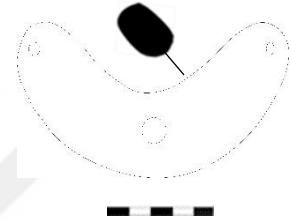
D. Ç: 0, 9 cm. **Ağ:** 138, 15 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı hilal formludur. Yüzeyinde yuvarlak mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

173. Tip: T-1a **Lev.** 22, 338-339

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 100 **Müze Env. No:** 2005/60

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 10, 5 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

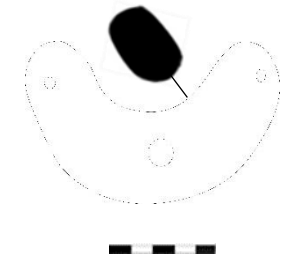
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 115 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

174. Tip: T-1a **Lev.** 22, 340-341

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 101 **Müze Env. No:** 2005/61

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 11, 3 cm. **Gen:** 3, 6 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

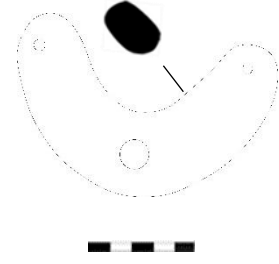
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 145, 50 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

175. Tip: T-1a **Lev.** 22, 342-343

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 102 **Müze Env. No:** 2005/62

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: **Uz:** 11, 1 cm. **Gen:** 3, 5 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

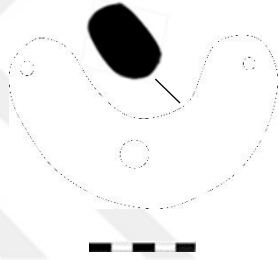
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 136, 85 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarıma ay biçimlidir. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

176. Tip: T-1a **Lev.** 22, 344-345

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 107 **Müze Env. No:** 2005/66

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

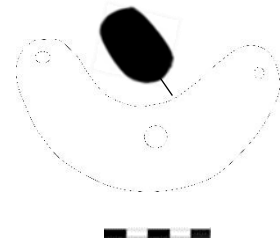
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Koyu kahverengi-gri

Ölçüleri: **Uz:** 10, 6 cm. **Gen:** 3, 7 cm. **Kal:** 2, 4 cm.

D. Ç: 1 cm. **Ağ:** 109, 45 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

177. Tip: T-1a **Lev.** 22, 346-347

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 109 **Müze Env. No:** 2005/67

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: **Uz:** 10, 5 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

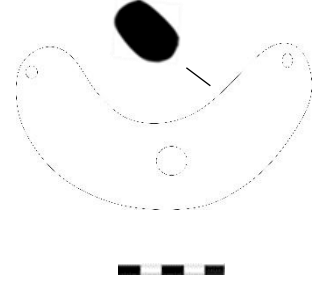
D. Ç: 0, 64 cm. **Ağ:** 90, 75 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

178. Tip: T-1a **Lev.** 23, 348-349

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 110 **Müze Env. No:** 2005/68

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: **Uz:** 11, 8 cm. **Gen:** 3, 8 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

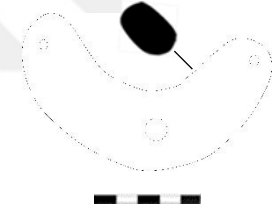
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 151, 65 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formludur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

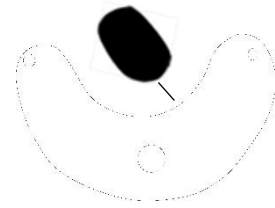

179 Tip: T-1a **Lev.** 23, 350-351

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 112 **Müze Env. No:** 2005/69

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Siyah-gri

Ölçüleri: Uz: 11, 3 cm. **Gen:** 3, 2 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

D. Ç: 0, 44 cm. **Ağ:** 144, 50 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

180. Tip: T-1a **Lev.** 23, 352-353

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 114 **Müze Env. No:** 2005/70

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 11, 7 cm. **Gen:** 3, 8 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 1 cm. **Ağ:** 147, 95 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı hilal biçimlidir. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

181. Tip: T-1a **Lev.** 23, 354-355

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 118 **Müze Env. No:** 2005/73

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 11 cm. **Gen:** 3, 3 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

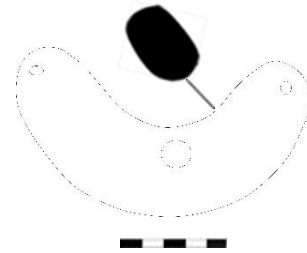
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 105, 45 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

182. Tip: T-1a

Lev. 23, 356-357

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 119 **Müze Env. No:** 2005/74

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-siyah

Ölçüleri: **Uz:** 11,5 cm. **Gen:** 3,6 cm. **Kal:** 2,3 cm.

D. Ç: 0,6 cm. **Ağ:** 155,60 gr.

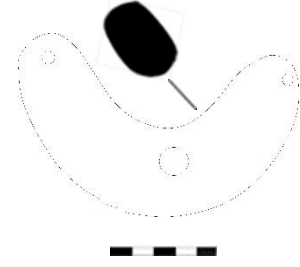
Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur.

Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

183. Tip: T-1a

Lev. 23, 358-359

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 121 **Müze Env. No:** 2005/75

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Siyah-boz

Ölçüleri: **Uz:** 11,6 cm. **Gen:** 3,5 cm. **Kal:** 2,7 cm.

D. Ç: 0,8 cm. **Ağ:** 156,60 gr.

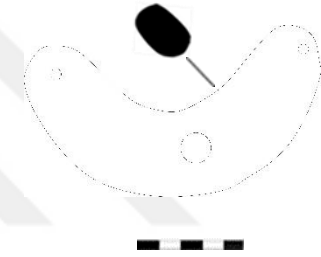
Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Tanımı: Mühür baskılı yarım aya formudur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur.

Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

184. Tip: T-1a

Lev. 23, 360-361

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 122 **Müze Env. No:** 2005/76

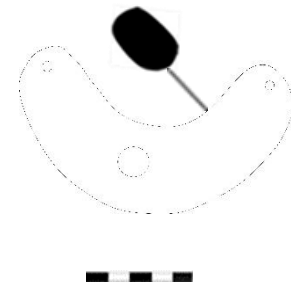
Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-siyah

Ölçüleri: **Uz:** 11,4 cm. **Gen:** 3,6 cm. **Kal:** 2,5 cm.

D. Ç: 0,7 cm. **Ağ:** 139,45 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı yarım ay formudur. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur.

Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

185. Tip: T-1a **Lev.** 23, 362

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 123 **Müze Env. No:** 2005/77

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Siyah

Ölçüleri: **Uz:** 11, 3 cm. **Gen:** 3, 8 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

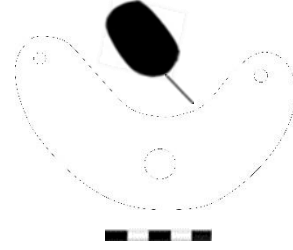
D. Ç: 1 cm. **Ağ:** 138, 25 gr.

Buluntu Yeri: XLIX/121-122 plankare **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Mühür baskılı hilal biçimlidir. Yüzeyinde mühür baskısı mevcuttur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

186. Tip: T-1a **Lev.** 24, 363-364

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 64 **Müze Env. No:** 95/60

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızılımsı devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 10, 2 cm. **Gen:** 2, 9 cm. **Kal:** 2, 2 cm.

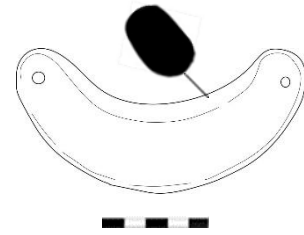
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 72, 30 gr.

Buluntu Yeri: 14a. oda **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

187. Tip: T-1b **Lev.** 24, 365-366

Kazı Env. No: Kt. b/k. 90 **Müze Env. No:** 2531

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 9, 3 cm. **Gen:** 3, 9 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

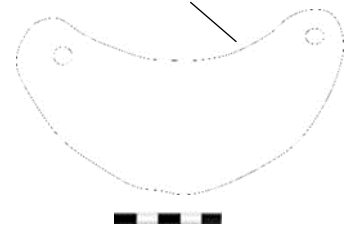
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 81, 80 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarıma ay formudur. Gövdesi yassılaştırılmıştır. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 644-649

188. **Tip:** T-1b **Lev.** 24, 367-368

Kazı Env. No: Kt. b/k. 98 **Müze Env. No:** 2533

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 6 cm. **Gen:** 4, 4 cm. **Kal:** 1, 3 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 95, 35 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarıma ay formudur. Gövdesi yassılaştırılmıştır. Kırmızı astarlıdır. Her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953: Lev. VIII, 644-649

189. **Tip:** T-1b **Lev.** 24, 369-370

Kazı Env. No: Kt. b/k. 99 **Müze Env. No:** 2534

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 10, 24 cm. **Gen:** 4, 86 cm. **Kal.:** 1, 86 cm.

D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 113, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Gövdesi yassılaştırılmıştır. Kırmızı astarlıdır. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Özgüç, 1953:

190. **Tip:** T-1b **Lev.** 24, 371-372

Kazı Env. No: Kt. 81/k. 52 **Müze Env. No:** 81/233

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 8, 1 cm. **Gen:** 3, 1 cm. **Kal:** 1, 7 cm.

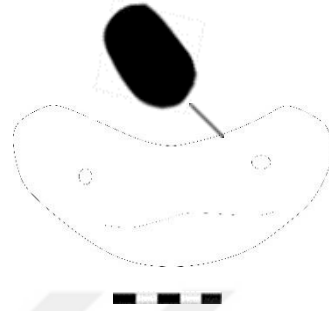
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 54, 35 gr.

Buluntu Yeri: U/2D Yüzey Buluntusu **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Gövdesi yassılaştırılmıştır. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

181. **Tip:** T-2a **Lev.** 24, 373-374

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 16 **Müze Env. No:** 95/16

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

Ölçüleri: Uz: 6, 8 cm. **Gen:** 4, 7 cm. **Kal:** 3, 1 cm.

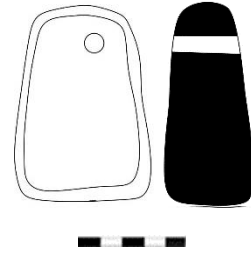
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 106, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Gövdesi yassılaştırılmış piramidal formludur. Üst kısmında ip deliği bulunmaktadır. İşlenmiş ve hırpalanmış şekildedir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

182. Tip: T-2a **Lev.** 24, 375-376

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 17 **Müze Env. No:** 95/17

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Ölçüleri: **Uz:** 7 cm. **Gen:** 4, 6 cm. **Kal:** 2, 8 cm.

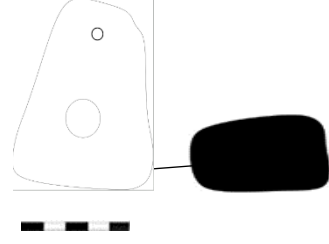
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 95, 45 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Primidal formudur. Alt kısmı, daralan üst kısmından daha geniştir. Alt kısmının köşeleri yuvarlatılmıştır. Yüzeyinde damga mühür baskısı bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

183. Tip: T-2a **Lev.** 24, 377-378

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 192 **Müze Env. No:** 95/152

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 6, 1 cm. **Gen:** 5, 2 cm. **Kal:** 2, 8 cm.

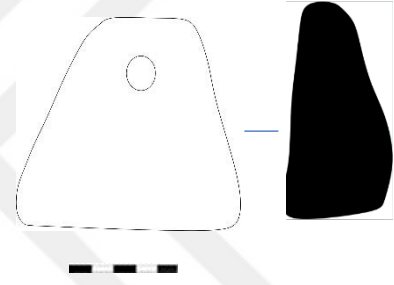
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 76, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Gövdesi yassılaştırılmış primidal biçimlidir. Üst kısmında ip deliği bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

184. Tip: T-2a **Lev.** 25, 379-380

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 109 **Müze Env. No:** 2000/631

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

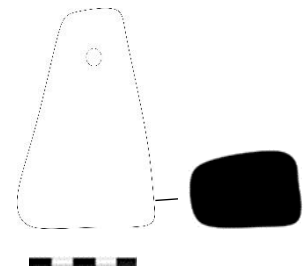
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 8, 4 cm. **Gen:** 4, 6 cm. **Kal:** 3, 7 cm.

D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 144, 65 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Primidal formludur. Üst kısmı düzdür. Üst kısmında ip deliği bulunmaktadır. Yüzeyinde yer alan astarı yer yer aşınmıştır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

185. Tip: T-2a **Lev.** 25, 381-382

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 178 **Müze Env. No:** 2006/160

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 8, 9 cm. **Gen:** 7, 4 cm. **Kal:** 4, 1 cm.

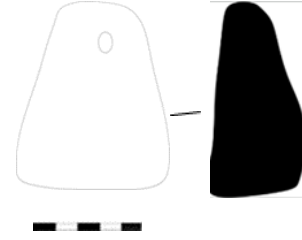
D. Ç: 1, 3 cm. **Ağ:** 290, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Primidal formludur. Alt kısmı, yukarı doğru daralan üst kısmından daha geniştir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

186. Tip: **Lev.** 25, 383-384

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 207 **Müze Env. No:** 2006/176

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 6, 4 cm. **Gen:** 5, 9 cm. **Kal:** 2 cm.

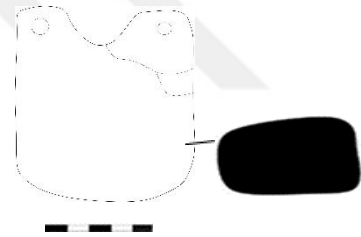
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 92, 95 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Çift piramidal formludur. Köşeleri yuvarlatılmış dörtgen gövdenin üst kısmında çıkıntı şeklinde ip deliği bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

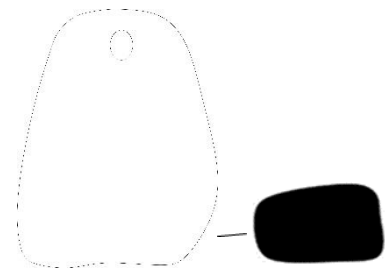
187. Tip: T-3 **Lev.** 25, 385-386

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 191 **Müze Env. No:** 95/151

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 7, 14 cm. **Gen:** 5, 4 cm. **Kal:** 2, 36 cm.

D. Ç: 0, 54 cm. **Ağ:** 105, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Gövdesi yassılaştırılmış piramidal formludur. Kenarlarının köşeleri yuvarlatılmıştır. Ön yüzeyinde ve tabanında mühür baskısı bulunmaktadır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

188. Tip: T-3 **Lev.** 25, 387-388

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 333 **Müze Env. No:** 97/2

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 6, 4 cm. **Gen:** 4, 9 cm. **Kal:** 2, 6 cm.

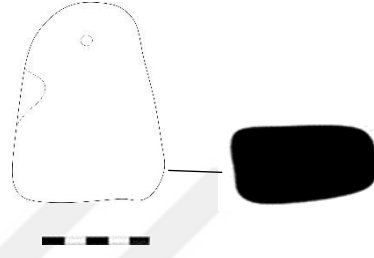
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 76, 40 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Dörtgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

199. Tip: T-3 **Lev.** 25, 389

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 345 **Müze Env. No:** 97/14

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: **Uz:** 6, 4 cm. **Gen:** 5, 1 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

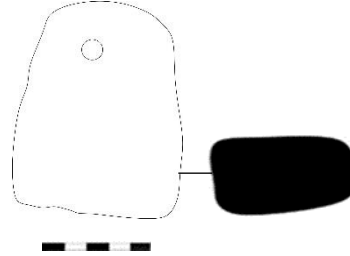
D. Ç: 0, 9 cm. **Ağ:** 81, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Dörtgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

200. Tip: T-3 **Lev.** 25, 390

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 346 **Müze Env. No:** 97/15

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 6, 3 cm. **Gen:** 5, 7 cm. **Kal:** 1, 6 cm.

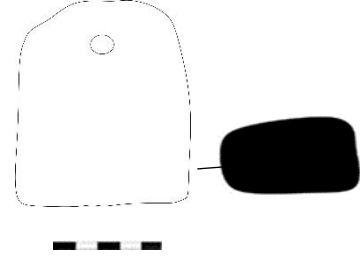
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 72, 55 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Dörtgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

202. Tip: T-4 **Lev.** 25, 391-392

Kazı Env. No: Kt. 81/k. 54 **Müze Env. No:** 81/234

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 7, 5 cm. **Gen:** 5, 4 cm. **Kal:** 2, 1 cm.

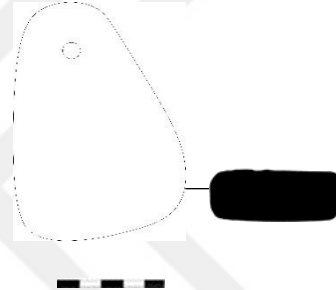
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 89, 90 gr.

Buluntu Yeri: U/20 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen biçimlidir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

203. Tip: T-4 **Lev.** 26, 393-394

Kazı Env. No: Kt. 95/k. 228 **Müze Env. No:** 95/185

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

Ölçüleri: **Uz:** 6, 2 cm. **Gen:** 3, 9 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

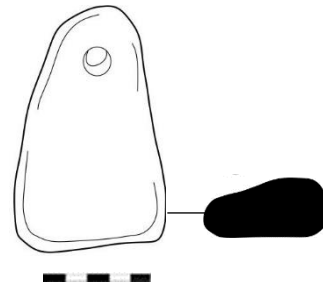
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 70, 70 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen biçimlidir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

204. Tip: T-4 **Lev.** 26, 395-396

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 440 **Müze Env. No:** 97/90

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

Ölçüleri: **Uz:** 8 cm. **Gen:** 4, 8 cm. **Kal:** 1, 7 cm.

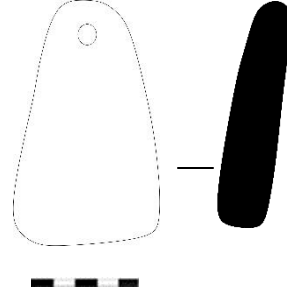
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 116, 65 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen biçimlidir.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

205. Tip: T-4 **Lev.** 26, 397-398

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 033 **Müze Env. No:** 2000/600

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:** **Ölçüleri:**

Uz: 9, 3 cm. **Gen:** 6, 74 cm. **Kal:** 3, 1 cm.

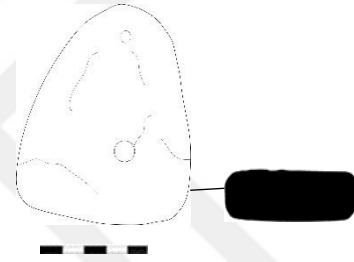
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 182, 90 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

206. Tip: T-4 **Lev.** 26, 399-400

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 143 **Müze Env. No:** 2005/91

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri-boz

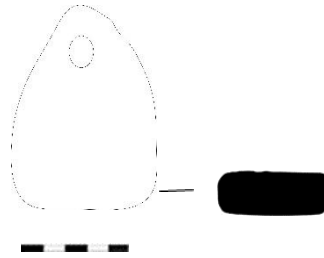
Ölçüleri: **Uz:** 7, 4 cm. **Gen:** 5, 2 cm. **Kal:** 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 98, 60 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

229. Tip: T-5a **Lev.** 26, 401-402

Kazı. Env. No: Kt. b/k. 60 **Müze Env. No:** 2514

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 9, 6 cm. **Gen:** 6, 9 cm. **Kal:** 2, 6 cm.

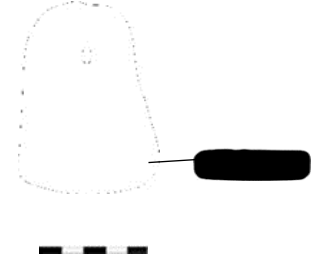
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 195, 45 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formudur.

Yayın:

207. Tip: T-5a **Lev.** 26, 403-404

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 475 **Müze Env. No:** 97/117

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

Ölçüleri: Uz: 8, 4 cm. **Gen:** 6, 8 cm. **Kal:** 3, 7 cm.

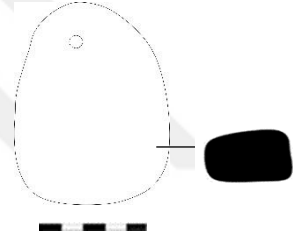
D. Ç: 0, 85 cm. **Ağ:** 193, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formudur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

208. Tip: T-5a **Lev.** 26, 405-406

Kazı Env. No: Kt. 00/k. 032 **Müze Env. No:** 2000/599

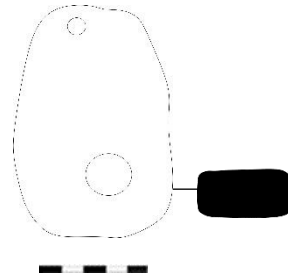
Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 8, 9 cm. **Gen:** 6, 1 cm. **Kal:** 3, 5 cm.

D. Ç: 0, 74 cm. **Ağ:** 229, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

210. Tip: T-5a **Lev.** 26, 407-408

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 144 **Müze Env. No:** 2005/92

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Taş

Hamur Rengi:

Ölçüleri: **Uz:** 7, 8 cm. **Gen:** 5 cm. **Kal:** 2, 8 cm.

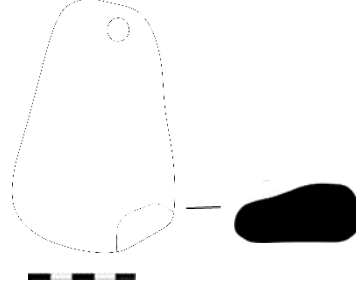
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 165, 15 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

212. Tip: T-5b **Lev.** 27, 409

Kazı Env. No: Kt. 97/k. 332 **Müze Env. No:** 97/1

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Pembemsi Devetüyü

Ölçüleri: **Uz:** 7, 4 cm. **Gen.:** 6, 8 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

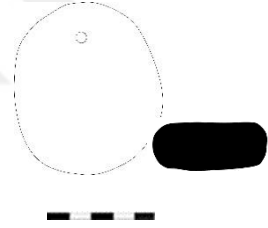
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 141, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Oval formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

211. Tip: T-5c **Lev.** 27, 410-411

Kazı Env. No: Kt. 05/k. 141 **Müze Env. No:** 2005/89

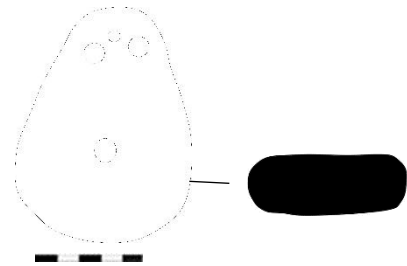
Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak

Hamur Rengi: Kiremit

Ölçüleri: **Uz:** 11, 2 cm. **Gen.:** 8 cm. **Kal.:** 3 cm.

D. Ç: 0, 9 cm. **Ağ:** 276, 90 gr.

Buluntu Yeri: XLIX-L/121-122 **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Armudi formudur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

201. **Tip:** T-5c **Lev.** 27, 412-413

Kazı Env. No: Kt. 06/k. 177 **Müze Env. No:** 2006/159

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 8 cm. Gen: 5, 1 cm. Kal: 2, 2 cm.

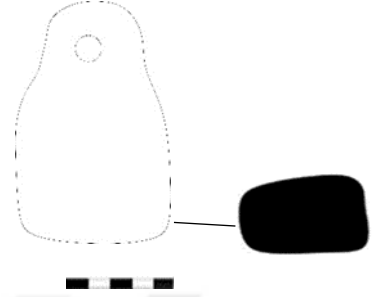
D. Ç: 0, 8 cm. **Ağ:** 95, 15 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ib. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Dörtgen formudur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

212. **Tip:** T-1A **Lev.** 27, 414-415

Kazı Env. No: Kt. 88/k. 827 **Müze Env. No:** 88/489

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Pembemsi krem

Ölçüleri: Uz: 8, 9 cm. Gen.: 2, 1 cm. Kal: 1, 7 cm.

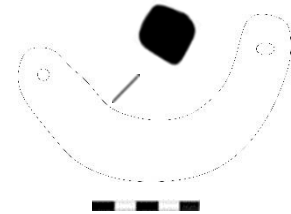
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 48, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Yuvarlatılmış her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

213. **Tip:** T-1A **Lev.** 27, 416-417

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 37 **Müze Env. No:** 98/62

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 8, 5 cm. Gen: 3,8 cm. Kal: 2, 45 cm.

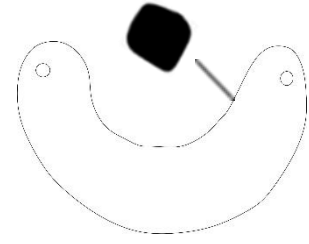
D. Ç: 0, 5 cm. **Ağ:** 72, 95 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Kaba hamurludur. Her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

214. Tip: T-1A **Lev.** 27, 418-419

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 39 **Müze Env. No:** 98/64

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: Uz: 8, 9 cm. Gen: 2, 7 cm. Kal: 2, 3 cm.

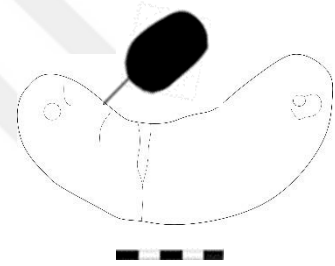
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 49, 35 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Sivri her iki uç kısmındaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

215. Tip: T-1A **Lev.** 27, 420-421

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 40 **Müze Env. No:** 98/65

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

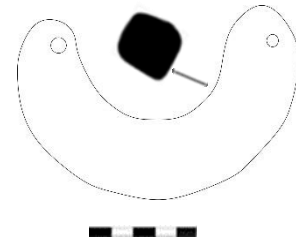
Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 8, 8 cm. Gen: 1, 97 cm. Kal: 2, 3 cm.

D. Ç: 0, 63 cm. **Ağ:** 88 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: DYarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Sivri her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

216. Tip: T-1A **Lev.** 27, 422-423

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 41 **Müze Env. No:** 98/66

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Gri

Ölçüleri: **Uz:** 8, 6 cm. **Gen:** 2, 94 cm. **Kal:** 1, 9 cm.

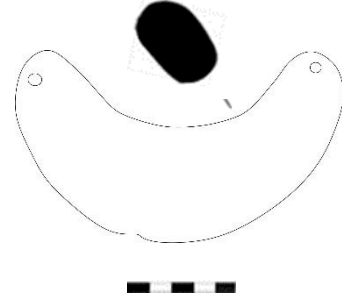
D. Ç: 0, 47 cm. **Ağ:** 65, 25 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Sivri her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

217. Tip: T-1A **Lev.** 28, 424-425

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 42 **Müze Env. No:** 98/67

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Kızıl devetüyü

Ölçüleri: **Uz.:** 8 cm. **Gen.:** 2, 53 cm. **Kal:** 2, 04 cm.

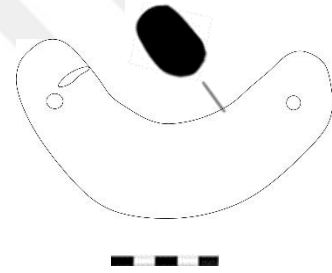
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 49, 15 gr

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formludur. Dörtgen kesitlidir. Sivri her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

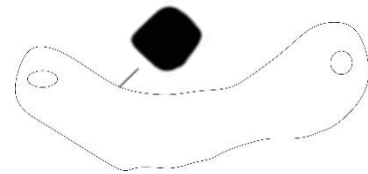

218. Tip: T-1A **Lev.** 28, 426-427

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 43 **Müze Env. No:** 98/68

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 9, 4 cm. **Gen:** 2, 2 cm. **Kal:** 2, 5 cm.

D. Ç: 0, 85 cm. **Ağ:** 68 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Düz olan her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Tezgah ağırlığının alt kısmı kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

219. Tip: T-1A **Lev.** 28, 428-429

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 44 **Müze Env. No:** 98/69

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 8, 35 cm. **Gen:** 2, 6 cm. **Kal:** 1, 8 cm.

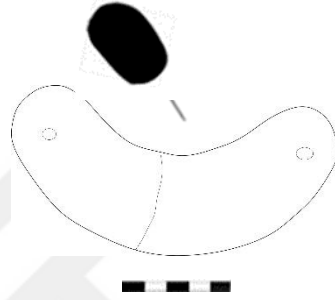
D. Ç: 0, 4 cm. **Ağ:** 56, 20 gr.

Buluntu Yeri: LXIV/124 **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Yarım ay formudur. Dörtgen kesitlidir. Sivri her iki uç kısımdaki ip deliği korunmuştur. Kırıktır.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

220. Tip: T-3 **Lev.** 28, 430-431

Kazı Env. No: Kt. b/k. 91 **Müze Env. No:** 2532

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Devetüyü

Ölçüleri: Uz: 7, 3 cm. **Gen:** 5, 4 cm. **Kal:** 2, 6 cm.

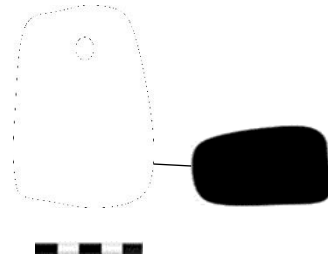
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 145, 10 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Dörtgen formudur.

Yayın: Özgüç, 1953:

221. Tip: T-5 **Lev.** 28, 432-433

Kazı Env. No: Kt. 98/k. 78 **Müze Env. No:** 98/97

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Pişmiş Toprak **Hamur Rengi:** Boz

Ölçüleri: Uz: 8, 8 cm. Gen: 7, 2 cm. Kal: 2, 9 cm.

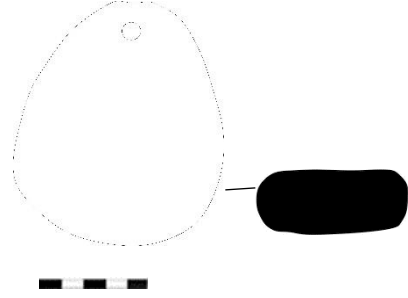
D. Ç: 0, 7 cm. **Ağ:** 174, 25 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** Ia. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Elips formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

223. Tip: T-4 **Lev.** 28, 434

Kazı. Env. No: Kt. 90/k. 58 **Müze Env. No:** 90/2931

Cinsi: Tezgah Ağırlığı

Maddesi: Taş **Hamur Rengi:**

Ölçüleri: Uz: 7, 7 cm. Gen: 4, 9 cm. Kal: 1, 9 cm.

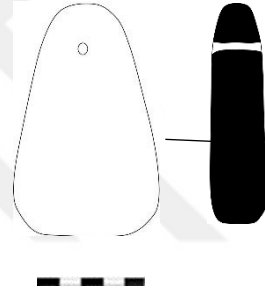
D. Ç: 0, 6 cm. **Ağ:** 128, 30 gr.

Buluntu Yeri: Belli değil **Tabakası:** I. **Dönemi:** ATKÇ

Korunduğu Yer: Kayseri Arkeoloji Müzesi

Tanımı: Üçgen formludur.

Yayın: Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu'nun izni ile

LEVHA 1

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

LEVHA 2

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

LEVHA 3

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

LEVHA 4

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

LEVHA 5

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

LEVHA 6

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

LEVHA 7

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

LEVHA 8

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

LEVHA 9

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

LEVHA 10

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

LEVHA 11

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

LEVHA 12

176

177

178

179

022

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

LEVHA 13

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

LEVHA 14

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

LEVHA 15

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

LEVHA 16

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

LEVHA 17

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

LEVHA 18

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

LEVHA 19

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

LEVHA 20

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

LEVHA 21

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

LEVHA 22

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

LEVHA 23

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

LEVHA 24

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

LEVHA 25

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

LEVHA 26

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

LEVHA 27

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

LEVHA 28

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434